

EIDZSI JOSIKAVA

**A
BUSIDÓ-
KÓD**

NEGYEDIK KÖNYV

ÉDESVÍZ KIADÓ
BUDAPEST
1994

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Musashi Book 4: The Bushido Code
Corgi Books, 1990
Published by arrangement with Kodansha
International Ltd.

Angolból fordította:
Tótisz András

Szerkesztette:
Pavlov Anna

Copyright © 1971 by Fumiko Yoshikawa
English translation copyright © 1981 by
Kodansha International Ltd.
Hungarian edition © Sweetwater Publisher
Establishment Hungarian translation © Tótisz
András, 1994 Cover design © Sweetwater
Publisher Establishment

ISBN 963 7940 88 X Ö ISBN 963 8290 49 8

Kiadja: Édesvíz Kft.

Felelős kiadó:
Novák András ügyvezető igazgató

Műszaki vezető: Fábry Zsuzsa

Műszaki szerkesztés:
Kakuk Ágnes – Alapítvány Kiadó Kft.

Nyomta:
Dürer Nyomda Kft., Gyula
Felelős vezető:
Székely András ügyvezető igazgató

AZ ELSŐ KÖTET *(A szamuráj útja)* összefoglalása

Takezó (a későbbi Muszasi) és barátja, Matahacsi megsebesülnek a szekigaharai véres ütközetben. Egy szép lány, az ifjú Akemi és kéjsóvár anyja, Okó fogadja be őket. Miután összetűznek a helyi banditákkal, és Takezó levágja a vezetőjüket, otthagyja barátját a két nőnél, és visszatér szülőföldjére, Mimaszakába. Ám ott Matahacsi meggyilkolásával vádolják. A fegyelmezetlen, vad ifjút a saját falujabéli parasztok is üldözik. Keserű haraggal fordul ellenük, míg végül Takuan Szóhó, egy buddhista szerzetes fogja el egyetlen kardcsapás nélkül. Egy magas fa ágaihoz kötözi Takezót, ám Matahacsi jegyese, Ocú megszánja és megszabadítja. A lány könyörög Takezónak, hogy szökjenek együtt, ő örökre szakít Matahacsival. Ám Takuan nagyobb hatással van az ifjúra, s Himedzsi várába vezeti. Takezó itt kezdi tanulmányozni egy ablaktalan szobában, lámpafénynél Szun Cu művét, a *Háború Művészetét*, a zen könyveket és Japán történelmét. A tanulás heteiből hónapok lesznek, s közben Takezó átalakul. Amikor eljön a távozás napja, felveszi a Mijamoto Muszasi nevet, és Kiotóba indul, hogy először kardforgatóként próbálja ki magát.

A MÁSODIK KÖTET

(A háború művészete) összefoglalása

Muszasi, Ocú és Takuan, mindannyian a gyönyörű Jagyú-völgyben vannak, a híres vívómester, Szekisú-szai miatt. Muszasi összecsap a Jagyú-szamurajokkal és menekülni kényszerül, hátrahagyva Ocút. Matahacsi Kiotó mellett egy építkezésen dolgozik, ahol tanúja lesz, ahogy a tömeg halálra kövez egy szamurájt. A haldokló szamuráj egy levelet és egy zacskó aranyat ad Matahacsinak. Az éhes, szegény Matahacsi Oszakába utazik, ahol pénzét ellopják. Még reménytelenebb helyzetbe kerül, mint eddig volt, de megtudja, hogy régi barátja, Takezō fölvette a Muszasi nevet és erre tart. Időközben Oszugi és Gón bácsi is Oszakába érkezett azzal a szándékkal, hogy megöljék Muszasit és hazavigyék Matahacsit. Muszasinak a Szuzuka-hegyen szembe kell néznie egy banditával, akinek testvérét évekkorábban megölte. Kiotóban barátai és ellenségei várnak rá, köztük a Josiokaház vívói – akiket halálos párbajra hívott ki...

A HARMADIK KÖTET

(A kard útja)

összefoglalása

A Josioka-ház legjobb vívója, Densicsiró tűvé teszi a várost Muszasi után, míg az elmerül Kiotó gazdag művészvilágában. Oszugi és Matahacsi ismét együtt vannak, s egy meredek szakadék szélén találkoznak Ocúval. Oszugi biztatja fiát, hogy ölje meg az asszonyt, aki elárulta őt, ám Matahacsi hiába sújt le, idegen vérént ontja. Muszasi egy különös és ragyogó kézműves, Hon'ami Kóecu társaságában meglátogat egy örömházat, és megismeri Japán legszebb kurtizánját. Ám el kell hagynia, hogy szembenézzen Densicsiróval. Miután párbajban megöli Densicsirót, a Josioka-iskola pusztasága léte forog kockán, ezért különleges csapdát állítanak neki. Muszasi egy Kiotóhoz közeli hegyen egész haderejüket legyőzi, de közben rákényszerül, hogy lemészároljon egy fiatal fiút is, a Josiokák jelképes vezérét. Döbbenet, zavartan indul Edóba. Útközben meg kell küzdenie egy durva földművessel, és kis híján otthagyja a fogát. Hirtelen rádöbben saját gyarlóságára, és arra, milyen sokat kell még tanulnia, hogy eljusson az igazi szamurájszellem lényegéhez.

A SZEREPLŐK ÉS A HELYSZÍNEK

Akemi – Okó lánya

Daizó – rabló

Edo – a sógun fővárosa

Geki Isimoda – Maszamune Date hűbérese

Jagyú Hiógó – Jagyú Szekisúszaizai unokája

Tokugava Iejaszu – a sógun, Japán ura

Szannoszuke Iori – parasztfiú

Dzsótaró – Muszasi ifjú követője

Dzsúró – Hangavara Jadzsibej egyik gazfickója

Obata Kagenori – a sógun hadtudományi oktatója

Ivama Kakubej – a Hoszokava-ház hűbérese

Hon'ami Kóecu – kézműves

Szaszaki Kodzsiró – fiatal szamuráj

Zusino Kószuke – kardműves

Koroku – Hangavara Jadzsibej egyik gazfickója

Date Maszamune – gazdag nagyúr

Hon'iden Matahacsi – Muszasi gyerekkori barátja

Jagyú Munenori – Jagyú Szekisúszaizai fia, a sógun szamurája

Mijamoto Muszasi – növekvő hírű kardforgató

Hon'ami Mijósú – Hon'ami Kóecu anyja

Okó – kéjvágó asszony

Hon'iden Oszugi – Matahacsi anyja, Muszasi esküdt ellensége

Ocú – fiatal lány, aki szerelmes Muszasiba

Nagaoka Szado – Hoszokava Tadatosi segédje

Szekigahara – csatatér, ahol Iejaszu a Japán fölötti egyeduradalomért vívott harcban legyőzte a nyugati daimiók szövetségének csapatait

Jagyú Szekisúszaizai – a kardforgatás Jagyú-iskolájának öreg mestere

Hódzsó Sinzó – Obata Kagenori tanítványa, Hódzsó Udzsikacu nagyúr fia

Takuan Szóhó – külön szerzetes

Kimura Szukekuró – a Jagyú-ház kardforgatója

Hoszokava Tاداتosi – Hoszokava Tadaoki nagyúr legidősebb fia

Hoszokava Tadaoki – hatalmas daimió, kiskirály

Simmen Takezó – Muszasi eredeti neve

Gion Tódzsi – a Josioka-iskola szamurája, Okó udvarlója

Hódzsó Udzsikacu – Ava ura, neves stratég, hadtudós

Hangavara Jadsibej – nagyhatalmú helyi vezető Edóban

Obata Jogoró – Obata Kagenori fia

ELŐSZÓ¹

(Edwin O. Reischauer)²

A Muszasi olyan, mint egy japán *Elfújta a szél*. Írója, Josikava Eidzsi (1892-1962), egyike Japán legtermékenyebb és legnépszerűbb íróinak. A könyv hosszú történelmi regény, amely első ízben 1935 és 1939 között jelent meg folytatásban az Aszahi Simbun hasábjain, Japán legnagyobb és legtekintélyesebb napilapjában. Nem kevesebb, mint tizennégy alkalommal publikálták könyv alakban, a legutóbb négy kötetben Josikava összes munkáinak 53 kötetes Kodansa kiadásában. Vagy hétszer filmesítették meg, újra és újra színpadra vitték, és legalább három nemzeti televíziós láncolat készített belőle mini tévésorozatokot.

Mijamoto Muszasi valóságos történelmi személyiség volt, de Josikava regénye révén ő és a könyv többi szereplője Japán élő folklórájának része lett. A közönség annyira befogadta őket, hogy az embereket gyakran velük hasonlították össze mint mindenki által ismert személyiségekkel. Ez további érdekességet nyújt a külföldi olvasó számára. Nem csupán a japán

¹Ezt az előszót teljes terjedelmében az eredeti egykötetes, kötött amerikai kiadásból vettük át (*Musashi: Art Epic Novel of the Samurai Era* – Muszasi: A szamuráj korszak epikus regénye).

²Edwin O. Reischauer 1910-ben született Japánban. 1946 óta a Harvard Egyetem professzora, ma már nyugalomba vonult. Az egyetemet 1961 és 1966 között egy időre elhagyta; az Egyesült Államok tokiói nagykövete volt, s máig az egyik legismertebb szaktekintély Japánról. Számos munkája között találjuk a Japán: *The Story of a Nation* (Japán: Egy nemzet története) és *The Japanese* (A japánok) című könyveit.

történelem romantikussá festett szeletét nyújtja, hanem betekintést enged abba is, ahogy a japánok látják múltjukat és önmagukat. A regény azonban alapvetően a hetvenkedő kalandok és a japán stílusú, elfojtott szerelem sodró meséje.

A James Clavell *Sógun*jával való összehasonlítás elkerülhetetlennek látszik, mivel a legtöbb nyugati olvasó számára a *Sógun* mint könyv és mint televíziós sorozat a szamurájfilmekkel versengve az ismeretek legfőbb forrását jelenti Japán múltjáról. A két regény ugyanarról a történelmi korszakról szól. A *Sógun* 1600-ban azzal fejeződik be, hogy Toranaga nagyúr – aki a történelmi Tokugava Iejaszu, a leendő sógun, azaz Japán katonai diktátora – a végzetes szekigaharai ütközetbe indul. Josikava története a később új nevén Mijamoto Muszasinak nevezett ifjú Takezó sztorijával kezdődik, aki sebesülten fekszik a harcmezőn, a vereséget szenvedett hadsereg holttestemei között.

Blackthorne, a valóságban Will Adams kivételével a *Sógun* főleg Japán nagyuraival és hölgyeivel foglalkozik, akik a Clavell által kitalált, átlátszó álruhát nyújtó neveken jelennek meg. A Muszasi – bár számos történelmi alakot említ a saját igazi nevén – a japánok szélesebb rétegeiről mesél, és főként arról a meglehetősen nagyszámú csoportról, amely az alig megvont határvonalon élt az örökletes katonai arisztokrácia és a közemberek között: parasztokról, kereskedőkről és kézművesekről. Clavell szemrebbenés nélkül torzítja a történelmi tényeket, hogy beleüljenek a meséjébe, s nyugati típusú szerelmi történettel egészíti ki, amely nemcsak hogy botránnyosan semmibe veszi a történelmet, de elképzelhetetlen is a korabeli Japánban. Josikava hű marad a történelemhez, vagy legalábbis a történelmi hagyományhoz, és szerelmi szála, amely szerényebb jelentőségű háttértémaként fut végig a könyvön, nagyon is igazi japán.

Josikava természetesen sok képzeletbeli részlettel gazdagítja a beszámolót. Éppen elegendő különös

véletlen és hősi tett akad, hogy megörvendeztesse a kalandtörténetek szerelmeseinek szívét. Nemcsak maga Muszasi, hanem a könyv számos más kiemelkedő alakja is valóságos történelmi személy. Takuan például, aki világítótorony és egyben gyám az ifjú Muszasi számára, hírneves zen-buddhista szerzetes volt; kalligráfus, festő, költő és a teaceremónia mestere a maga korában, s ő lett a kiotói Daitokudzsi legfiatalabb apátja 1609-ben, később pedig jelentős kolostort alapított Edóban, ámbar manapság leginkább a róla elnevezett népszerű japán savanyúságról ismerik.

A történelmi Mijamoto Muszasi, aki feltehetően 1584-ben született és 1645-ben halt meg, apjához hasonlóan mesteri kardforgató volt, és kétkardos technikájáról vált nevezetessé. A harci képességek alapjául szolgáló önfegyelem lelkes hirdetője és a *Gorin no so* című híres vívőkönyv szerzője. Ifjúkorában valószínűleg tényleg részt vett a szekigaharai ütközetben, s összecsapásai a kiotói Josioka-iskolával, a Nara melletti Hozóin kolostor harcos szerzeteseivel és a hírneves Szaszaki Kodzsiróval, a kardforgató-művésszel – valamennyinek kiemelkedő szerepe van a könyvben – ténylegesen megtörtént események. Josikava Muszasiról szóló beszámolója 1612-ben ér véget, amikor még mintegy 28 éves fiatalember volt, de később feltehetően még harcolt a vesztes oldalon az Oszaka-vár 1614-es ostroma alkalmával, és részt vett Simabara keresztény parasztságának 1637–1638-as megsemmisítésében a nyugati Kjusu-szigeten, ami a kereszténység jó két évszázadra szóló kitiltását jelentette Japánból, és segített elszigetelni a távolkeleti szigetbirodalmat a világ többi részétől.

Eléggé ironikus, hogy Muszasi 1640-ben, Kumamoto tartomány Hoszokava nagyurainak szolgálatába állt, akik Kumamoto kiskirályaiként fő riválisa, Szaszaki Kodzsiró gazdái voltak. A Hoszokavák visszavisznek bennünket a *Sógunhoz*, mivel az idősebbik Hoszokava, Tadaoki volt az, aki

teljesen indokolatlanul a Clavell-regény egyik fő gonoszát alakítja, és Tadaoki példás életű keresztény felesége, Gracia az, akit a hihetőség szilánkjait is nélkülözve, Blackthorne nagy szerelmeként mint Marikót fest le a könyv.

Muszasi életének kora Japán nagy átalakulásának időszaka volt. A kisebb *daimiók*, a tartományurak között folyó szüntelen háborúskodás évszázada után három egymást követő uralkodónak végül sikerült hódítások révén újraegyesítenie az országot. Oda Nobunaga indította el a folyamatot, de mielőtt befejezhette volna, egy áruló vazallusa 1582-ben meggyilkolta. Legtehetségesebb tábornoka, Hidejosi egyszerű gyalogkatonaként kezdte, és sógunná emelkedett; befejezte a nemzet egységesítését, de meghalt 1598-ban, mielőtt konszolidálhatta volna a fennhatóságot kiskorú örököse számára. Hidejosi legerősebb vazallusa Tokugava Iejaszu, a jelentős területet birtokló *daimió*, aki edői – a modern Tokiónak megfelelő – várából Kelet-Japán nagy részét uralta, röviddel ezután megszerezte a teljhatalmat azáltal, hogy legyőzte a nyugati *daimiók* koalícióját 1600-ban, a szekigaharai ütközetben. Három esztendővel később felvette a sógun hagyományos címét, amely katonai diktátorságát jelezte az összes terület felett – a kiotói, ősi, ám tehetetlen császári dinasztia nevében. Iejaszu 1605-ben a sóguni rangot átruházta fiára, Hidetadá-ra, de ténylegesen továbbra is ő uralkodott, amíg csak el nem pusztította Hidejosi örökösének támogatóit az oszakai vár 1614-es és 1615-ös ostromai alkalmával.

Az első három Tokugava uralkodó olyan szilárd ellenőrzése alá vonta Japánt, hogy a nevezetes sógun-dinasztia uralma még további két és fél évszázadra szólt, míg végül 1868-ban, a Japánnak a nyugati világ előtti újranyitásának másfél évtizedét jellemző viharos időszak során összeomlott. A Tokugavák félig autonóm, örökletes *daimiók*on keresztül gyakorolták a hatalmat; ezekből a korszak végére 265 volt; a *daimiók* pedig örökletes szamurájkisérletük révén

oldották meg tartományaik ellenőrzését. A folytonos hadakozásból a szigorúan betartott békébe való átmenet, éles osztályhatárokat vont a kettős kard és a családi név privilégiumával rendelkező szamurájok és a közemberek közé, akiknek soraiban jómódú kereskedők és földbirtokosok is voltak, de elméletben tilos volt fegyvert viselniük, és nem használhattak megtisztelő családi nevet.

A Josikava által összefoglalt évek során azonban ezek az osztálykülönbségek még nem kaptak éles kontúrokat. Minden helységnek megvolt a maga paraszti harcosrétege, s az országban szerte kóboroltak *róninok*, azaz gazdátlan szamurájok, akik többnyire a szekigaharai vagy korábbi ütközetekben csatát és birtokot veszített *daimiók* hadseregeinek maradékai voltak. Beletelt egy-két nemzedék, amíg a társadalom beleilleszkedett a Tokugava-rendszer szigorú osztályviszonyaiba, s ez idő alatt jelentős társadalmi erjedés és mozgás zajlott le.

A tizenhetedik század eleji Japán másik nagy átformálódása a vezetés természetében rejlett. A helyreállított békével s a nagyobb háborúk befejeztével a domináns harcos osztálynak rá kellett jönnie arra, hogy a katonai rátermettség kevésbé fontos a sikeres uralkodás szempontjából, mint a kormányzásra való képességek. A szamuráj osztályban megkezdődött a lassú átalakulás a lőfegyver és a kard harcosaiból az íróecset és a papír bürokrataivá. A fegyelmezett önkontroll és a tanultság a békebeli társadalomban fontosabbá vált, mint a háborús jártasság. A nyugati olvasó valószínűleg elképed, hogy az írásbeliség mennyire széles körű volt a tizenhetedik század elején, és azon is, hogy a japánok nagyjából úgy utalnak folyton-folyvást a kínai történelemre és irodalomra, ahogyan a korabeli észak-európaiak állandóan az ókori görögök és rómaiak tradícióit vették elő.

Muszasi korának Japánjában a harmadik jelentős átalakulás a fegyverzet terén történt. A tizenhatodik század második felében a portugálok által szállított,

keréklakatos muskéták lettek a csaták döntő fegyverei, a békéssé váló országban azonban a szamurájok hátat fordíthattak az utálatos tüzfegyvereknek, és felújíthatták hagyományos szerelmi viszonyukat a karddal. Virágoztak a kardforgató-iskolák. Mindazonáltal a tényleges összecsapásokban való kardhasználat esélyei elenyészőek voltak, így a harci jártasságokból harcművészetek alakultak ki, s ezek egyre növekvő mértékben a belső önfegyelmet és a kardforgatás jellemépítő értékeit hangsúlyozták, nem pedig a kipróbálatlan katonai hatékonyságot. A kardnak valószínű misztikuma lett, amely közelebbi rokonságban állt a filozófiával, mint a háborúskodással.

Josikava Muszasi ifjú éveiről szóló beszámolója jól illusztrálja mindezeket a korabeli Japánban végbement változásokat. Muszasi tipikus *rónin* volt egy hegyvidéki faluból, s csak élete későbbi éveiben vált megállapodott szamurájja. A kardforgatás egyik iskolájának alapítója volt. Ami a legfontosabb, fokozatosan formálta át önmagát ösztönös harcosból olyan emberré, aki fanatikus kergeti a zen típusú önfegyelm és a természettel való azonosulás céljait. Noha korai éveiben a középkori Európa lovagi tornáira emlékeztető halálos összecsapások még lehetségesek voltak, Josikava úgy ábrázolja Muszasit, mint aki tudatosan alakítja át harci képességeit a háborús szolgálat helyett a békeidős jellemépítés eszközeivé. A harci jártasság, a spirituális önfegyelm és az aszketikus érzékenység egyetlen összefonódó egésze forr. Ez a Muszasi-kép valószínűleg nincs messze a történelmi igazságtól. Muszasiról tudnivaló, hogy nemcsak kardforgató volt, hanem hozzáértő festő s kitűnő szobrász is.

A tizenhetedik század elejének Japánjában – amelynek Muszasi tipikus képviselője – erősen élt a japán nemzeti öntudat. A Tokugavák hosszú és viszonylag statikus uralma sokat megőrzött ennek formáiból és szelleméből, jóllehet némileg

megcsontosodott módon, egészen a tizenkilencedik század közepéig; nem sokkal tovább, mint egy évszázaddal ezelőttig. Josikava maga egy néhai szamuráj fia volt; az apjának – osztálya más tagjaihoz hasonlóan – nem sikerült az új korszak gazdasági változásainak megfelelnie. Bár maguk a szamurájok többnyire homályba veszték az új Japánban, a legtöbb mai vezető ebből a vazallusi rétegből származik, amelynek erkölcse az egész japán nemzet spirituális hátterévé és etikájává vált. A Muszasi-szerű regények, a belőlük készült filmek és színdarabok sokat segítettek ebben a folyamatban.

Muszasi kora olyan közeli és reális a modern kor japánjai számára, mint a polgárháború az amerikaiaknak. Az Elfújta a széllel való összehasonlítás tehát nem túlzás. A szamurájok kora ma is nagyon élő a japán gondolkodásban. A modern japánok mint pusztán csoportorientált „gazdasági állapotok” képével ellentétben, számos japán inkább dühödt individualistának, elvhű, fegyelmezett és aszketikus érzékenységű modernkori Muszasinak tartja magát. Mindkét képben van valami valóság, ami jól illusztrálja a japán lélek bonyolultságát a látszólag szelíd s uniformizált külső mögött.

A Muszasi mélyen más, mint a rendkívül pszichologizáló és gyakran neurotikus regények, amelyek az angolra és más nyelvekre lefordított modern japán irodalom zömét alkotják. Emellett azonban a hagyományos japán regény és a népszerű japán gondolkodás fő vonulatába tartozik. Epizódjellegű előadásmódja nem pusztán az eredeti, újságbeli folytatásos közlésből fakad, hanem kedvelt technika, amely visszanyúlik a japán mesemondás kezdeteiig. A nemes kardforgató romantikus képe a széttagolt múltbeli Japán sztereotípiája, amelyet egyéb történetek, valamint a szamurájfilmek százai avattak szentté. Az önkontroll és a szigorú zen-buddhizmus önfegyelme révén kialakított egyéniség erejét hirdeti, amely ma a japán személyiség fő vonása, akárcsak a mély természetszeretet és a

természettel való azonosulás érzése. A Muszasi nem egyszerűen nagy kalandregény. Bepillantást nyújt a japán történelembe, és a korabeli japánok idealizált önértékelését is láttatni engedi.

1981. január

HIRTELEN RAJONGÁS

Muszasit annyira kínozták sebei, hogy nem időzött tovább Kamiszuvában, megpróbálva felkutatni Ocút és Dzsótarót, hanem továbbindult a simoszuvi gyógyforrások felé. A Szuva tó partján elterülő város meglehetősen nagy volt, még a közönséges polgárok házainak száma is meghaladta az ezret.

A daimió számára épített fogadóban a fürdőt tető fedte, egyébként az út mentén elhelyezkedő medencék nyitottak voltak, bárki számára hozzáférhetők.

Muszasi egy fára akasztotta a kardját és a ruháit, s beleereszkedett a gőzölgő vízbe. Masszírozgatta a hasa jobb oldalán levő duzzanatot, fejét egy sziklának támasztotta, behunyta szemét, és kellemesen, jólesően elengedte magát. A nap lenyugvóban volt, vörös köd emelkedett fölfelé a tőről, amely kibukkant a halászok part menti házai közül.

Kis zöldségesparcellák terültek el a medence és az út között, amelyen a szokásos zajjal, nyüzsgéssel vonultak mindkét irányban az utazók. Egy lámpaolajat és mindenféle apró cikket áruló boltnál egy szamuráj éppen gyékénypapucst vásárolt. Kiválasztott egy megfelelő párt, leült egy zsámolyra, levette régi szandálját, és felkötötte az újat.

– Nyilván hallottad már hírét – mesélte éppen a boltosnak. – A nagy fűzfa alatt történt Icsidzsódzsinál, Kiotó közelében. Az a rónin egymaga kiállt az egész Josioka-ház ellen, és olyan szellemmel harcolt, amilyenről ritkán hallani manapság. Meg vagyok győződve, hogy erre vezetett az útja. Biztos, hogy nem láttad?

A szamuráj bármennyire lelkesedett is érte,

szemlátomást nem ismerte az embert, akit keresett. Sem a korát nem tudta, sem azt, hogyan van öltözve. Amikor a boltos nem tudott segíteni, csalódottan ismételtette, miközben felkötötte a szandálját.

– Meg kell találnom valahogyan.

A szamuráj negyvenéves lehetett, jól öltözött, az utazástól napbarnított. Szalmakalapjának szalagja körül, a halántékánál kiszabadultak a hajtincsek. Kemény vonásai illettek férfias természetéhez. Muszasi gyanította, hogy a bőre csupa bütyök és keményedés a páncélviseléstől. Nem emlékszem, hogy valaha is láttam volna – gondolta, de ha a Josioka-iskolát emlegeti, talán ő is közéjük való. Az iskolának sok tanítványa volt, lehet, hogy néhányat közülük kemény fából faragtak. Tán még mindig a bosszún törik a fejüket.

Amikor a szamuráj végre eltávozott, Muszasi úgy döntött, tiszta a levegő, megszáritkozott, és felöltözött. De mihelyt kilépett az országútra, csaknem a szamurájba ütközött.

A szamuráj meghajolt, és merőn Muszasi arcába nézett.

– Nem **Su** Mijamoto Muszasi? Muszasi bólintott.

– Tudtam – szólalt meg a szamuráj, ügyet se vetve Muszasi arcán látható gyanúra. Szemlátomást elégedett volt önmagával, és kedélyesen folytatta.

– Nem is sejtheti, milyen boldog vagyok, hogy végre találkoztunk. Egyszerűen éreztem, hogy ütközben valahogy összefutunk. – Muszasit szóhoz se hagyta jutni, lelkesen biztatta, hogy szálljanak meg egy fogadóban. – Hadd nyugtassam meg, nem kell miattam aggódnia – tette hozzá. – A helyzetem olyan, már megbocsásson, **hogyan egy mondom**, hogy általában tucatnyi kíséreléssel és váltás lóval utazom. Date Maszmunénak, a mucui Aoba vár

urának a hűbérese vagyok. Isimoda Gekinek hívnak.

Muszasi közönyösen elfogadta a meghívást, Geki pedig úgy döntött, hogy abban a fogadóban szállnak meg, ahol a daimió is szokott.

– Mit szólna egy fürdőhöz? – kérdezte. – Na persze, ön most fürdött. Nos, helyezze kényelembe magát amíg én végzek. Hamarosan visszajövök. – Levette útiruháját, fölkapott egy törülközőt, és kiment a szobából.

Bármennyire megnyerően viselkedett is, Muszasi tele volt kérdésekkel. Vajon miért kereste ez a magas rangú harcos? Miért ilyen barátságos vele?

– Nem óhajt kényelmesebb ruhát öltetni? – kínálta a cseléd Muszasi felé a vendégek számára kikészített gypjúbéléses kimonót.

– Köszönöm, nem. Még nem biztos, hogy maradok. Muszasi kilépett a verandára. Mögötte a cseléd csöndben rakosgatta a vacsoratálcákat. Muszasi nézte, mint vált a tó foltos vize mély indigó színről feketére, s egyszer csak Ocú szomorú szemét látta maga előtt. Azt hiszem, nem jó helyen keresem, gondolta. Aki olyan gonosz, hogy elraboljon egy nőt, van olyan óvatos, hogy elkerülje a városokat. Szinte hallotta Ocú segélykiáltását. Vajon valóban helyes-e, hogy olyan filozofikusan szemléli a dolgokat; bármi történjen is, az ég akarata. Bűnösnek érezte magát, amiért semmit nem tesz.

Isimoda Geki visszatért a fürdőből, bocsánatot kért, hogy magára hagyta, majd letelepedett a vacsoratálcája elé.

– Miért nem öltözött át? – kérdezte, amikor látta, hogy Muszasi még mindig a saját kimonójában van.

– Ebben is kényelmesen érzem magam. Állandóan ezt viselem. Útközben, házban, vagy amikor a földön alszom a fák között.

Gekire szemlátomást mély benyomást tett a

dolog.

– Tudhattam volna – bólintott. – Bárhogyan legyen is, mindig tettere kész. Date nagyúr csodálni fogja. – Leplezetlen elragadtatással nézte Muszasi arcát a lámpafényben. Aztán észbe kapott. – Jöjjön – mondta. – Üljön le, igyon egy kis szakét. – Vizzel kiöblített egy poharat és Muszasi felé nyújtotta.

Muszasi leült, meghajolt, és a térdére tette a kezét.

– Elmondaná, uram, miért bánik velem ilyen barátságosan? És ha nem bánja, azt is szeretném tudni, miért érdeklődött utánam az országúton.

– Azt hiszem, a kíváncsisága természetes. De igazából nem sok magyarázatot tudok adni. Talán a legegyszerűbb, ha úgy fogalmazunk, hogy valami módon vonz engem. – Egy pillanatig hallgatott, aztán nevetve folytatta. – Igen. Magába habarodtam, ahogyan az egyik férfi vonzódhat a másikhoz.

Geki ezt kielégítő magyarázatnak tartotta, de Muszasi még jobban megdöbben. Hallott már olyanról, hogy az egyik férfi beleszeret a másikba, de maga soha nem tapasztalt ilyesmit. Takuan túlságosan zord volt ahhoz, hogy erős érzelmeket ébresszen. Kőecu egészen más világban élt. Szekisúszai annyival Muszasi felett állt, hogy kedvelni vagy nem kedvelni egyaránt elképzelhetetlen volt. Bár lehet, hogy Geki mindössze így akart hízelegni neki. Az a férfi, aki ilyesmit állít, kiteszi magát az őszintétlenség vádjának. Muszasi mégis kételkedett benne, hogy ez a szamuráj talpnyaló volna, túlságosan masszív, túl férfias volt ehhez a megjelenése.

– Mit ért az alatt, hogy vonzódik hozzám? – kérdezte Muszasi józanul.

– Talán szemtelen vagyok, de amióta csak hallottam, mit tett Icsidzsódzsinál, meggyőződése, hogy olyan ember, akit kedvelnék, mégpedig nagyon kedvelnék.

– Éppen Kiotóban tartózkodott?

– Igen. Az év első hónapjában érkeztem, és Date nagyúr palotájában tartózkodtam a Harmadik sugárúton. A harc másnapján történetesen meglátogattam Karaszumaru Micuhiro nagyurat, és sok mindent hallottam önről. Karaszumaru Micuhiro nagyúr elmesélte, hogy találkozott önnel. Tőle tudom, milyen fiatal, és mégis mennyi mindent tett már. Rögtön éreztem ezt az erős vonzalmat, és úgy döntöttem, megpróbálom önt megtalálni. Kiotóból jövet pedig megpillantottam a táblát, amelyet a Siodzsiri hágónál helyezett ki.

– Ó, szóval látta. – Hát nem furcsa, ahelyett hogy Dzsótarót vezette volna hozzá a tábla, egy olyan idegent irányított felé, akinek a létéről még csak nem is álmodott, elmélkedett Muszasi.

De minél jobban végiggondolta a dolgot, annál inkább úgy érezte, nem szolgált rá arra, hogy Geki oly nagy becsben tartsa. Mivel fájdalmasan tudatában volt hibáinak és tévedéseinek, zavarba hozta Geki rajongása.

– Azt hiszem, túlságosan sokra tart – mondta őszintén.

– Jó néhány kitűnő szamuráj szolgált Date nagyúr alatt, hiszen jövedelme ötmillió véka, és jó néhány kitűnő vívóval találkoztam, de a hallottak alapján úgy vélem, kevés hasonlítható önhöz. Ráadásul még mindig nagyon fiatal. Hatalmas jövő áll ön előtt, és talán éppen ez vonz engem. Különbösen is, most, hogy megtaláltam, legyünk barátok. Igyunk egyet, és beszéljünk bármiről, amiről kedve van.

Muszasi jókedvűen elfogadta a szakés csészét, és egyik pohárral a másik után hörpintett a vendéglátójával együtt. Az arca kiszélesedett, és vöröses lett. Gekinek meg se kottyant.

– Mi, északi szamurájok sokat tudunk inni, kell is, hogy átmelegedjünk. Date nagyúr pedig bármelyikünkön túl tesz, és ha az embert erős

tábornok vezeti, a csapatok se maradhatnak le.

A szolgáló egyre újabb és újabb palack szakét hozott, és bár a lány többször is lejjebb vágott a kanócból, Geki semmi jelét nem adta, hogy abba akarná hagyni az ivást.

– Igyunk egész éjjel – javasolta. – Így egész éjjel beszélgethetünk.

– Rendben – bólintott Muszasi. – Említette, hogy beszélt Karaszumaru nagyúrral – folytatta mosolyogva. – Jól ismeri?

– Nem mondhatnám, hogy közeli barátok vagyunk, de az évek során többször is jártam a házában. Igen barátságos.

– Igen. Hon’ami Kóecu mutatott be neki. Ahhoz képest, hogy nemesember, tele van étellel.

Geki csalódottnak látszott.

– Valóban ez a benyomása? Ha hosszabban beszélt volna velem, azt hiszem, lenyűgözte volna az intelligenciája és az őszintesége.

– Éppen az Engedélyezett Negyedben voltunk.

– Ez esetben, azt hiszem, nem fedte föl a valódi énjét.

– De milyen hát valójában?

Geki kiegyenesedett, hogy illendőbben üljön, és komoran szólalt meg.

– Zavart ember. Ha jobban tetszik, olyan, akinek bánata van. Nagyon bántják a sogunátus diktatórikus módszerei.

Muszasi hallgatta a tó vizének ritmikus csobogását, és nézte a lámpa fényének árnyékait.

– Muszasi, én barátom, kinek a kedvéért próbálja tökéletesíteni vívőtudományát? – kérdezte hirtelen Geki. Muszasiban soha föl nem merült még a kérdés. Ártatlan őszinteséggel felelt.

– A magam kedvéért.

– Ez természetesen nagyon helyes, de kinek a kedvéért óhajtja fejleszteni önmagát? Csak nem a személyes dicsőség és hírnév a célja? Ez aligha illene ilyen kaliberű emberhez. – Ki tudja,

véletlenül-e, vagy szándékosan, Geki rátért a témára, amelyről valóban beszélni akart. – Most, hogy Iejaszu az egész országot az uralma alá hajtotta, látszólag béke és felvirágzás köszöntött be – jelentette ki. – De valódi-e mindez? Valóban boldogan élhetnek-e az emberek a jelen rendszer alatt?

Századok óta folyamatosan katonai vezetők sora nyomja el nemcsak a népet, de a császárt és az udvart is. A Hódzsók, az Asikagák, Oda Nobunaga, Hidejosi... A császári kormányzást háttérbe szorították, és az embereket könyörtelenül kizsákmányolták. Minden hatalom a katonák kezében van, és így van ez Minamoto No Joritomo óta, vagy nem? És a helyzet ma sem változott.

Nobunaga szemlátomást felfogta legalább, micsoda igazságtalanság ez, és új palotát épített a császár számára. Hidejosi nemcsak azzal becsülte meg a Go Józei császárt, hogy az összes daimiótól megkövetelte, engedelmeskedjen neki, de próbált bizonyos fokú jólétet és boldogságot teremteni a köznépnek is. De bárhogy nézzük is, Iejaszút semmi nem érdekli a klánja jólétén kívül. Így a nép boldogságát és a császári család jólétét ismét feláldozták egy katonai diktátor hatalma és gazdagsága kedvéért. Újabb zsarnokság küszöbén állunk. És senkit nem aggaszt jobban az ügyek ilyenén állása, mint Maszamune Date nagyurat, vagy a nemesek közt Karaszumaru nagyurat.

Geki elhallgatott, de hiába várt egyenes választ.

– Értem – morogta mindössze alig érthetően a társa. Muszasi, mint bárki más, tudatában volt a szekigaharai csata utáni drasztikus politikai változásoknak, de soha nem érdekelte, mit tesznek az oszakai csoport daimiói, sem a Tokugavák hátsó szándékai, vagy hogy hova állnak olyan hatalmas nagyurak, mint Date és

Simazu. Datéről mindössze annyit tudott, hogy a hűbértartó hivatalosan évi hárommillió vékát jövedelmez, de ez a valóságban elérhette az ötmilliót is, ahogyan Geki említette.

– Date nagyúr évente kétszer termékeket küld a birtokairól Konoe nagyúrnak Kiotóba, a császár számára – folytatta Geki. – Soha el nem mulasztotta, még háború idején sem. Ezért is jártam Kiotóban.

Aoba vára az egyetlen az országban, ahol külön szoba van berendezve a császár számára. Természetesen valószínűtlen, hogy valaha is szükség legyen rá, de Date nagyúr mégis elkészíttette, mégpedig a régi császári palotából vett fából, amikor a palotát újjáépítették. Kiotóból Szendaiba hajóval hozatta a fát.

– És mondanék valamit a koreai háborúról is. A hadjárat során Kato, Konisi és a többi tábornok személyes hírnévért és dicsőségért versengtek, de nem Date nagyúr. A családi címer helyett a felkelő napos címet viselte, és mindenkinek elmondta, hogy soha nem vezetné embereit a saját klánja vagy Hidejosi dicsőségének kedvéért Koreába. Ő Japánért ment oda.

Muszasi figyelmesen hallgatta, Gekit pedig elragadta a mondandója. Ragyogó szavakkal írta le a gazdáját, és biztosította Muszasit, hogy a császár és a nemzet iránti elkötelezettségében egyszerűen nincs párja. Egy ideig még az ivásról is elfeledkezett, aztán hirtelen lepillantott.

– Elfogyott a szaké – szólalt meg, majd tapsolva hívta a cselédlányt, hogy további italt rendeljen. De Muszasi sietve félbeszakította.

– Már eleget ittam. Ha nem bánja, inkább kívánnék egy kis rizst és teát.

– Máris – morogta Geki. Csalódottnak látszott, de a vendégére való tekintettel közölte a lánnyal, hogy hozhatja a rizst.

Geki evés közben tovább beszélt. Muszasi azt szűrte le, hogy Date nagyúr szamurájai

egyenként is, csapatban is eltökélten követik a Szamuráj Útját, és a lehető legnagyobb gondot fordítják arra, hogy az Úttal összhangban uralkodjanak magukon.

Ez az Út ősidők óta létezett, amióta csak a harcosok osztálya megszületett, de erkölcsi értékeiből és kötelességeiből mostanára alig maradt több halvány emléknél. A XV. és XVI. század zűrzavaraiban a katonák erkölcsi normái eltorzultak, vagy teljesen feledésbe merültek, és mostanra szinte mindenkit, aki értett a kardforgatáshoz, vagy képes volt egy nyílvezzőt kilőni, szamurájnak tekintettek, függetlenül attól, mekkora figyelmet szentel, ha szentel egyáltalán, az Út mélyebb jelentésének.

Ezeknek az időknek az úgynevezett szamurájai gyakran gyengébb jellemű és alantasabb ösztönű emberek voltak a közönséges parasztnál vagy polgároknál. Mivel erejükön és technikájukon kívül semmivel nem vívhatták ki az alattuk levők tiszteletét, hosszú távon bukásra voltak ítélve. Mindössze néhány daimió és a Tokugavák meg a Tojotomik alig tucatnyi, magas rangú hűbérese gondolt arra, hogy újra kéne fogalmazni a Szamuráj Útját, amely a nemzet erejének és felvirágzásának alapja lehet.

Muszasi gondolatai visszatértek a Himedzsi várába zárva töltött évekhez; Takuan emlékezett rá, hogy Ikeda nagyúr könyvtárában megvan Fusikian Nicsijó *Susinkanj*-jának egy kéziratos példánya, és elvitte Muszasinak, hogy tanulmányozhassa. Fusikian a híres tábornok, Oeszugi Kensin írói neve volt. A tábornok a könyvében azt is lejegyezte, milyen mindennapos erkölcsstani képzésben részesítette fő vazallusait. Ebből Muszasi nemcsak Kensinről tudott meg sokat, hanem azt is megértette, hogy a tábornok ecsigói hűbérbirtoka miatt vált oly híressé országszerte gazdasági és katonai ereje miatt.

Muszasira hatottak Geki lelkes szavai, kezdte

úgy érezni, hogy Date nagyúr azon kívül, hogy legalább oly tisztességes, mint Kensin, birodalmában olyan légkört teremtett, amely minden szamurájt arra bátorít, hogy kifejlessze az új Utat, azt, amely lehetővé teszi, hogy akár a sogunátusnak is ellenálljanak, ha ez szükségessé válik.

– Meg kell bocsátania, hogy ilyen hosszan mesélek arról, ami engem érdekel – mondta Geki.
– Mi a véleménye, Muszasi? Nincs kedve eljönni Szendaiba, hogy a saját szemével lássa? Az uraság őszinte és egyenes ember. Ha olyasvalakivel találkozik, aki az Utat keresi, őt nem érdekli, milyen rangú. Úgy beszélhet vele az ember, mint bárki mással.

Nagy szükség van olyan szamurájokra, akik életüket az országnak szentelik. Boldoggá tenne, ha beajánlhatnám a nagyúrnak. Ha önnek is megfelel, együtt mehetünk Szendaiba.

Elvitték már előlük a vacsorástálcákat, de Geki lelkesedése egyáltalán nem csökkent. Muszasira mély benyomást tett a dolog, de azért óvatosan, meggondoltan felelt.

– Meg kell gondolnom, mielőtt válaszolhatnék.

Búcsút mondtak egymásnak, és Muszasi visszavonult a szobájába, ahol csillogó szemmel, ébren feküdt a sötétben.

A Szamuráj Útja! Erre az elvre koncentrált; mennyire illik rá és kardjára!

Egyszeriben látta az igazságot. Nem a kardforgatás technikája a célja. A Kard Útját keresi, amely mindent felölel. A kard ebben jóval több fegyvernél. Választ kell adjon az élet kérdéseire. Oeszugi Kensin és Date Maszamune útja túlságosan keskeny, katonai, túlságosan is maradi. Reá hárul, hogy hozzáadja az emberi tényezőt, a mélységet, a tágasságot.

Most először tette föl magának a kérdést: vajon lehetséges-e, hogy egy jelentéktelen emberi lény egyé váljék a világegyetemmel.

AJÁNDÉK PÉNZ

Muszasinak, ahogy felébredt, Ocú és Dzsótárá volt az első gondolata, és bár reggeli alatt vidáman társalgott Gekivel, az járt a fejében, hogyan találhatná meg őket. S amikor kiléptek a fogadóból, önkéntelenül is alaposan szemügyre vett minden egyes arcot az országúton. Egyszer vagy kétszer már azt hitte, Ocút látja maga előtt, de mint már annyiszor, kiderült, hogy tévedett.

– Mintha keresne valakit – jegyezte meg Geki.

– Így van. Útközben elkeveredtek a társaim, és aggódok értük. Azt hiszem, lemondok arról, hogy Edóba menjek önnel, és átkutatom a mellékutakat.

– Kár – felelte Geki csalódottan. – Szívesen utaztam volna együtt önnel. Remélem, nem gondolja meg magát, és ellátogat Szendaiba annak ellenére, hogy jó sokat beszéltem tegnap este.

Muszasinak tetszett Geki egyenes, férfias modora.

– Nagyon kedves öntől – felelte. – Remélem valamikor módom lesz rá.

– Szeretném, ha a saját szemével látná, hogyan viselkednek a mi szamurájaink, és ha ez nem érdekli, tekintse egyszerű kirándulásnak. Meghallgathatja a helyi dalokat, és meglátogathatja a Macusimát. Híres a szép kilátásáról. – Geki ezzel távozott, fűgén megindult a Vada-hágó felé.

Muszasi pedig megfordult, és visszament oda, ahol a kósúi országút elágazik Nakaszendóból. Miközben ácsorgott, és azon gondolkodott, mit tegyen, egy csoport szuvai napszámos lépett hozzá. Az öltözőkük alapján hordárok, kocsisok vagy az ezen a vidéken használt, primitív

palankinok hordozói lehettek. Lassan, karjukat a mellükön összefonva, mint egy csoport rák, közeledtek.

Udvariatlanul méricskéltek, aztán az egyikük megszólalt.

– Úgy látom, keres valakit, uram. Szép hölgyet, vagy csak egy szolgát?

Muszasi lenézően elhessegette őket, és elfordult. Nem tudta eldönteni, keletnek vagy nyugatnak induljon-e, s végül úgy határozott, hogy a környéken fog tudakozódni. Ha a kutatása eredménytelen, tiszta lelkiismerettel folytathatja az útját a sógun fővárosa felé.

A munkások egyike szakította félbe a gondolatait.

– Segíthetünk, ha keres valakit. Jobb, mint ácsorogni a napsütésben. Hogy néz ki a barátja?

– Még azt sem mondjuk meg, mit kérünk a szolgálatainkért – tette hozzá egy másik. – Önre bízunk. Muszasi belement, és részletesen leírta Ocút és Dzsótarót.

Az első férfi rövid ideig tanácskozott a társaival, majd megszólalt.

– Nem láttuk őket, de ha szétszóródunk, biztosan megtalálja őket valamelyikünk. Az emberrablók a Szuva és a Siodzsiri közti három út egyikén mehettek. Ön nem ismeri ezt a vidéket, de mi igen.

Muszasi maga sem tartotta valószínűnek, hogy sikerrel járna ilyen nehéz terepen.

– Rendben, hát keressétek meg.

– Meglesz – kiáltották a férfiak.

Ismét összedugták a fejüket, feltehetőleg, hogy eldöntsék, ki merre menjen. Aztán a vezetőjük, alázatosan dörzsölve a kezét, előrelépett.

– Csak egy apróság, uram, tudja... nem szívesen említem, de szegény munkásemberek vagyunk, és ma még egyikünk sem evett. Ha esetleg adna nekünk félnapi bér előleget, s talán még egy keveset, biztosítom, hogy napnyugtáig

megtaláljuk a társait.

– Természetesen. Magam is úgy terveztem, hogy adok valamit.

A férfi mondott egy összeget, Muszasi pedig megszámolta pénzét, s látta, hogy nincs annyija. Természetesen tudatában volt a pénz értékének, de ha egyedül volt, és senkit nem kellett támogatnia, többé-kevésbé közönyös volt iránta. Barátok, csodálók néha ellátták útipénzzel, s az ember gyakran kapott ingyen szállást a templomokban is. Máskor a szabadban aludt, és rendes étkezés nélkül folytatta az útját. Így vagy úgy, de mindig megvolt valahogy.

Ezen az úton Ocúra hagyta a pénzügyeket, akinek Karaszumaru nagyúr szép adag útipénzt adott ajándékkul. A lány fizette a számlákat, és minden reggel kellő zsebpénzt adott neki, mint bármelyik rendes feleség.

Muszasi csak keveset tartott magánál, a többit szétszította az emberek között, s bár azok többet vártak, vállalták, hogy „külön szíveséggé” nekilátnak a keresésnek.

– Várjon minket a Szuva Mijódzsin szentély emeletes kapujánál – javasolta a szóvivőjük. – Estére megtérünk valami hírrel. – Ezzel szétszéledtek.

Muszasi nem akarta semmittevással tölteni a napot, ezért elment megnézni a Takasima várát és Simoszuva városát. Itt-ott megállt, jegyzeteket készített a környék helyrajzáról – később még jól jöhetnek –, és megfigyelte az öntözési módszereket. Többször is érdeklődött, nem él-e valami kiemelkedő katonai szakértő a környéken, de semmi érdekeset nem hallott.

Amikor kezdett sötétedni, a szentélyhez ment, s fáradtan, rosszkedvűen ült le az emeletes kapuhoz vezető fölépcsőn. Senki nem bukkant fel, ezért megkerülte a tágas szentélyt. De amikor visszatért, még mindig nem volt ott senki.

Lovak toporzékoltak valahol, és a zaj, bár nem

volt hangos, kezdett az idegeire menni. Muszasi lement a lépcsőn a fák rejtekében levő istállókhöz, ahol egy öreg lovász gondozta a szentély fehér lovait. Az öreg vádló pillantást vetett Muszasira.

– Segíthetek? – kérdezte durván. – Valami dolga van a szentéllyel?

Az egész testét rázta a nevetés, amikor megtudta, miért van ott Muszasi. Muszasi semmi mulatságosat nem talált a történetben, haragosan nézett az öregre, de mielőtt bármit mondhatott volna, az öreg megszólalt.

– Nem szabadna egyedül járnia az utakat, túlságosan ártatlan hozzá. Valóban azt hiszi, hogy az ilyen út menti férgek azzal töltik az egész napot, hogy a maga barátait keresik? Ha előre fizetett, soha többé nem látja őket.

– Úgy gondolja, hogy pusztá színjáték volt, amikor szétoszlottak, és különböző irányokba távoztak?

Az öreg lovász együttérző arccal nézett rá.

– Kirabolták – mondta. – Hallottam, hogy úgy tíz csavargó egész nap ivott és játszott a hegy túloldalán levő ligetben. Valószínűleg ők azok. Rendszeresen megtörténik az ilyesmi. – Aztán történeteket mesélt, mint csalták ki a gyanútlan utazók pénzét az ilyen lelkiismeretlen alakok. – Ilyen a világ – vont a le jámboran a végkövetkeztetést. – Mostantól jobban teszi, ha elővigyázatosabb.

A szomorú tanács után fogta üres csöbrét, és távozott. Muszasi szerencsétlenül érezte magát. Most már késő, nincs mit tenni, sóhajtott. Milyen büszke vagyok arra, hogy nem adok esélyt az ellenfelemnek, aztán így elbánik velem néhány írástudatlan munkásember. Arculcsapásként érte hiszékenységének bizonyítéka. Ha ilyen hibákat követ el, hiába gyakorolja a Háború Művészetét. Hogyan irányíthatna hadsereget, akit ilyen könnyen becsapnak az alárendeltjei?

Lassan elindult a kapu felé, s eltökélte, ezentúl jobban figyel a körötte levő világ dolgaira.

Az egyik munkás kutató tekintettel álldogált a sötétben, és mihelyt megpillantotta Muszasit, felé kiáltott, és elészaladt a lépcsőn.

– De jó, hogy megtaláltam uram – lelkesedett.
– Megvan az egyik azok közül, akiket keres.

Muszasi, aki éppen most korholta magát a naivsága miatt, csodálkozva és hálásan döbbsent rá, hogy nem mindenki csaló.

– Melyikük van meg, a fiú vagy a nő?

– A fiú. A naraibéli Daizóval van, és megtudtam, hogy hol van Daizó, vagy legalábbis merre tart.

– És merre lenne ez?

– Nem hittem, hogy az a banda, amelyikkel reggel voltam, állja a szavát. Egész nap játszottak, de én megsajnáltam önt. Elmentem Sijódzsiriból Szebába, és mindenkitől kérdezősködtem. Senki nem tudott a lányról, de a fogadóban, ahol ettem, megtudtam a cselédlánytól, hogy Daizó, útban a Vada-hágó felé, ma délben átment Szuván. A lány azt mondja, volt vele egy fiatal fiú.

– Kedves tőled, hogy tudtad velem – felelte Muszasi zavartan, hivatalos udvariassággal. Elővette pénzeszacskóját. Tudta, csak annyi van benne, amennyit a saját étkezésére tett félre. Egy pillanatig habozott, de úgy döntött, a tisztességet jutalmazni kell. Az utolsó fillérét is odaadta a munkásnak.

A férfi, hálája jeléül, boldogan a homlokához emelte a pénzt, és jókedvűen ment az útjára.

Muszasi pedig, ahogy utána nézett, úgy érezte, hasznosabban költötte el a pénzét, mintha a gyomrát töltötte volna meg. Talán ez a munkás, azt tapasztalva, hogy a helyes viselkedés hasznot hajtó lehet, másnap másik utazónak segít.

Sötét volt már, de Muszasi úgy határozott, nem alszik meg valamelyik parasztház eresze alatt,

inkább átkel a Vada-hágón. Ha egész éjszaka úton van, utolérheti Daizót. Elindult, és ismét előntötte a jó érzés, amely rendre el szokta fogni éjszakánként egy-egy kihalt úton. Volt benne valami, ami vonzotta, illett a természetéhez. Számolta a lépteit, hallgatta a mennyből jövő csendes hangokat, mindent elfelejtve élvezte önnön létét. Amikor sietős emberek tömege vette körül, gyakran szomorúnak és magányosnak érezte magát, de most vidámnak és élettelinek. Képes volt hűvösen és objektívan szemlélni az életet, és még arra is, hogy úgy szemlélje magát, mint teljesen idegent. Valamivel éjfél után elmélkedését félbeszakította, hogy fényt pillantott meg a távolban. Azóta, hogy átkelt az Ocsiai folyó hídján, folyamatosan emelkedett az út. Egy hágót már maga mögött hagyott, a következő, Vadánál, előtte meredezett a csillagfényes égbolt felé, és azon túl egy még magasabb átkelő Daimonnál. A fény a két gerinccel párhuzamosan futó mélyedésből jött.

Tábortűznek látszik, gondolta Muszasi, és órák óta először, ismét belemart az éhség. Talán hagyják, hogy átmelegedjek, s adnak egy kis kását vagy valamit.

De ahogy közelebb ért, látta, hogy mégsem tábortűz az, hanem egy kis út menti teaház fénye. Négy vagy öt cölöp állt a ház előtt, ahova a lovakat lehetett volna kötözni, ha lettek volna. Fölöttébb valószínűtlennek tetszett, hogy bárki legyen is itt a napnak ebben a szakában, mégis rekedtes hangok keveredtek a tűz pattogásával.

Muszasi várt néhány percig az eresz alatt. Nyugodt szívvel kért volna menedéket és némi maradékot, ha ez földműves vagy favágó kunyhója lett volna. De ez a hely ebből él.

Az ételszagtól még éhesebb lett. Körülölelte a meleg füst, nem volt képes elszakadni. Talán ha elmagya-rázom, mi a helyzet, elfogadják fizetségül a szobrot. A szobor Kannon kis

képmása volt, amelyet maga faragott egy öreg cseresznyefából.

A vendégek ijedten elhallgattak, amikor belépett a fogadóba. Egyszerű volt a berendezés, földpadló, s a szoba közepén nyitott tűzhelyen égett a tűz. Körötte hárman üldögéltek ülőkéken. Egy edényben vaddisznó és óriásretek keveréke főtt. A hamuban szakéskancsó melegedett. A tulajdonos, vendégeinek háttal állva, jókedvűen csevegve uborkát szeletelt.

– Mit óhajt? – kérdezte az egyik vendég, egy éles szemű, hosszú oldalszakállú férfi.

Muszasi éhesebb volt, semhogy meghallja, elment mellette, s leült az egyik ülőke szélére.

– Gyorsan adjon valamit enni – szolt a tulajdonoshoz. – Rizs és uborka megteszi. Bármi.

Az öntött a gulyásból egy tányér hideg rizsre, és Muszasi elé tette.

– Át akar kelni éjszaka a hágón? – kérdezte.

– Ömömöm – motyogta Muszasi, aki már meg is ragadott két evőpálcikát, és jó étvággal nekiesett az ételnek.

– Nem tudja, hogy egy Daizó nevű férfi Naraiból jött-e erre ma délután a hágó felé? Volt vele egy fiatal fiú is – kérdezte teli szájjal.

– Sajnos nem segíthetek. – Aztán a tulajdonos a többiek felé fordult. – Tódzsi, nem látott valamelyikötök egy idősebb férfit egy fiúval?

Azok hárman suttogtak egy keveset, aztán tagadóan rázták a fejüket. Muszasi, miután jóllakott, és átmelegedett a forró ételtől, kezdett aggódni a számla miatt. Habozott, hogy a többiek előtt beszélje-e meg a dolgot a tulajdonossal, de egy pillanatig sem érezte úgy, mintha koldulna. Egyszerűen az látszott a legfontosabbnak, hogy csillapítsa az éhét. Eldöntötte, hogy ha a fogadós nem fogadja el a szobrot, felkínálja neki a törét.

– Igazán nem szívesen mondom, de nincs nálam készpénz, ám nehogy azt higgye, hogy ingyen akartam az ételt. Van, amit felajánlhatok

fizetségül, ha elfogadja.

– Biztos, hogy rendben lesz. Mi volna az? – felelte a tulajdonos olyan szívélyesen, hogy nem is várta volna az ember.

– Egy Kannon-szobor.

– Egy igazi szobor?

– Ó, nem híres szobrász munkája, mindössze magam faragtam. Lehet, hogy még egy pohár rizs árát sem éri meg, de azért vessen rá egy pillantást.

Nekilátott kicsomózni a zsinórokat az öreg zsákon, amelyet évek óta hordozott, s a három ember, abbahagyva az ivást, a kezét figyelte. A zsákban a szobron kívül egy váltás fehérnemű volt, és az írókészlet. Amikor Muszasi kipakolta őket, valami hangos csattanással a földre esett. A többieknek elállt a lélegzetük, mert egy pénzeszacskó hevert Muszasi lábánál, arany és ezüst érmék gurultak ki belőle. Muszasi maga is döbbenet meredt rá.

– Hát ez meg hogy kerülhetett ide? – csodálkozott.

A többiek a nyakukat nyújtogatva bámulták a kincset.

Muszasi érezte, hogy még valami van a zsákban, s egy levelet húzott elő. Egyetlen sorból állt: „Ez egy ideig elegendő lesz az útiköltségeire.” Geki írta alá.

Muszasi nagyon is jól tudta, mit jelentsen ez. Geki így próbálja megvásárolni a szolgálatait Date Maszamune nagyúr és Aoba vára számára. Miután egyre elkerülhetetlenebbnek látszott a végső összecsapás a Tokugavák és a Tojotomik között, létfontosságú volt a nagy daimió számára, hogy kellő számú, jól képzett harcossal rendelkezzen. Késhegyig menő verseny folyt a néhány igazán kiemelkedő szamurájért, amelyben kedvelt módszer volt, hogy ezeket az embereket megpróbálták akár egy kisebb összeggel is lekötelezni, aztán úgy viselkedni,

mintha hallgatólagosan megegyeztek volna a jövőbeni együttműködésben.

Köztudomású volt, hogy Tojotomi Hidejori jókora összegekkel támogatja Goto Matabeit és Szanada Jukimurát. Bár Jukimura makacsul nem bukkant elő, visszavonultan élt a Kudó-hegyen, olyan sok aranyat és ezüstöt küldtek neki Oszaka várából, hogy Iejaszu nagyszabású nyomozást rendelt el. Mivel a remeteként élő, visszavonult tábornok magára nem sokat költött, biztosnak látszott, hogy a pénz a több ezer róninhoz került, akik a közeli városokban és falvakban várták az ellenségeskedések kiújulását.

Nem is tehetne csatlós az urának nagyobb szolgálatot, mint azt, amivel Geki próbálkozott. Találni egy kitűnő harcost, és Geki Muszasit annak tartotta, és valahogy megpróbálni az ura szolgálatába csábítani. És Muszasi pontosan ez okból nem óhajtotta felhasználni Geki pénzét. Nem akarta lekötelezni magát. Pillanatok alatt úgy döntött, ügyet sem vet az ajándékra, úgy veszi, mintha nem is létezne.

Szótlatlanul lehajolt, fölvette a zacskót, és visszatette a zsákjába.

– Rendben hát. Itt hagyom fizetségül a szobrot – mondta a tulajdonosnak, mintha mi sem történt volna. De az visszautasította.

– Most már nem fogadhatom el, uram.

– Valami baj van veled? Nem állítom, hogy nagy szobrász lennék, de...

– Ó, nem rossz, és el is fogadtam volna, ha önnek nem lenne pénze. De hát bőven van. Miért dobálja így a pénzét, ha azt akarja, hogy az emberek azt higgyék, egy vasa sincs?

A többi vendéget kijózanította, és izgatta az arany látványa. Hevesen bólogattak egyetértésük jeléül. Muszasi rádöbbsent, hogy teljesen hiába vitatkozna. Elővett hát egy ezüstöt, és átadta a tulajdonosnak.

– De hiszen ez sok – panaszkodott az. – Nincs kisebb?

Muszasi gyorsan beletürt a zacskóba. Több hasonló értékű pénzdarabot látott, de kisebbet nem.

– Ne aggódjon – mondta végül. – Tartsa meg a visszajárót.

Most már nem tehetett úgy, mintha a pénz nem is létezne, a biztonság kedvéért a hasmelegítőjébe dugta a zacskót.

Bár biztatták, hogy pihenjen le, vállára vetette zsákját, és kiment az éjszakába. Most, hogy evett, és visszanyerte az erejét, úgy számolta, napkeltére eléri a Daimon-hágót. Nappal hegyi virágok tömegét látta volna maga körül, rododendronokat, tárnicsokat, vad krizantémokat, de éjszaka a sötétség végtelen tengerében mindössze a föld közelében lebegő, sűrű ködöt látta.

Már vagy két mérföldnyire lehetett a teaháztól, amikor az egyik férfi utolérte.

– Várjon, elvesztett valamit – lihegve ért mellé.
– Maga aztán gyorsan gyalogol. Miután elment, ezt a pénzt találtam, és maga után hoztam, az öné kell hogy legyen.

Egy ezüstdarabot nyújtott felé, de Muszasi nem fogadta el mondván, hogy nem az övé. De a férfi csak makacskodott.

– Akkor gurulhatott a sarokba, amikor leejtette a pénzeszacskóját.

Muszasi, miután nem számolta meg a pénzt, nem lehetett biztos benne, hogy a férfi téved. Megköszönte, átvette az ezüstöt, és a kimonója ujjába dugta. Meghatotta ez a becsületesség.

Bár a férfi megtette, amiért jött, Muszasi mellett gyalogolva beszélgetni kezdett.

– Talán nem kéne kérdeznem, de ismert tanártól tanulja a kardforgatást?

– Nem, a saját stílusomat használom.

A felületes válasz nem szegte kedvét az

idegennek, közölte, hogy maga is szamuráj volt.

- De egy ideje kénytelen vagyok itt élni a hegyekben tette hozzá.

- Valóban?

- Igen. A másik kettő is, mindannyian szamurájok vagyunk. Most abból élünk, hogy fát vágunk és gyógyfüveket gyűjtünk. Olyanok vagyunk, mint a közmondásbéli sárkány, aki a tó alján várja, hogy eljöjjön az ideje. Nem mondhatnám, hogy Szano Genzaemon volnék, de ha eljön az idő, felkapom öreg kardom, felöltöm elnyútt páncélom, és harcba indulok valamelyik híres daimió oldalán. Alig várom a napot.

- Oszaka vagy Edo oldalán?

- Nem számít. Csak az a lényeg, hogy valaki oldalán legyek, és ne vesztegessen itt el az életem.

Muszasi udvariasan nevetett.

- Köszönöm, hogy utánam hozta a pénzt.

Aztán, hogy lerázza a férfit, hosszú, fűrge lépésekkel haladt tovább, de az nem maradt le. Tartotta a tempót, ráadásul állandóan Muszasi oldalához sűrűlódott. Bármelyik gyakorlott vívó gyanúsnaak találta volna a dolgot. Ám Muszasi úgy tett, mint aki nem veszi észre, nem is védte a bal oldalát.

A férfi pedig egyre barátságosabb lett.

- Javasolhatok valamit? Nincs kedve nálunk tölteni az éjszakát? A Vada-hágó után még várakozik az emberre a Daimon. Reggelre elérheti, de nagyon meredek, nehéz út, főleg olyasvalakinek, aki nem ismerős ezen a környéken.

- Köszönöm, azt hiszem, szaván fogom.

- Nagyon helyes, nagyon helyes, de sajnos nem áll módunkban semmivel megkínálni vagy szórakoztatni.

- Boldoggá tesz, ha lefeküdhettek valahol. Merre van a háza?

- Úgy fél mérföldnyire balra, és egy kicsivel

följebb.

– Valóban a hegyek mélyén lakik.

– Ahogy mondtam, nemigen mutatkozunk, amíg el nem jön az idő. Gyógyfűveket gyűjtünk, vadászunk, meg efféléket csinálunk. A két társammal együtt lakom.

– Most, hogy említi őket, hová lettek?

– Valószínűleg még mindig isznak. Ahányszor csak elmegyünk, rendre berúgnak, és én cipelhetem őket haza. Ma este úgy döntöttem, otthagynom őket... vigyázzon! Ott egy meredek, alatta a patak. Veszélyes.

– Átkelünk a patakon?

– Igen. Itt keskeny, és pont alattunk át van fektetve rajta egy szálfa. Miután átmentünk, jobbra fordulunk, és föl a patakparton.

Muszasi érezte, hogy a férfi megállt, de nem nézett hátra. Megtalálta a szálfát, és elindult rajta. A következő pillanatban a szamuráj előreugrott, és felemelte a szálfa végét, hogy Muszasit a patakba hajítsa.

– Hát te mit csinálsz?

A kiáltás alulról hallatszott, de a férfi megdöbbenésében felfelé fordította a fejét. Muszasi előre sejtette az álnok próbálkozást, időben leugrott a szálfáról, és könnyedén, mint a barázdabillegető, egy jókora sziklára pattant. Megrémült támadója a patakba ejtette a fát. A felcsapódó víz még vissza sem hullott, Muszasi máris kiugrott a partra, előrántotta a kardját, és levágta támadóját. Olyan gyorsan történt az egész, hogy a szamuráj még csak nem is látta Muszasit kardot rántani.

A holttest még rángott egy-kettőt, mielőtt mozdulatlanná merevedett volna. Muszasi nem vesztegette az időt azzal, hogy szemügyre vegye, máris új küzdőállást fölvéve várta a következő támadást. Biztos volt benne, hogy megtámadják, s ahogy felkészülten várakozott, felállt a szőre, mint a sas koronatóllai.

A rövid csendnek hatalmas dörrenés vetett véget, a zaj szinte kettészakította a hegyoldalt. A lövés valahonnan a patak másik oldaláról jött. Muszasi lebukott, s a jól célzott golyó azon a helyen füttyült el, ahol az előbb ő állt, és becsapódott mögötte a partba. Muszasi lerogyott, mintha megsebesült volna. Átnézett a túlpartra. Vörös szikrák szálltak a levegőben, mint megannyi szentjánosbogár. Alig látszott a két, óvatosan feléje lopakodó alak.

TISZTÍTÓ TŰZ

A gazfickó összeszorította a fogát a sercegő gyújtózsínoron, s újratöltötte a muskétáját. A társa lekuporodott, és a másik part felé bandzsítva odasűgta:

– Mit gondolsz, biztonságos?

– Biztos vagyok benne, hogy eltaláltam az első lövéssel – hangzott az önbizalommal teli válasz. Óvatosan araszoltak előre, de mihelyt elérték a patakpartot, Muszasi felugrott. A muskétás ijedten tüzelt, de elvesztette az egyensúlyát, és a golyó célt tévesztve repült fölfelé. A lövés visszhangja még el sem halt a szakadékban, a két teaházbeli fickó futásnak eredt fölfelé az ösvényen. Az egyikük hirtelen megtorpant.

– Várj – mordult föl. – Ketten vagyunk, ő pedig csak egyedül. Elintézem, te pedig szükség esetén segítesz.

– Veled vagyok – kiáltott föl a muskétás. Elengedte a gyújtózsínórt, és a fegyver tusát emelte Muszasira. Határozottan felülmúlták az átlagos banditákat. Az, akit Muszasi a vezetőnek tartott, kifejezetten ügyesen forgatta a kardját. Mindazonáltal nem volt ellenfél Muszasinak, aki kardjának egyetlen csapásával leterítette mindkettőt. A muskétás, akit válltól csípőig kettévágott, holtan rogyott a földre, a felsőteste, mintha kötél tartaná, lógott a part fölé. A másik, sebesült karját markolva, rohant fölfelé az ösvényen, Muszasival a nyomában. Földdarabok és kavicsok hullottak alá a lába nyomán.

A szakadék, Buna völgye felúton feküdt a Vada- és a Daimon-hágó között; a nevét a bükkfáktól kapta, amelyek láthatóan uralták a tájat. A legmagasabb pontján egy kivételesen nagy, bükkfából durván összetákolt hegyi

kunyhó állt. Fák vették körül.

Az útonálló sietve küszött a kis fáklyafény felé.

– Takard el a fényt – kiabálta.

– Nahát, csupa vér vagy – tört ki az asszonyból, aki kinyújtott ruhaujjával beárnyékolta a fáklyafényt.

– Hallgass, bolond! Oltsd el a lámpát, a bentit is. – Úgy lihegett, hogy alig tudott beszélni. Vetett még egy pillantást hátra, és otthagya a nőt. Az elfújta a fáklyát, és a férfi után sietett.

Mire Muszasi a kunyhóhoz ért, az teljes sötétségbe borult.

– Kinyitni – üvöltötte. Nem azért haragudott, mert bolondnak nézték, még csak nem is a gyáva támadás miatt, hanem azért, mert tudta, az efféle emberek mekkora veszélyt jelentenek a gyanútlan utazókra.

Betörhette volna a faspalettákat, de az ilyen nyílt támadás veszélyesen védtelenné tette volna a hátát, ezért óvatosan, négy vagy öt lépés távolságban maradt.

– Kinvitni!

Miután nem kapott választ, felkapta a legnagyobb, kezébe eső követ, és a spalettához vágta. A szikla a két tábla közti részbe csapódott, és mind a férfi, mind a nő visszahátrált a házba. Kard röppent fel alóluk, és követte a térdén küsző férfi. Gyorsan felállt, és vissza akart sietni a házba, de Muszasi előreugrott, és megragadta a kimonója hátát.

– Ne ölj meg! Sajnálom – könyörgött Gion Tódzsi nyöszörögve, akár valami kisstílu csirkefogó.

Am kisvártatva ismét talpon volt, és próbálta meglelni Muszasi gyenge pontját. Muszasi a férfi minden támadását hátrította, de amikor előbbre nyomult, hogy elkapja ellenfelét, Tódzsi, összeszedve összes erejét, előkapta rövid kardját, és Muszasi felé dőfött. Muszasi ügyesen félrehajolt, felkapta Tódzsit, és megvető kiáltással

behajította a másik szobába. Tódzsi keze vagy lába a fazéktartónak ütődött, mert a bambuszrúd hangos csattanással eltört. Fehér hamu szállt föl vulkáni felhőként a tűzhelyről.

Mindenféle tárgyak szálltak át a füstön és a pernyén, Muszasi szinte mozdulni sem tudott. Ahogy a hamu kezdett leülepedni, látta, hogy az ellensége már nem a banditavezér, aki mozdulatlanul fekszik a hátán a fal mellett. A nő hajigálja, káromkodva, mindennel, ami csak a keze ügyébe akad, edényfödőkkel, gyújtóssal, fém evőpálcikákkal, teáskannákkal.

Muszasi előrevetette magát, és gyorsan a földre szorította a nőt, ám annak még így is sikerült előkapnia egy hajtűt a hajából, és belebökni a férfiba. Muszasi a nő csuklójára lépett, a nő pedig fogát csikorgatva, dühösen, undorodva kiáltott az öntudatlan Tódzsi felé.

– Hát nincs benned büszkeség? Hogy kaphatsz ki egy ilyen senkitől?

Muszasi, meghallva a hangot, hirtelen mély lélegzetet vett, és elengedte a nőt. Az felpattant, felkapta a rövid kardot, és Muszasira vetette magát.

– Megálljon, asszonyom – szólta rá Muszasi.

A nőt megdöbbenetette a furcsán udvarias hang. Megállt, csodálkozva nézett.

– Nahát, ez... Takezó.

Tehát jól érezte. Oszugin kívül Okó az egyetlen nő, aki még mindig így hívná, a gyerekkori nevéen.

– Takezó! – tört ki a nőből, s a hangja mézédés lett. – Most már Muszasinak hívnak, ugye. Ha jól tudom, híres vívó lettél.

– Mit keresel egy ilyen helyen?

– Szégyellem elmondani.

– A férjed az az ember, aki ott fekszik?

– Biztosan ismered. Ő az, ami Gion Tódzsiból megmaradt.

– Ez volna Tódzsi? – morogta Muszasi. Hallotta Kiotóban, milyen alávaló alak ez a Tódzsi, mint

vágta zsebre a pénzt, amelyet az iskola megnagyobbítására gyűjtöttek össze, és szökött el Okóval. Mégis, ahogy a falnál fekvő emberi roncsra pillantott, nem tudta nem sajnálni.

– Jobb lenne ellátnod – mondta. – Ha tudtam volna, hogy a férjed, nem bántam volna ilyen durván veled.

– Ó, a legszívesebben bebújnék egy lyukba, és elrejtőznék – szipogta Okó.

Odament Tódzsihoz, adott neki egy kis vizet, ellátta a sebeit, és amikor a férfi kezdett magához térni, elmondta neki, kicsoda Muszasi.

– Kicsoda? – nyekergett Tódzsi. – Mijamotó Muszasi? Az, aki... Hát ez szörnyű. – Arcát a kezébe temetve, szánalmasan kétrét görnyedt.

Muszasi, feledve haragját, hagyta, hogy díszvendégként bánjanak vele. Okó felsöpörte a padlót, rendbe rakta a tűzhelyet, új gyújtózt tett rá, és egy kis szakét melegített.

– Nincs semmink, hogy megkínáljunk, de... – kezdte az etikett elfogadott szabályai szerint, miközben felé nyújtotta a poharat.

– Eleget ettem a teaházban – felelte Muszasi udvariasan. – Kérlek, ne fáradj velem.

– Ó, remélem eszel az ételből, amelyet készítettem. Milyen rég láttalak utoljára! – Egy kanna gulyást akasztott a tartóra, leült Muszasi mellé, s szakét töltött.

– Eszembe jutnak a régi szép idők Ibuki hegyén – mondta Muszasi barátságosan.

Feltámadt a szél, és bár ismét a helyükre tették a spalettákat, rohamokban befújt a számos résen, megszagatta a tűzhelyből a plafon felé emelkedő füstöt.

– Kérlek, ne is juttasd az eszembe – mondta Okó. – De mondd csak, nem hallottál Akemiről, nem sejtetted, hol lehet?

– Úgy hallottam, a Hiei-hegyi fogadóban töltött néhány napot. Edóba akartak menni Matahacsival, de Akemi valószínűleg megszökött

Matahacsi összes pénzével.

– Ó, hát ő is – szólalt meg Okó csalódottan. Lesütve a szemét, szomorúan hasonlította össze a lánya életét a magáéval.

Mihelyt eléggé összeszedte magát, Tódzsi is csatlakozott hozzájuk, és könyörgött Muszasinak, hogy bocsásson meg. Bevallotta, hogy hirtelen ötlet ragadta magával, és igencsak megbánta, de eljön a nap, amikor visszatér a társadalomba mint az a Gion Tódzsi, akit a világ korábban ismert.

Muszasi hallgatott, de a legszívesebben azt felelte volna, hogy nem nagy különbséget lát Tódzsi, a szamuráj és Tódzsi, a bandita között, ám ha harcosként visszatér a társadalomba, az utak határozottan biztonságosabbak lesznek.

Valamelyest megenyhült a szakétól.

– Azt hiszem, jobban tennéd, ha feladnád ezt a veszélyes életet – fordult Okóhoz.

– Természetesen igazad van, de nem önszántamból élem ezt az életet. Amikor eljöttünk Kiotóból, úgy döntöttünk, Edóban próbálunk szerencsét, de Szuvában Tódzsi játszani kezdett, és elvesztette mindenünket, az útipénzünket, mindent. Gondoltam, belevágunk a moksza üzletbe, így aztán gyógyfüveket gyűjtöttünk, és eladtuk a városban. Ó, egy életre elegendem lett ezekből a „hogyan gazdagodjunk meg gyorsan” ötletekből. Ma éjjel végleg betelt a pohár. – Hangja kacérra váltott, mint mindig, ha ivott egy keveset, s kezdte bevetni büverejét.

Okó amolyan meghatározhatatlan korú nő volt, és még mindig veszélyes. A házi macska elégedetten dorombol a gazdája térdén, ameddig jól táplált, és törődnek vele, de eresszük csak szabadon a hegyekben, és kisvártatva villogó szemmel lopakodik az éjszakában, készen arra is, hogy holttestből lakomázzon, vagy akár az élő húst kiharapja az út mentén magatehetetlenül fekvő vándorból. Okó ilyen volt.

– Tódzsi – fordult a férfihoz búbájosan. – Takezó szerint Akemi Edóba tartott. Mi lenne, ha mi is oda mennénk, és ismét emberi életet élnénk? Ha megtaláljuk Akemit, biztosan bele tudunk vágni valami hasznos üzletbe.

– Hát, talán – hangzott a válasz minden lelkesedés nélkül. Tódzsi elgondolkodva karolta át a térdét. Talán kissé durvának találta az ötletet, amelyet a javaslat sugallt, hogy bocsássák áruba Akemi testét. Tódzsi ugyanúgy kezdte megbánni, mint Matahacsi, hogy ezzel a ragadozó nővel élt.

Muszasi szánalmasnak találta Tódzsi arckifejezését, Matahacsira emlékeztette. Megborzongott a gondolattól, hogy valamikor őt is elbűvölte ez a nő.

– Okó – emelte fel Tódzsi a fejét. – Nemsokára hajnalodik, s Muszasi nyilván elfáradt. Ágyazz meg neki a hátsó szobában, hogy pihenhessen.

– Hát persze. – Az asszony, pityókásan, oldalvást Muszasi felé pillantott. – Vigyázz magadra, Takezó, koromsötét van ott.

– Köszönöm, rám fér az alvás.

Követte a nőt a sötét folyosón a ház hátsó felébe. A szoba a konyha egykori toldaléka lehetett. Szálfák tartották, és messze kinyúlt a völgy fölé. Külső fala jó hetven lábbal a folyó fölé magasodott. A ködtől és a vízesés párájától nyirkos volt a levegő, és ahányszor a szél nyögése felerősödött, a kis szoba csónakként rázkódott.

Okó fehér lába végigfutott a külső átjáró palával borított földjén a kályhaszobába.

– Elaludt? – kérdezte Tódzsi.

– Azt hiszem. – Az asszony az ura mellé térdelt.

– Mihez kezdesz? – suttogta a férfi fülébe.

– Menj, hívd a többieket!

– Végig akarod csinálni?

– Persze, és nem csak a pénz kedvéért. Ha

megölöm a csirkefogót, bosszút állok a Josiokaházért is.

Okó feltúrta a kimonója szoknyáját, és kiment. Mint valami macskadémon, száguldott a fekete szelek szárnyán, hosszú haja mögötte libegett a hegyek mélyén, a csillagtalán égbolt alatt.

Nem csak madarak és állatok lakták a hegyoldal zugait és barlangjait. Okó több mint húsz embert is talált. Mindannyian Tódzsi bandájának a tagjai voltak. Hozzászoktak az éjszakai rajtaütésekhez, és csendesebben mozogtak, mint a libegő falevél, úgy értek a kunyhó elé.

- Mindössze egyetlen ember?
- Egy szamuráj.
- Van pénze?

Magyarázó kézmozdulatok és beszédes szempillantások kísérték a suttogást. Néhányan körülvették a hátsó szobát. Muskétával voltak felfegyverkezve, tőrökkel és olyasfajta lándzsákkal, amilyeneket a vaddisznóvadászok használnak. A társaság fele lement a völgybe, néhányan pedig megálltak félúton, pontosan a szoba alatt.

Gyékényszőnyegek fedték a szoba padlóját. Az egyik fal mentén szárított gyógyfüvek voltak, többfajta mozsár, és egyéb, gyógyszerkészítéshez szükséges eszköz. Muszasit megnyugtatta a gyógynövények szaga, szinte biztatta, hogy hunyja le a szemét, és aludjon. Minden porcikája sajgott, szinte a végsőkig kimerült volt, de volt annyi esze, hogy ne engedjen az édes kísértésnek.

Jól tudta, hogy valami készül. A mimaszakai gyógynövénygyűjtők soha nem ilyen helyeken tárolták a füveiket. Ügyeltek rá, hogy a fészer ne nyirkos helyen legyen, és mindig kellő távolságban a sűrű növényzettől. A párnája mellett levő mozsáron álló kis lámpa homályos fényénél mást is látott, ami zavarta. A szobát a

sarkainál összetartó fémpárkányokat sűrűn vert szöglyukak szegélyezték. Jól látta a fán a friss faragások nyomát is. Nem volt nehéz levonni a következtetést, a szobát feltehetőleg jó néhányszor újjáépítették.

Halványan elmosolyodott, de nem mozdult.

– Takezó – szólt be Okó halkán. – Alszol már? – Finoman félretolta a sódzsit, lábujjhegyen a fekvőhely mellé lopakodott, és Muszasi feje mellé helyezett egy tálcát. – Hoztam egy kis vizet – mondta, de Muszasi nem adta jelét, hogy ébren volna.

– Minden rendben van? – kérdezte Tódzsi, amikor a nő visszaért a kunyhóba.

– Mélyen alszik – felelte Okó, a nyomaték kedvéért a szemét is behunyva.

Tódzsi elégedett képpel kisietett. A kunyhó hátuljához ment, és egy meggyújtott muskétagyújtózsínórral integetni kezdett. Erre a lentiek kihúzták a szálfákat, s a szobácska, falak, keret, tartóoszlopok egyaránt dübörögve zuhantak alá a völgybe.

A többiek diadalmas üvöltéssel ugrottak elő a rejtekhelyükről, akárcsak a vadászok hordozható fedezékeik mögül, és végigszáguldottak a folyóparton. Mindössze annyi a dolguk, hogy a hulladékból előkaparják a holttestet és az áldozat holmiját. Utána csak össze kell szedni a darabokat, és újjáépíteni a szobát.

A banditák csontokon marakodó kutyákként ugrottak a deszkák felé, a cölöpökre.

– Megtaláltátok a testet? – kérdezték a többiek odafentről.

– Nem, még nem.

– Meg kell hogy legyen valahol.

– Talán esés közben nekiütődött valaminek, és oldalra pattant. Nézzétek mindenütt – kiabálta Tódzsi rekedten.

Csillogó, vöröses fény világította meg a sziklákat, a vizet, a fákat és a völgy növényeit.

Tódzsi és gyilkosai ijedten fordultak az ég felé. Hetven lábnyira fölöttük vörös lángok csaptak ki a kunyhó ajtaján, ablakán, falán és tetején, hatalmas tűzgolyóként lángolt az egész.

– Gyorsan, siessetek, gyertek föl – harsant Okó átható kiáltása, mintha az asszony megőrült volna.

Mire a férfiak felmásztak az emelkedőn, a lángok vadul táncoltak a szélben. Okó pedig egy fatörzshöz kötözve állt, semmi nem védte a szikrák és a hamu záporától.

Muszasi eltűnt? Hüledeztek mindannyian. Hogyan? Hogyan járhatott túl mindannyiuk eszén?

Tódzsinak inába szállt a bátorsága. Nem is küldte az embereit Muszasi nyomába. Éppen eleget hallott róla, hogy tudja, úgysem fogják el. Ám a banditák maguktól gyorsan kutatócsapatokat szerveztek, és minden irányba szétszéledtek.

De Muszasinak nyomát sem találták.

JÁTÉK A TÚZZEL

A Kósú országutat, amelyik Kai tartományon keresztül Siodzsirit és Edót kötötte össze, a többi főútvonallal ellentétben nem szegélyezték fák. A tizenhatodik században katonai szállításokra használták, és a Nakaszendóval ellentétben nem rendelkezett mellékutak hálózatával. Egyébként is, akkoriban emelték a főútvonal rangjára.

A Kiotóból Oszakába utazók számára az egyik legkevesbé vonzó tulajdonsága a jó fogadók és étkezők hiánya volt. Ha valaki útiebéd-dobozt kért, az általában nem kapott étvágygerjesztőbbet, mint lapos, bambuszlevelekbe csomagolt rizspogácsát, rosszabb esetben egyszerű, szárított tölgylevélbe tett rizsgolyót. A primitív körülmények ellenére azonban, amelyek nem sokat változhattak a Fudzsivara-korszak óta eltelt több száz év alatt, csak úgy nyüzsögtek a vendégek ezekben a kényelmetlen fogadóknakban. A többségük Edóba tartott.

Egy csoport utazó épp megpihent a Kobotoke-hágó fölött.

– Nézzétek, megint egy csoport – jegyezte meg egyikük. A látványban, amelyet mutatott, neki és a társainak szinte naponta része lehetett. Egy csapatnyi prostituált tartott Kiotóból Edó felé.

A lányok úgy harmincan lehettek. Néhányan már eléggé idősek voltak, néhányan a húszas éveikben vagy a harmincas éveik elején, és legalább öten tizenöt körül. A tíz férfival együtt, akik irányították vagy szolgálták őket, nagy, patriarchális családra emlékeztettek. Több váltás ló is kísérte őket, amelyeket roskadásig megraktak mindenfélével, kis fonott kosárkáktól emberméretű fa útiládákig.

A „család” feje egy negyvenes éveiben járó férfi volt. Éppen a lányokat korholta.

– Ha a lábatok felhólyagosodik a gyékényszandáltól, vegyetek zórit, de jól kössétek meg, hogy ne csúszkáljon, és hagyjátok abba a panaszkodást, hogy már egy lépést sem tudtok megtenni. Nézzétek csak a gyerekeket az úton, a gyerekeket – jeges hangja alapján nyilvánvaló volt, hogy nem egykönnyen tudta mozgásra bírni általában keveset gyalogló útitársait.

A férfit Dsódzsi Dzsinnainak hívták. Fusimiból származott, és szamurájnak született, ám különböző okok miatt otthagya a katonai pályát, és bordélytulajdonos lett. Mivel gyors felfogású, leleményes ember volt, nemcsak hogy megnyerte Tokugava Iejaszu támogatását, aki gyakran szállt meg Fusimi várában, és engedélyt szerzett arra, hogy a saját intézményét Edóba költöztesse, de sok kollégáját is meggyőzte, hogy hasonlóképpen cselekedjen.

A kobotokei gerinc közelében Dzsinnai megállította a menetet.

– Bár korán van még, megebédelünk – jelentette be. Egy vénasszonyhoz fordult, akit Onaónak hívtak, s aki afféle kotlósként szolgált a lányok körül, és utasította, hogy adja ki az ételeket.

Kötelességtudóan levették az ebédesdobozokat tartalmazó kosarat az egyik lóról, és a szétszóródva pihenő nők mindegyike kapott egy-egy levélbe csomagolt rizsgolyót. A bőrük sárga volt a portól, a hajuk szinte fehér, bár széles karimájú útikalapot viseltek, vagy kéztörölőket kötöttek a fejük köré. Mivel nem volt tea az étkezéshez, az ajkukat nyalogatva, a fogukat szívoztatva ettek. Szóba sem jöttek szexuális ravaszságok, szerelmi izgalmak. Nagyon nem illett volna most hozzájuk a kérdés, hogy „kinek a karja fogja ölelni ma éjjel ezt az izzó, vörös bimbót?”.

- Ó, ez csodálatos - kiáltott fel lelkesen Dzsinnai egyik ifjabb gondozottja olyan gyermeki lelkesedéssel, amely könnyeket csalhatott volna az anyja szemébe.

Két vagy három másik nő figyelme az ebédről az arra haladó fiatal szamuráj felé fordult.

- Jóképű, ugye? - suttogta az egyik.

- Nem rossz - felelte egy másik, tapasztaltabb külsejű.

- Ó, hát én ismerem - szólt közbe egy harmadik. - A Josioka-iskolabeliekkel járt hozzánk.

- Melyikről beszéltek? - kérdezte az egyik buja szemű lány.

- Arról a fiatalról, aki egyedül megy azzal a hosszú karddal a hátán.

Szaszaki Kodzsiró, mit se sejtve arról, milyen csodálatot keltett, tört utat magának a hátsólovak, hordárok tömegében.

- Szaszaki úr! - harsant egy vékony, kacér hang. - Hé ott, Szaszaki úr! Mivel a Szaszaki eléggé gyakori név volt, Kodzsiró meg sem fordult.

- Maga, hosszú üstökű.

Kodzsiró szemöldöke megemelkedett, és a férfi megpördült.

- Ügyelj a nyelvedre, udvariatlan vagy! - kiáltott fel Dzsinnai dühösen. Aztán felpillantva ebédjéből, megismerte Kodzsirót.

- Nahát, nahát - emelkedett föl gyorsan. - Csak nem az én Szaszaki barátom? Hová tart, ha szabad kérdeznem?

- Nahát, üdvözet. Maga a Szumija gazdája, ugye? Edóba tartok. És maguk? Úgy látom, az egész ház költözik.

- Így van, az új fővárosba költözünk.

- Valóban? Gondolja, meg fognak élni ott?

- Posvány vízben semmi nem nő.

- Ahogy Edó növekszik, feltételezem, bőven akad munka építőmunkásoknak,

fegyverkovácsoknak. De elegáns szórakoztatás? Kétséges, hogy igazán lenne rá igény.

– Azt kell hogy mondjam, téved. Oszakából is előbb csináltak várost a nők, mint hogy Hidejosi észrevette volna.

– Lehet, de olyan új helyen, mint Edó, talán még megfelelő házat sem talál.

– Ismét tévedés. A kormányzat elkülönített egy lápvidéket egy Josivara nevezetű helyen az én foglalkozásodbélieknek. A kapcsolataim máris megkezdték feltölteni, utcákat, házakat építeni. A jelentések szerint viszonylag könnyen találhatok jó fekvésű helyet.

– Úgy érti, a Tokugavák odaajándékozták a földet ingyen?

– Hát persze. Ki fizetne mocsárért? A kormányzat még az építőanyag egy részét is ingyen adta.

– Értem már. Így nem csoda, hogy otthagyja Kiotó környékét.

– És mi van önnel? Van valami kilátása, hogy jó állást kap valamelyik daimiónál?

– Ó nem, szó sincs róla. El sem fogadnám, ha ajánlanák. Csak gondoltam, megnézem, mi történik ott, ha már egyszer ott van a sógun székhelye, ahonnan a jövőben a parancsok érkeznek. Azt természetesen elfogadnám, ha felkérnének, hogy legyek a sógun oktatóinak egyike.

Bár Dzsinnai nem volt szakértő kardvívó, az emberekhez jó szeme volt. Úgy döntött, jobban teszi, ha nem kommentálja Kodzsiró nyílt henegegését. Lesütötte a szemét, aztán nekilátott mozgásra nógatni a csapatát.

– Rajta, keljetek föl, ideje, hogy induljunk.

– Úgy látom, egy lány hiányzik – szólalt meg Onaó, aki megszámlolta a csapatot. – Melyik is? Kicsó? Vagy talán Szumizome? Nem, mindketten ott vannak. Különös. Ki lehet az?

Kodzsiró, akinek nem volt kedve egy csapat

prostituálttal utazni, továbbindult. Néhány lány leszaladt az útra körülnézni, majd visszatértek Onaóhoz. Dzsinnai melléjük lépett.

– Nos, Onaó, melyik az?

– Most már tudom. Az az Akemi nevű lány – felelte bünbánóan, mintha hibát követett volna el. – Az, amelyiket Kiszóban szedett föl útközben.

– Itt kell lennie valahol.

– Mindenütt kerestük. Nyilván elfutott.

– Nos, nem kötöttem vele szerződést, és „testpénzt” sem kölcsönöztem neki. A lány azt mondta, benne van, és miután jól nézett ki, befogadtam. Nyilván költöttem rá egy kis útipénzt, de nem annyit, hogy aggódjak miatta. Ne törődj vele, menjünk.

Nekiállt noszogatni a csapatát. Még aznap el akarta érni Hacsiódzsit, még ha ez azt jelentette is, hogy napnyugta után is úton kell lenniük. Ha ilyen messzire eljutnak, másnap Edóban lehetnek. Valamivel lejjebb előbukkant Akemi, és csatlakozott hozzájuk.

– Hol voltál – kérdezte Onaó dühödten. – Nem kószálhatsz el anélkül, hogy bárkinek is szólnál, hová mész. Hacsak nem akarsz otthagyni minket.

– A vénasszony hosszasan méltatlankodva magyarázta, mennyire aggódtak miatta.

– Nem érti. – Akemi kuncogva fogadta a feddést. – Volt egy férfi az úton, és nem akartam, hogy meglásson. Berohantam a bambusz közé, nem tudhattam, hogy szakadék van mögöttem. Egészen az aljáig csúsztam. – A történetet szakadt kimonója, kisebesedett könyöke is alátámasztotta. Ám miközben elnézést kért, az arca a legcsekélyebb bünbánatot sem mutatta.

Dzsinnai a menet elején haladva is megtudta, mi történt, és magához hívatta a lányt.

– Akeminak hívnak, ugye? – szól hozzá szigorúan. – Akemi. Nehéz megjegyezni. Ha sikert akarsz elérni ebben a mesterségben, jobb nevet kell találnod. Mondd csak, valóban eltökélted,

hogy ezt teszed?

– Eltökéltetés kell ahhoz, hogy valaki szajha legyen?

– Ez nem olyasmi, amit az ember egy hónapig csinál, aztán abbahagyja. És ha nekem dolgozol, meg kell adnod a vendégnek mindazt, amit kér, ha tetszik, ha nem. Ne legyenek illúzióid.

– Nem mindegy már nekem? A férfiak úgyis tönkretették az életemet.

– Ez egyáltalán nem helyes hozzáállás. Azt tanácsolom, alaposan fontold meg a dolgot, amíg Edóba nem érünk. Nem fogom tőled visszakérni az úti- és a szállásköltséget.

Ugyanaznap Takaóban a Jakuóinban egy idősebb férfi, akit nem hajtottak sürgős üzlet ügyek, ráérősen cihelődött, hogy folytassa útját. Szolgájával és egy tizenöt év körüli fiúval az előző este érkezett, és kért szállást. Ma kora reggel óta sétált a templomban a fiúval. Most dél felé járt az idő.

Az utazó három nagy aranypénzt nyújtott át az egyik szerzetesnek.

– Költsék ezt a tetők javítására, vagy arra, amit fontosnak tartanak.

Azonnal értesítették az ajándékról a főpapot, akit annyira lenyűgözött a vendég nagyvonalúsága, hogy személyesen sietett üdvözölni.

– Nem volna kedve meghagyni a nevét? – javasolta.

Egy másik pap közölte, hogy már megtörtént, és megmutatta a bejegyzést a templom évkönyvében: a Narai-ból való Dajzó gyógyfűkereskedő az Ontake hegyi Kiszóból.

A főpap hosszasan mentegetőzött a templom által nyújtott szegényes szolgáltatás miatt, mert a Naraiból való Dajzó nevét messze környéken jól ismerték mint templomok és szentélyek bőkezű

támogatójáét. Ajándékai mindig aranypénzek voltak, és állítólag több esetben néhány tucatra is rúgtak. Annak legfeljebb ő maga lehetett a tudója, miért teszi mindezt, szórakozásból, vagy azért, hogy hírnévre tegyen szert, netán sajnálatból.

A pap szerette volna, ha Dajzó tovább marad, és könyörgött neki, hogy vegye szemügyre a templom kincseit. Olyan kiváltság volt ez, amely keveseknek adatott meg.

– Edőban leszek egy ideig – felelte Dajzó. – Majd később eljövök, és megnézem őket.

– De legalább hadd kísérjem el a külső kapuig – erősködött a pap. – Fucsúban szándékozik tölteni az éjszakát?

– Nem, Hacsiodzsiban.

– Ez esetben könnyű útja lesz.

– Megmondaná, ki most Hacsiodzsi ura?

– Nemrégiben helyezték Nagajaszu Ókubo fennhatósága alá.

– Ő volt a narai magsztrátus, ugye?

– Igen, ő az. Ő felügyelte a Szadó szigeti aranybányákat is. Igen gazdag.

– S nyilván igen tehetséges ember.

A nap még nem tért nyugovóra, amikor a hegyek lábához értek, és megálltak Hacsiodzsi egyik forgalmas utcáján. A jelentések szerint ebben a városban nem kevesebb mint huszonöt fogadó volt.

– Nos, Dzsótaró, hol szálljunk meg?

Dzsótaró, aki árnyékként követte Dajzót, kerek perccel közölte, hogy neki bárhol jó, „amennyiben nem templom”.

Dajzó a legnagyobb és legtekintélyesebb fogadót választotta. Belépett, és szobát kért. Előkelő megjelenése, no meg elegáns, lakkozott útidoboza, amelyet szolgálja a hátán cipelt, elkápráztatta a főportást.

– Korán megállt az úr, ugye? – mondta hízelegve. Az út menti fogadók hozzászórtak,

hogy az utazók tömege vacsoratájt vagy még később özönlik be.

Dajzót az első emeleten szállásolták el egy tágas szobában, de nem sokkal napnyugta után mind a fogadós, mind a főportás meglátogatta.

– Tudom, hogy roppant kellemetlen, de hirtelen rengeteg vendég érkezett – kezdte a fogadós alázatosan. – Sajnos iszonyú zaj lesz itt. Ha volna kedves átköltözni a második emeletre...

– Persze, nagyon szívesen, örülök, hogy jól megy a fogadó.

Dajzó intett a szolgájának, Szukeicsinek, hogy viselje gondját a csomagoknak, és fölment. Alig hagyta el a szobát, azt máris ellepték a szumijabeli nők.

A fogadó nemcsak hogy zsúfolt volt, de valóságos örültekháza is. Akkora volt a hangzavar odalenn, hogy a szolgák nem jöttek, amikor hívták őket. A vacsora késett, és miután megették, senki nem jött, hogy elvigye a piszkos tányérokat. Ráadásul állandó dübörgés hallatszott. Mindössze a személyzet iránti együttérzése tartotta vissza Dajzót attól, hogy elveszítse a türelmét. Nem törődve a szobában levő rendetlenséggel, fejét a karjára támasztva elnyúlt, hogy szundítson egyet. De néhány perc múlva hirtelen eszébe ötlött valami, és hívta Szukeicsit.

Amikor Szukeicsi nem bukkant elő, Dajzó a szemét kinyitva felült.

– Dzsótaró, gyere ide! – kiáltotta. De a fiú is eltűnt.

Dajzó fölkel, kiment a verandára. Az tele volt vendégekkel, akik izgatottan, gyönyörködve bámulták az első emeleten levő prostituáltakat.

Dajzó megpillantotta Dzsótarót a nézelődők között, és rögvest berángatta a szobába. Szigorúan fordult felé.

– Mit bámultál?

A fiú hosszú fakardja, amelyet még a házban

sem vett le, súrolta a tatamit, ahogy Dzsótáró leült.

– Hát azt, amit mindenki más.

– És ők mit néznek?

– Ó, hát egy csomó nő van a hátsó szobában odalenn.

– Ez minden?

– Igen.

– Mi olyan izgalmas ebben? – A szajhák jelenléte nem izgatta Dajzót, de bosszantónak találta az őket tátott szájjal bámuló férfiak látványát.

– Nem tudom – felelte Dzsótáró őszintén.

– Elmegyek, járok egyet a városban – közölte Dajzó. – Itt maradsz, amíg oda leszek.

– Nem mehetnék önnel?

– Este nem.

– Miért nem?

– Már említettem neked, hogy amikor sétálni megyek, nem csak a szórakozás kedvéért teszem.

– Hát akkor mi a célja?

– A vallásomhoz van köze.

– Hát nincs elege a napközben látott templomokból és szentélyekből? Éjszaka még a papok is alszanak.

– A vallás jóval több, mint szentélyek és templomok, fiatalember. Most pedig menj, és keresd meg Szukeicsit. Nála van az útiládám kulcsa.

– Néhány perccel ezelőtt lement. Láttam, amint bekukucskált a szobába, ahol a nők vannak.

– Ő is? – ciccegett Dajzó. – Menj érte, de fűgén. – Miután Dzsótáró távozott, Dajzó nekilátott újrakötni az obiját.

A férfi vendégek, miután megtudták, hogy a nők szépségükről és szakértelmükről híres kiotói prostituáltak, abba sem tudták hagyni a szemük legeltetését. Szukeicsi annyira elmerült a látványban, hogy a szája még mindig tátva volt, amikor Dzsótáró megtalálta.

– Gyere, eleget láttál már! – csattant a fiú, és meghúzta a szolgáló fülét.

– Ó – nyüszített Szukeicsi.

– A gazdád hív.

– Nem igaz.

– Dehogynem. Azt mondta, sétálni megy. Mindig sétál, nem?

– Hát jó. – Szukeicsi vonakodva elindult. A fiú megfordult, hogy kövesse.

– Dzsótaró. Dzsótaró vagy, ugye? – szólalt meg egy hang.

Fiatal női hang volt. Dzsótaró kutató pillantást vetett körbe. Soha nem vesztette el a reményt, hogy megtalálja a mesterét és Ocút. Lehetséges volna? Feszülten meresztette szemét, hogy átlásson a hatalmas örökzöld cserje ágai között.

– Ki az?

– Én. – Ismerős arc bukkant elő a lombok közül.

– Ó, csak te vagy?

Akemi mérgesen a fiú hátára csapott.

– Te kis szörnyeteg, de régen láttalak. Mit csinálsz te itt?

– Én is ugyanezt kérdezhetném.

– Hát én... Neked egyébként sem jelentene semmit.

– Ezekkel a nőekkel utazol?

– Igen, de még nem döntöttem.

– Miben nem döntöttél?

– Hogy közénk állok-e, vagy sem – sóhajtott a lány. – Mit csinál mostanában Muszasi? – kérdezte hosszú szünet után.

Dzsótaró megérezte, hogy igazából ez érdekeli a lányt. Bárcsak tudna válaszolni a kérdésre, gondolta.

– Ocú, Muszasi meg én elvesztettük egymást az országúton.

– Ocú? Ki ő? – Alig mondta ki, már eszébe is jutott. – Nem érdekes, tudom. Még mindig Muszasi nyomában van? – Akemi még mindig

elbűvölő sugyósaként gondolt Muszasira, aki jön-megy, ahogy kedve tartja, az erdőben él, s csupasz sziklákön alszik. Még ha sikerülne is megtalálni a férfit, az rögtön látná rajta, milyen züllött, erkölcstelen életet él, és elzavarná magától. Akemi régen beletörődött, hogy a szerelme viszonzatlan marad.

De vetélytársa említésére feltámadt a féltékenysége, és szerelmének parazsa ismét lángra lobbant.

– Dzsótaró, sok errefelé a kíváncsi pillantás. Menjünk ki valahova.

Kimentek a kertkapun, s odakinn, az utcán lenyűgözték őket a városnak és huszonöt szállodájának a fényei. Ez volt a legélettelibb város, amelyet láttak azóta, hogy eljöttek Kiotóból. Északnyugatra sötéten, hallgatagon emelkedett a Csicsibu-hegylánc és a Kai tartomány határát jelző hegység, de itt szaké íze itatta át a hangulatot, szövőszékek kattogása keveredett piaci tisztviselők kiáltozásával, játékosok izgatott hangjával és a helyi utcai énekesek éktelen nyüszítésével.

– Matahacsi gyakran emlegette Ocút – hazudta Akemi. – Miféle lány az?

– Nagyon jó ember – felelte Dzsótaró. – Komolyan. Bájos, kedves, figyelmes és csinos. Nagyon kedvelem.

Akemi még súlyosabbnak érezte a veszélyt, de jóindulatú mosollyal álcázta érzéseit.

– Valóban olyan csodálatos?

– Igen, és mindenhez ért. Énekel, jól ír és szépen játszik a fuvolán.

Akemi most már kijött a sodrából.

– Fel nem foghatom, miért olyan fontos egy nőnek, hogy jól játsszon a fuvolán.

– Ha nem tudod, a te bajod, de mindenki nagyra tartja Ocút, még maga Jagyú Szekisúszai nagyúr is. Mindössze egy apróságot nem kedvelek benne.

- Minden nőnek vannak hibái. Csupán őszinteség kérdése, hogy tisztességesen bevallja-e őket, mint ahogyan én teszem, vagy megpróbálja a hölgyhöz illő viselkedés álarca mögé rejteni.

- Ocú nem ilyen. Mindössze egyetlen gyengesége van.

- És mi volna az?

- Állandóan sírva fakad. Igazi bőgőmasina.

- Ó, és miért?

- Ahányszor csak Muszasira gondol, máris potyognak a könnyei. Ettől meglehetősen lehangoló a társasága, és ezt nem kedvelem. - Dzsótaró ifjúi őszinteséggel fejezte ki magát, nem törődve azzal, milyen hatást keltenek a szavai.

Akemi szíve egész este lángolt a féltékenységtől. Látszott a szemén, de még a bőre színén is.

- Mondd csak, hány éves? - folytatta a kihallgatást.

- Nagyjából ugyanannyi.

- Úgy érted, mint én?

- Igen, de fiatalabbnak látszik, és csinosabb.

Akemi támadásba ment át, megpróbálta Dzsótarót Ocú ellen fordítani.

- Muszasi jóval férfiasabb a legtöbb férfinál. Biztos rettenetesen idegesíti egy nyafogó nő látványa. Ocú nyilván azt hiszi, könnyekkel el lehet nyerni egy férfi együttérzését. Olyan, mint azok a lányok, akik a Szumijának dolgoznak.

Dzsótaró bosszankodva vágott vissza.

- Ez egyáltalán nem igaz. Először is, Muszasi kedveli Ocút. Nem mutatja ugyan ki az érzelmeit, de szerelmes belé.

Akemi piros arca most már vérvörös lett. A legszívesebben a folyóba vetette volna magát, hogy eloltsa a lelkét emésztő lángokat.

- Erre menjünk, Dzsótaró! - Egy mellékutcában világító vörös fény felé húzta a fiút.

- Az ivó.

– És akkor?
– Nőknek semmi keresnivalójuk ilyen helyen. Nem mehetsz be!
– Hirtelen megkívántam egy italt, és nem mehetek be egyedül. Zavarban volnék.
– Te lennél zavarban? Hát még én!
– Tartanak ennivalót is. Azt eszel, amit akarsz.
A helyiség első pillantásra üresnek tetszett. Akemi határozottan belépett, aztán inkább a falat nézve, mint a pultot, megszólalt.
– Hozzanak nekem szakét.
Az egyik csésze követte a másikat, olyan gyorsan, amilyen gyorsan csak emberileg lehetséges. Dzsótárót megrémisztette, milyen mennyiséget iszik a lány, próbálta lassítani, de Akemi a könyökével odébb taszította.
– Hagyj békén! – kiáltott rá. – Kellemetlen alak vagy. Hozzatok még szakét! Szakét!
– Hagyd abba – könyörgött Dzsótáró, és Akemi meg a szakéskancsó közé állt. – Nem ihatsz így tovább.
– Csak ne aggódj miattam – hadarta részegen Akemi. – Ocú barátja vagy. Vagy nem? Ki nem állom a nőket, akik a könnyeikkel akarják megnyerni a férfiakat.
– Én meg a részeg nőket nem szeretem.
– Sajnálom, de hogy érthetné meg egy ilyen kölyök, mint te, miért iszom.
– Rajta, fizesd ki a számlát!
– Gondolod, van pénzem?
– Hát nincs?
– Nincs. Talán a Szumija kifizeti, úgyis eladtam már magam a gazdának. – Könny szökött a szemébe. – Sajnálom, tényleg sajnálom.
– Nem te gúnyoltad ki Ocút a sírása miatt? Nézd meg magad.
– Az én könnyeim nem ugyanazok. Jaj, de nehéz az élet, bárcsak meghalnék.
Ezzel felállt, és kibotorkált az utcára. A kocsmáros, aki jó néhány hasonló növendéget

látott már az élete során, csak nevetett, de egy rónin, aki addig csöndesen aludt a sarokban, kinyitotta álmos szemét, és a lány után nézett.

Dzsótaró Akemi után rohant, megragadta a derekát. A nő kiszakította magát, futásnak eredt a sötét utcán. Dzsótaró követte.

– Állj meg – kiáltotta rémülten. – Eszedbe ne jusson, gyere vissza.

Bár Akemi látszólag nem törődött vele, nekirohan-e valaminek a sötétben, vagy akár beleesik a mocsárba, nagyon is tudatában volt Dzsótaró könyörgésének. Amikor Szumijosiban a tengerbe vetette magát, valóban meg akart halni. De most már nem volt híján minden ravaszságnak. Bizonyos fokig izgatta, hogy Dzsótaró annyira aggódik miatta.

– Vigyázz – sikította a fiú, látva, hogy Akemi egy árok sötét vize felé tart. – Állj meg! Miért akarsz meghalni? Bolond vagy?

Ismét elkapta a lány derekát.

– Miért ne halnék meg? – nyöszörgött Akemi. – Azt hiszed, gonosz vagyok, Muszasi is azt hiszi! Mindenki. Nincs más hátra, mint hogy szívemben Muszasit öelve meghaljak. Soha nem engedem, hogy egy ilyen nő elvegye tőlem.

– Teljesen megkavarodtál. Miért lettél ilyen?

– Nem számít. Csak lökj bele az árokba. Rajta, Dzsótaró, lökj meg! – Kezébe temetve az arcát, zokogni kezdett. Dzsótaróban különös félelem támadt. Őt is elfogta a vágy, hogy sírjon.

– Ugyan már, Akemi, menjünk vissza.

– Ó, annyira vágyom, hogy lássam. Keresd meg nekem, Dzsótaró, kérlek, keresd meg nekem Muszasit.

– Ne mozdulj! Vigyázz, veszélyes!

– Ó, Muszasi!

– Vigyázz!

Az ivóbeli rónin ebben a pillanatban lépett elő a sötétből.

– Menj innét fiú – parancsolta. – Majd én

visszaviszem a fogadóba. – Dzsótaró karja alá nyúlt, és durván arrébb emelte a fiút.

Magas, harmincnégy-harmincöt éves, mélyen ülő szemű, sűrű szakállú férfi volt. A jobb fülétől az ajkáig seb húzódott, nem kétséges, hogy kard nyoma. Olyan volt, mint az egyenetlen seb a barackon, amikor a gyümölcsöt kettétörük.

Dzsótaró nagyot nyelt, hogy úrrá legyen a félelmén.

– Akemi, kérlek, gyere velem, minden rendben lesz.

Akemi a szamuráj mellkasán nyugtatta a fejét.

– Látod? Elaludt – mondta a férfi. – Menj innen, majd én hazaviszem.

– Nem, engedd el.

Amikor a rónin látta, hogy a fiú nem hajlandó mozdulni, az egyik kezével lassan kinyúlt, és megragadta a fiú gallérját.

Dzsótaró minden erejével ellenállt.

– Vedd el a kezed! – sikoltotta.

– Te kis fattyú! Azt akarod, hogy az árokba dobjalak?

– Még hogy te? – Dzsótaró rúgkapálva kiszabadult, és mihelyt a keze szabad volt, megtalálta a fakardja végét. A férfi oldalára sújtott, de saját teste perdült meg a levegőben, és puffant egy út menti kőre. Felnyögött, majd elhallgatott.

Jó ideig nem tért magához, aztán újra hangokat hallott maga körül.

– Ébresztő!

– Mi történt?

Kinyitotta a szemét, és homályosan látta a körötte álló kisebb tömeget.

– Ébren vagy?

– Minden rendben?

Dzsótarót zavarba hozta, hogy rá irányul a figyelem. Felvette a fakardját, és próbált eliszkolni, de a fogadó portása megragadta a karját.

– Várj egy percet – vakkantotta. – Mi történt a nővel, akivel voltál?

Dzsótaró körülnézett. Az volt a benyomása, hogy a többiek is a fogadóból valók, vendégek meg alkalmazottak. Némelyiküknél bot volt, másoknál kerek papírlámpás.

– Bejött egy ember, azt mondta, egy rónin megtámadott téged, és elvitte a nőt. Nem tudod, merre mentek?

Dzsótaró, még mindig kábán, a fejét rázta.

– Lehetetlen. Csak van valami ötleted?

Dzsótaró az első irányba mutatott, amelyik az eszébe jutott.

– Most már emlékszem! Erre mentek. – Nem szívesen mondta el, mi történt valójában, félt, hogy Dajzó megfeddi, amiért belekeveredett. De attól is rettegett, hogy bevallja ennyi ember előtt, hogy a rónin elbánt vele.

A tömeg elrohant arra, amerre mutatott, és nemsokára kiáltás harsant.

– Ott van! Oda! Arrafelé!

A lámpások körbefogták Akemit. A lány zilált ruhában feküdt ott, ahol hagyták, egy paraszt pajtájának szalmáján. A rohanó léptek zaja visszazökkentette a valóságba. Feltápáskodott. Kimonójának eleje nyitva volt, obija a földön feküdt. Széna tapadt a hajához, a ruhájához.

– Mi történt?

Mindenkinek a száján volt a szó, hogy erőszak, de senki nem mondta ki, mint ahogy meg sem fordult a fejükben, hogy üldözőbe vegyék a tettet. Bármilyen történet is Akemival, úgy érezték, magának köszönheti.

– Gyere, menjünk vissza – szólalt meg az egyik férfi, s kézen fogta.

Akemi gyorsan elhúzódott, s a falnak támasztva fejét, keserű könnyekre fakadt.

– Ez részeg.

– Hogy juthatott idáig?

Dzsótaró a távolból figyelte a jelenetet. Nem

volt teljesen világos előtte, mi történt Akemival, de valahogy eszébe jutott egy élménye, amelynek semmi köze nem volt a lányhoz. Az az édes izgalom töltötte el, amely akkor, amikor Kocsa mellett feküdt Kojagyúban a fogadó pajtájában, s az a különös, izgató félelem a közelgő lépésektől. De öröme gyorsan elpárolgott. Jobb lesz, ha visszamegyek, döntött.

Egyre gyorsabban szedte a lábát, szelleme visszatért útjáról az ismeretlenbe, és a fiú dalra fakadt.

*Vén fém Buddha, ki a mezőn állsz,
Láttál-e egy tizenhat éves lányt?
Nem ismersz-e egy eltévedt lányt?
Ha kérdeznek, azt mondod, kling,
Ha rád ütnek, azt mondod, bong.*

TÜCSÖK A FÚBEN

Dzsótaró jó tempóban haladt, nem is igen ügyelt, merre jár. Hirtelen megtorpant. Körülnézett. Csak nem tévedt el? Nem emlékszem, hogy jártam volna erre, gondolta idegesen.

Szamurajházak szegélyezték egy régi erődítmény maradványait. A környék egy részét újjáépítették, hogy a nemrég kinevezett Ókubo Nagajaszu székhelyéül szolgáljon, de a terület többi része fákkal és növényekkel borított természetes magaslatként emelkedett a porló kő mellvédek fölé. Jó néhány évvel ezelőtt lerombolta őket egy ostromló hadsereg. Az egész erődítmény primitívnek látszott az elmúlt ötven év váregyütteseihez képest. Nem volt árok, sem híd, sem nyugodt lélekkel várfalnak nevezhető fal. Feltehetőleg valamelyik helyi nemesé lehetett még a nagy polgárháború előtti időkben, amikor a daimiók beolvasztották a kis, helyi uradalmakat a maguk nagyobb, feudális birodalmába.

Az út egyik oldalán rizsföldek és ingovány volt, a másikon falak. Mögöttük szikla, amelyen valaha az erődítmény állt.

Dzsótaró megpróbált tájékozódni, pillantása végigfutott a sziklán. Egyszer csak megpillantott valamit, ami mozgott, megállt, majd újra indult. Első pillantásra állatnak tetszett, de a fiú csakhamar ki tudta venni egy lopakodó férfi alakját. Dzsótaró megborzongott, de megdermedve állt.

A férfi ledobott egy kampón lógó kötelet, leereszkedett rajta, keresett egy kis helyet a lábának, lerángatta a kampót, majd megismételte az egészet. Amikor leért a földre, eltűnt a bozótban.

Dzsótaró kíváncsisága feltámadt.

Kisvártatva megpillantotta az alakot, aki szemlátomást egyenesen felé tartott a rizstáblákat elválasztó kis emelkedőn. A fiú csaknem pánikba esett, de megnyugodott, amikor megpillantotta a batyut a férfi hátán. Micsoda időveszteség, hiszen csak tűzifát lopó paraszt. Örültnek tartotta a férfit, aki mindössze egy kis tűzifáért megkockáztatta, hogy lezuhan a szikláról. Csalódást is érzett. A rejtélyről kiderült, hogy elviselhetetlenül földhöz ragadt valóság. Ekkor következett a második megdöbbenés. Amikor a férfi elhaladt az úton a fa mellett, amely mögött Dzsótaró rejtőzködött, a fiú alig tudta elfojtani a nyögést. Biztos volt benne, hogy a sötét alak Dajzó.

– Lehetetlen – mondta magában.

Fekete szövet fedte a férfi arcát, parasztnadrágot, lábszárvédőt és könnyű gyékénypapucst viselt.

A rejtélyes alak ráfordult egy, a hegy körül futó ösvényre. Ilyen széles vállú, hetyke léptű férfi nem járhat az ötvenes éveiben, mint Dajzó. Dzsótaró meggyőzte magát, hogy tévedett, és követte az idegent. Vissza kell jutnia a fogadóba, és a férfi talán öntudatlanul is segít megtalálni az utat.

A férfi egy útjelzőhöz ért. Letette szemlátomást súlyos batyuját. Amikor előrehajolt, hogy elolvassa a kőn lévő feliratot, Dzsótaró ismét csak ismerősnek találta.

Miközben a férfi felkapaszkodott az ösvényen a hegyre, Dzsótaró is megnézte az útjelzőt. A következő szavak volta ráfaragva: „Fenyőfa a fejtemető halmon, odafönt”. A helybéliek ide temették a bűnözők és a legyőzött harcosok levágott fejét.

A hatalmas fenyőfa ágai jól láthatóan rajzolódottak ki az éjszakai égboltra. Mire Dzsótaró felért a tetőre, a férfi letelepedett a fa tövébe, és nyugodtan pipázott.

Dajzó. Most már nem kétséges. Paraszt soha nem hord magával dohányt. Néhányan sikeresen természetek odahaza, de olyan kis mennyiségben, hogy még mindig igen értékes volt. Még a viszonylag jól ellátott Kanszai körzetben is fényűzésnek számított. És odafent, Szendaiban, ahol Date nagyúr dohányzott, az írnoka úgy érezte, fel kell jegyeznie a naplóba: „Reggel három pipa dohány, délután négy pipa dohány, lefekvéskor egy pipa dohány”.

Függetlenül a pénzügyi megfontolásoktól, a legtöbben, akik kipróbálták a dohányt, úgy tapasztalták, hogy szédülnek tőle, vagy hányingerük van. Bár az ízét kedvelték, általában kábítószernek tekintették.

Dzsótaró tudta, hogy kevés dohányos van, és azt is, hogy Dajzó közék tartozik. Éppen elégszer látta őt elővenni mives kerámiapipáját. Nem mintha ezt eddig különösnek találta volna. Dajzó jó módú, kifinomult ízlésű úr.

Miben sántikálhat, tűnődött a fiú türelmetlenül. Kezdett hozzászokni a veszélyes helyzethez, és közelebb osont.

A kereskedő elszívta a pipáját, felállt, levette a fekete kendőt, és a derekába dugta. Aztán lassan megkerülte a fenyőt, s mire felbukkant, már egy ásót tartott a kezében. Honnan szedte? Dajzó az ásóra dőlve körülnézett az éjszakai tájon, próbálta az agyában rögzíteni a képet.

Aztán elégedetten félregördített egy nagy követ a fa északi oldalán, és eltökélten ásni kezdett. Nem nézett se jobbra, se balra. A gödör csakhamar majdnem olyan mély lett, hogy egy ember beleállhatott. Végül Dajzó megállt, kendőjével letörölte arcáról az izzadságot. Dzsótaró mintha kővé meredt volna, mozdulatlanul állt.

– Ez megteszi – morogta a kereskedő halkán, és topogva letaposta a gödör alján levő puha földet. Dzsótaró egy pillanatig forró vágyat érzett,

hogy előugorva könyörögjön, ne temesse el magát, de visszatartotta magát. Dajzó kiugrott a gödörből, a fától a gödör széléhez húzta súlyos batyuját, és kicsomózta a kenderkötelet. Dzsótaró először azt hitte, a batyu szövetből készült, de most már látta, hogy súlyos bőrköpenyeg, olyasféle, amelyet a tábornokok viselnek a páncéljuk fölött. Benne egy másik erős, sátorvászonból vagy hasonló anyagból készített batyu volt. Amikor Dajzó ezt is kinyitotta, hihetetlen aranyrakás teteje bukkant elő. Félhenger alakú nemesfém rudak, amelyeket hosszában kettévágott fél bambuszokba öntve készítenek.

S nem ez volt minden. Dajzó meglazította az obiját, és több tucat jókora, frissen vert aranyérmétől szabadította meg magát, amelyek a hasmelegítőjében, a kimonója hátában és a ruhája különböző részeiben lapultak. A rudak tetejére tette az érméket, gondosan összekötözte a két batyut, majd a gödörbe hajította, mintha csak döglött kutyától szabadult volna meg. Aztán visszalapátolta a földet, letaposta, és a helyére gördítette a követ. Végül száraz füvet és gallyakat szórt szét a kő körül.

Ezek után nekiállt visszaváltoztatni magát a jól ismert Naraiból való Dajzóvá, a tehetős gyógynövény-kereskedővé. A parasztruha az ásó köré tekerve eltűnt a bozótban, ahol nemigen találhatták meg. Fölvette az útiköpenyét, és kolduló szerzetes módjára a nyakába akasztotta pénzeszacskóját. Belebújt a zórijába, és elégedetten motyogta:

– Szép munka egyetlen éjszakára.

Mihelyt Dajzó hallótávolságon kívül ért, Dzsótaró előmerészkedett a rejtekhelyéről, és a kőhöz ment. Bármilyen alaposan vizsgálgatta is a helyet, nyomát sem látta annak, aminek épp az előbb volt tanúja. Olyan hitetlenkedve nézte a talajt, mint a bűvész üres tenyerét.

Jobb lesz sietnem, gondolta hirtelen. Ha nem vagyok ott, amikor visszaér a fogadóba, gyanút foghat. Mivel már látszottak a város fényei alatta, nem okozott gondot, merre menjen. Mint a szél, száguldott, és sikerült mellékutakon kitérnie Dajzó útjából.

Ártatlan képpel ment fel a lépcsőn, és lépett be a szobájukba. Szerencséje volt. Szukeicsi egyedül volt a szobában, mélyen aludt a lakkozott útiládának dőlve. Vékony kis nyálcsík csordogált le az ajkán.

– Hé, Szukeicsi, még a végén megfázol! – Dzsótaró szándékosan rázta meg és ébresztette fel a szolgát.

– Ó, te vagy az? – morogta Szukeicsi a szemét dörzsölve. – Merre jártál ilyen későn, anélkül hogy szóltál volna a gazdának?

– Megőrültél? Órák óta itt ülök, ha ébren lettél volna, tudnád.

– Ne próbálj lóvá tenni, tudom, hogy elmentél azzal a nővel a Szumijából. Nem szívesen gondolok rá, hogyan fogsz viselkedni, ha felnősz, ha már most szajhák után rohangálsz.

Dajzó ebben a pillanatban tolta el a sudzsit.

– Megjöttem – mindössze ennyit mondott.

Kora reggel kellett indulniuk, hogy az este beállta előtt Edóba érjenek, így Dzsinnai csapata Akemival együtt jóval napkelte előtt úton volt már. Ám Dajzó, Szukeicsi és Dzsótaró nem sajnálták az időt a reggelitől, és csak akkor indultak el, amikor a nap már viszonylag magasan állt.

Szokás szerint Dajzó haladt elöl, ám Dzsótaró hátul kullogott Szukeicsivel, ami viszont szokatlan volt.

Dajzó végül meg is állt, hogy megkérdezze.

– Mi baj van veled ma reggel?

– Tessék? – Dzsótaró mindent elkövetett, hogy

hanyagul válaszoljon.

– Valami baj van?

– Nem, dehogy. Miért kérdezi?

– Mogorvának látszol. Nem jellemző.

– Semmi, uram, csak gondolkodom. Ha önnel maradok, nem tudom, megtalálom-e a mesteremet. Ha nem haragszik, szeretnék egyedül útnak indulni, és megkeresni. Ha nem bánja.

Dajzó habozás nélkül válaszolt.

– De bánom.

Dzsótaró a férfi mellé sompolygott, csaknem megfogta a karját, de visszahúzta a kezét.

– Miért? – kérdezte idegesen.

– Pihenjünk egy kicsit. – Dajzó letelepedett a füves fennsíkra, amelyről Muszasi tartomány oly híres volt. Aztán intett Szukeicsinek, hogy menjen csak előre.

– De meg kell találnom a mesteremet, mihelyt lehet – könyörgött Dzsótaró.

– Mondtam neked, hogy nem mész el egyedül.

– Dajzó szigorúan nézett a fiúra. Elővette kerámiapipáját, az ajkához emelte, és pöfékelni kezdett. – Mától a fiamnak tekintelek.

Komolynak hangzott, s Dzsótaró nagyot nyelt, ám Dajzó egyszerre felnevetett, és a fiú feltételezte, hogy mindez csak tréfa volt.

– Nem tehetem – mondta. – Nem akarok a fia lenni.

– Tessék?

– Maga kereskedő, én pedig szamuráj akarok lenni.

– Biztos vagyok benne, hogy rá fogsz jönni: a Naraiból való Dajzó nem átlagos, háttér és becsület híján való polgár. Légy a fogadott fiam, és valódi szamurájt csinállok belőled.

Dzsótaró rémülten döbbszent rá, hogy Dajzó komolyan gondolja.

– Szabad megkérdeznem, miért határozott így oly hirtelen? – kíváncsiskodott a fiú.

Dajzó hirtelen megragadta. magához rántotta a fiút, s száját a füléhez téve suttogetta.

– Láttad, ugye? Te kis fattyú!

– Láttam?

– Igen. Leskelódtél, nem?

– Nem tudom, miről beszél! Hogy leskelődtem-e?

– Mit csináltál tegnap este?

Dzsótaró próbált nyugodt maradni.

– Miért csináltad?

A gyerek kezdett meginogni.

– Miért kémkedtél utánam?

– Sajnálom – tört ki Dzsótaró. – Tényleg sajnálom, és egy léleknek sem mondom el.

– Ne olyan hangosan! Nem büntetlek meg, de cserében a fogadott fiam leszel. Ha elutasítasz, nincs más választásom, mint hogy megöljelek. Ne kényszeríts erre. Derék fiúnak tartalak, és megkedveltelek.

Dzsótaró életében először érzett igazi félelmet.

– Sajnálom – ismételte lázasan. – Ne öljön meg, nem akarok meghalni. – Foglyul ejtett pacsirtaként, bágyadtan vergődött Dajzó karjaiban, félt, ha komolyabban harcol, a halál keze sújt le rá.

Bár a fiú úgy érezte, mintha harapófogó szorítaná, Dajzó egyáltalán nem markolta keményen. Sőt, amikor az ölébe húzta a fiút, érintése csaknem gyengéd volt.

– Akkor a fiam leszel, ugye? – Borostás álla Dzsótaró arcát karcolta.

Dzsótarót, ha nem tudta is megmagyarázni, valójában a felnőtt, férfias illat béklyózta le. Mint kisgyerek ült Dajzó térdén, képtelen volt ellenállni, képtelen volt megszólalni is.

– Neked kell döntened. Hagyod, hogy a fiammá fogadjalak, vagy meghalsz inkább. Válaszolj!

A fiú könnyekre fakadt, koszos ujjával megdörzsölte az arcát, és sáros kis tócsák alakultak ki az orra két oldalán.

- Miért sírsz? Szerencséd van, hogy ilyen lehetőséghez jutottál. Biztosíthatlak, hogy híres szamuráj leszel, mire felnősz.

- De...

- Mi az?

- De én... de én...

- Igen?

- Nem mondhatom.

- Ki vele, beszélj. A férfinak egyszerűen és világosan kell kifejeznie a gondolatait.

- Hát ön... lopásból él.

Ha a férfi keze nem nyugszik könnyedén rajta, Dzsótaró gazellaként pattant volna föl, de az érintéstől Dajzó öle mély gödörnek tetszett, amelynek falai nem engedték mozdulni.

- Haha! - tört ki a kuncogás Dajzóból, és a férfi kedélyesen a fiú hátára csapott. - Mindössze ez zavar?

- Iiiigen.

A férfi hatalmas válla rázkódott a nevetéstől.

- Lehet, hogy afféle ember vagyok, aki ellopna egy egész országot, de közönséges tolvaj vagy útonálló aztán nem. Nézd csak Iejaszut, Hidejosit vagy Nobunagát. Mindannyian harcosok, akik az egész nemzetet lopták el vagy próbálták ellopni. Vagy nem? Maradj csak velem, valamikor majd megérted.

- Akkor ön nem tolvaj?

- Nem fárasztom magam ilyen kevés hasznot hajtó mesterséggel. - Letette a fiút a térdéről. - Hagyd abba a pityergést, induljunk tovább. Mostantól a fiam vagy. Jó apa leszek. Te viszont azt vállalod, hogy soha, egyetlen szóval sem említed, amit tegnap láttál. S ha mégis, kitöröm a nyakad.

Dzsótaró hitt neki.

AZ ÚTTÖRŐK

Azon a napon, az ötödik hónap vége felé, amikor Oszugi Edóba érkezett, füllesztő hőség volt, mint amikor az esős évszak nem hoz esőt. A vénasszony két hónapja jött el Kiotóból, de kényelmes tempóban utazott, bőven hagyott időt magának fájdalmait enyhíteni, s meglátogatni az útbaeső templomokat, szentélyeket. Az első benyomása a sógun fővárosáról igencsak kedvezőtlen volt.

– Miért építenek házakat ilyen mocsárba? – jegyezte meg megvetően. – És még mindig nem pucolták el a dudvát és a szittyót.

A szokatlan szárazság miatt porfelhő lógott a Takanava országút frissen festett fáin és nemrégiben állított mérföldkövei fölött. Sióiritól Nihonbasiig, ameddig csak a szem ellátott, az út tele volt kövekkel vagy szálfákkal megrakott ökrös szekerekkel. S az út mentén mindenütt új házak épültek szédítő tempóban.

– Mondhatom...! – Oszugi dühösen nézett föl az egyik félig kész házra. A vakoló kanalaról egy nedves agyagdarab véletlenül a kimonójára pottyant.

A munkás nevetésben tört ki.

– Hogy merészel sárral dobálni embereket, aztán röhögni rajtuk? Térdre esve kéne bocsánatot kérnie. Odahaza Mijamotoiban elegendő volt néhány éles szó, hogy a bérlői vagy a parasztok meghunyászkodjanak, de ezek a munkások, akik több ezer társukkal együtt az ország minden tájáról érkeztek, épphogy csak felnéztek a munkájukból.

– Mit fecseg ez a vén szatyor? – kérdezte az egyikük.

– Ki mondta ezt? – kiáltotta Oszugi

felháborodva.

De minél jobban fröcsögött, annál jobban nevettek rajta. Járókelők gyűltek köréjük, s egymást kérdezték, vajon miért nem viselkedik a vénasszony a korához illően, és fogadja el a dolgokat.

Oszugi berontott a házba, megragadta a deszka szélét, amelyen a vakolók álltak, és lerántotta az oszlopról, amelyik tartotta. Emberek és nedves agyaggal teli vödörök potyogtak a földre.

– Vén boszorkány!

Felpattantak, és fenyegetően vették körül. Oszuginak a szeme sem rebbent.

– Gyertek csak ki – parancsolt rájuk mogorván, rövid kardjának markolatára téve a kezét.

A munkások kezdték meggondolni a dolgot. A vénasszony úgy néz ki, és úgy is viselkedik, mint aki szamurájcsaládból származik, s ha nem vigyáznak magukra, bajba keveredhetnek. A modoruk enyhült. Oszugi megérezte a változást.

– Mostantól fogva nem tűröm az efféle durvaságot – jelentette ki pökhendin. S ezzel elégedett arckifejezéssel sarkon fordult, és folytatta útját. A nézelődők döbbenetesen bámultak makacs, egyenes háta után.

De alig haladt néhány métert, amikor egy inasgyerek bukkant föl mögötte, kezében egy vödörnyi piszkos agyaggal. Sáros lábára groteszkül forgács és fűrészpor tapadt.

– Hát ez hogy tetszik, vén boszorkány? – kiáltotta és Oszugi hátára lódította vödörének tartalmát.

– O-v-v-v-v! – Oszugi teli torokból üvöltött, de mire megfordult, az inasgyerek eltűnt. Amikor a vénasszony rádöbbsent, milyen állapotban van, keserűen káromkodott, és a bosszúságtól könnyek jelentek meg szemében.

Körötte általános volt a jókedv.

– Mit nevettek, ti semmirekellők – dühöngött Oszugi a fogát csikorgatva. – Mi olyan

mulatságos abban, ha egy vénasszonyt sárral összepiszkítanak? Hát így fogadják az időseket Edóban? Nem is vagytok ti emberek! De ne feledjétek, ti is megöregedtek egyszer.

A dühkitörés még több nézelődőt vonzott oda.

– Még hogy Edó! – horkantott Oszugi. – Úgy beszélnek róla, hogy az ember már hinni kezdi, hogy a legnagyobb város az egész országban. És micsoda? Csupa por és piszok, ahol mocsarakat töltenek föl, csatornákat ásnak, hegyeket hordanak el és homokot a tengerpartról. Ráadásul tele van olyan semmirekellőkkel, amilyeneket az ember nem talál sem Kiotóban, sem bármerre nyugaton. – Miután mindezt kiadta magából, hátat fordított a vihogó tömegnek, és fűgén folytatta az útját.

Meg kell hagyni, a városnak az újdonsága volt a legfigyelemreméltóbb vonása. Csillogó, friss volt a vakolat a házakon, és sok építkezési terület még részben üres volt. Ökör és lótrágya látványa és bűze kínozza a szemet s orrot mindenfelé.

Nemrégiben még egyszerű gyalogösvény volt ez az út a rizsföldeken keresztül Hibija és Csijoda falvak között. Ám ha Oszugi egy kicsit tovább ment volna nyugatra, Edó vára felé, régebbi és nyugodtabb környékre lelt volna. A daimió és a sógun vazallusai építették fel itt székhelyeiket nem sokkal azután, hogy Tokugava Iejaszu 1590-ben elfoglalta Edót.

Így viszont az égvilágon semmi nem tetszett neki. Szinte öslénynek érezte magát. Bármerre nézett, csupa fiatalot látott; boltosokat, lóháton ülő tisztviselőket, szalmakalapban vonuló szamurájokat, de fiatalok voltak a munkások, a kézművesek, az utcai árusok, a katonák, még a tábornokok is.

Az egyik ház mellett, amelyen még dolgoztak a munkások, cégtábla állt, a tábla mögött vastagon púderezett nő ült. Szemöldökét kefével várta a vendégeit. Más félig kész épületekben szakét

árultak, vagy szárított halakat kínáltak, egy férfi épp táblát rakott ki, amelyen orvosságokat ajánlott.

– Ha nem keresnék itt valakit, egyetlen éjszakát sem maradnék ezen a szeméttelenen – motyogta savanyúan Oszugi.

Hatalmas földhalom torlaszolta el az utat, s Oszugi megállt. A kiásott, ám egyelőre víz nélküli árok mellett kunyhó magaslott. A falai csak gyékényből voltak, s bambuszcsíkok tartották, de a zászló büszkén hirdette, hogy közfürdő. Oszugi lefízett egy rézermét, és bement kimosni a kimonóját. Amennyire tudta, megtisztította, kölcsönkért egy szárítórudat, és a ruhát a kunyhó oldalához lógatta. Alsóneműre vetkőzve, hátára könnyű fürdőköpenyt terítve üldögélt a fürdő árnyékában, és szórakozottan nézelődött.

Az utca túloldalán vagy fél tucat férfi álldogált. Eléggé hangosan alkudoztak ahhoz, hogy Oszugi hallja, mit mondanak.

– Hány négyzetláb a terület? Ha megfelelő az ár, érdekelhet a dolog.

– Több mint egy fél hektár. Az árat pedig már megmondtam, lejjebb nem mehetek.

– Az pedig sok. Magának is tudnia kell.

– Egyáltalán nem. Nem volt olcsó feltölteni a földet, és ne feledje, nincs már sok hely erre felé.

– De kell, hogy legyen. Mindenütt feltöltenek.

– Már eladták. Kapkodnak érte, még a mocsárért is. Nem talál itt háromszáz négyzetlábnyi eladó földet. Persze, ha hajlandó távolabb menni a Szumida folyó felé, találhat olcsóbban is.

– És garantálja, hogy megvan a fél hektár?

– Nem kell elhinnie. Fogjon egy kötelet és mérje meg maga.

Oszugi megdöbbsent. Olyan összeget hallott száz négyzetláb áráként, amelyből több mint tíz hektár jó rizsföldet lehetett volna venni. De lényegében bármerre járt az ember a városban,

hasonló beszélgetéseket hallhatott, mert jó pár kereskedő spekulált itt földdel. Oszugi nem értette a dolgot. Miért akarna itt bárki is földet? Rizsnek nem jó, városnak nem lehet nevezni.

Az utca túloldalán lassan megköttetett az alku, a férfiak rituálisan összecsapták a kezüket, hogy az jó szerencsét hozzon mindkettőjüknek.

Ahogy Oszugi a távolodó alakokat nézte, megérezte, hogy egy kéz babrál az obija hátán.

– Tolvaj – sikított föl, és próbálta elkapni a zsebtolvaj csuklóját, de pénzes erszényét már kiemelték, és a tolvaj máris az utcán volt.

– Tolvaj! – sikított ismét Oszugi. Utána röpült, sikerült átkarolnia a férfi derekát.

– Segítség! Tolvaj!

A zsebtolvaj küszködött, többször is Oszugi arcába ütött, de nem tudott szabadulni.

– Engedj már el, te tehén! – kiáltotta, és a vénasszony bordái közé rügott. Oszugi hangos röffenéssel összeesett, de azért kirántotta rövid kardját, és a férfi bokájára vágott.

– Ou! – vér spriccelt a sebből. A tolvaj néhány lépést bicegett, aztán leroskadtt. A földkereskedők is felfigyeltek a hangzavarra, s feléjük fordultak.

– Hé, ez nem az a kósúi semmirekellő? – tört ki egyikük, Hangavara Jadzsibej, a nagy csapat építómunkás ura.

– Úgy látom, ő az – helyeselt az egyik alárendeltje. – És mi az a kezében? Mintha egy erszény volna.

– Az is, ugye? És valaki tolvajt kiáltott! Nézzétek, ott fekszik egy vénasszony az úton. Menj, nézd meg, mi van vele! Én elintézem a fickót.

A zsebtolvaj ismét felpattant, és futni kezdett, de Jadzsibej elkapta, és a földhöz vágta, olyan könnyedén, mintha csak egy szúnyogot nyomott volna el. A bérenc is visszatért a főnökéhez.

– Úgy van, ahogy gondoltuk. Ellopta az idős hölgy erszényét.

– Itt van. Hogy van a hölgy?
– Nem sérült meg komolyan. Elájult, de ahogy magához tért, máris fenyegetőzött.
– Még mindig ott ül. Nem tud felállni?
– Azt hiszem, nem. A fickó bordán rúgta.
– Te gazfickó! – Jadzsibej haragosan meredt a zsebtolvajra. – Usi, állíts föl egy cölöpöt! – vetette oda szolgájának. A tolvaj remegni kezdett ennek hallatán, mintha kést szegeztek volna a torkának.
– Ne! – könyörgött, Jadzsibej lába elé vetve magát a porba. – Most az egyszer engedjenek el! Megígérem, hogy többé nem teszem.

Jadzsibej a fejét rázta.

– Nem! Megkapod, amit érdemelsz.

Usi a csillagövi jelről kapta a nevét, amelyben született. Gyakori szokás volt ez a parasztok között. A férfi kisvártatva visszatért két munkással, akik a közeli hídon dolgoztak.

– Oda – mutatott egy üres telek közepére.

A munkások leverték a nehéz cölöpöt a talajba.

– Így jó lesz? – kérdezte az egyikük.

– Megfelel – bólintott Jadzsibej. – Most pedig kötözzetek hozzá, és szögezzetek egy táblát a feje fölé. Amikor ez is megtörtént, Jadzsibej egy ácsból kölcsönkérte a tintáját és az ecsetét. „Ez az ember tolvaj” írta a táblára. „Egészen mostanáig nekem dolgozott, de bűnt követett el, amiért bűnhődnie kell. Ide kötjük, kiteve napnak, esőnek, hét nap, hét éjjel. A bakurocsói Jadzsibej parancsára.”

– Köszönöm – adta vissza a tintát. – És ha nem túlságosan nagy fáradság, időnként adjatok neki valamit enni, hogy éhen ne haljon. Bármilyen maradék megteszi.

A két munkás, valamint társaik, akik időközben köréjük gyűltek, szívesen vállalták. Némelyikük megfogadta, gondja lesz rá, hogy a tolvajt kellőképpen kinevessék. Nemcsak a szamurájok rettegtek attól, hogy nyilvánosságra

kerülnek gyengéik, rossz cselekedeteik. Akkoriban még az átlagos polgár számára is az volt a legnagyobb büntetés, ha kinevették.

Általános gyakorlat volt, hogy a törvényt kikerülve büntették meg a bűnözőket. Ezekben az időkben, amikor a harcosokat túlságosan lefoglalta a hadviselés ahhoz, hogy fenntartsák a rendet, a polgárok a biztonságuk kedvéért maguk bántak el a bűnözőkkel. Bár Edóban már létezett hivatalos magisztrátus, és kialakulóban volt a rendszer, miszerint mindegyik kerület vezető polgárai kormányzati képviselőként működtek, még előfordult az efféle gyorsított igazságszolgáltatás. És mivel a viszonyok még eléggé kaotikusak voltak, a hatóságok nemigen látták okát, hogy beavatkozzanak.

– Usi, vidd oda az idős hölgynek az erszényét! – utasította Jadzsidej az alárendeltjét. – Elég szomorú, hogy ilyesmi történik vele az ő korában. Szemlátomást egyedül van. Mi történt a kimonójával?

– Azt mondja, kimosta, és fölakasztotta száradni.

– Szedd le, aztán hívd őt ide. Akár haza is vihetjük. Nem sok értelme megbüntetni a tolvajt, ha itt hagynánk szegényt valami más gazember zsákmányául.

Jadzsidej kisvártatva elsietett, Usi pedig követte, karján cipelve a kimonót, a hátán Oszugit.

Kisvártatva elérték a Nihombasit, „Japán Hídját”, ahonnan az összes Edóból vezető út kezdődött. Kő mellvédek tartották a faívet, és mivel a hidat mindössze egy évvel azelőtt építették, a korlátaik még mindig újak látszottak. Kamakurai és odavarai csónakok horgonyoztak a folyóparton, a másik oldalon volt a város halpiaca.

– Ó, de fáj az oldalam – nyögött Oszugi hangosan.

A halárusok kíváncsian néztek fel rá.

Jadzsibej nemigen kedvelte, ha megbámulták. Hátrapillantott Oszugira.

– Kisvártatva ott leszünk. Próbálja összeszedni magát! Nincs veszélyben az élete. Oszugi Usi hátára fektette a fejét, és elhallgatott.

A belvárosban a kereskedők és a kézművesek mind kialakították a saját környezetüket. Volt kovácsnegyed, volt környéke a lándzsakészítőknek, a kelme-festőknek, a tatamiszővőknek és így tovább. Jadzsibej háza messze kitűnt a többi közül, mert a tető utcai részét cserepek fedték. Az összes többi háznak deszkateteje volt. A néhány évvel korábbi tűzvészig pedig szinte mindegyik házat zsüptető fedte. Így történt, hogy Jadzsibej a háza tetejéről kapta a nevét, a Hangavara ugyanis „Félcserpest” jelent.

Róninként érkezett Edóba, de mivel okos és melegszívű ember volt, kitűnő irányító vált belőle. Kisvártatva építési vállalkozó lett, s jó néhány ácsot, tetőfedőt és betanított munkást alkalmazott. A különböző daimiók számára végzett munkák során elegendő tőkét gyűjtött össze ahhoz, hogy belevágjon az ingatlanüzletbe is. Immár befolyásosabb volt annál, hogy magának is dolgoznia kelljen. A helyi főnök szerepét játszotta. Edó számos önjelölt főnöke közül Jadzsibej volt az egyik legismertebb és legmegbecsültebb.

A városiak legalább annyira felnéztek ezekre a főnökökre, mint a harcosokra, de a főnököket csodálták jobban, mivel általában kiálltak a közönséges emberekért. S bár az edóiaknak megvolt a maguk sajátos stílusa és szelleme, az ilyen főnökök nemcsak az új fővárosra voltak jellemzők. Történetük visszanyúlik az Asikaga-sógunátus utolsó, zűrzavaros napjaira, amikor is rablóbandák járták az országot, mint prédára leső oroslánok, tetszés szerint fosztogattak,

semmi nem korlátozta őket.

A korszak egyik írója szerint nemigen viseltek mást, mint cinóberszín ágyékkötőt és széles haspántot. Hosszú kardjuk nagyon hosszú volt – csaknem másfél méter –, és még rövid kardjuk is több mint hetven centi volt. Sokan használtak másfajta, durvább fegyvereket is, mint a csatabárd és a „vasgereblye”. A hajukat hosszúra növesztették, hajpántul vastag kötélrészeket használtak, a lábszárukat többnyire bőr lábbeli fedte.

Mivel senkinek nem tartoztak hűséggel, zsoldosként harcoltak, és miután helyreállt a béke, a szamurájok és a parasztok egyaránt kivetették őket maguk közül. Az Edókorszakban azok, akik nem elégedtek meg azzal, hogy banditák vagy útonálló maradjanak, gyakran próbáltak szerencsét az új fővárosban. Jó néhányuk sikerrel is járt, és az effajta vezetőket egyszer úgy írta le valaki, mint akiknek „igazságosság a csontjuk, emberszeretet a húruk, és lovagiasság a bőrük”. Vagyis igencsak népszerű hősök voltak.

MÉSZÁRLÁS A FOLYÓPARTON

Oszuginak annyira megfelelt az élet Jadzsibej félcserépes teteje alatt, hogy másfél év múlva még mindig ott lakott. Néhány hét pihenéssel visszaszerezte az egészségét, s utána alig télt el nap, hogy el ne mondta volna magának, útra kéne kelnie.

De ahányszor csak felvetette a témát Jadzsibejnek, akit különben nem sűrűn látott, a férfi biztatta, hogy maradjon.

– Hová sietne? – kérdezte. – Nincs oka, hogy bárhova is menjen. Várja ki, amíg megtaláljuk Muszasit, aztán a segédei leszünk. – Jadzsibej mindössze annyit tudott Oszugi ellenségéről, amennyit az asszony elmondott neki, vagyis, hogy a legsötétebb gazfickó, ennek ellenére az összes emberét utasította, hogy azonnal jelentse, ha bármit hall vagy megtud Muszasiról.

Oszugi, aki eredetileg lenézte Edót, annyira megenyhült, hogy hajlandó volt bevallani, az emberek „barátságosak, gondtalanok és igazán jószívűek itt”.

A Hangavara-háztartás különösen nemtörődöm hely volt, a társadalom hajótöröttjeinek menedéke. Parasztgyerekeké, akik lusták voltak a földműveléshez, elbocsátott róninoké, aranyifjaké, akik elemelték szüleik pénzét és tetovált börtöntöltelékeké. A különös és durva társaság csapatszellemé furcsamód emlékeztetett egy jól irányított harcművészeti iskoláéhoz. Az ideál itt azonban inkább a hencegő férfiasság volt, mintsem a szellemi. Igazából banditák „dodzsója” volt.

És ugyanolyan merev osztályfelépítése volt, mint egy harcművészeti dodzsónak. A főnököt, aki a legfelsőbb világi és szellemi hatóság volt,

követte a szeniorok csoportja, akiket többnyire bátyaknak neveztek. Alattuk voltak az átlagos bérencek, a kobunok, akiknek a rangja nagyjából a szolgálati idejüktől függött. Volt még egy különleges osztály, a „vendégeké”, akiknek a státusza oly tényezőktől is függött, mint például az, hogyan bánnak a fegyverrel. A hierarchikus szervezet bizonytalan eredetű, ám szigorúan betartott etikettel rendelkezett.

Jadzsidej egyszer úgy vélte, Oszugi tán unatkozik. Felvetette, hogy gondját viselhetné az ifjabb férfiaknak. A vénasszonyt attól fogva teljesen lefoglalta a varrás, a foltozás, a mosás és a rendrakás a kobunok után, akiknek rendtelensége jócskán ellátta munkával.

A kobunok bármennyire is hiján voltak neveltetésnek, felismerték a minőséget. Megcsodálták mind Oszugi spártai szokásait, mind a hatékonyságot, amellyel a feladatait végezte.

– Igazi szamurájhölgy – mondogatták. – Nagyon jó vér folyhat a Hon’ami család ereiben.

Különös vendéglátója kellő gondoskodással vette körül Oszugit, még külön lakrészt is építtetett neki a háza mögött levő üres helyen, és amikor odahaza tartózkodott, minden reggel és este tiszteletét tette nála. Amikor az egyik alárendeltje megkérdezte, miért viselkedik ilyen tisztelettel egy idegennel szemben, Jadzsibej bevallotta, hogy nagyon csúnyán viselkedett a saját apjával és anyjával, amíg életben voltak.

– Úgy érzem, hogy az én koromban már gyermeki kötelességeim vannak az idősebbekkel szemben – magyarázta.

Eljött a tavasz, és a vadszilva elvirágozott, de a városban magában alig volt cseresznyevirág. A nyugatra húzódó hegyeken levő néhány fától eltekintve, mindössze a csemeték voltak, amelyeket a buddhisták ültettek Aszakuszában, a Szenszódzsiba vezető út mentén. Idén híre

ment, hogy bimbóznak, és első alkalommal fognak virágot hajtani.

Egy nap, amikor Jadszibej meglátogatta Oszugi szobáját, így szólt:

– Elmegyek a Szenszódzsiba. Volna kedve velem jönni?

– Szívesen. A templomot Kanzeonnak ajánlották, és nagyon hiszek az erejében. Ugyanaz a boddhiszátva, mint Kannon, akihez Kiotóban a Kiomizuderában imádkoztam.

Két kobun kísérte el őket, Dzsüró és Koroku. Dzsüró beceneve Vörös Gyékény volt, hogy miért, azt senki nem tudta, de az nagyon is nyilvánvaló volt, Korokut miért becézik Ministránsnak. Alacsony, tömzsi férfi volt, jóindulatú arcú, leszámítva a homlokán levő három ronda sebet, utcai verekedések emlékét.

Útjuk először a Kióbasi-csatornához vezetett, ahol csónakokat lehetett bérelni. Koroku ügyesen kivezett a csatornából a Szumida folyóba, Jadszibej pedig javasolta, hogy nyissák ki az ebéddobozokat.

– Azért megyek ma a templomba, mert anyám halálának évfordulója van – magyarázta. – Valójában haza kéne mennem meglátogatni a sírját, de messze van, így megalkuszom azzal, hogy a Szenszódzsiba megyek, és adományt teszek. De ne is törődjön velem, vegye egyszerűen pikniknek. – A csónak oldalán kinyúlva kiöblített egy szakéscsészét, és Oszuginak nyújtotta.

– Nagyon szép öntől, hogy így emlékszik édesanyjára. – Oszugi elfogadta a csészét, s közben azon tűnődött, vajon Matahacsi is így viselkedik-e majd, ha ő eltávozott. – Csak abban nem vagyok biztos, helyes-e szakét inni szegény édesanyja halálának az évfordulóján.

– Nos, inkább ezt, mint valami nagyképű szertartást. Különbén is hiszek Buddhában, és egy ilyen tudatlan bunkónak, mint én, mindössze ez számít. Ismeri a mondást ugye? „Minek a

tudás annak, aki hisz?”

Oszugi ráhagyta, és jó néhányszor újratöltötték a poharaikat. Egy idő múlva a vénasszony megjegyezte:

– Évek óta nem ittam így. Úgy érzem, mintha lebegnék.

– Igyon csak – biztatta Jadszibej. – Jó szaké, ugye? Ne aggódjon, hogy bepottyan a vízbe, kimentjük.

Szélesen, békésen folyt a folyó Szumida városától délre. A simoszai oldalon, a keleti parton, Edóval szemben gyönyörű erdő terült el. Hatalmas fagyókerek tűntek el a vízben, köztük kis medencék alakultak ki, és zafirként ragyogtak a napsütésben.

– Ó, hallgassák csak a fülemüléket – mondta Oszugi.

– Amikor eljön az esős évszak, egész nap kakukkolást hall.

– Most hadd töltsék én! Remélem nem zavarja, hogy önnel ünneplek.

– Szeretném, ha jól érezné magát.

Koroku vágyakozva szólalt meg a tatról.

– Mondja, főnök! Nem adná körbe a szakét?

– Te csak ügyelj a munkádra! Mindannyian megfulladunk, ha inni kezdesz. De visszafelé annyit iszol, amennyit csak akarsz.

– Ha maga mondja. De szeretném, ha tudná, kezdem úgy látni, mintha az egész folyó szakéból lenne.

– Ne is gondolj rá, inkább köss ki ott a part mellett, hogy vásárolhassunk némi friss halat.

Koroku megtette, s rövid alkudozás után a halász boldog mosollyal nyitotta föl a fedélzetre épített tartály tetejét, hogy vegyenek ki bármit, amit csak akarnak. Oszugi életében nem látott még ilyet. A tartály pereméig a tele volt tekergő, tátogó halakkal. Volt köztük tengeri, de folyami is, ponty, garnélarák, macskahal, fekete durbincs, géb. Még pisztráng és tengeri sügér is.

Jadzsibej szójamártást öntött az apró heringekre, és úgy, nyersen falni kezdte őket. Oszugit is kínálta, de az asszony undorodva visszautasította.

Mikor a folyó nyugati partjához érve kiszálltak, Oszugi mintha egy kicsit tántorgott volna.

– Vigyázzon – figyelmeztette Jadzsibej. – Fogja meg a kezem!

– Nem, köszönöm. Nincs szükségem segítségre.

– A vénasszony sértődötten legyintett.

Miután Dzsüró és Koroku kikötötték a csónakot, széles, köves, tócsás területen kellett áthaladniuk, hogy a valódi folyópartra érjenek.

Egy csoport kisgyerek köveket fordítgatott fel, de amikor megpillantották a furcsa négyest, abbahagyták, és izgatottan fecserészve körbevették őket.

– Vegyen, uram! Kérem!

– Nem vesz néhányat, Anyó?

Jadzsibej szemlátomást kedvelte a gyerekeket, legalábbis nyoma sem látszott rajta bosszankodásnak.

– Mit fogtatok? Rákot?

– Nem rák, nyílhegy – kiabálták, és marokszámra húzták elő kimonóikból.

– Nyílhegyek?

– Így van. Sok férfit és lovat temettek a templom melletti halomba. Az emberek eljönnek ide, hogy nyílhegyet vegyenek, és felajánlják a holtaknak. Maguknak is ezt kéne.

– Azt hiszem, nekem nem kell nyílhegy, de azért kaptok egy kis pénzt. Ehhez mit szölköztök?

Nagyon tetszett nekik, és mihelyt Jadzsibej szétosztott néhány érmét, a gyerekek elrohantak, és folytatták az ásást. De pillanatokon belül egy férfi bukkant elő egy közeli, zsúpfedelű házból, elvette tőlük a pénzt, majd visszament, Jadzsibej bosszankodva ciccegett, és undorodva elfordult.

Oszugi elragadtatottan nézte a folyót.

– Ha sok nyílhegy hever erre, nagy csata

lehetett – jegyezte meg.

– Nem igazán tudom, de úgy sejtem, volt néhány csata itt akkoriban, amikor Edó még csak tartományi birtok volt, úgy négy- vagy ötszáz évvel ezelőtt. Úgy hallottam, hogy Minamoto No Joritomo a tizenkettedik században ide jött Iuból csapatokat szervezni. Amikor a császári udvar megoszlott – mikor is volt ez, a tizennegyedik században? –, a muszasi Nitta nagyurat itt győzték le az Asikagák valahol a környéken. És mint mondják, csak az elmúlt néhány században Óta, Dókan és más helyi tábornokok is többször megütköztek nem messze a folyótól.

Miközben beszélgettek, Dzsúró és Koroku előrementek, s ülőhelyet készítettek elő a templom verandáján. Oszugi számára a Szenszódzsi szörnyű csalódásnak bizonyult. Nem volt más, mint egy nagy, lerobbant ház, s a papok székhelye egyszerű kunyhó.

– Ez volna? – kérdezte lenézően. – Mindazok után, amit Szenszódzsiről hallottam...

A templom ősrégi, hatalmas fákból álló erdőben volt, de nemcsak a Kanzeon-csarnok látszott elhanyagoltnak; amikor a folyó áradt, a víz feltehetőleg egészen a verandáig ért, máskor kis mellékfolyók öntötték el a területet.

– Üdvözlöm. Örülök, hogy újra látom.

Oszugi csodálkozva pillantott fel. Egy pap térdelt a tetőn.

– A tetőt javítja? – kérdezte Jadzsibej barátságosan.

– Muszaj a madarak miatt. Minél sűrűbben javítom, annál inkább lopják a nádat, hogy fészket készítsenek maguknak. Mindig beázunk valahol. Érezzék otthon magukat, nemsokára lejövök.

Jadzsidej és Oszugi fogadalmi gyertyákat vettek a kezükbe, és beléptek a félhomályos épületbe. Nem csoda, hogy beázik, gondolta a

vénasszony, felpillantva a tetőre, amelyet csillagokként pötyyöztek a lyukak.

Letérdelt Jadszibej mellé, elővette a rózsafüzérét, és álmódzó pillantással kántálta Kanzeon fogadalmát a Lótusz szútrából.

*Mint a nap lakozom majd a levegőben,
És ha a gonoszok üldöznek,
És lelöknek a Gyémánt-hegységről,
Gondolj Kanzeon erejére,
És a hajad szála sem görbül.
És ha banditák vesznek körül,
És kardokkal támadnak,
Ha Kanzeon erejére gondolsz,
A banditák megszánnak.
És ha a király halálra ítél,
És ha Kanzeon erejére gondolsz,
A kard, amely levágná fejed,
Darabokra törik.*

Először halkán mondta, de kisvártatva meglepedkezett Jadszibej, Dzsúró és Koroku jelenlétéről, hangja megemelkedett, csakúgy visszhangzott a csarnokban. Elragadtatott kifejezés jelent meg arcán.

*A nyolcvannégyezer érző lény
szíve mélyén arra vágyik,
hogy elérje az Anottara-szamjak-
szambodhit,
A Buddhák felülmúlhatatlan bölcsességét.*

Ujjai között remegett a rózsafüzér. Oszugi szünet nélkül, a saját imádságával folytatta a szöveget.

*Dicsőség Kanzeonah, a megbecsültnek,
Dicsőség a végtelen hegyelem és a*

*végtelen száanalom boddhiszátvájának,
Tekints kedvezően erre a vénasszonyra,
akinek csak egy kérése van,
Hadd sújthassak le Muszasira, de hamar.
Hadd sújtsak le rá! Hadd sújtsak le rá!*

Hirtelen lehalkította hangját, földig hajolt.

*És térítsd jó útra Matahacsit, hogy a
Hon'iden-ház, virágozzon.*

Csönd támadt a hosszú ima után, aztán a pap kihívta őket, hogy teázzanak. Jadzsibej és a két ifjabb férfi, akik mindvégig illő módon térdeltek, zsibbadt lábukat dörzsölgetve álltak föl, és mentek ki a verandára.

– Most már ihatok egy kis szakét? – kérdezte Dzsúró lelkesen. Miután engedélyt kapott, a szerzetes házába sietett, és elrendezte a verandán az ebédjüket. Mire a többiek csatlakoztak hozzá, már javában kortyolgatta a szakét, és közben főzte a magukkal hozott halat.

– Kit érdekel, ha nincs is cseresznyevirág? – jegyezte meg. – Akkor is úgy érzem, mintha virágnéző pikniken volnék.

Jadzsibej szépen papírba csomagolva nyújtotta át az adományát, hogy használják a tető javítására. Közben a szeme végigfutott a fatáblák során, amelyen az adományozók neve sorakozott, az általuk adott összeggel együtt. Csaknem mindegyik összeg nagyjából annyi volt, mint az övé, de egy feltűnően kimagaslott. Tíz aranyérme. A Naraiból való Dajzó Sinano tartományból.

Jadzsibej a paphoz fordult, s némileg szégyenkezve mondta:

– Tán illetlenség megjegyeznem, de tíz aranyérme jelentős összeg. Ez a Naraiból való Dajzó ennyire gazdag?

– Nem igazán tudom. Váratlanul bukkant fel tavaly év vége felé, és háborgott, hogy micsoda széken, hogy Kanto körzet leghíresebb temploma ilyen rossz állapotban van. Azt mondta, a pénzt tegyük hozzá ahhoz, amit épületfa vásárlására gyűjtünk.

– Csodálatos férfiú lehet.

– Még három aranyat adományozott a Jusimaszentélynek, és húszat a Kanda Miodzsinszentélynek. Ez utóbbit már csak azért is jó állapotban akarja látni, mert Taira No Maszakado szellemének ad otthont. Dajzó azt állítja, hogy Maszakado nem volt lázadó. Szerinte meg kéne becsülnünk mint úttörőt, aki utat nyitott az ország keleti része felé. Higgye el, vannak igen szokatlan adományok is.

Alig fejezte be a mondandóját, amikor gyerekek csapata rohant feléjük lélekszakadva.

– Mit csináltak itt! – kiáltott rájuk a pap szigorúan. – Ha játszani akartok, menjetek le a folyópartra! Nem rohangálhattok így a templomkertben.

De a gyerekek rohantak tovább, amíg a verandáig nem értek.

– Jöjjön gyorsan, szörnyű!

– Van lenn egy szamuráj, harcol.

– Egy négy ellen.

– Valódi kardokkal.

– Buddha, könyörgök ne engedd már megint – panaszkodott a pap, s sietve felhúzta szandálját, de mielőtt elrohant volna, szakított annyi időt, hogy megmagyarázza.

– Bocsássanak meg, de egy időre magukra kell hagynom önöket. A folyópartot előszeretettel használják küzdelmekre. Szinte ahányszor csak arra megyek, találok ott valakit darabokra vágva vagy véresre verve. A magisztrátusi hivatal tőlem vár írásos jelentést. Oda kell mennem, hogy lássam, mi történik.

– Küzdelem? – kiáltották Jadzsibej és az

emberei kórusban, és már rohantak is. Oszugi követte őket, de annyival lassúbb volt, hogy mire odaért, a harc már véget is ért. A gyerekek és a közeli halászfaluból való báméskodók csöndben álltak körben, sápadtak voltak, nagyokat nyeltek.

Oszugi először különösnek találta ezt a csendet, ám egyszer csak elakadt az ő lélegzete is, a szeme tágra nyílt. A földön egy fecske árnyéka cikázott. Fiatal, önelégült képű, bíborvörös harcosköpenybe öltözött szamuráj tartott feléjük. Ügyet sem vetett a nézelődőkre.

Oszugi tekintete a szamuráj mögött vagy húsz lépéssel szétszóródva fekvő négy testre siklott.

A győztes megállt, s ekkor többen is felnyögtek, mert az egyik legyőzött megmozdult. Sikerült feltápászkodnia.

– Várj – kiáltotta. – Nem futhatsz el.

A szamuráj várt, a sebesült pedig megindult felé.

– A... harcnak... még nincs vége.

De amikor erőtlen támadásba lendült, a szamuráj egy lépést hátralépett, hogy a férfi közelebb botorkálhasson, aztán lesújtott. Egyetlen csapással kettéhasította a férfi fejét.

– Most már vége? – kiáltotta diadalmasan. Senki nem látta, mikor rántotta elő a Zászlórudat.

A szamuráj letörülte a pengét, aztán lehajolt, hogy megmossa a kezét a folyóban. Bár a falusiak hozzászórtak a párbajokhoz, megdöbbenette őket a szamuráj hidegvére. Az utolsó ellenfél megölése nemcsak villámgyors volt, hanem embertelenül kegyetlen is. Néma csönd lett.

A szamuráj felállt, és nyújtózkodott.

– Akárcsak az Ivakuni folyó – mondta. – Az otthonomra emlékeztet. – Néhány pillanatig lustán nézte a széles folyót és a csapat fehér hasú fecskét, amelyek lebukva szinte sűrölték a vizet. Aztán megfordult, és gyors léptekkel

megindult lefelé.

Egyenesen Jadszibej csónakjához tartott, de amikor kezdte kikötni, Dzsúró és Koroku rohantak elő az erdőből.

– Várjon! Mit képzelsz? Mit csinál? – kiáltotta Dzsúró, aki eléggé közel volt már ahhoz, hogy lássa a vért a szamuráj hakanáján és szandálzsinórján, de ügyet sem vetett rá.

A szamuráj elengedte a kötelet.

– Nem használhatom a csónakot? – kérdezte vigyorogva.

– Hát persze, hogy nem – csattant Dzsúró.

– Tegyük fel, hogy fizetek érte.

– Térjen már észhez. – Bár a durva visszautasítás Dzsúró szájából hangzott el, mintha ez az egész nyers, új város szült volna belőle minden félelem nélkül.

A szamuráj nem kért bocsánatot, de erőszakhoz sem akart folyamodni. Egyszerűen megfordult és tovább ment.

– Kodzsiró, Kodzsiró, várjon! – kiabált Oszugi, ahogy a tüdejéből kifért.

Amikor Kodzsiró meglátta, ki kiabál, az arcán barátságos mosoly jelent meg.

– Nahát, mit keres itt? Már többször eltűnődtem, mi történhetett önnel.

– Azért jöttem, hogy kifejezzem tiszteletemet Kanzeon előtt Hangavara Jadszibejjel és ezzel a két fiatalemberrel. Jadszibej befogadott a házába, Bakurócsón.

– Mikor is találkoztunk utoljára? Lássuk csak? A Hiei-hegyen. Akkor említette, hogy Edóba megy, gondoltam is, hogy tán összefutunk, de nem vártam, hogy itt. – A döbbsent Dzsúróra és Korokura pillantott. – Úgy érte, ezzel a kettővel van?

– Ó, ez csak két útonálló, de a főnökük igen derék ember. – Jadszibej elámult, amikor látta, hogy a vendége ilyen barátságosan cseveg az ijesztő szamurájjal. Pillanatok alatt mellettük

termett, s hajlongva mentegetődzött.

– Sajnos az embereim durván beszéltek önnel, uram. Remélem, megbocsát nekik. Éppen indulni készülünk. Ha volna kedve velünk tartani, szívesen elvinnénk.

Mint a legtöbben, akiket a körülmények összesodornak, bár szinte nincs bennük semmi közös, a szamuráj és vendéglátója hamarosan találtak közös témát. Böven akadt szaké, friss hal, és az Oszugi és Kodzsiró közti különös szellemi rokonság miatt a légkör sem maradt szigorúan formális. A vénasszony őszinte érdeklődéssel tudakozódott Kodzsiró sugyóskarrierje iránt, a szamuráj meg afelől, hogyan halad Oszugi nagy célja megvalósításában.

Amikor Oszugi közölte, hogy hosszú ideje nem hallott Muszasi hollétéről, Kodzsiró reménysugarat csillantott föl.

– Azt a pletykát hallottam, hogy az elmúlt ősszel és télen meglátogatott két-három kiemelkedő harcost. Úgy sejtem, még mindig Edóban van.

Jadzsibej természetesen nem tudhatta, s elmondta Kodzsirónak, hogy az emberei semmire sem jutottak. Miután hosszasan megvitatták minden szempontból Oszugi helyzetét, Jadzsibej így szólt:

– Remélem, számíthatunk a további barátságára.

Kodzsiró udvariasan válaszolt, és miután látványosan kiöblítette a csészéjét, nemcsak Jadzsibejt kínálta, hanem a két alárendeltjét is.

Oszugi nem tudta, hová legyen a gyönyörtől.

– Azt mondják, Isten megtalálható bármerre is nézel – mondta ünnepélyesen. – De még így is kivételes szerencsém van. Ha belegondolok, hogy két ilyen erős ember áll mellettem, biztos vagyok benne, hogy a nagy Kanzeon vigyáz rám. – Nem is próbálta elrejteni a szeme sarkába tolakodó könnycseppeket.

Jadzsidej nem akarta, hogy a társalgás érzelmössé váljon.

– Mondja csak, Kodzsiró. ki volt az a négy ember, akiket levágott?

Kodzsiró szemlátomást csak erre a lehetőségre várt, fűrge nyelve késedelem nélkül rákezdet.

– Ő, ők – kezdte, s könnyedén felnevetett. – Mindössze néhány rónin az Obata-iskolából. Őt vagy hat alkalommal ellátogattam oda, hogy katonai ügyekről beszélgessek Obatával, és ezek a fickók rendre pimasz megjegyzéseket tettek. Még ahhoz is vették a bátorságot, hogy a kardvívás témájába belelocsogjanak, ezért aztán közöltem velük, hogy ha lejönnek a Szumida partjára, leckét adok nekik a Ganrijú-iskola titkaiból. És megismerkedhetnek a Zászlórúd élével is. Az sem érdekel, hányan jönnek.

Amikor odaértem, öten voltak, de ahogy küzdőállást vettem föl, az egyikük sarkon fordult, és elszaladt. Mondhatom, Edó nem szenved hiányt olyan férfiakban, akiknek nagyobb a szájuk, mint a küzdőszellemük. – Ismét felnevetett, még szilajabbul.

– Obata?

– Nem ismeri? Obata Kagenori! Obata Nicsidzsó leszarmazottja, aki a kaibeli Takeda családnál szolgált. Iejaszu felfogadta, és most a sógun, Hidetada katonai tanácsadója. Saját iskolája is van.

– Igen, már emlékszem. – Jadzsibej meglepődött, hogy Kodzsiró ilyen jól ismer egy ennyire ünnepezt személyiséget. Jó benyomást tett rá a dolog. A fiatalembernek még megvan a hosszú haja, de lehet valaki, ha ilyen magas rangú szamurájjal áll kapcsolatban, elmélkedett magában. Az ácsok főnöke végül is egyszerű lélek volt, és az a tulajdonság, amelyet az embertársaiban a legjobban csodált, az egyszerű, vadállati erő volt. Kodzsiró iránti csodálata csak fokozódott.

Közelebb hajolt a szamurájhoz.

– Hadd tegyek egy javaslatot. A házamban mindig lebzsel vagy negyven-ötven fiatal léhűtő. Mi lenne, ha építenék egy dodzsót önnek, és megkérném, hogy tanítsa őket.

– Szívesen adnék nekik leckéket, de meg kell értenie: jó néhány daimió sürget, hogy lépjek a szolgálatába. Két-hármezer véka rizst ajánlanak, nem is tudom, mit tegyek. Őszintén úgy érzem, ötezernél kevesebbért nem állok senkinek a szolgálatába. Ráadásul eléggé le vagyok kötelezve, hogy az udvariasság kedvéért ott maradjak, ahol jelenleg élek. Ennek ellenére nincs kifogásom az ellen, hogy ellátogassak önhöz.

Jadzsibej mélyen meghajolt.

– Komolyan méltányolom.

– Várni fogjuk – csicseregte Oszugi.

Dzsűrő és Koroku naivabbak voltak, semhogy fölismerjék a leereszkedést és az öntömjénezést Kodzsiró szavaiban; mélyen lenyűgözte őket a nagy ember jelenléte.

Amikor a hajó befordult a Kjóbasi csatornába. Kodzsiró megszólalt:

– Itt kiszállok. – Azzal ki is pattant a partra, és másodperceken belül eltűnt az utca fölött kavargó porban.

– Figyelemre méltó fiatalember – szólalt meg a lenyűgözött Jadzsibej.

– Igen – helyeselt Oszugi meggyőződéssel. – Igazi harcos. Biztos vagyok benne, hogy jó néhány daimió biztosítana neki komoly jövedelmet. – Elhallgatott, majd kiszáratva bánatosan hozzátette. – Bárcsak Matahacsi is ilyen volna.

Úgy öt nap múlva Kodzsiró váratlanul megjelent Jadzsibejnél. Azonnal a vendégszobába vezették, ahol a negyven vagy ötven csatlós, aki odahaza

volt, egyenként tiszteletét tette nála. Kodzsiró élvezte a dolgot, mondta is Jadszibejnek, nyilván színes életet él.

Jadszibej még mindig a korábbi ötletét dédelgette.

– Mint mondtam, szeretnék dodzsót építeni. Volna kedve megnézni a birtokot?

A házhoz még vagy egy hektárnyi föld tartozott. Frissen festett ruhák lógtak az egyik végében, de Jadszibej biztosította Kodzsirót, hogy a kelmefestő csak bérlő a helyet, könnyen megszabadulhatnak tőle.

– Nincs igazán szükség dodzsóra – jegyezte meg Kodzsiró. – Nem látni ide az utcáról, nem valószínű, hogy bárki zavarna minket.

– Ahogy gondolja. De mi lesz az esős napokon?

– Ha rossz az idő, nem jövök. Azonban szeretném figyelmeztetni, az edzések keményebbek lesznek, mint amelyeket a Jagyú- vagy más környékbeli iskolákban tartanak. Ha az emberei nem eléggé elővigyázatosak, súlyosan megsérülhetnek, megnyomorodhatnak, vagy még rosszabbul járhatnak. Jobb, ha ezt előre tisztázza velük.

– Mindenki tisztában lesz vele, kérem, irányítsa csak az edzéseket, ahogyan jönnek látja. – Megegyeztek abban, hogy Kodzsiró havonta három edzést tart, harmadikán, tizenharmadikán és huszonharmadikán, ha az időjárás megengedi.

Kodzsiró megjelenése Bakurócsóban pletykák véget nem érő forrásává vált. Az egyik szomszéd így kommentálta:

– Most már van egy új hencegőnk, aki rosszabb, mint az összes többi együttvéve. – Jócskán tették a megjegyzéseket Kodzsiró gyerekes sörényére is, és az volt az általános vélemény, hogy miután a húszas évei elején járhat, itt az ideje, hogy szamuráj módjára borotválja a koponyáját. Ráadásul ők nem is látták Kodzsiró dűsan himzett alsóruháit, csak a

Hangavara-házbeliek minden egyes alkalommal, amikor a fiatal szamuráj lecsupaszította a vállát, hogy a karja szabad legyen.

Kodzsiró pontosan úgy viselkedett, ahogyan várták tőle. Bár csak edzéseket tartott, és a tanítványai közül sokan voltak gyakorlatlanok, nem adott kegyelmet. A harmadik edzésre már több sebesült volt, egy ember végleg megnyomorodott, négyen-öten kisebb sérüléseket szenvedtek. A sebesültek nyögései jól hallatszottak a ház hátsó részéből.

– A következő! – kiáltotta Kodzsiró, hosszú, naspolyafából készült kardot lóbálva. Rögtön az elején közölte az emberekkel, hogy egyetlen csapás a naspolyakarddal „csontig rohasztja a húsukat”. – Már abba akarjátok hagyni? Ha nem, akkor rajta, ha igen, hazamegyek – csúfolta őket megvetően.

Az egyik férfi dühében megszólalt.

– Rendben, megpróbálom! – Kilépett a csoportból, megindult Kodzsiró felé, aztán lehajolt, hogy fölvegyen egy fakardot. Kodzsiró egyetlen csapással leterítette.

– Tanuljátok meg, hogy sose hagyjátok magatokat védtelenül! – mondta. – A legrosszabb, amit tehettek. – Önelégülten nézett körül. A harminc-negyven ember többsége remegett.

A legutolsó áldozatot a kúthoz vitték, s vizet öntöttek rá, de nem tért magához.

– Szegény fickónak vége.

– Úgy érted... meghalt?

– Nem lélegzik.

Többen is odarohantak lemészárolt pajtásukhoz. Egyesek dühösesek voltak, mások beletörődők, de Kodzsiró ügyet sem vetett a holttestre.

– Ha az ilyesmitől megijedtek, jobb, ha elfeledkeztek a kardról – mondta fenyegetően. – Ha belegondolok, hogy valamelyikötöknek harcolni támadna kedve, mert az utcán valaki hencegőnek

vagy gazfickónak nevezett bennetek...

Nem fejezte be a mondatot. Bőrharisnyájában tovább sétálva, folytatta a leckéztetést.

– Gondoljatok csak bele, derék csirkefogóim! Készek vagytok kardot rántani, mihelyt egy idegen véletlenül a lábatokra lép, vagy hozzáér a kardhüvelyetekhez, de magatok alá csináltok, amikor valódi harcra kerül sor. Könnyedén eldobjátok az életeteket egy nő vagy a kicsinyes büszkeségetek miatt, de nincs annyi bátorságotok, hogy feláldozzátok magatokat méltó ügyért. Érzelmi lények vagytok, csak a hiúság mozgat benneteket. Ez nem elég, egyáltalán nem elég. – A mellét düllesztve összegezte. – Az igazság egyszerű. A valódi bátorság, az őszinte önbizalom egyedül az edzésből és az önfegyelemből táplálkozik. Most pedig valamelyikőtök álljon föl, és küzdjön velem, ahogyan férfihoz illik.

Az egyik tanítvány azt remélte, hogy Kodzsiró a maga ásta gödörbe esik, s hátulról támadott. Kodzsiró lehajolt, szinte a talajt súrolta, a támadó átrepült a feje fölött, és elterült előtte. A következő pillanatban hangos csattanás hallatszott, ahogy Kodzsiró naspolyakardja a tanítvány csípőcsontjára vágott.

– Ez elég lesz mára. – Kodzsiró félrelökte a kardot, és a kúthoz ment kezét mosni. A test élettelenül hevert a vályú mellett. Kodzsiró bemártotta a kezét a vízbe, és bevizezte az arcát. Együttérzésnek nyoma sem látszott rajta.

Visszadugta a karját a kimonó ujjába.

– Úgy hallom, sokan járnak itt egy Josivara nevezetű helyre. Gondolom, jól ismeritek a környéket. Nem volna kedvetek elkísérni? – Kodzsirónak szokása volt, hogy durván kinyilvánítsa, ha szórakozni vagy inni támadt kedve, de nem lehetett tudni, vajon szándékosan arcátlan volt-e, vagy lefegyverzően nyílt.

Jadzsibej a kedvezőbb magyarázatot választotta.

– Még nem volt Josivarában? – kérdezte meglepetten. – Oda kell mennie. Magam kísérném el, de itt kell lennem a halottvirrasztásnál, és más dolgom is van.

Kiválasztotta Dzsúrót és Korokut, s pénzt adott nekik. Figyelmeztette is őket.

– Ne felejtsetek, nem azért küldelek benneteket, hogy játszadozzatok. Mindössze azért mentek, hogy gondját viseljétek a mestereteknek, és ügyeljétek, hogy jól érezze magát.

Kodzsiró néhány lépéssel a két társa előtt haladt, s kisvártatva rájött, hogy alig találja az utat, mert éjszakánként Edó jobbára sötétbe borult, ami elképzelhetetlen lett volna olyan városokban mint Kiotó, Nara vagy Oszaka.

– Szörnyű ez az út. Lámpást kellett volna hoznunk magunkkal – mondta.

– Kinevetnék, ha lámpással járkálna az Engedélyezett Negyedben – felelte Dzsúró. – Vigyázzon, uram, az a szeméthalom, amelyen most megy, az új csatornából származik, jobb lesz, ha lejön, mielőtt beleesik.

A csatorna vize kisvártatva vörösesen megcsillant, akárcsak az ég a Szumida folyón túl. A késő tavaszi nap lapos, fehér kalácsként lógott Josivara háztetői fölött.

– Az az, ott, a híd túloldalán – mondta Dzsúró.

– Adhatok egy kéztörlőt?

– Minek?

– Hogy elrejtse az arcát. Így. – Dzsúró és Koroku mindketten vörös szövetdarabot húztak elő az obijukból, és kendőszerűen a fejükre kötözték. Kodzsiró követte a példájukat egy vörösesbarna selyemdarabbal.

– Ez az – dicsérte Dzsúró. – Elegáns.

– Jól áll önnek.

Kodzsiró és a kísérői együtt sodródtak a házról házra bőklászó, elfedett arcú férfiak tömegével.

Akárcsak a Janagimacsi Kiotóban, a Josivara is fényesen ki volt világítva. A házak bejáratát vidám, vörös vagy világossárga függönyök díszítették, némelyik aljában csengő volt, hogy a lányok tudják, ha vendég érkezett.

Miután meglátogattak két vagy három házat, Dzsúró Kodzsiróra kacsintott.

– Kár is rejtegetni uram.

– Mit?

– Azt mondta, még soha nem járt itt, de az előző házban az egyik lány felismerte. Ahogy beléptünk, halkan felsikoltott, és egy paraván mögé rejtőzött. Lelepleződött a titka, uram.

– Még soha nem jártam itt. Kiről beszélsz?

– Ne tettebbe az ártatlant, uram, menjünk vissza, megmutatom. – Ismét beléptek a házba, amelynek függönyén háromfelé vágott keserű vidrafű-level formájú címer látszott. „Szumida”. Ez állt meglehetősen kis betűkkel a bal oldalon.

A ház súlyos gerendái, tekintélyes folyosói a kiotói templomépítészetre emlékeztettek, de cifrább és újabb volt, semhogy valóban méltóságteljesen hagyományos hangulatot teremthetett volna. Kodzsiró sejtette, hogy a padló alatt még mindig mocsári növények nőnek.

A tágas szalont, ahová odafent vezették, még nem takarították ki az utolsó vendég után. Mind az asztalt, mind a padlót ételdarabok, papírtörölközők, fogpiszkálók, tálcák borították. A cseléd, aki bejött, hogy rendbe tegye, egy napszámos kecsességével végezte a feladatát.

Végül megérkezett Onaó, hogy felvegye a rendelésüket, s panaszkodott, hogy milyen sok a dolga. Alig alszik valamit; még három év ilyen hajsza, és a sírban végzi. A legjobb kiotói házak mindenáron azt a látszatot akarták kelteni, hogy a legfőbb céljuk, hogy szórakoztassanak és a vendégeik kedvében járjanak. Itt nyíltan arra törekedtek, hogy a lehető leggyorsabban megszabadítsák a férfiakat a pénzüktől.

– Hát ez Edó gyönyörnegyede? – fintorgott Kodzsiró, kritikus pillantásokat vetve a plafon görcslyukaira. – Mondhatom, eléggé szegényes.

– Ó, ez csak ideiglenes – tiltakozott Onaó. – Az új épületünk szebb lesz, mint bármi, amit Kiotóban vagy Fusimiban láthatott. – Kodzsiróra meredt. – Tudja, uram, láttam már valahol. Igen. Tavaly a Kósú országúton.

Kodzsiró már megfeledkezett a véletlen találkozásról, de most, hogy emlékeztették rá, föllobbant az érdeklődése.

– Szemlátomást összefonódik a sorsunk.

– Úgy látszik – nevetett Dzsúró. – De van itt egy lány is, aki emlékszik önre. – Dzsúró Kodzsiró múltján tréfálkozott, majd leírta a lány arcát, ruháját, és megkérte Onaót, hogy keresse meg.

– Tudom, kire gondol – bólintott Onaó, és elindult a lányért.

De miután eltelt némi idő, és a vénasszony nem került elő, Dzsúró és Koroku kimentek a hallba, és tapsolva hívták. Többször is tapsolniuk kellett, mire végre előbukkant.

– Nincs itt, akit kértek – mondta Onaó.

– Néhány perce még itt volt.

– Különös. Éppen most meséltem a gazdának. A Kobotoke-hágónál jártunk, amikor az a szamuráj, akivel most vannak, megjelent az úton, és az a lány akkor is eltűnt.

A Szumida mögött állt az új épület váza, falai nem voltak még, a tető félig készen.

– Hanagiri! Hanagiri!

Ezt a nevet adták Akeminak, aki ebben a pillanatban egy halom épületfa és egy kisebb forgácshegy között rejtőzködött. Néhányszor olyan közel haladtak el mellette, hogy vissza kellett tartania a lélegzetét.

Milyen undorító, gondolta. Az első néhány percben mindössze Kodzsiróra haragudott. Aztán a gyűlöletét kiterjesztette a férfinem minden

egy es tagjára, Kodzsiróra, Szeidzsúróra, a hacsiodzsi szamurájra, a vendégekre, akik éjszakánként magukévá teszik a Szumijában. Minden férfi az ellensége!

Egyet kivéve, az igazit. Azt, aki olyan, mint Muszasi. Az, akit szüntelenül keres, miután lemondott az igazi Muszasiról. Sikerült meggyőznie magát, hogy megvigasztalódhat, ha úgy tesz, mintha beleszeretne valakibe, aki hasonlít rá. De bánatára, senkit nem talált, aki távolról is hasonlított volna Muszasira.

– Ha-na-gi-ri! – Ez maga Sódzsi Dzsinnai volt. Először a házból kiabált, majd egyre közelebb ért a lány rejtékhejéhez.

Kodzsiró és a másik két férfi kísérte. Hosszasan, unalmasan panaszkodtak, Dzsinnai pedig újra és újra bocsánatot kért, de végül elindultak az utca felé.

Akemi megkönnyebbülten sóhajtott, amikor végre elmentek. Megvárta, amíg Dzsinnai visszaér a házba, aztán egyenesen a konyhaajtóhoz sietett.

– Nahát, Hanagiri. Hol voltál mostanáig? – kérdezte a konyhai cseléd idegesen.

– Pszt. Maradj csöndben, és adj egy kis szakét.

– Szakét, most?

– Igen, szakét. – Amióta Edóba jött, Akemi egyre sűrűbben merített vigaszt a szakéból.

A rémült cselédlány jókora csészével töltött neki. Akemi behunyta a szemét, s púderezett arcát hátravetve, hogy szinte párhuzamos volt a csésze fehér aljával, kiürítette a poharat.

– Most meg hová mégy? – kiáltott fel a cselédlány rémülten, amikor elfordult az ajtótól.

– Fogd be. Csak lábat mosok, aztán visszajövök.

A cselédlány becsukta az ajtót, és folytatta munkáját. Akemi belebújt az első zóriba, amelyet megpillantott, aztán némileg bizonytalan léptekkel kibotorkált az utcára. Milyen jó idekinn

a szabadban! Ez volt az első reakciója, amelyet rögtön követett az undor. Kiköpött a fényesen kivilágított úton lődörgő gyönyörkeresők felé, majd elinált.

Elért egy helyre, ahol a csillagok fénye tükröződött a csatornában. Megállt. Futó lépteket hallott maga mögött. Ó, ó! Most lámpásokkal! És a Szumijából jönnek! Vadállatok. Hát néhány percre sem lehet egy lányt békén hagyni? Nem, megkeresik, visszaviszik, hogy pénzt termeljen. Húsát, vérét beépítik az új házba, ez az egyetlen, ami kielégíti őket. Hát engem nem kapnak vissza!

Göndör faforgácsok libegtek a hajában, s a lány futott a sötétben, ahogy a lába bírta. Sejtelme sem volt, hová megy, és nem is érdekelte, csak az, hogy minél távolabb legyen.

A BAGOLY

Mire elégük lett a teaházból, Kodzsiró alig állt a lábán.

– A vállam... a vállam – motyogta Dzsúróba és Korokuba kapaszkodva. Bizonytalanul dülöngéltek a sötét, kihalt utcán.

– Mondtam, uram, hogy ott kéne tölteni az éjszakát – szólalt meg Dzsúró.

– Abban a lebujsban? Eszemben sincs. Inkább visszamennék a Szumijába.

– Nem tenném, uram.

– Miért nem?

– Ott van az a lány, aki elfutott ön elől. Ha megtalálják, biztos rákényszerítik, hogy lefeküdjön önnel. De mi értelme volna? Ön úgysem élvezné így.

– Lehet, hogy igazad van.

– Kívánja őt?

– Ugyan.

– Mégsem tudja igazán kiverni a fejéből; ugye?

– Soha életem nem voltam szerelmes, nem az a fajta vagyok. Fontosabb dolgom van annál.

– Mi az, uram?

– Nyilvánvaló, fiam. Minden idők legjobb, leghíresebb vívója leszek, és ezt úgy érem el a leggyorsabban, ha én leszek a sógun oktatója.

– De hisz van már neki, a Jagyü-ház. És úgy hallottam, nemrégiben fogadta föl Ono Dzsiróemont.

– Ono Dzsiróemont? Ki nem tojik rá? A Jagyüktől sem vagyok elájulva. Majd meglátjátok, nemsokára eljön az idő...

Új csatornát ástak itt az út mentén, és a lágy föld félig ellepte a fűzfákat.

– Óvatosan, uram, csúszós – figyelmeztette Dzsúró Szaszakit, miközben a társával együtt

próbálta lesegíteni a földhalomról.

– Vigyázz! – kiáltott fel hirtelen Kodzsiró. Félrelökve őket, gyorsan lecsúszott a földhalomról. – Ki van ott? A férfi, aki hátulról rá akarta vetni magát, egyensúlyát veszítve, fejével előre a csatornába zuhant.

– Elfelejtetted, Szaszaki?

– Négy társunkat is megölted!

Kodzsiró fölugrott a földhalom tetejére, ahonnan látta, hogy legalább tíz ember bujkál a fák között, a szittyóban. Kihúzott karddal, lassan közeledtek felé.

– Szóval az Obata-iskolából vagytok – szólalt meg megvető hangon. A hirtelen támadás teljesen kijózanította. – Utoljára ötből négy embert veszítettetek. Ma este hányan jöttetek? Hányan akartok meghalni? Csak mondjátok meg, a többit bízzátok rám. Gyávák! Támadjatok csak, ha mertek! – Villámgyorsan hátranyúlt a válla fölött a Zászlórúdért.

Obata Nicsidzsó, mielőtt szerzetesnek állt volna, Kai tartomány egyik legünnepeltebb harcosa volt, és ez a tartomány mindig is híres volt szamurájairól. Miután a Takeda-ház vereséget szenvedett Tokugava Iejaszutól, az Obata család visszahúzódva élt, amíg Kagenori ki nem tüntette magát a szekigaharai ütközetben. Maga Iejaszu fogadta a szolgálatába, és nagy hírre tett szert mint a hadtudományok oktatója. Ennek ellenére visszautasította a sogunátus ajánlatát, hogy költözzön Edó központjába. Azt mondta, a magafajta vidéki harcos nem érezné ott otthon magát. Szerette viszont a Hirakava Tendzsinszentély melletti ligetet, ahol egy ősi, zsüpfedeles tanyaházban rendezte be az iskoláját. Új oktatócsarnokot és impozáns bejáratot építettek hozzá.

Az utóbbi időben az idős, beteg Kagenori alig

bukkant elő a betegszobájából, és még ritkábban fordult meg az oktatóteremben. Az erdő tele volt arrafelé baglyokkal, és Kagenori kezdte „Vén Bagolyembernek” nevezni magát. Néha bágyadtan elmosolyodott.

– Magam is bagoly vagyok, akár a többiek.

A derekából felsugárzó fájdalom időnként szinte elviselhetetlen volt, akárcsak aznap este.

– Jobban érzi magát egy kicsit? Nem kíván egy kis vizet? – Hódzsó Sinzó, az ünnepeelt katonai stratég, Hódzsó Udzsikacu fia kérdezte.

– Sokkal kellemesebben érzem már magam – felelte Kagenori. – Miért nem fekszel le? Csakhamar megvirrad. – A beteg haja fehér volt, teste sovány, szögletes, mint egy vén szilvafáé.

– Csak ne aggódjon miattam, bőven aludhatok napközben.

– Nem sok időd maradhat alvásra, hiszen napközben helyettem tanítasz. Te vagy az egyetlen, aki képes rá.

– A sok alvás nem tesz jót az önfegyelemnek.

Sinzó látta, hogy a lámpa kisvártatva kialszik, abbahagyta az öreg hátának masszírozását, és kiment olajért. Amikor visszatért, Kagenori felemelte csontos arcát a párnáról. Kísértetiesen csillant meg a szemén a fény.

– Mi baj van, uram?

– Nem hallod? Vízcsofogásnak hallatszik.

– A kút felől jön.

– Ki lehet ebben az órában? Gondolod, hogy néhányan ismét inni mentek?

– Lehetséges. De azért jobb, ha megnézem.

– Ha már ott vagy, alaposan hordd le őket!

– Igen, uram. Ön pedig jobban tenné, ha aludna. Biztos fáradt már.

Amikor Kagenori fájdalma végre alábbhagyott, és az öreget elnyomta az álom, Sinzó gondosan betakargatta a mesterét, és a hátsó ajtóhoz ment. Két növendéket pillantott meg, éppen a vödör fölé hajolva mosták le a vért a kezükről és az

arcukról.

Sinzó dühödten rohant feléjük.

– Mégis elmentetek! – kiáltott rájuk. – Azok után, hogy könyörögtem nektek, ne tegyétek? – Hangja megváltozott, amikor megpillantotta a kút árnyékában fekvő harmadik férfit is. A sebesült rémesen nyögött, mint aki bármelyik pillanatban meghalhat.

A két másik furán eltorzult arccal zokogott. Úgy néztek Sinzóra, mint kisfiúk, akik a bátyjuktól kérnek segítséget.

– Bolondok! – Sinzó uralkodott magán, bár a legszívesebben alaposan elverte volna őket. – Hányszor kell még elmondanom, hogy nem vagytok ellenfél a számára. Miért nem hallgattok rám?

– Azután, hogy sárba taposta a mesterünk nevét? Miután megölte négy emberünket? Ön mindig azt mondja nekünk, nem viselkedünk ésszerűen. De nem ön-e az, aki különösen viselkedik? Uralkodik a haragján, visszafogja magát, csendben tűri a sértést. Ezt hívja ésszerű viselkedésnek? Ez nem a Szamuráj Útja.

– Valóban? Ha az volna helyes, hogy kiálljunk Szaszaki Kodzsiróval, magam tenném meg. Szaszaki elvetette a sulykot azzal, hogy megsértette a mesterünket, és felháborítóan viselkedett, de ez nem mentség arra, hogy elveszítsük az arányérzékünket. Nem félek a haláltól, de Kodzsiró nem ér annyit, hogy kockára tegyem az életemet vagy akárki másét.

– A legtöbb ember nem így látja ezt. Úgy gondolják, félünk tőle. Félünk kiállni a becsületünkért. Kodzsiró egész Edóban rossz hírét kelti Kagenorinak.

– Hadd jártassa a száját, ha akarja! Csak nem gondolod, hogy aki ismeri Kagenorit, elhiszi, hogy kevesebbet ér ennél az öntelt kezdőnél?

– Tégy, amit akarsz Sinzó, mi, többiek nem hagyjuk annyiban a dolgot.

– Mégis, mit akartok tenni?
– Csak egy dolgot tehetünk. Megöljük!
– Gondolod, hogy képesek vagytok rá?
Mondtam, hogy ne menjeteK a Szenzódzsihoz. Nem hallgattatok rám, és négy ember meghalt. Most pedig ismét vesztesen tértetek haza. Nem ez növeli-e a szégyenünket? Nem Kodzsiró teszi tönkre Kagenori hírnevét, hanem ti! Egy kérdésem van. Megöltétek?

Nem kapott választ.

– Hát persze, hogy nem. Lefogadom, egy karcolás sincs rajta. Az a bajotok, nincs annyi eszetek, hogy ne álljatok ki vele az ő szabályai szerint. Nem fogjátok fel az erejét. Igaz, hogy fiatal, gyenge jellemű, durva és gögös, de kitűnő vívó. Nem tudom, miként tett szert erre a tudásra, de tagadhatatlanul a birtokában van. Alábecsülitek. Ez az első tévedésetek.

Az egyik növendék úgy förmedt Sinzóra, mint aki kész tettelegességre vetemedni.

– Azt mondja, hogy bármit csinál is az a csirkefogó, semmit nem tehetünk ellene?

Sinzó dacosan bólintott.

– Pontosan. Semmit nem tehetünk. Mi nem vívók vagyunk, hanem a hadtudomány tanulói. Ha ezek után gyávának tartjátok a viselkedésemet, akkor beletörődöm, hogy gyávának hívnak.

– Vízet... vizet. Könyörgöm – nyögte a sebesült a lábuknál.

A két társa letérdelt, és felültette.

Sinzó látta, hogy meg akarják itatni, s ijedten kiáltott föl:

– Megállj, ha iszik, belehal!

Amíg azok ketten haboztak, a sebesült a szájához emelte a vödröt. Kortyolt egyet, aztán a feje belecsuklott a vízbe, és az éjszaka halottainak száma ötre emelkedett.

Baglyok huhogtak a reggeli hold felé. Sinzó csendben visszatért a betegszobába. Kagenori

egyenletesen lélegezve, mélyen aludt. Sinzō megnyugodva ment vissza a maga fülkéjébe.

Hadtudományi munkák feküdtek nyitva az asztalán, könyvek, amelyeket olvasni kezdett, de nem volt ideje befejezni. Bár jó családban született, gyermekkorában kivette részét a favágásból, a vízhordásból, és órák hosszat tanult gyertyafény mellett. Bár az apja híres szamuráj volt, nem hitt abban, hogy az osztályához tartozó fiatalokat el kell kényeztetni. Sinzō azért lépett be az Obata-iskolába, hogy megerősítse családjá hűbértartóinak a katonai erejét, és bár egyike volt a legfiatalabb tanítványoknak, a mestere őt becsülte a legtöbbre.

Az utóbbi időkben az éjszakáit többnyire ébren töltötte mestere betegágyánál. Most leült, összefonta a karját, és mélyet sóhajtott. Ki törődne Kagenorival, ha ő nem volna itt? Az iskolában élő többi növendék mind abból a jellegzetes, faragatlan fajtából való, akiket a katonai pálya vonz. De akik csak órákra jártak be az iskolába, még rosszabbak voltak. Nagyképűsködtek, a véleményüket hangoztatták mindenfajta férfias témában, amelyekről a szamurájok vitatkozni szoktak. Egyikük sem értette igazán annak a magányos gondolkodónak a szellemét, aki a mesterük volt. A hadtudomány finomabb pontjait meg sem látták. Annál inkább azt, ha bármiféle, vélt vagy valódi sértés érte a büszkeségüket vagy szamuráj mivoltukat. S ilyen esetben a bosszú oktan eszközeivé váltak.

Sinzō éppen nem volt a városban, amikor Kodzsiró az iskolába érkezett. Mivel Kodzsiró azt állította, hogy katonai kézikönyvekkel kapcsolatban kíván föltenni kérdéseket, és érdeklődése őszintének látszott, bemutatták a mesternek. Ám anélkül, hogy feltett volna egyetlenegy kérdést is, Kodzsiró szemtelenül és pókhendin vitatkozni kezdett Kagenorival.

Sejthető volt a valódi célja: meg akarta alázni az öregembert. Amikor néhány növendék végül áthívta egy másik szobába, és magyarázatot követelt, sértések tömegével válaszolt, és közölte, bármelyikükkel, bármikor hajlandó kiállni.

Kodzsiró attól fogva mindenütt azt terjesztette, hogy az Obata hadtudományi tanulmányok felületesek, és az egész nem több, mint a Kuszunoki-iskola és a Hat Titok néven ismert ősi, kínai hadtudományi szöveg leporolása, ráadásul hamis és megbízhatatlan. Amikor rosszindulatú állításai eljutottak a növendékek füléhez, megesküdtek, hogy Kodzsiró az életével fizet értük.

Hiába ellenkezett Sinzó, hiába magyarázta, hogy az egész probléma jelentéktelen, a mesterüket nem is szabad ilyen apróságokkal zavarni. Kodzsiró nem komoly szakértője a hadtudománynak; de Sinzó arra is hiába mutatott rá, hogy mielőtt bármit tennének, meg kéne beszélniük Kagenori fiával, Jogoróval, aki éppen távol volt.

Hát nem látják, mennyi fölösleges gondot okoznak, elmélkedett Sinzó. A gyengülő lámpafény homályosan világította meg zavart arcát. Fáradt agya a megoldáson töprengett, amikor a nyitott könyveken pihenő kézzel elszenderedett.

Távoli hangok mormogására ébredt.

Először az oktatócsarnokba sietett. Miután azt üresnek találta, fölvetett egy pár zórit, és kiment. A Hirakava Tendzsin-szentélyhez tartozó bambuszligetben az a látvány fogadta, amitől tartott. Tanítványainak nagyobbacska csoportja izgatott haditanácsot tartott. A két sebesült egymás mellett állt, hamuszürke arccal, fehér kötéssel a karjukon írták le az éjszakai katasztrófát.

– Azt akarod mondani, tízen mentetek, és ötöt közületek megölt egyetlen ember? – kérdezte valaki felháborodottan.

- Sajnos. A közelébe sem tudtunk férkőzni.
- Muratát és Ajabit tartottuk a legjobb vívóknak.
- Őket vágta le elsőnek. Joszobei hatalmas akaraterővel visszajutott valahogy, de elkövette azt a hibát, hogy ivott.

A csoport komoran hallgatott. Mint a hadtudományok hallgatói, többnyire logisztikáról, stratégiáról, kommunikációról, hírszerzésről és hasonlóról tanultak, s nem a kézitusa technikájáról. A többségük úgy vélte, és azt tanulta, hogy a kardvívás a közönséges katonák dolga, nem a tábornokoké. Ám szamurájbüszkeségük nem engedte, hogy eljussanak a logikus végkövetkeztetéshez, vagyis ahhoz, hogy tehetetlenek egy olyan kitűnő vívóval szemben, mint Szaszaki Kodzsiró.

- Mit tehetünk? - kérdezte egy gyászos hang. De hosszú időn keresztül csak a baglyok huhogása válaszolt.

- Az egyik unokatestvérem a Jagyú-házban szolgál - szólalt meg az egyik diák felderülve. - Elhívhatnánk ide, hogy segítsen.

- Ne beszélj butaságokat - kiáltottak rá többen is. - Nem kérhetünk kívülről segítséget. További szégyent hozna a mesterünkre. Ezzel beismernénk a gyengeségünket.

- Hát, akkor mit tehetünk?

- Nincs más hátra, mint ismét kiállni Kodzsiróval. De ha megint egy sötét úton támadjuk meg, még több kárt teszünk az iskola hírnevében. Ha nyílt csatában meghalunk, hát meghalunk. Legalább nem tekintenek gyávának minket.

- Küldjünk neki hivatalos kihívást?

- Igen, és be kell tartanunk, függetlenül attól, hányszor veszítünk.

- Azt hiszem, igazad van, de Sinzónak nem fog tetszeni a dolog.

- Nem is kell tudnia róla, sem neki, sem a

mesterünknek. Erre ügyeljete mindannyian. Majd a papoktól kérünk ecsetet és tintát.

Gyorsan megindultak a pap háza felé, de alig léptek néhányat, az élen haladó hirtelen megtorpant, torkán akadt a lélegzet. Visszahőköltek a többiek is. Szemüket a megkopott, öreg szentély hátsó verandájára szegezték. Kodzsiró állt ott egy zöld gyümölcstől roskadozó szilvafa árnyékában. Az egyik lábát a korlátan pihentette, rosszindulatú vigyor látszott arcán. A növendékek elsápadtak, néhányan alig kaptak levegőt.

Kodzsiró hangja epés volt.

– Ha jól hallom, még mindig nem tanultatok. Úgy határozotok, hogy levélben hívtok ki küzdelemre. Nos, nem kell fáradnotok, itt vagyok harcra készen.

Tegnap éjjel még le sem mostam a vért kezemről, arra a következtetésre jutottam, hogy lesz még folytatás, ezért követtelek titeket hazáig, nyafogó, gyáva alakok.

Elhallgatott, hogy legyen idejük megemészteni, aztán gunyorosan folytatta.

– Kíváncsi volnék, hogyan döntitek el, mikor és hol álljatok ki az ellenséggel. A horoszkópot nézitek meg, hogy kiválasszátok a legkedvezőbb napot? Vagy bölcsebbnek látjátok, ha nem rántotok kardot addig, amíg nem üthettek rajta sötét éjszaka az ellenfeleteken, amikor az részegen támolyog hazafelé az Engedélyezett Negyedből?

Ismét elhallgatott, mint aki válaszra vár.

– Nincs mit mondanotok? Hát nincs senki közöttetek, akinek igazi vér folyik az ereiben? Ha annyira harcolni akartok, rajta. Egyenként vagy egyszerre, nekem mindegy! Nem futok meg az ilyenektől, még ha talpig páncélban, dobpergéssel közelednétek is.

A megfélemlített emberek meg sem nyikkantak.

- Mi ütött belétek? - Újabb, ez alkalommal hosszabb szünet. - Netán úgy döntöttetek, hogy mégsem hívtok ki... Hát egyikőtöknek sincs gerince?

Nos, rendben. Itt az ideje, hogy kinyissátok a koszos fületeket, és jól figyeljétek. Szaszaki Kodzsiró vagyok. A kard művészetét közvetve a nagy Toda Szeigentől tanultam, a halála után. Ismerem a kardrántás titkait, amelyeket Katajama Hiszajaszu talált föl, és én magam alkottam meg a Ganrju-iskolát. Nem elmélettel foglalkozom, könyveket olvasok, előadásokat hallgatok Szun Curól vagy a Hat Titokról. Szellemben, akarakterőben nincs bennünk semmi közös.

Nem tudom, mit tanultok nap mint nap, de most megmutatom, mi a való életben a harc tudománya. Nem hencegek! Gondolkodjatok már el! Ha egy embert megtámadnak a sötétben, mint tegnap éjjel engem is, és olyan szerencséje van, hogy nyer, mihez kezd? Ha átlagember, amilyen gyorsan csak tud, biztonságos helyre menekül. Visszagondol a történetekre, és gratulál magának, hogy túlélte. Nem így van Ti nem ezt tennétek?

De ezt tettem-e én? Nem. Nemcsak, hogy levágtam a támadók felét, követtem is a menekülőket, és itt vártam az orrotok előtt. Hallgattam, mint próbáljátok elszánni magatokat, és teljesen megleptelek benneteket. Ha akarnám, most azonnal darabokra vághatnálak mindannyiőtöket. Ezt jelenti, ha valaki harcos! Ez a hadtudomány titka.

Némelyikőtök azt mondja, Szaszaki Kodzsiró egyszerű vívó, hogy jön ahhoz, hogy egy katonai iskolában a száját jártassa. Mit kell még tennem, hogy meggyőzzelek benneteket, mennyire tévedtek? Most talán elhiszitek végre, hogy nemcsak az ország legjobb vívója vagyok, de a taktika mestere is.

Hahaha! Egész kis előadássá kerekedett, ugye?

Sajnos ha így folytatom, és tovább öntöm elétek a tudást, szegény Obata Kagenori jövedelem nélkül találja magát.

Megszomjaztam. Koroku, Dzsúró, hozzatok vizet!

– Rőgtön, uram – felelték a csatlósok kórusban a szentély mellől, ahonnan leplezetlen csodálattal figyelték Kodzsirót.

Nagy agyagcsészében hozták a vizet.

– Most mihez kezd, uram? – kérdezte Dzsúró.

– Őket kérdezd – vicsorgott Kodzsiró. – Ott a válasz a gyáva, üres arcokon.

– Láttál már embereket ilyen hülyén bámulni? – nevetett Koroku.

– Micsoda gyáva banda – mondta Dzsúró. – Jöjjön uram, menjünk. Ezek nem fognak kiállni önnel. Büszkén kivonultak a szentélykapun. Sinzó a fák közt rejtőzve, összeszorított foggal morogta:

– Ezért megfizetsz!

A növendékek teljesen elkeseredtek. Kodzsiró túljárt az eszükön, legyőzte őket, aztán kigúnyolta őket, ők pedig rettegve, megalázva hagyták.

Újabb növendék közeledett futva. Zavartan kérdezte:

– Rendeltünk koporsókat? – Amikor senki nem felelt, folytatta. – A koporsókészítő most érkezett öt koporsóval. Mi legyen?

– Elküldtünk a holttestekért – felelte végül valaki a csoportból. – Még nem értek ide. Azt hiszem, még egy koporsóra lesz szükség. Kérd meg, hogy készítse el azt is, és az összeset tegye a raktárba.

Este gyűlést tartottak az oktatócsarnokban. Bár csendesesen voltak, hogy Kagenori ne hallja meg, az öreg többé-kevésbé sejtette, mi történt. Ám nem tett fel kérdéseket, Sinzó pedig hallgatott.

Attól a naptól fogva az iskola kudarcra

ítéltetett. Mindössze Sinzóban, aki önmérsékletre biztatta a többieket és akit gyávasággal vádoltak, élt a bosszúvágy. Senki nem érezte meg a mélységet a szeme csillogásában.

Kora tavasszal Kagenori állapota rosszabbodott. Az ágyából jól lehetett látni a nagy fa ágán ülő baglyot. A madár soha nem mozdult, csak néha huhogott a holdra. Sinzó kihallotta a bagoly huhogásából, hogy a mestere vége közeledik.

Végre megkapták Jogoró levelét, hogy értesült a történekről, és úton van hazafelé. Sinzó kíváncsian leste, melyik következik előbb: a fiú hazaérkezése, vagy az apa halála. Bárhogy legyen is, erre a napra vár, ekkor szabadul a kötelezettségei alól.

A Jogoró érkezése előtti este Sinzó, búcsúlevelét az íróasztalán hagyva, távozott az Obata-iskolából. A szentély melletti fák közt Kagenori betegszobája felé fordult. Halkan megszólalt.

- Bocsásd meg, hogy az engedélyed nélkül távozom. Pihenj békében, jó mesterem, Jogoró holnap itt lesz. Nem tudom, átnyújthatom-e neked Kodzsiró fejét, mielőtt meghalsz, de meg kell próbálnom. Ha közben meghalok, várlak a holtak földjén.

Muszasi eközben kóborolt szerte az országban, s aszkétaként büntette a testét, hogy így is tökéletesítse a lelkét. Eltökéltebb volt, mint valaha, hogy vállalja az egyedüllétet. Ha ez azt jelenti, hogy éhes, esőben, hidegben a szabadban alszik, koszos rongyokban jár, hát legyen! Olyan álmot dédelget a szívében, amelyet soha nem elégitene ki, ha Date nagyúr szolgálatába lépne, még ha az uraság az egész, hárommillió vékás hűbérbirtokát ajánlaná is fel.

A hosszú út után mindössze néhány éjszakát töltött Edóban, aztán ismét útra kelt, ez alkalommal északra, Szendaiba. Az Isimoda Gekitől kapott pénz súlyos teherként ült a lelkiismeretén. Attól a pillanattól, hogy felfedezte, tudta, nem lehet nyugta, amíg vissza nem adja.

Most, másfél év múltán Hotengaharában találta magát, a Simosza tartomány rónaságán, Edótól keletre, amely nem sokat változott azóta, hogy a lázadó Taira No Maszakado a tizedik században feldúlta csapataival a vidéket. Ritkán lakott, lehangoló hely volt, ahol mindössze gyom nőtt, néhány fa, zombék és vézna bambusz, semmi értékes. A nap vörösre festette a medencékben összegyűlt állóvizet, alacsonyan járt már a láthatáron, de a fű és a bokrok szintelenek, alig kivehetők maradtak.

– És most? – motyogta Muszasi, megpihentetve egy keresztúton fáradt lábát. A teste meggyötört volt, és még mindig úgy érezte, csuromvíz a felhőszakadástól, amely néhány nappal korábban érte utol a Tosigi-hágón. Az esti nyirkosság arra készítette, hogy emberi környezetet keressen. Az elmúlt két éjszakát a csillagok alatt töltötte, de most tűzhely, rendes étel után vágyott, legyen

bár olyan egyszerű paraszteledelem, mint a rizzsel főtt köles.

Enyhén sószaga volt a levegőnek, jelezvén, hogy közel van a tenger. Ha arra tart, nyilván talál házat, talán halászfalut vagy kis kikötőt is, tűnődött. És ha nem, hát még egy éjszakát tölt az őszi fűben, a nagy, őszi hold alatt.

Nem kevés öniróniával megállapította: ha költőibb lélek lenne, mennyire méltányolná ezeket a pillanatokot a szívfájdítóan magányos tájon. Így azonban menekülni akart innen, hogy emberek között legyen, rendes ételt egyen, és pihenjen. Még a bogarak szünni nem akaró zümmögése is mintha magányos vándorútjának litániáját idézte volna.

Megállt egy földdel fedett hídon. Biztos volt benne, hogy víz loccsanását hallja a keskeny folyó békés csobogása mellett. Vidra lenne? Erőltette a szemét, s megpillantotta a szürkületben a vízpart egyik mélyedésében térdelő alakot. Elnevette magát, amikor meglátta, mennyire vidrára emlékeztet a felé forduló, fiatal fiú arca.

– Hát te mit keresel odalenn? – szölt le barátságosan.

– Csíkot – volt a kurta válasz. A fiú fonott kosarat rázogatót a vízben, hogy letisztítsa a homokot és a sarat vergődő zsákmányáról.

– Sokat fogtál? – tudakolta Muszasi, hogy ápolja újdonsült kapcsolatát egy emberi lényel.

– Már nem sok van ilyenkor, ősszel.

– Mi lenne, ha adnál néhányat?

– A csíkjaimból?

– Igen, csak néhányat. Fizetek értük.

– Sajnálom, de apámnak kellene. – A fiú magához szorította a kosarat, fűrgén felugrott a partra, és egy szempillantás alatt eltűnt a sötétben.

– Mondhatom, fűрге kis ördög! – Amint ismét egyedül maradt, Muszasi felnevetett. A

gyerekkora és Dzsótaró jutott az eszébe. Vajon mi lett vele, tűnődött. Dzsótaró tizennégy éves volt, amikor utoljára látta, hamarosan tizenhat lesz. Szegény fiú. A tanárának fogadott, mestereként szeretett, szolgált, és mit tettem érte? Semmit.

Annyira az emlékeibe merült, hogy megfélekedett a fáradságáról. Mozdulatlanul állt. Fényes telihold világított az égen. Ilyen éjszakákon szeretett fuvolázni Ocú. A bogarak zümmögéséből nevetést hallott ki, Ocú és Dzsótaró nevetését.

Oldalt fordította a fejét, s fényt pillantott meg. Testével is abba az irányba fordult, és megindult a fény felé. Lonc nőtt a magányos kunyhó körül, szinte a félrecepapott tetőig. A falakat lopótök-indák borították, a virágai messziről hatalmas harmatcseppeknek látszottak. Amikor Muszasi közelebb ért, meghökkent. Felnyergeletlen ló állt kikötve a kalyiba mellé, s dühösen horkantott felé.

– Ki az?

Muszasi felismerte a kunyhóból jövő hangot. Az előbbi fiú volt. Elmosolyodott.

– Nem fogadnátok be éjszakára? Kora reggel elmegyek – szólott be.

A fiú az ajtóhoz lépett, és alaposan végigmérte Muszasit.

– Rendben, jöjjön be – mondta végül.

Muszasi életében nem látott ilyen rozoga házat. Holdfény tűzött be a falak és a tető repedésein. Levette a köpenyét, de még egy pecket sem talált, amelyre akaszthatta volna. Bár a padlót gyékény fedte, alulról süvített a huzat.

A fiú szertartásos udvariassággal térdelt a vendége elé.

– Ott, a folyónál azt mondta, csíkot kíván, ugye? Kedveli?

Ebben a környezetben olyan meglepő volt a fiú modora, hogy Muszasi döbbenetben meredt rá.

– Mit néz így?

– Hány éves vagy?

– Tizenkettő.

Muszasira jó benyomást tett a gyerek arca. Koszos volt, mint a lótuszgyökér, amelyet most húztak ki a földből, a haja kócos és büdös volt, mint a madárfészek. Mégis jellem sugárzott a pirospozsgás arcról, és a szem gyöngyként ragyogott a piszokban.

– Van egy kis kása és rizs – mondta a fiú vendégszeretően. – És most, hogy már adtam belőle apámnak, megeheti a maradék csíkot, ha kívánja.

– Köszönöm.

– Gondolom, jólesne egy tea is.

– Igen, ha nem nagy fáradság.

– Várjon itt! – A fiú kinyitott egy nyikorgó ajtót, és bement a szomszéd szobába. Muszasi hallotta, hogy tűzifát tör, majd feléleszti a lángokat a földből készült hibacsiban. A kunyhót megtöltő füst nemsokára kiűzte a rovarokat.

A fiú tálcával tért vissza, és Muszasi elé helyezte a földre. Muszasi azonnal nekiesett, és rekordidő alatt felfalta a sós, sült csíkot, a kását, a rizst és az édeskés, fekete babkrémet.

– Ez jó volt – mondta hálásan.

– Valóban? – A fiú szemlátomást örömét lelte a mások boldogságában.

Igen jó modorú kölyök, gondolta Muszasi.

– Szeretném kifejezni hálámat a ház urának. Lefeküdt már?

– Nem, itt van ön előtt. – A gyerek saját orrára mutatott.

– És teljesen egyedül vagy?

– Igen.

– Ó, értem. – Kényelmetlen csend támadt. – És miből élsz? – kérdezte Muszasi.

– Bérbeadom a lovat, és lovászként dolgozom. Azelőtt földet műveltünk... Ó, kifogyott a lámpaolaj, de úgymint fáradtnak látszik. Lefeküdné, ugye?

Muszasi közölte, hogy így van, és lefeküdt a kopott szalmapriccsre a fal mellé. Megnyugtató volt a bogarak zümmögése. Elaludt, de – talán a fizikai kimerültség miatt – izzadni kezdett. Azt álmodta, eső hangját hallja.

Hirtelen felriadt a hangtól. Ezt nem lehet mással összetéveszteni. Amit hall, valójában kés vagy kard köszörülésének a hangja.

– Nem tud aludni? – szólt be a fiú, amikor Muszasi ösztönösen a kardja után nyúlt.

Vajon honnan tudja? Muszasi döbbenetén válaszolt.

– Miért élesítesz ilyenkor pengét? – A feszült kérdés kardcsapásként hasított a levegőbe.

– Megijesztettem? – nevetett föl a fiú. – Erősebbnek és bátrabbnak látszik, semhogy ilyen könnyen megijedjen.

Muszasi hallgatott. Talán mindentlító démonnal találkozott, parasztfiú álcájában?

Amikor ismét meghallotta a köszörűkőhöz érő penge hangját, az ajtóhoz lépett. Egy repedésen át látta, hogy a másik helyiség konyha, kis alvóhellyel a túlvégen. A fiú az ablak mellett ült a holdfényben, mellette jókora köcsög víz. A kard, amelyet élesített, az a fajta volt, amelyet a parasztek használnak.

– Mit akarsz kezdeni azzal? – kérdezte Muszasi.

A fiú az ajtó felé pillantott, de folytatta a munkáját. Néhány perc múlva megtörölte a pengét, amely úgy fél méter hosszú lehetett, s feltartva megszemlélte. A kard fényesen ragyogott a holdvilágban.

– Gondolja, hogy ketté tudok vágni ezzel egy embert? – kérdezte.

– Attól függ, tudod-e, hogyan kell.

– Ó, biztos tudom.

– Csak úgy általában kérdezed, vagy gondolsz valakire?

– Apámra.

– Apádra? – Muszasi kinyitotta az ajtót. – Ez nem valami jó vicc.

– Nem tréfálok.

– Nem gondolhatod komolyan, hogy meg akarod ölni apádat. Még ennek az elhagyott vadonnak a patkányaiban és darazsaiban is több jóérzés van, mint hogy megöljék a szüleiket.

– De ha nem vágom ketté, nem tudom elvinni.

– Hová?

– El kell vinnem a temetőbe.

– Úgy érted, meghalt?

– Igen.

Muszasi ismét a túloldali fal felé pillantott. Eddig eszébe sem jutott, hogy az a terjedelmes valami, ami ott fekszik, emberi test lehet. Most látta, hogy egy vénember holtteste. Kiterítve, párnával a feje alatt, kimonóval beborítva. Mellette egy csészében rizs, egy pohár víz és fatányéron sült csíkok.

Muszasit zavar fogta el, amikor arra gondolt, arra kérte a fiút, hogy ossza meg vele a halott szellemének felajánlott csíkokat. Ugyanakkor csodálta a gyerek hűvös leleményességét, hogy darabokra akarja vágni a testet, hogy el tudja vinni. Pillantása a fiú arcára siklott, néhány másodpercig hallgatott.

– Mikor halt meg?

– Ma reggel.

– Milyen messze van a temető?

– Fenn a hegyen.

– Nem fogadhatok föl valakit, hogy felvigye helyetted?

– Nincs pénzem.

– Szívesen adok.

– Nem – rázta a fiú a fejét. – Apám nem szeretett ajándékot elfogadni. Templomba sem szívesen járt. Köszönöm, majd megoldom.

Muszasi a fiú szelleméből, bátorságából, sztoikus, mégis praktikus modorából gyanította, hogy a gyerek apja nem átlagos parasztnak

születhetett. Kell, hogy legyen valami magyarázata a fiú figyelemre méltó találékonyságának, hatékonyságának.

Tiszteletben tartva a halott óhaját, Muszasi megtartotta a pénzét, de felajánlotta, hogy segít egy darabban elszállítani a testet. A fiú beleegyezett, és együtt a lóra rakták a holttestet. Amikor az út kezdett meredekké válni, levették a lóról, és Muszasi a hátán vitte. A temető kis tisztásnak bizonyult egy diófa alatt. Magányos, kerek kő szolgált síremlékül.

A temetés után a fiú néhány virágot tett a sírra.

– Nagypám, nagyanyám és anyám is itt vannak eltemetve – mondta. Imára kulcsolta a kezét.

Muszasi csatlakozott hozzá, némán fohászzkodott a család békéjéért.

– A sírkő nem látszik réginek – jegyezte meg utána. – Mikor telepedett le itt a családod?

– Nagypám idejében.

– Azelőtt hol éltek?

– A nagypám szamuráj volt a Mogami klánban, de az ura veresége után elégette a családfánkat és minden mást. Semmi nem maradt.

– Nem látom a nevét a kövön. Még dátum vagy családi címer sincs.

– Mielőtt meghalt, elrendelte, hogy semmit ne faragjunk a sírkőre. Nagyon szigorú volt. Egyszer meglátogatták a Gamoi hűbérbirtokról, egy másik alkalommal a Date birtokról, és állást ajánlottak, de visszautasította. Azt mondta, egy szamuráj egy gazdánál többet nem szolgálhat. Ilyen határozott volt a kövel kapcsolatban is. Miután paraszt lett, azt mondta, szégyent hozna a halott urára, ha ráírnák a nevét.

– De te tudod, hogy hívták.

– Igen, Miszava Iorinak. Apám, mivel szintén mindössze paraszt volt, elhagyta a családnevet,

és csak Szan'emonnak hívták.

– És téged, hogy hívnak?

– Szannoszuke.

– Vannak rokonaid?

– Egy nővérem, de ő rég elköltözött, nem tudom hol él.

– Senki más?

– Senki.

– És eztán hogy akarsz megélni?

– Gondolom, úgy, mint eddig. – Aztán sietve hozzátette. – Nézze, ön sugyósa, ugye? Mindenfelé utazik. Vigyen magával. Ülhet a lovamon, én meg leszek a lovásza.

Muszasi elgondolkodott a fiú kérésén, és végigpillantott az alatta elterülő tájon. A föld eléggé termékeny volt ahhoz, hogy töméntelen gyom teremjen rajta, hát nem értette, miért nem művelik meg. Nyilvánvalóan nem a nagy jólét miatt. Mindenütt a szegénység bizonyítékait látta.

Nem virágozhat a civilizáció, amíg az emberek meg nem tanulják, hogyan uralkodjanak a természet erőin, gondolta Muszasi. Eltűnődött, hogy itt, a Kanto síkság közepén miért oly erőtlének az emberek, miért hagyják, hogy a természet elnyomja őket. Amikor a nap felkelt, Muszasi apró állatokat és madarakat pillantott meg, amint szinte lubickoltak abban a gazdagságban, amelyet az ember még nem tanult meg learatni.

Nem feledkezhetett meg arról, hogy Szannoszuke – bátorsága és függetlensége ellenére – gyerek még. Mire a növényeken csillogni kezdett a napvilág, és elindultak visszafelé, a fiú már nem volt szomorú, sőt, mintha teljesen megfeledkezett volna az apjáról. Félúton lefelé a hegyről nyaggatni kezdte Muszasit, hogy válaszoljon az ajánlatára.

– Tőlem akár holnap is indulhatunk – jelentette ki. – Gondoljon csak bele! Bárhova

megy, lovagolhat, én pedig kiszolgálom.

Mindössze egy semmire nem kötelező horkantás volt a válasz. Szannoszuke oly sokat kínálhat neki. De ő vajon elvállalja-e ismét a felelősséget egy fiú jövőjéért. Dzsótaróban természetes tehetség volt, s ugyan mi hasznát vette, hogy ő hozzá kötötte a sorsát? Amióta pedig eltűnt, Muszasi még súlyosabbnak érezte a felelősségét. Ám ha az ember csak a rá váró veszélyeken rágódik, egyetlen lépést sem haladhat, nemhogy sikerrel járhatna az életben, gondolta. Ráadásul még a szülei sem lehetnek biztosak a gyerekük jövőjében. Ki tudná megmondani, mi jó a gyereknek, és mi nem, kérdezte magában. Ha ki kell fejleszteni és a helyes irányba terelni Szannoszuke tehetségét, arra képes vagyok. Gondolom, ennél többet más sem igen tehet.

– Ígérje meg, kérem – makacskodott a fiú.

– Szannoszuke. Lovász akarsz maradni egész életedben?

– Természetesen nem. Szamuráj akarok lenni.

– Én is erre gondoltam, de ha velem jössz, és a tanítványom leszel, kemény idők várnak rád, ugye tisztában vagy vele?

A fiú ledobta a kötelet, és mire Muszasi észbe kapott, letérdelt a földre, a ló feje alá. Mélyen meghajolt.

– Könyörgöm, uram. Csináljon belőlem szamurájt! Apám is ezt akarta, de senkitől nem tudtunk segítséget kérni.

Muszasi leszállt a lóról, körülnézett, majd fölvetett egy botot, és Szannoszukénak nyújtotta. Keresett egy másikat magának is.

– Üss meg azzal a bottal. Miután láttam, hogyan kezeled, eldöntöttem, van-e benned tehetség, hogy szamuráj legyél.

– Ha megütöm, igent mond?

– Próbáld meg, és meglátod – nevetett Muszasi.

Szannoszuke keményen megragadta a

fegyverét, s megszállottként vetette magát Muszasira. Muszasi nem mutatott könyörületet, újra és újra megütötte a fiú vállát, arcát, karját. Az pedig minden egyes alkalommal hátratántorodott, de mindig támadott újra.

Kisvártatva sírva fakad, gondolta Muszasi.

De Szannoszuke nem adta föl. Amikor a botja ketté tört, pusztá kézzel támadott.

– Mit képzelsz, te kis csirkefogó? – csattant rá Muszasi gonoszul. Megragadta a fiú obiját, és a földhöz vágta a gyereket.

– Nagy fattyú – kiáltotta Szannoszuke, máris felpattant, és ismét támadott.

Muszasi elkapta a gyerek derekát, s felemelte.

– Elég volt?

– Nem – kiáltott a gyerek dacosan, bár a nap a szemébe sütött, és hiába rúgkapált.

– Odaváglak ahhoz a sziklához, s rögtön véged. Feladod?

– Nem.

– Makacs vagy. Nem látod, hogy legyőztelek?

– Amíg élek, nem. Majd meglátja, a végén én győzök.

– És mégis, hogy gondolod?

– Gyakorlok, fegyelmezem magam.

– De ha te tíz évet gyakorolsz, azalatt én ugyanazt teszem.

– Igen, de sokkal öregebb nálam. Előbb hal meg.

– Hm.

– És amikor berakják a koporsóba, az enyém az utolsó csapás, és győztem.

– Bolond – kiáltotta Muszasi, a földre hajítva a gyereket.

Mikor Szannoszuke felállt, Muszasi az arcába nézett, felnevetett, majd összecsapta a kezét.

– Helyes. A tanítványom lehetsz.

AMILYEN A TANÁR, OLYAN A TANÍTVÁNY

A rövid úton vissza, a kunyhóba menet Szannoszuke megállás nélkül fecsegett az álmairól.

Este azonban, amikor Muszasi közölte vele, hogy nemsokára búcsút kell mondania az otthonának, elkomorodott. Sokáig fennmaradtak, és Szannoszuke homályos szemmel, halkan mesélt a szüleiről, a nagyszüleiről.

Reggel, amikor induláshoz készülődtek, Muszasi bejelentette, hogy a fiút mostantól Szannoszuke Iorinak fogja nevezni.

– Ha szamuráj leszel, helyénvaló, hogy fölvedd a nagyapád nevét – magyarázta. Bár a fiú még nem érte el azt az életkort, amikor normális körülmények között megkapta volna a felnőtt nevét, Muszasi úgy gondolta, ha a nagyapja nevén hívja, igazán nyújt neki valamit, ami erőt ad a gyerekeknek.

Később, amikor úgy látta, a fiú tétován bóklászik a házban, Muszasi halkán, de szigorúan szólt rá.

– Iori, siess! Nincs itt semmi, amire szükséged volna. Nem kell emlékeztető a múltra.

Iori már repült is kifelé. A kimonója alig fedte a combját, a lábán lovász szalmapapucs volt, a kezében szövet takaróban kását és rizst tartalmazó ebédesdoboz. Kis békának látszott, de készen állt, hogy lelkesen új életet kezdjen.

– Válassz ki egy fát távol a háztól, és kötdöd oda a lovat – utasította Muszasi.

– Akár itt is felszállhat.

– Tedd, amit mondtam!

– Igen, uram. – Muszasinak feltűnt a gyerek udvariassága, annak a kicsi, de bátorító jele, hogy a gyerek kész fölvenni a szamurájmodort a

parasztok otromba viselkedése helyébe.

Iori kikötötte a lovat, és visszajött Muszasihoz, aki a kunyhó eresze alatt ácsorogva nézte az őket körülvevő síkságot. Vajon mire várhat, tűnődött a fiú. Muszasi Iori fejére tette a kezét.

– Ez az a hely, ahol születél, innen nyerted elszántságod, hogy győzzél.

Iori bólintott.

– Nagyapád inkább elhagyta a harcosok osztályát, semhogy újabb urat szolgáljon. Atyád, betartva nagyapád óhaját, megelégedett azzal, hogy egyszerű parasztként éljen. Miután meghalt, egyedül hagyott a világban, s eljött az idő, hogy a saját lábadra állj.

– Igen, uram.

– Nagy emberré kell válnod.

– Megpróbálok. – Könnyek szöktek a fiú szemébe.

– Ez a ház három generáción keresztül óvta a családot széltől, esőtől, mondj hát köszönetet neki, aztán mondj búcsút egyszer s mindenkorra, de sajnálkozás nélkül.

Muszasi bement, és lángra gyújtotta a kalyibát. Mikor kijött, Iori próbálta visszafojtani a könnyeit.

– Ha meghagyjuk a házat, útonálló, közönséges tolvajok tanyájává válna – magyarázta Muszasi. – Azért gyűjtöm fel, hogy ilyen emberek ne szentségtelenítsék meg apád és nagyapád emlékét.

– Hálás vagyok.

A kunyhó kis tűzhegygé vált, majd összeroskadt.

– Menjünk – sürgette Muszasi Iori, megszabadulva a múlt ereklyéitől.

– Még nem.

– Nincs már itt semmi dolgunk.

Muszasi felnevetett.

– Házat építünk, azon az emelkedőn.

– Új házat? Minek? Épp most égettük porrá a

régit.

– Az a ház apádhoz és nagyapádhoz tartozott. Amit építünk, a miénk lesz.

– Úgy érti, itt maradunk?

– Pontosan.

– Nem megyünk el, hogy eddzük és fejlesszük magunkat?

– Itt tesszük majd.

– Mire edzhetjük itt magunkat?

– Hogy kardforgatók, szamurájok legyünk. Fegyelmezni fogjuk szellemünket, és keményen dolgozunk, hogy valódi, igazi emberi lények legyünk. Gyere velem, és hozd azt a fejszét. – A fűcsomóra mutatott, ahová a tanya szerszámait tette.

Iori a fejszét a vállára vetve követte Muszasit az emelkedőhöz, ahol néhány gesztenyefa, fenyő és tölgyek álltak.

Muszasi félmeztelenre vetkőzve megragadta a fejszét, és munkához látott, kisvártatva záporozott körötte a durva faforgács.

Talán dodzsót épít, gondolta Iori. Vagy a szabadban fogunk gyakorolni?

Ledőlt egy fa, majd egy másik, végül egy harmadik is. Izzadság áztatta Muszasi piroszposzgás arcát, elmosta az elmúlt néhány nap magányosságát, letargiáját.

A kis temetőben, a paraszt frissen ásott sírjánál állva jutott erre az elhatározásra. Egy időre félreteszem a kardom, és helyette kapával dolgozom, döntött. A szépírás, a teaszertartás művészete, a festészet, a szoborfaragás mind segít, hogy az ember tökéletesítse a vívőtudományát. A földművelés miért ne járulna hozzá az edzéséhez? Hát nem tökéletes edzőcsarnok ez a tágas földterület, amely csak arra vár, hogy valaki megművelje? Ha ezt az ellenséges síkságot gazdasággá változtatom, hozzájárulok a jövő generációk jólétéhez.

Muszasi az egész életét szinte kolduló

szerzetesként élte le, mindig csak kapott, és másoktól függött az étele, a szállása. Változtatni akart, mégpedig radikálisan. Régóta sejtette, hogy csak akik maguk megtermelik a gabonájukat, a zöldségüket, értik meg igazán, milyen szent és értékes az. Ők nem olyanok, mint a szerzetes, aki bort iszik és vizet prédikál, vagy a kardforgató, aki harci technikát tanul ugyan, de semmit nem tud az Útról.

Gyerekként az anyja kivitte magával a mezőre, dolgozott ő is a bérlők és a falusiak mellett, azonban most nemcsak az volt a célja, hogy megtermelje, amit elfogyasztanak, lelki táplálékot is keresett. Meg akarta tanulni, mit jelent megdolgozni a megélhetésért, és nem koldulni érte. Azonkívül eltökélte, hogy a gondolkodásmódját elterjeszti a környék lakói közt. Bántotta, hogy generációk óta a puszta létfenntartásra szorítkoznak, kóró és gyom között megadják magukat a viharoknak, az árvizeknek, s nem fedezik fel sem saját erőiket, sem a körülöttük levő föld lehetőségeit.

– Iori – szólt a fiúhoz. – Hozz kötelet, kötözd össze ezeket a szálfákat, aztán vontasd le őket a folyópartra.

Amikor ez megtörtént, Muszasi fának támasztotta a baltáját, és könyökével letörölte az izzadságot a homlokáról. Aztán legallyazta a fákat. Amikor besötétedett, a gallyakból tüzet raktak, és fadarabokat tettek a fejük alá párnának.

– Érdekes munka, nem? – kérdezte Muszasi.

Iori őszintén felelt.

– Egyáltalán nem találom érdekesnek. Fölösleges volt a tanítványának szegődnöm, hogy ezt megtanuljam.

– Idővel majd megkedveled.

Ahogy az ősz előrehaladt, egyre kevesebb lett a

bogárzümögés. A levelek összezsugorodtak, a földre hulltak. Muszasi és Iori felépítették, kunyhójukat, és nekiláttak, hogy a földet előkészítsék a műveléshez.

Egy nap, amikor szemügyre vette a földet, Muszasi hirtelen arra gondolt, olyan, mint annak a társadalmi nyugtalanságnak a diagramja, amely jó egy évszázadig tartott az Onin háború után. Az ilyen gondolatoktól függetlenül sem volt biztató a kép.

Muszasi nem tudta, hogy a századok során Hótengaharát többször is elborította a Fudzsi vulkáni hamuja, és a Tone folyó rendszeresen elárasztotta a síkságot. Derűs időben a föld csontszárazzá vált, de a nagy esőzések idején a víz új csatornákat vájt, hatalmas mennyiségű földet és köveket hurcolva magával. Nem volt főfolyam, amelybe a kisebbek természetesen csatlakoztak volna. Egy széles medence felelt volna meg erre a célra, hogy akár öntözze, akár lecsapolja az egész területet. Nyilvánvaló volt, hogy mi a legfontosabb: szabályozniuk kell az öntözést.

Mégis, minél tovább nézte, annál kevésbé értette, miért ilyen fejletlen a terület. Nem lesz könnyű, gondolta, de izgatta a kihívás. A vízből meg a földből virágzó mezőket teremteni, nem különbözhet igazán attól, mint úgy vezetni az embereket, hogy a civilizáció virágozzon. Muszasi úgy vélte, célja tökéletes összhangban van a kardforgatásról alkotott eszméjével.

Új fényben látta a Kard Útját. Néhány évvel korábban még nem kívánt mást, mint hogy minden vetélytársát legyőzze. Most már nem abban látta a kard célját, hogy erőt adjon más emberek fölött. Egyre nagyobb hiúságnak tartotta, hogy embereket levágjon, diadalmaskodjon fölöttük, vagy megmutassa az erejük korlátait. Önmagát akarta legyőzni, meg az életet. Életet akart hozni, nem halált. A Kard

Útjának nem pusztán önmaga tökéletesítése a célja. Erő forrásává kell válnia, de azért, hogy irányítsa az embereket, a béke és a boldogság felé vezesse őket.

Rájött, hogy nagy eszméi nem többek pusztán álomnál, és azok is maradnak, hiányzik a politikai hatalom, amely megvalósíthatná őket. De ebben a pusztaságban nem volt szüksége se rangra, se hatalomra. Boldogan és lelkesen vetette magát a küzdelembe.

Nap nap után ásták ki rönkök gyökereit, kavicsot szitáltak, földet egyengettek, töltéseket építettek. Napkelte előtt kezdték a munkát, és a csillagok már fényesen ragyogtak, amikor végeztek.

Irgalmatlan fáradozásuk magára vont a figyelmet. Az arra járó falusiak gyakran megálltak, nézték őket, megjegyzéseket tettek.

– Mit képzelnek ezek? Mit csinálnak?

– Hogy élhetnek ilyen helyen?

– Ez a gyerek nem az öreg Szan’emon fia?

Mindenki nevetett rajtuk, de volt, aki nem elégedett meg ezzel. Egy ember őszinte jóindulattal szólt hozzájuk.

– Nem szívesen mondom, de csak az idejüket vesztegetik. Törheti a hátát, hogy termőföldet teremtsen, de jön egy vihar, és elmossa az egészet.

Amikor ez az ember néhány nap elteltével látta, hogy még mindig ott vannak, kicsit megsértődött.

– Én mondom, nem csinálnak mást, mint egy csomó lyukat, aminek az égvilágon semmi haszna.

Újabb néhány nap elteltével arra a következtetésre jutott, hogy a különös szamurájnak hiányzik egy kereke.

– Bolondok – kiáltotta utálkozva.

Másnap már gúnyolódók csapata jött.

– Ha itt megteremne bármi, mi sem izzadnánk

a tűző napon a mezónkőn, azokon a sovány földeken. Otthon ülnénk, fuvoláznánk.

– És nem volna éhínség!

– Semmiért ássátok fel a földet!

– Annyi eszük van, mint egy trágyarakásnak!

Muszasi föl se nézett, vigyorogva lapátolt tovább.

Iori már nem volt ilyen elégedett, bár Muszasi korábban megróttá, amiért komolyan veszi a parasztokat.

– Uram – duzzogott. – Mind ugyanazt mondják.

– Ügyet se vess rájuk!

– Nem tudom megállni – kiáltott fel a fiú, és felkapott egy követ, hogy a gúnyolódókhoz vágja. Muszasi haragos pillantása megállította.

– Mi haszna volna? Ha nem viseled rendesen magad, nem lehetsz a tanítványom.

Iori füle égett a rendreutasítástól, de a követ káromkodva egy sziklához vágta. A kő szikrázva kettétört. Iori félrelökte az ásóját, sírni kezdett.

Muszasi látszólag ügyet sem vetett rá, pedig meghatódott. Egyedül van, akárcsak én, gondolta.

És mintha csak a természet is együttértett volna a fiúval, szélroham söpört végig a pusztán, s mozgásba lendült az egész táj. Elsötétedett az égbolt, hatalmas esőcseppek hullottak.

– Gyere, Iori, menjünk be! – szólt a fiúra Muszasi. – Úgy látom, vihar lesz. – Sietve összeszedte a szerszámait, és befutott a házba. Mire beért, az eső már szürke falként zuhogott.

– Iori – kiáltotta Muszasi. Meglepte, hogy a fiú nem jött be vele. Az ablakhoz ment, szemét meresztve nézett a mezőre. Az ablakpárkányról eső vágódott az arcába. Villám hasította a levegőt, és a földbe csapódott. Muszasi lehunyta a szemét, a kezét a fülére szorította, szinte érezte a mennydörgés erejét.

Az esőben, a szélben Muszasi a Sippodzsi-beli tölgyfát látta, és Takuan szigorú hangját hallotta.

Úgy érezte, bármit ért is el azóta, neki köszönheti. Bárcsak benne is meglenne a fa végtelen ereje és Takuan jeges, megalkuvást nem ismerő részvéte. Ha az lehetne Iorinak, ami neki volt az a vén fa, úgy érezné, részben visszafizette az adósságát a szerzetesnek.

– Iori!... Iori!

Nem kapott választ, csak a mennydörgés hallatszott és az eső kopogása a tetőn. Hová tűnhetett, tűnődött. Még mindig nem volt kedve kimerészkedni.

Amikor az eső enyhült, Muszasi kiment. Iori egy centivel sem ment odébb. A ruhája a testére tapadt, az arcán ugyanaz a haragos kifejezés; madárijesztőre emlékeztetett. Hogy lehet egy gyerek ilyen makacs?

– Idióta. Gyere a házba. Nem tesz jót, ha bőrig ázol Siess, mert mindent eláraszt a víz. Akkor nem tudsz visszajönni.

Iori megfordult, mintha azt keresné, honnan jön Muszasi hangja, aztán nevetésben tört ki.

– Valami baj van? Az effajta eső nem tart soká. Látja? Már fel is szakadoznak a felhők.

Muszasi nem várta, hogy a tanítványa oktassa ki, és meglehetősen meghökkent; de Iori ezt észre sem vette.

– Jöjjön – kapta föl a fiú az ásóját. – Még sokat végezhetünk, mielőtt a nap lemegy.

A következő öt napban fülemülék és gébicsek vitatkoztak a felhőtlen ég alatt, s a föld megrepedezett a gazok gyökerei mentén. A hatodik napon kis, fekete felhők gyülekeztek a láthatáron, gyorsan elborították az eget, végül mintha napfogyatkozás lett volna az egész síkság felett.

Iori az égre pillantott, majd aggódva megszólalt.

– Most jön az igazi. – Alig mondta ki, máris

párás szél kavargott köröttük. Levelek rázkódtak, kis madarak zuhantak a földre, mintha hallgatag, láthatatlan vadászok terítették volna le őket.

– Újabb zápor? – kérdezte Muszasi.

– Nem. Amikor ilyen az égbolt, jobb, ha besietek a faluba. Szedje össze a szerszámokat, és vigye be, amilyen gyorsan csak tudja. – Mielőtt Muszasi megkérdezhetné volna, miért, Iori nekivágott a síkságnak, és kisvártatva eltűnt a magas fűtengerben.

Iori ismét pontosan megérezte, milyen idő lesz. A hirtelen felhőszakadást dühöngő, viharos szél kísérte, amely egyre erősödött. Hihetetlen mennyiségű eső zúdult le, hirtelen elállt, majd még haragosabban kezdte újra. Eljött az este, de a vihar nem csillapodott. Mintha az ég eltökélte volna, hogy az egész földet óceánná változtatja. Muszasi attól tartott, hogy a szél letépi a tetőt; a padlót máris a tető aljáról lehullott zsinvelydarabok borították.

Szürkén és alaktalanul jött el a reggel, s Iorinak nyoma sem volt. Muszasi az ablaknál állt. Összeszorult a szíve, de semmit nem tehetett. Itt-ott látszott csak ki egy-egy fa vagy fűcsomó, egyébként iszapos mocsár fogta körül. Szerencséjére a kunyhó még a víz fölött állt, de ami azelőtt száraz folyóágy volt közvetlenül alatta, most rohanó áradattá változott, amely mindent magával sodort, ami az útjába került.

Muszasi félt, hogy Iori a vízbe zuhant és megfulladt. Vánszorgott számára az idő, amíg végül meghallotta Iori hangját.

– Szenszei, itt vagyok! – A víz túloldaláról kiabált. Ökör hátán lovagolt, mögötte jókora batyu.

Muszasi döbbenten nézte, ahogy Iori behajjt a sáros áradatba, amely minden lépésnél magába szippanthatja. Mire a gyerek kiért az innenső partra, remegett a hidegtől és a nedvességtől, de nyugodtan a kunyhó oldalához irányította az

ökröt.

– Hol voltál? – kérdezte Muszasi. Harag és megkönnyebbülés egyszerre érződött hangjából.

– A faluban. Rengeteg ételt hoztam. Fél évre való eső fog lehullani, mire a viharnek vége lesz, és jó ideig sehová nem mehetünk az áradástól.

Bevitték a gyékénybatyut, Iori kibogozta, és egyenként kiszedegette az olajos papírba csomagolt tárgyakat.

– Itt egy kis gesztenye... lencse... szózott hal... akkor sem fogyunk ki az élelemből, ha beletelik egy-két hónap, mire levonul a víz.

Muszasi szeme elhomályosult a hálától, de egy szót se szólt. Szégyenkezett. Hogy lehet ennyire híján a józan észnek? Hogyan irányíthatna embereket, ha magára sem képes vigyázni? Ha Iori nem lenne, most az éhínség várna rá. A fiú, aki ezen a távoli, elmaradott vidéken nevelkedett, kisgyerek kora óta jól tudta, hogy tartalékot kell gyűjteni.

Muszasi különösnek találta, hogy a falusiak hajlandók voltak ellátni őket ennyi élelemmel, hisz maguknak sem igen volt. Amikor összeszedte magát annyira, hogy feltegye a kérdést, Iori így felelt:

– A pénzeszacskómat zálogban hagytam, és kölcsönt vettem fel a Tokugandzsiból.

– Mi az a Tokugandzsi?

– A templom, úgy két mérföldnyire innét. Apám azt mondta, hogy a zacskóban van egy kis aranypor. Azt mondta, ha bajba kerülök, apránként használjam. Tegnap, amikor az idő rosszra fordult, eszembe jutott. – Iori diadalmasan mosolygott.

– A zacskó emlék apádtól?

– Igen. Amikor felgyújtottuk az öreg házat, csak ez és a kard maradt. – Megsimogatta az obiján levő rövid fegyver markolatát. A penge nyakán nem volt látható a mester kézjegye, de Muszasi korábban megvizsgálta a pengét, s látta,

hogy kitűnő minőség. Azt is érezte, hogy az örökölt zacskó többet ér, mint a benne levő aranypor.

– Nem lett volna szabad emléktárgyat zálogba adnod. Idővel visszaváltom, de ígérd meg, többé nem csinálsz ilyet.

– Igen, uram.

– Hol töltötted az éjszakát?

– A pap azt mondta, jobb lesz, ha megvárom a reggelt.

– Ettél?

– Nem. Ön sem, ugye?

– Nem, de nincs tűzifa.

– Ó, rengeteg van. – Lefelé mutatott a kunyhó alatti pincébe, ahol jó adag gyökeret, gallyat, bambuszt gyűjtött össze, amíg Muszasi a mezőn dolgozott.

Muszasi gyékényt terített a fejére, bemászott a kunyhó alá, s ismét álmélkodott a fiú józan eszén. Ilyen környezetben a túlélés az előrelátáson múlt, és egy apró tévedés dönthetett élet és halál között. Miután ettek, Iori előhozott egy könyvet, majd hivatalos udvariassággal letérdelt a mestere elé.

– Amíg várjuk, hogy a víz visszavonuljon és dolgozhassunk, tanítana engem olvasni és írni?

Muszasi beleegyezett. Ilyen kellemetlen, viharos napon ez volt a legjobb időtöltés. A könyv Konfuciusz *Válogatott írásainak* egyik kötete volt, Iori azt mondta, a templomban kapta.

– Valóban tanulni akarsz?

– Igen.

– Sokat olvastál?

– Nem, keveset.

– Ki tanított?

– Apám.

– Mit olvastál?

– A Kis tanuló könyvet.

– Élvezted?

– Igen. Nagyon – felelte a gyerek csillogó

szemmel.

– Rendben. Megtanítalak mindarra, amit tudok, később majd találhatsz nálam műveltebbet, aki megtanít arra, amit nem tudok.

A nap hátralevő részében tanultak. A fiú hangosan olvasott, Muszasi pedig meg-megállította, és kijavította, vagy elmagyarázott olyan szavakat, amelyeket Iori nem értett. Ügyet sem vetettek a viharra. Az özönvíz még két napig tartott, s mire befejeződött, semerre nem látszott föld. A következő napon még mindig esett. Iori ismét elővette a könyvét.

– Kezdhetjük? – kérdezte.

– Ma nem. Egy időre eleget olvastál.

– Miért?

– Ha mást sem csinálsz, csak olvasol, elszakadsz a valóságtól. Pihenj, játssz. Én is kiengedek.

– De nem tudok kimenni.

– Akkor tégy, ahogy én. – Muszasi a hátára feküdt, fejét összekulcsolt karjára támasztotta.

– Nekem is le kell feküdnöm?

– Tégy amit akarsz, feküdj le, állj fel, ülj, ahogy kényelmes.

– Aztán?

– Mesélek valamit.

– Az jó lesz – mondta Iori. Hasra vetette magát, lábaival kalimpált. – Milyen mesét?

– Na, lássuk csak. – Muszasi végiggondolta a meséket, amelyeket gyerekkorában szeretett hallgatni, s azt választotta, amelyik a Gendzsi és a Heike közti csatákról szólt. Ezt minden fiú szerette.

Iori sem bizonyult kivételnek. Amikor Muszasi odáig ért, hogy Gendzsit végül legyőzték, és Heike átvette az uralmat az ország felett, a fiú arca elkomorodott. Erősen pislogott, hogy visszatartsa a könnyeit Tokiva úrhölgy szomorú sorsa miatt. De jobb kedvre derült, amikor Minamoto No Josicunéről hallott, ahogyan a kardforgatást

tanulta a „hosszú orrú manóktól” Kurama hegyén, és később megmenekült Kiotóból.

– Kedvelem Josicunét – közölte, és felült. – Valóban vannak manók a Kurama-hegyen?

– Talán. Különben is, vannak emberek ezen a világon, akik akár manók is lehetnének. De azok, akik Josicunét tanították, nem igazi manók voltak.

– Hanem kik?

– A legyőzött Gendzsi hűséges hűbéresei. Rejtőzködniük kellett, amíg Heike hatalmon volt, így a hegyekben bujkáltak, amíg el nem jött az idő.

– Akárcsak a nagyapám.

– Igen, csak ő egész életében hiába várt. Miután Josicune felnőtt, Gendzsi hűséges követői, akik gyerekkorában vigyáztak rá, megkapták a lehetőséget, amiért imádkoztak.

– Nekem is módom lesz kárpótolni a nagyapámat?

– Azt hiszem. Igen, valóban azt hiszem.

Magához húzta Iorit, fölemelte, és labdaként egyensúlyozta.

– Most próbálj nagy ember lenni! – nevetett.

Iori is elnevette magát.

– Te... te is manó vagy – dadogta. – Hagyd... abba, leesem. – Lenyúlt, és megcsípte Muszasi orrát.

A tizenegyedik napon végre elállt az eső. Muszasi kimerészkedett a szabadba, de még egy hét telt el, mire folytathatták munkájukat a fényes napsütésben. A föld, amelyet oly fáradságos munkával szakítottak ki a vadonból, nyomtalanul eltűnt, a helyét sziklák foglalták el, és egy folyó, ott, ahol azelőtt semmi nem volt. A víz ugyanúgy csúfot űzött belőlük, mint a falusiak.

Iori reménytelennek látta, hogy helyrehozzák a kárt. Fölnézett.

– Ez a hely reménytelen. Keressünk jobb

földet, valahol máshol.

– Nem – felelte Muszasi határozottan. – Kitűnő termőföld lesz, mihelyt a vizet lecsapoljuk. Minden szempontból megvizsgáltam a helyszínt, mielőtt választottam volna.

– És mi lesz, ha megint jön egy nagy esőzés?

– Úgy intézzük, hogy a víz ne erre jöjjön. Gátat építünk innentől egészen addig a hegyig.

– Az borzasztóan nagy munka!

– Úgy látom, elfelejtetted, hogy ez a mi dodzsónk. Egy talpalatnyit sem adok föl ebből a földből, amíg nem látom, hogy árpa nő rajta.

Muszasi egész télen át folytatta makacs küzdelmét, és a következő év második hónapjában is. Több heti kemény munkával árkokat ástak, lecsapolták a vizet, töltést emeltek, aztán súlyos kövekkel borították. Három héttel később a víz ismét mindent elmosott.

– Nézze, uram! Lehetetlen vállalkozásra pazaroljuk az energiánkat! Ez a Kard Útja?

Bármilyen fájó volt is a kérdés, Muszasi nem adta meg magát.

Mindössze egy hónap telt el a következő katasztrófaig, egy nagy havazásig, amelyet gyors olvadás követett. Iori, ahányszor visszatért a templomból, ahová ételért járt, egyre komorabb arcot vágott. Az ottaniak könnyörtelenül csúfolták, Muszasi kudarcát jósolták, és végül Muszasi maga is csüggedni kezdett.

Két teljes napig csendes melankóliával nézte a földjét.

A harmadik napon hirtelen rádöbbsent. Önkéntelenül is szabályos, négyzetes termőföldet akart kialakítani, ami megszokott látvány a Kanto fennsík más részein, de ez a terep erre nem alkalmas. Bár ez is síkság, a terep fekvése, a föld minősége változó, s ez szabálytalan formát igényel.

– Milyen bolond voltam! – tört ki belőle hangosan. – Azt akartam, hogy a víz arra folyjon,

amerre én akarom, és kényszeríteni akartam a földet, hogy ott maradjon, ahol szerintem a helye van. Ez nem megy. Hogy is mehetne? A víz víz, a föld föld! Nem változtathatom meg a természetüket. Meg kell tanulni szolgálni a vizet, és védeni a földet.

Muszasi tehát végre megértette a parasztok gondolkodását. Ezen a napon a természet szolgálójává vált. Nem akarta többé a természetre erőltetni az akaratát, hagyta, hogy a természet irányítsa, ugyanakkor kereste a lehetőségeket, amelyeket a síkság más lakói nem vesznek észre.

Ismét jött a hóesés, majd az újabb olvadás. A sáros víz lassan szivárgott a síkságon, de Muszasinak volt ideje kidolgozni új taktikáját, és a földje épen maradt.

Ugyanezek a szabályok érvényesek, ha embereket kormányzunk, mondta magában. A jegyzetfüzetébe ezt jegyezte föl: „Ne kísérelj meg, hogy szembeszállj a világegyetem útjával, de először bizonyosodj meg, hogy ismered ezt az utat.”

HEGYI ÖRDÖGÖK

– Szeretném egyértelművé tenni, nem akarom, hogy miattam külön fáradozzanak. Vendégszeretetük, amelyet méltányolok, bőven elégséges.

– Igen, uram. Nagyon figyelmes öntől – felelte a pap.

– Mindössze pihenni szeretnék, ez minden.

– Természetesen.

– Most pedig remélem, megbocsátja a durvaságomat. – A szamuráj kényelmesen az oldalára feküdt, és az alkarjára támasztotta ősülő fejét.

A Tokugandzsi vendége Nagaoka Szadó, a buzeni Hoszokava Tadaoki nagyúr magas rangú hűbérese volt. Nem sok ideje maradt a személyes ügyeire, de az olyan alkalmakkor, mint az apja halálának évfordulója, rendszeresen felkereste a templomot, és többnyire ott töltötte az éjszakát, mivel a templom vagy húsz mérföldnyire volt Edótól. A rangjához képest feltűnés nélkül utazott, ez alkalommal is mindössze két szamuráj és egy fiatal szolgáló kísérte el.

Hogy akárcsak rövid időre is elszabaduljon a Hoszokava-birtokról, kifogást kellett találnia. Ritkán tehette azt, amihez kedve volt, és most élvezettel kortyolgatta a helyi szakét, és hallgatta a békák brekegését. Egy rövid időre mindenről megfeledkezhet. Az adminisztrációs gondokról, az állandó készütségről, hogy megfelelően intézze a napi ügyeket.

Vacsora után a pap gyorsan eltakarította a tányérokat és kiment. Szadó halkán társalgott az embereivel, akik a fal mellett ültek. Csak az arcuk látszódott a lámpafényben.

– Szívem szerint örökké itt feküdnék, aztán

eljutnék a Nirvánába, mint Buddha – mondta Szadó lustán.

– Vigyázzon, meg ne fázzon, nyirkos a levegő így estefelé.

– Ne aggódjatok! Túlélte már ez a test néhány csatát. Kibir egy kis náthát is. Milyen csodálatos ez az érett virágillat!

– Semmit nem érzek.

– Csakugyan? Ha ilyen gyenge a szaglásod... nem lehet, hogy te fáztál meg?

Kedélyesen ugratták egymást, ám egyszerre a békák elhallgattak, és harsány hang kiáltott föl odakint.

– Te ördögfióka! Mit keresel itt, mit bámulsz a vendégszobába?

Szadó testőrei rögtön felpattantak.

– Ki az?

– Ki van odakinn?

Gyanakvó pillantással nézték végig a kertet, s közben léptek dobogása távolodott a konyha felé. Egy pap nézett be a verandáról.

– Elnézést a zavarásért – hajolt meg. – Csak az egyik helyi kisgyerek. Nincs mitől tartani.

– Biztos?

– Természetesen. Néhány mérföldnyire ide lakik. Az apja lovászként dolgozott, míg meg nem halt, de a nagyapja állítólag szamuráj volt, és a gyerek ahányszor csak szamurájt lát, megáll, és tátott szájjal bámulja.

Szadó felült.

– Nem szabad szigorúnak lennetek hozzá. Ha szamuráj akar lenni, hozzátok be. Eszik valami édességet, és beszélgetünk.

Iori addigra beért a konyhába.

– Hé, anyó! Elfogyott a kölesünk. Töltsd meg ezt nekem! – Jó fél vékányi fért a zsákba, amelyet a konyhában dolgozó ráncos vénasszony elé tartott.

– Vigyázz a szádra, te koldus! – kiáltott az vissza. – Úgy beszélsz, mintha tartoznánk neked

valamivel.

– Nem sül le a bőr a képedről? – mondta a pap, aki éppen mosogatott. – A főpap megszánt, ezért adunk neked ételt, de ne légy orcátlan. Ha szívességet kérsz, tedd udvariasan!

– Nem koldulok. Odaadtam a pénzeszacskót, amelyet apám hagyott rám. Van benne pénz, sok pénz.

– Ugyan, mennyit hagyhat a fiára egy nyomorgó lovász?

– Adtok hát kölest? Igen vagy nem?

– Már megint! Nézd csak meg magad! Elment az eszed, ha hagyod, hogy az a bolond rónin utasítgasson. Különb is, honnan jött? Ki ő? Miért eszi az ételed?

– Nem tartozik rátok.

– Hm. Ásna azon a kopár síkságon, ahol soha semmi nem fog nőni. Se termés, se virág. Az egész falu rajtatok nevet.

– Ki kérte a tanácsukat?

– Annak a róninnak az esztelensége, úgy látszik, ragadós. Mit vársz, mit találtok ott? Aranymezőt, mint a mesében? Még be sem nőtt a fejed lágya, s máris a sírodat ászod.

– Fogjátok be, és adjátok ide a kölest! A kölest, de most!

A mosogató pap néhány perc múlva még mindig lorit csúfolta, amikor egyszer csak valami hideg és nyálkás csapódott az arcába. Elkerekedett a szeme, amikor meglátta, mi az: egy szemölcsös varangyos béka. Felvisített, és lorira vetette magát, de épphogy elkapta, egy másik pap bukkant fel, és közölte, hogy a fiút várják a szamurájok szobájában.

A főpap is meghallotta a hangzavart, és kisetett a konyhába.

– Felzaklatta valamivel a vendégeinket? – kérdezte aggódva.

– Nem, Szadó mindössze annyit mondott, hogy szeretne beszélgetni vele. Édességet is akar adni

neki. A főpap sietve kézen fogta Iorit, és személyesen vezette Szadó szobájába.

Iori jámboran leült a pad mellé, Szadó pedig megkérdezte:

– Hány éves vagy?

– Tizenhárom.

– És szamuráj akarsz lenni?

– Így van – bólogatott Iori hevesen.

– Helyes, helyes. Nincs kedved velem jönni? Eleinte a házi munkáknál segítenél, de később szamuráj-tanonc lehetnél.

Iori némán megrázta a fejét, Szadó pedig, aki ezt a fiú szégyenlősségével magyarázta, biztosította, hogy komoly az ajánlat.

Iori dühös pillantást vetett rá.

– Úgy hallottam, édességet akar adni nekem. Hol van?

A főpap elsápadva csapott a gyerek csuklójára.

– Ne bánts! – szólt rá rosszállóan Szadó. Szerette a gyerekeket, és elnéző volt velük. – A fiúnak igaza van. Az ember tartsa a szavát. Hozzanak édességet!

Mihelyt meghozták az édességet, Iori a kimonójába kezdte dugdosni. Szadó kissé meghökkent.

– Nem itt eszed meg?

– Nem. A tanárom otthon vár.

– Ó. Van tanárod?

Iori szó nélkül kirohant a szobából, és eltűnt a kertben. Szadó határozottan szórakoztatónak találta a viselkedését. Nem úgy a főpap, aki kétszer vagy háromszor is földig hajolt, mielőtt kisietett, hogy üzőbe vegye Iorit.

– Hol van az az arcátlan kölyök?

– Fogta a köleseszsákját, és elment.

Hallgatóztak, de mindössze hamis nyekergést hallottak. Iori falevelet tépett, és dallamot próbált fújni rajta, de egyik ismert dal sem vált be. A lovászok kántálása lassú volt, a bonfesztivál dalai túl bonyolultak. Végül annál a dallamnál maradt,

amely a helyi szentély szent táncának zenéjére emlékeztetett. Nem is bánta, tetszett neki az a tánc, az apja időnként elvitte, hogy megnézze.

Úgy félúton Hótengahara felé, ahol két patak folyóvá egyesül, hirtelen megtorpant. A levél a nyálpermettel együtt kirepült a szájából, és a fiú az út menti bambusz közé vetette magát.

A durván ácsolt hídon három vagy négy férfi állt, és sugdolózott.

– Ők azok – tört ki Ioriból halkán.

Rémülten jutott eszébe a fenyegetés. Ezen a vidéken az anyák így ijesztgették a gyerekeiket, ha rosszak voltak: „Ha nem viselkedtek rendesen, eljönnek értetek a hegyi ördögök, és elvisznek benneteket.” Utoljára a múlt év őszén jöttek le valóban.

Vagy húsz mérföldnyire onnan, a Hitacsi-hegyen állt egy szentély, amelyet a hegyi istenségnek ajánlottak. Évszázadokkal korábban az emberek annyira féltek ettől az istentől, hogy a falvak felváltva vittek neki áldozatul gabonát és nőket. Amelyik közösségre sor került, annak a lakosai össze-gyűjtötték az adójukat, és fáklyafénynél felvonultak a hegyre. Így ment egy ideig, amíg aztán kiderült, hogy az istenség mindössze egy ember, s a falusiak rögtön kevésbé akartak adakozni.

A polgárháború korszakában az úgynevezett Hegyisten erőszakkal gyűjtötte be az adóját. Minden második-harmadik évben alabárdokkal, vadász-lándzsákkal, fejszékkel és más félelmetes fegyverrel fölszerelt, nagy csoport bandita ereszkedett le a hegyekből, dúlta föl a közösségeket, és elhurcolt mindent, amihez kedvük volt, beleértve a feleségeket, lányokat is. Ha az áldozatok ellenállást mutattak, a fosztogatást mérsárlás is kísérte.

Iori agyában még élénken élt az utolsó rajtaütés emléke. Összehúzta magát a bozótban. Vagy öt árnyék futott át a mezőn a híd felé. Aztán

egy másik, kisebb csoport tűnt fel az éjszakai ködben, majd egy harmadik, végül a banditák már negyvenen-ötvenen voltak.

Iori lélegzetviesszafojtva figyelte, mint vitatják meg, mit tegyenek. Hamarosan döntöttek. A vezetőjük parancsokat harsogott, és a falu felé mutatott. A férfiak sáskarajként rohantak el.

Kisvártatva hangzavar harsant a ködben. Madarak, szarvasmarhák, lovak hangja, fiatalok és idősek sikolya.

Iori gyorsan elhatározta, hogy a Tokugandzsiban levő szamurájoktól kér segítséget, de abban a pillanatban, hogy elhagyta bambusz menedékét, kiáltás harsant a hídról.

– Ki van ott? – Nem vette észre a két banditát, akik hátramaradtak őrt állni. Nagyot nyelt, aztán rohant, ahogy bírt, de rövid lábával nem versenyezhetett a felnőtt férfiakkal.

– Hová mész? – kiáltotta a férfi, aki először elkapta.

– Ki vagy?

Iori nem sírt kisgyerekként, amitől talán csökkent volna a banditák ébersége, hanem karmolva, rúgkapálva, teljes erejéből küzdött az izmos karok ellen, amelyek leszorították.

– Mindannyiunkat látott együtt. El fogja mondani valakinek.

– Verjük agyon, és dobjuk a rizsföldre.

– Jobb ötletem van.

Iorit a folyóhoz vitték, ledobták a parton, utánaugrottak, és az egyik hídlábhoz kötötték.

– Ez majd elintézi. – A két bandita visszamászott őrhelyére, a hídra.

A távolban megkondult a templom harangja. Iori rémült döbbenettel figyelte, ahogy a faluban fölcsapó lángok vérvörösre festik a folyót. Egyre közelebről hallatszott a gyerekek sírása, asszonyok nyöszörgése. Aztán kerekék gördültek a hídra. Fél tucat bandita hajtotta a zsákmánnyal megrakott ökrösszekereket és

lovakat.

– Piszkos csirkefogók – rikoltotta egy férfihang.

– Adjátok vissza a feleségem!

Rövid, heves lábdobogás hallatszott a hídról, férfiak kiabáltak, fém csengett, sikolyok harsantak, és egy véres test puffant Iori lábaihoz. Egy második test a folyóba zuhant, vizet és vért fröcskölt le a fiú arcába. Hat paraszt zuhant le egyenként a hídról. A testek felmerültek, lassan lebegtek lefelé a folyón, ám az egyik nem halt meg, megragadta a nádat, és sikerült félig kihúznia magát a vízből.

– Hé, maga! – kiáltott rá Iori. – Oldozzon el, segítséget hozok. Gondom lesz rá, hogy megbosszulják. – Még jobban megemelte a hangját. – Rajta, bogozzon már ki! Megmentem a falut.

A férfi mozdulatlanul feküdt.

Iori teljes erejével feszítette a kötelet, s végül meglazította annyira, hogy lejjebb csússzon, és a férfi vállába rúgjon.

Sár és alvadt vér borította a felé forduló arcot. Tompa, értetlen tekintet meredt rá.

A férfi kínlódva közelebb kúszott, maradék erejével kibogozta a kötelet. Amint a kötél lehullott, a paraszt összeesett, és meghalt.

Iori óvatosan felkukucsált a hídra. Az ajkába harapott. További holttestek heverték odafönt. Iori szerencséjére az egyik szekér kereke alatt eltört a híd korhadt deszkája. A rablók ezzel küszködtek, s nem vették észre a szökését.

Iori rádöbrent, hogy nem jut el a templomba, ezért lábujjhegyen osont az árnyékban, amíg el nem ért egy gázlóhoz a folyón. A túlparton már Hótengahara határán járt. A kunyhóig vezető egymérföldes utat olyan fürgén tette meg, mintha villám csapdosott volna a sarka mögött.

Amikor az emelkedőhöz ért, megpillantotta Muszasit. Muszasi a kunyhó előtt álldogálva nézte az eget.

- Jöjjön gyorsan! – kiáltotta a fiú.
- Mi történt?
- Be kell mennünk a faluba.
- Ott van ez a tűz?
- Igen. A hegyi ördögök ismét lejöttek.
- Ördögök... banditák?
- Igen. Legalább negyvenen. Kérem, siessen! Meg kell mentenünk a falusiakat.

Muszasi besietett a kunyhóba és a kardjaival bukkant elő.

- Kövessen, majd mutatom az utat! – mondta Iori, miközben Muszasi a szandálját kötözte.

- Nem. Te itt maradsz.

Iori alig hitt a fülének.

- Túl veszélyes.

- Nem félek.

- Útban lennél.

- Nem is ismeri a legrövidebb utat.

- A tűz irányít. Légy jó fiú, és maradj itt!

- Igen, uram. – Iori engedelmesen bólintott, de komoly kétségei voltak. A falu felé fordulva komoran figyelte, amint Muszasi elsiet a vörös ragyogás irányába.

A banditák sorba összekötötték a nyöszörgő, sikoltozó nőket, és könyörtelenül a híd felé hajtották őket.

- Hagyjátok abba ezt a rikácsolást – üvöltött az egyik gazfickó.

- Úgy csináltok, mint akik nem tudnak járni. Mozgás!

Amikor a nők nem engedelmeskedtek, a banditák korbáccsal verték őket. Az egyik nő elesett, magával rántva a többieket is.

- Makacs boszorkányok – vicsorgott az egyik hegyi ördög, s megragadva a kötelet, talpra rántotta őket. – Ugyan, mit panaszkodtok? Ha itt maradtok, egész életetekben rabszolgaként dolgoztok egy kis kölesért. Hogy néztek ki? Csupa

csont és bőr! Sokkal jobban jártok, ha velünk szórakoztok.

Kiválasztották az egyik egészségesebbnek látszó állatot, amely máris meg volt rakva rablott jószággal, hozzákötötték a kötelet, és nagyot csaptak a farára. A laza kötél hirtelen megrándult, és újabb sikolyok hallatszottak, amikor a nőket az erő előrerántotta. Akik elestek, a földön vonszolódtak, arcukat a talaj horzsolta.

– Álljatok meg! – kiabált az egyik. – Letépitek a karom.

A gazfickók harsányan nevettek. De ebben a pillanatban aló és a nők hirtelen megálltak.

– Mi van ott...

– Van valaki előttünk.

Mindenki a szemét meresztve figyelt.

– Ki az? – mordult az egyik bandita.

A feljűk tartó hallgatag árnyék kezében fehér kard volt. A banditák kifinomult szaglásukkal rögtön megismerték a szagot; vér csöpögött a kadról.

Miközben az elöl levők otrombán hátrébb húzódtak, Muszasi felbecsülte az ellenség erejét. Tizenkét férfit számolt, mind izmos, durva külsejű. Miután magukhoz tértek a kezdeti meglepetésből, felkapták fegyverüket, és küzdőállást vettek föl. Az egyik fejszével támadott, a másik vadászlándzsával közeledett átlósan, mélyre hajolva, Muszasi bordájára célozva. Először a fejszés esett el.

– Avvvk! – Olyan hangot adott ki, mintha leharapta volna a nyelvét. Hadonászott, aztán elvágódott.

– Nem ismertek meg? – Muszasi hangja élesen csengett. – Én vagyok a nép védelmezője. Az istenek küldtek, hogy vigyázzak erre a falura. – Ebben a pillanatban megragadta a felé irányuló lándzsát, kitepte a tulajdonosa kezéből és a földhöz vágta.

Fürgén belépett a banditák közé, és szorgosan

hárította a minden irányból érkező csapásokat. Jól sejtette, mi vár rá az első roham után, amelyben ellenfelei önbizalommal harcoltak. Nem a mennyiség számít, hanem az ellenség összetartása és önuralma.

A banditák látták, hogy társaikból egymás után fröccsen elő a vér, hamarosan egyre nagyobb távolságot próbáltak tartani, végül pánikba estek, és szervezettségnek nyoma sem maradt.

Muszasi pedig küzdelem közben is tanult, tapasztalatokat szerzett, rájött, hogyan küzdhet kisebb erő a nagyobb ellen. Értékes lecke volt, amelyet egyetlen ellenféllel megküzdve nem lehet megszerezni.

Két kardját még elő sem húzta. Éveken át gyakorolta annak a művészetét, hogy megragadja ellenfele fegyverét, és ellene fordítsa. Most a gyakorlatba vitte át a tanultakat, elvéve az első ember kardját, akivel találkozott. Nem azért tette, mert úgy gondolta, hogy a saját kardja, amelyet a lelkének tartott, tisztább, semhogy közönséges banditák vérével szennyezze be. Gyakorlati okai voltak: ilyen szedett-vedett fegyverzet ellen küzdve a penge kicsorbulhat, el is törhet.

Amikor az öt vagy hat túlélő a falu felé menekült, Muszasi biztos volt benne, hogy erősítéssel térnek vissza. Egy-két percet pihent, aztán megszabadította a nőket, és utasította azokat, akik jobb állapotban voltak, hogy viseljék gondját a többieknek.

Néhány szóval biztatta, bátorította őket, aztán közölte velük, rajtuk áll, hogy megmentsek szüleiket, gyerekeiket, férjüket.

– Nyomorultak lennétek, ha ti túlélnétek, de ők elpusztulnának, ugye? – kérdezte.

Helyeslő mormogás hallatszott.

– Van bennetek annyi erő, hogy megvédjétek magatokat és megmentsetek a többieket, csak nem tudjátok, hogyan használjátok ezt az erőt.

Ezért vagytok kiteve a banditáknak. Hát ezen változtatunk! Segítek nektek, megmutatom, hogyan használjátok az erőteteket. Először is fel kell fegyverkeznetek!

Összegyűjtette velük a fegyvereket, és minden nőnek adott egyet.

– Most pedig kövessetek, és tegyétek, amit mondok! Nem szabad megijednetek. Próbáljatok hinni abban, hogy a vidék istene a ti oldalatokon van.

Ahogy az égő falu felé vezette a nőket, más áldozatok is előbukkantak az árnyékból, s csatlakoztak hozzájuk. Hamarosan csaknem száz emberből álló kis hadsereg vonult a falu felé. A nők könnyes szemmel ölelték szeretteiket, lányok találkoztak újra szüleikkel, feleségek férjükkal, anyák gyerekeikkel.

Amikor elmesélték, hogyan bánt el Muszasi a banditákkal, a férfiak eleinte döbönt arccal hallgattak, el sem hitték, hogy ez a hótengaharai örült rónin lehet. Mihelyt felfogták, hálálkodni kezdtek, bár nehezen értették egymás tájszólását.

Muszasi a férfiakhöz fordult, s utasította őket, hogy keressenek fegyvert.

– Minden megteszi, egy jókora bot vagy egy hosszú, friss bambusz is. Mindenki szót fogadott, senki nem vitatkozott a parancsaival.

– Hány bandita van összesen? – kérdezte Muszasi.

– Úgy ötven.

– Hány ház van a faluban?

– Hetven.

Muszasi ebből úgy becsülte, a falunak hét- vagy nyolcszáz lakosa lehet, vagyis az öregeket és a gyerekeket leszámítva is több mint tízszer annyian vannak, mint a banditák.

Komorán elmosolyodott a gondolatra, hogy a békés falusiak azt hitték, nincs más megoldás, mint kétségbeesetten széttárni a kezüket. Tudta, ha nem tesznek valamit, a banditák tovább

zaklatják őket. Azon az estén két dolgot akart elérni: megmutatni a falusiaknak, hogyan védjék meg magukat, és gondoskodni arról, hogy a banditák mindörökre eltűnjenek.

– Uram! – kiáltott egy férfi, aki most érkezett a falu felől. – Erre jönnek!

Bár a falusiak már felfegyverkeztek, a hír megrémítette őket. Látszott rajtuk, hogy mindjárt szétszaladnak. Hogy megnyugtassa őket, Muszasi hangosan szólt hozzájuk.

– Nincs mitől tartanotok! Ezt vártam! Azt akarom, hogy rejtőzködjetek el az út két oldalán, de előbb hallgassátok meg az utasításaim. – Gyorsan, de nyugodtan beszélt hozzájuk, röviden elismételte a lényeges pontokat. – Amikor ideérnek, hagyom, hogy megtámadjanak. Aztán úgy tesztek, mint aki megfut. Követni fognak. Ti mindannyian maradtok, ahol vagytok, nincs szükségem segítségre!

Egy idő múlva visszajönnek. Mihelyt ideérnek, támadtok! Csapjatok nagy zajt, lepjétek meg őket! Támadjátok az oldalukat, a lábukat, a mellüket, ahol nem védik magukat. Amikor elintéztétek az első csoportot, rejtőzzetek el újra, és várjatok a következőre. Addig csináljátok ezt, amíg mind meg nem haltak!

Alig volt ideje befejezni, s a parasztoknak elrejtőzni, a gazfickók már fel is tűntek. Ruhájukból és a koordináció hiányából Muszasi arra következtetett, hogy primitív bandával van dolga. Az ilyen mindennapos lehetett valamikor rég, amikor az emberek vadászatból, halászatból tartották fenn magukat. A Tokugava vagy a Tojotomi név semmit nem jelentett nekik. A hegyekben éltek, s a falvakat csak arra tartották jónak, hogy élelemmel és egyebekkel ellássák őket.

– Állj! – parancsolta a csoport élén haladó férfi. Úgy hűszan lehettek, némelyek durva kardokkal, mások lándzsával, az egyikük csatabárdal, egy

másik rozsdás dárdával. A tűz fényénél kirajzolódó alakjuk démoni, koromfekete árnyéknak látszott.

– Ő az?

– Igen! Ő bizony!

Muszasi úgy húsz méterrel előttük elállta az utat. Zavarba jöttek, kételkedni kezdtek az erejükben, és egy rövid ideig egyikük sem mozdult.

Néhány pillanatig. Aztán Muszasi ragyogó szeme kérlelhetetlenül húzta őket maga felé.

– Te szarházi! Az utunkba akarsz állni?

– Aha – morogta Muszasi, s felemelve kardját, nekik esett. Fölcsattant a csatazaj. A harc örvényében nehéz volt kivenni az egyéni mozdulatokat. Mintha hangyák kavarogtak volna.

Az út egyik oldalán rizsföldek voltak, a másikon fákkaal, bokrokkal borított folyópart, ideális terep Muszasinak, mert kellő fedezéket nyújtott. Az első összecsapás után visszavonult.

– Látjátok?

– Megfut a rohadék!

– Utána!

A legközelebbi mező túlvégéig üldözték, de ott Muszasi szembefordult velük. Most semmi nem volt mögötte, ezért a helyzete rosszabb lett, de fürgén jobbra-balra mozogva, féken tartotta ellenségeit. Mihelyt valamelyikük rossz mozdulatot tett, Muszasi lecsapott.

Sötét alakja mintha egyik helyről a másikra röppent volna, és ahányszor csak megállt, véргеjzír csapott föl. Azok az útonállók, akiket nem ölt meg, hamarosan kábák lettek a harchoz, míg Muszasi minden egyes csapása egyre élesebb lett. Egészen másfajta küzdelem volt ez, mint Icsidzsódzsínál. Most nem érezte, hogy élet és halál határán áll, de elérte az öntudatlanság állapotát. Test és kard úgy mozgott, hogy nem volt szüksége tudatos gondolatra. Támadói hanyatt-homlok menekültek.

– Jönnek – futott végig a suttogás a falusiak között. Aztán az egyik csoportjuk előugrott a rejtkehelyéről, és nekiesett az első két-három banditának, s szinte minden erőfeszítés nélkül megölte őket. A parasztok ismét beleolvadtak a sötétbe, és addig ismételték a dolgot, amíg minden banditát le nem mészároltak.

Miután megszámozták a holttesteket, megjött a falusiak önbizalma.

– Nem is olyan erősek – hengegett egyikük.

– Várj csak, itt jön még egy!

– Kapjuk el!

– Ne, ne támadj! A rónin az.

Minimális zűrzavarral felsorakoztak az út mentén, mint a katonák, akiket megszemlél a tábornokuk. Minden szem Muszasi véres ruhájára, vértől csöpögő kardjára szegeződött. A penge tucatszám helyen kicsorbult. Elhajította, és fölvetett egy lándzsát.

– Még nem végeztünk – mondta. – Vegyetek fegyvert magatokhoz, és kövessetek! Egyesített erővel kiűzhetitek a fosztogatókat falutokból, és megmenthetitek családokat.

Senki nem habozott. A nők és a gyerekek is találtak fegyvert maguknak, s követték őket.

Nem esett akkora kár a faluban, mint amitől tartottak, mert a házak eléggé távol estek egymástól, de a rettegő állatok hatalmas hangzavart csaptak, és valahol egy baba teli torokból sírt. Hangos tűzropogás hallatszott az út mellől, ahol a lángok belekaptak a zöld bambuszligetbe. De banditát egyet sem láttak.

– Hol vannak? – kérdezte Muszasi. – Mintha szakészagot éreznék. Hol tartanak itt sok szakét egy helyen?

A falusiakat teljesen megbabonázta a tűz látványa, senkinek nem tűnt föl a szag. De most az egyikük megszólalt:

– Az előjáró házában több hordó szaké is van.

– Akkor ott találjuk őket – mondta Muszasi.

Továbbhaladtak, s közben egyre több ember bukkant elő a rejtekhelyéről, és csatlakozott hozzájuk. Muszasi élvezte a növekvő közösségi szellemet.

– Ez az – szólalt meg az egyik férfi, és egy földfallal körülvett, jókora házra mutatott.

A parasztok elhelyezkedtek, Muszasi pedig átmászott a falon, és behatolt a banditák erődítményébe. A vezető és hadnagyai egy széles, földpadlójú szobában mulattak. Szakét vedeltek, és a fogságba ejtett fiatal lányokkal szórakoztak.

– Mit izgultok? – kiáltott a banditavezér dühödten, nyers, hegyi nyelvjárásában. – Mindössze egyetlen ember! Nekem a kisujjamat sem kéne mozdítanom! Nektek kéne elintéznetek! – Az egyik alárendeltjét korholta, aki most rontott be a falu melletti vereség hírével.

Amikor a főnökük elhallgatott, a banditák meghallották a falon túlról behallatszó dühös hangokat, és bizonytalanul fészkelődtek. Ledobták a félig megevett csirkéket, szakécsészéket, felpattantak, és ösztönösen a fegyverük után nyúltak. A szoba bejáratára meredtek.

Muszasi, rúdként használva a lándzsáját, bepattant a magas oldalablakon, s egyenesen a főnök mögött ért talajt. A fickó megperdült, s azon nyomban át is szúrta a lándzsa. Rettenetes nyögést hallatott, két kézzel ragadta meg a melléből kiálló lándzsarudat. Muszasi nyugodtan elengedte a lándzsát. A férfi hasra vágódott, a penge és a rúd java része a hátán meredt ki. Muszasi az első támadójától elvette a kardját, kettévágta a banditát, egy másiknak a fejére vágott, aztán mellbe döfött egy harmadikat. A többiek fejvesztve menekültek az ajtó felé. Muszasi utánuk hajította a kardot, aztán egyetlen mozdulattal kitepte a lándzsát a főnök testéből.

– Ne mozduljatok! – üvöltötte. Vízszintesen

tartott lándzsával rohamozott, s a banditák úgy váltak szét, mint víz az evezőrúd előtt. Ettől elegendő lett a hely, hogy hatékonyan használja a hosszú fegyvert, s olyan fürgén forgatta, hogy a fekete tölgynyél minden rugalmasságára szükség volt. Oldalt csapott, lefele metszett, vadul dőftt előre.

A banditáknak, akik megpróbáltak kijutni a kapun, felfegyverzett falusiak állták útját. Néhányan átmásztak a falon, de mihelyt talajt értek, lemészárolták őket. Néhányan megmenekültek, de mind súlyos sebek árán. Diadalkiáltások harsantak fiatal, öreg, férfi, női hangon egyaránt. A győzelem első mámore elcsitult, férjek és feleségek, szülők és gyerekek ölelték át egymást, könnyeket hullatva.

Aztán, a legnagyobb boldogság közepette, valaki megkérdezte:

– Mi lesz, ha visszajönnek?

Hirtelen ideges csend támadt.

– Nem jönnek vissza – mondta Muszasi határozottan. – Ezt a falut elkerülik. De ne bízzátok el túlságosan magatokat! A ti szerszámotok az eke, és nem a kard. Ha túlságosan büszkélkedtek a harci tudásotokkal, az ég súlyosabb büntetést mér rátok, mint bármilyen hegyi ördögök támadása.

– Kiderítettétek, mi történt? – kérdezte Nagaoka Szadó a két szamurájától, amikor azok visszatértek a Tokugandzsiba. A távolban, a mezőkön és a mocsáron túl, a faluban kialvóban volt a tűz.

– Minden elcsendesedett.

– Elűztétek a banditákat? Milyen kárt szenvedett a falu?

– A falusiak, néhány kivételével, mindet megölték, mire odaértünk. A többiek elmenekültek.

– Hát ez különös! – töprengett el Szadó. Ha ez igaz, alaposan meg kell fontolnia, miként kormányozza urának körzetét.

Másnap, amikor távoztak a templomból, a falu felé fordította a lovát.

– Kerülő, de nézzük meg!

Egy pap elkísérte őket, hogy mutassa az utat. Útközben Szadó megjegyezte:

– Ezek a holttestek az út mentén nem olyanok, mintha parasztok vágták volna le őket. – További részleteket kért a szamurájaitól.

A falusiak az alvásról is megfélekezve, keményen dolgoztak. Eltemették a holttesteket, próbálták helyrehozni a települést a támadás után, de mihelyt megpillantották Szadót és szamurájait, berohantak a házaikba, és elrejtőztek.

– Hozza ide valamelyik falusit, s tudjuk meg pontosan, mi történt! – utasította Szadó a papot. A helybéli, aki a pappal odalépett hozzájuk, meglehetősen részletes beszámolót adott az éjszaka eseményeiről.

– Így már kezd érthetőbbé válni – bólogatott Szadó. – Hogy hívják ezt a rónint?

A paraszt még soha nem hallotta Muszasi nevét, tanácstalanul vont vállat. De Szadó ragaszkodott hozzá, hogy megtudja. A pap egy ideig kérdezősködött, aztán megszerezte a kért információt.

– Mijamoto Muszasi? – ismételte Szadó elgondolkodva. – Ő volna, akiről a fiú mint tanáráról beszélt?

– Így van. A falusiak kicsit gyengeelméjűnek gondolták, mert megpróbálja termővé fordítani a terméketlen földet Hótengaharán.

– Szeretnék találkozni vele – mondta Szadó. Aztán eszébe jutott a rá váró munka Edóban. – Na mindegy, majd beszélek vele legközelebb, ha erre járok. – Megfordította a lovát, és otthagya az út szélén álldogáló parasztokat.

Néhány perc múlva meghúzta a gyeplőt a falu előljárójának kapuja előtt. Egy friss táblán fényes tintával írt felirat volt. „Emlékeztető a Falu Népének. Az ekétek a kardotok, a kardotok az ekétek. Dolgozzatok a mezőn, de ne feledjétek a rajtaütést. Gondoljatok a rajtaütésre, de ne feledjétek földeteket. Minden dolognak egyensúlyban és összhangban kell lennie. A legfontosabb, hogy ne ellenkezzetek az egymást követő generációk Útjával.”

– Hm. Ki írta ezt?

Az előljáró, aki közben kijött, a földig hajolt Szadó előtt. – Muszasi – felelte.

Szadó a paphoz fordult.

– Köszönöm, hogy elvezetett ideig. Kár, hogy nem tudok találkozni ezzel a Muszasival, de most nincs rá időm. Ám hamarosan visszajövök.

ELSŐ ÜLTETÉS

A palotaszerű Hoszokava-ház irányítása Edóban, valamint a hűbértok felügyelete, egy, a húszas éveinek elején járó fiatalemberre volt bízva. Tadatosi Hoszokava Tadaoki daimió legidősebb fia volt. Apja, a híres tábornok, aki jelentős költő és a teaszertartás mestere is volt, szívesebben élt a jókora Kókura hűbértokon, Buzen tartományban, Kjúsú szigetén.

Bár Nagaoka Szadót és még néhány megbízható hűbérest ott hagyott, hogy segítsék a fiatalembert, nem azért tette, mintha a fia bármi módon alkalmatlan lett volna a feladatra. A sógunhoz legközelebb álló, leghatalmasabb hűbérurak nemcsak egyenrangúként fogadták el, de energikus és előrelátó adminisztrátorként meg is becsülték. Tadatosi lényegében inkább összhangban volt a békés felvirágzás korszakával, mint a többi nagyúr, akiket az állandó hadviselés éltetett.

Szadó épp a lovaglópálya irányába tartott.

– Láttad az ifjú urat? – kérdezte az egyik szembejövő samurájtanoncot.

– Azt hiszem, az íjásztéren van.

Szadó elindult a keskeny ösvényen, ám egy hang megállította.

– Válthatok egy szót önnel?

Szadó megállt. Ivama Kakubei, az esze és gyakorlatias természete miatt becsült hűbéres lépett elé.

– Az urasághoz megy? – kérdezte.

– Igen.

– Ha nem sietős, van valami, amit szeretnék megbeszélni önnel. Nem ülnék le oda? – Néhány lépéssel odébb egy tujafa állt. Odamentek, s közben Kakubei így szólt:

– Egy szívességre kérném. Ha beszélgetés

közben módja adódik, van egy ember, akit szeretnék az ifjú úr figyelmébe ajánlani.

– A Hoszokava-ház szolgálatába szeretne állni?

– Igen. Tudom, hogy sokan felkeresik önt ezzel a kéréssel, de ez az ember igen szokatlan.

– Nem azok közé tartozik, akiket csak a biztonság és a jövedelem érdekel?

– Határozottan nem. A feleségem rokona. Velünk él néhány éve, amióta feljött Ivakuniból, úgyhogy jól ismerem.

– Ivakuni? A szekigaharai csata előtt a Kikava-ház birtokolta Szuo tartományt. Az ő róninjuk lenne?

– Nem. Egy helyi szamuráj fia. Szaszaki Kodzsirónak hívják. Fiatal még, de Kanemaki Dzsizaitól tanulta a Tomita-stílust, és Katajama Hiszajaszu nagyúrtól a villámgyors kardrántás technikáját. Saját iskolát is teremtett, amelyet Ganrjúnak nevez. – Kakubei hosszasan sorolta Kodzsiró különböző hőstetteit és sikereit. Szadó nem igazán figyelt rá, gondolatai utolsó tokugandzsibeli látogatásai körül jártak. Bár abból a kevésből, amit látott és hallott, biztos volt benne, hogy Muszasi a megfelelő ember a Hoszokava-ház számára, személyesen szeretett volna találkozni vele, mielőtt a gazdája figyelmébe ajánlja. Azóta másfél év telt el anélkül, hogy lehetősége lett volna Hotengaharába látogatni.

– Megteszem, amit tehetek – felelte, amikor Kakubei befejezte a mondanivalóját, és folytathatta útját az ijáspálya felé.

Tadatosi néhány vele egyidős hűbéressel versenyzett. Egyik sem lehetett ellenfele. Tökéletes könnyedséggel végrehajtott lövései mind célba találtak. Néhány emberük korholta, amiért ilyen komolyan veszi az ijászatot. Győzködték, hogy a lándzsák és a lőfegyver korában sem karddal, sem ijjal nem sokra megy igazi csatában. Rejtélyesen így felelt:

– A nyilaim a lelket veszik célba.

A Hoszokava-csatlósok őszintén tisztelték Tadosit és lelkesen szolgáltak alatta, még akkor is, ha az apja, akit egyébként szintén nagyra becsültek, nem volt igazi tehetség. Szadó kezdte megbánni az ígéretet, amelyet Kakubeinek tett, Tadosi nem olyan úr volt, akinek az ember bárkit könnyedén beajánl csatlósnak.

Tadosi letörölte az arcáról az izzadságot, és otthagya a fiatal szamurájokat, akikkel eddig nevetgélve beszélgetett.

– Nos, öreg? Megpróbálkozol egy lövéssel? – kiáltott oda Szadónak, amikor megpillantotta.

– Elvből csak felnőttekkel versenyzek – felelte Szadó.

– Vagyis még mindig kisfiúknak tartasz minket, akik felkötötték a hajukat?

– Megfeledezett a jamazakii ütközetről? Nirajama váráról? Előléptettek a harcmezőn nyújtott teljesítményemért. Különben is, engem a valódi ijáaszt érdekel, és nem...

– Haha. Sajnálom, hogy említettem. Nem akartam, hogy újra rákezdj. – A többiek csatlakoztak a nevetéshez. Tadosi kihúzta a karját a kimonója ujjából.

– Beszélni akarsz velem?

Miután végigbeszéltek néhány rutinügyet, Szadó így folytatta:

– Kakubei szeretne a figyelmébe ajánlani egy szamurájt.

Tadosi egy pillanatra elmerengett.

– Feltételezem, Szaszaki Kodzsiróról beszél. Többször is említették.

– Miért nem hívja ide, veszi szemügyre?

– Valóban olyan jó?

– Nem kéne megnézni?

Tadosi fölvette a kesztyűjét, és átvette a nyílveesszót a szolgálótól.

– Megnézem Kakubei emberét – bólintott. – De szeretném látni azt a rónint is, akit te említettél. Mijamoto Muszasi, ugye?

– Ó, szóval emlékszik?
– Igen. Úgy látom, te felejtetted el.
– Egyáltalán nem, de olyan sok dolgom volt, hogy nem állt módomban elmenni Simószába.
– Ha úgy véled, találtál valakit, szánj rá időt is. Meglepsz, Szadó. Hagyod, hogy valami fontos várjon, és lényegtelen ügyekre van időd. Nem jellemző.
– Elnézést, de mindig olyan sokan próbálnak állást keresni. Azt hittem, megfeledkezett róla. Feltételezem, újra föl kellett volna vetnem.
– Valóban. Nem törvényszerű, hogy figyelembe vegyem mások ajánlását, de nagyon kíváncsi vagyok mindenkire, akit az öreg Szadó megfelelőnek tart. Megértetted?
Szádó ismét bocsánatot kért, mielőtt távozott volna. Egyenesen a házába ment, rögvest felnyergeltetett egy friss lovat, s elindult Hótengahara felé.

– Nem Hótengaharában vagyunk?

– Én is azt hittem, de sehol a pusztaság – felelt Szató Genzó, Szadó szolgálója. – A hely, amelyet meg akarnak művelni, nyilván közelebb van a hegyekhez. Itt mindenfelé rizsföldek vannak.

Jókora távolságot megtettek már a Tokugandzsitól, és közeledtek a Hitacsi országút felé. Késő délutánra járt, és mintha porzott volna a víz, a fehér gémek úgy fröcsköltek a tócsákban. Végig a folyóparton és a buckák árnyékában kender és ringó árpa nőtt.

– Odanézzen, uram! – mutatta Genzó.

– Mi az?

– Egy csoport paraszt.

– Látom. Mintha egyenként a földig hajolnának. Valamilyen vallásos ceremónia lehet.

Genzó a gyeplővel a folyóba irányította a lovat, átkelt, megbizonyosodva róla, hogy Szadó biztonságban követheti.

– Hé, ti ott! – kiáltott a falusiakra.

A körben álló parasztok meglepett arccal fordultak a látogatók felé. Egy kis kunyhó előtt álltak, és Szadó látta, hogy a tárgy, amely előtt hajlonganak, egy kicsi faszentély, nem nagyobb egy madárkalitkánál. Úgy ötvenen lehetnek, nyilván munkából hazafelé jövet, mert a szerszámaik le voltak már tisztítva.

– Nohát, Nagaoka Szadó! Micsoda kellemes meglepetés! – jött elő egy pap.

– Ön pedig a Tokugandzsiból való, ugye? Ha jól emlékszem, ön kalauzolt minket a banditák támadása után.

– Így van. Azért jött, hogy meglátogassa a templomot?

– Ez alkalommal nem. Máris fordulok vissza. Meg tudja mondani, hol találom azt a Mijamoto Muszasi nevű rónint?

– Nincs már itt. Hirtelen elment.

– Hirtelen elment? Ugyan miért?

– A múlt hónapban a falusiak elhatározták, hogy szabadnapot tartanak, és megünneplik ezt a nagy fejlődést itt. Ön is láthatja, milyen zöld itt minden. Nos, másnap reggel Muszasi és az a fiú, Iori, eltűntek. – A pap körülnézett, mintha azt várná, hogy Muszasi egyszer csak felbukkan előtte.

Szadó ösztökélésére a pap részletesen elmondta a történetet. Miután a falu Muszasi vezetése alatt kellőképpen megerősödött katonailag, a parasztok olyan hálásak voltak, hogy békében élhetnek, hogy szinte istenítették a rónint. Még azok is, akik a legdurvábban kinevették azelőtt, felajánlották a segítségüket.

Muszasi mindannyiukkal egyenlőként és tisztességgel bánt. Először meggyőzte őket, hogy ostobaság állatként élniük. Azzal próbált hatni rájuk, hogy érdemes vállalni a többletfáradtságot azért, hogy a gyerekeiknek esélyük legyen a jobb életre. Az igazi emberi lények az utódaik kedvéért

dolgoznak, győzködte őket.

Miután naponta negyven-ötven falusi segített neki, őszre sikerült megfékezni a talajvizet. Amikor eljött az ősz, szántottak. Tavaszra vizet nyertek az új öntözőcsatornákból, és elültették a rizsszemeket. A nyár elejére a rizs megerősödött, és a száraz mezőkön egy láb magasra nőtt az árpa. Egy éven belül a termés megkétszereződött, rá egy évre megháromszorozódott.

A falusiak kezdtek rászokni arra, hogy jövetmenet benézzenek a kunyhóba tiszteletüket tenni. Tiszta szívvel hálálkodtak Muszasinak, s az asszonyok zöldségeket hoztak ajándékba. Az ünnepség napján a férfiak jókora szakésköcsögökkel érkeztek, és mindannyian részt vettek a szent táncban, amelyhez dobok és fuvolák szolgáltak kíséretül.

Muszasi pedig arról magyarázott a köré gyűlt falusiaknak, hogy mindez az ő érdemük, és nem az övé.

– Én mindössze megmutattam, hogyan használjátok az erőtöket.

Aztán félrevonta a papot, és elmondta, mennyire aggasztja, hogy egy magafajta csavargóra támaszkodnak.

– Nélkülem is bízniuk kéne magukban, és támogatniuk kellene egymást – mondta. Aztán elővette a maga által faragott Kannon-szobrot, és a papnak adta.

Az ünnepség utáni reggel felbolydult a falu.

– Eltűnt!

– Lehetetlen!

– De eltűnt! Üres a kunyhó.

Az elkeseredett parasztok a mező közelébe sem mentek aznap.

Amikor a pap ezt meghallotta, összegyűjtötte és megfeddte őket a hálátlanságuk miatt. Emlékezzenek, mit tanultak! Aztán finoman biztatta őket, hogy folytassák a megkezdett munkát.

Később a falusiak felépítették ezt a pici szentélyt, és beletették Kannon kincsként tisztelt kép mását. Attól fogva munkába menet és jövet megálltak tisztelegni Muszasi előtt.

Szadó megköszönte a papnak az információt, de nem mutatta, hogy olyan vigasztalan, amilyen az ő pozíciójában levő férfiú csak lehet.

Miközben lova hazafelé baktatott a késő tavaszi esti ködben, Szadó rosszkedvűen gondolkodott. Nem lett volna szabad halogatnom, hogy eljöjjenek! Elhanyagoltam a kötelességemet, cserben hagytam az uramat!

A LEGYEK

A Szumida folyó keleti partján, ahol a Simószából jövő út csatlakozott az osui országút egyik elágazásába, jókora sorompó emelkedett tekintélyes kapuval, ékesen bizonyítva Aojama Tadanari, Edó új magisztrátusa szigorúságát.

Muszasi Iorival az oldalán várta, hogy rá kerüljön a sor. Amikor három évvel ezelőtt átutazott Edón, egyszerű volt belépni a városba, és távozni onnan. Most még ilyen távrolól is jól látta, hogy sokkal több ház van, mint korábban, kevesebb szabad tér.

– Te rónin, te vagy a következő!

Két, bőrhakamát viselő tisztviselő alaposan átkutatta Muszasit, miközben egy harmadik szigorú ábrázattal tette föl a kérdéseit.

– Mi dolgod a fővárosban?

– Semmi különös.

– Semmi különös? Mi?

– Nos, sugyósa vagyok, tehát azt hiszem, állíthatom, az a dolgom, hogy szamurájnak tanulok. A férfi hallgatott, Muszasi pedig vigyorgott.

– Hol születted?

– Mijamoto falujában, Josinó körzetben, Mimaszaka tartományban.

– Gazdád?

– Nincs.

– Ki látott el útipénzzel?

– Senki. Szobrokat faragok, és képeket festek. Néha becserélem őket élelemre és szállásra. Gyakran templomokban szállok meg. Időnként kardvívó-leckéket adok. Valahogy mindig megvagyok.

– Honnan jössz?

– Az elmúlt két évben Simószában,

Hótengaharában dolgoztam egy tanyán. Úgy döntöttem, nem akarom az életem végéig ezt folytatni, ezért eljöttem.

– Van hol laknod Edóban? Senki nem léphet a városba, csak akinek rokona van, vagy van hol laknia.

– Igen – felelte Muszasi a pillanatnyi ihlet hatására. Láttá, ha ragaszkodik az igazsághoz, semmire nem megy.

– Nos?

– Jagyú Munenori, Tadzsima ura.

A tisztviselő szája tátva maradt.

Muszasi magában nevetett, s közben gratulált magának. Nem nagyon tartott attól, hogy hazugságon kapják. Sejtette, hogy a Jagyúk hallottak róla Takuantól, és valószínűtlennek tartotta, hogy letagadnák az ismeretséget, ha megkérdezik őket. Még az is lehet, hogy Takuan Edóban van, ha igen, bemutathatja Muszasit. Ahhoz már késő, hogy Szekisúszaival megvívjon, de szerette volna összemérni a kardját Munenorival, aki az apja örököse volt a Jagyúiskolában, és a sógun személyes oktatója.

A névnek varázshatalma volt.

– Nos, nos – bólogatott kedélyesen a tisztviselő.

– Ha ön a Jagyú-házzal áll kapcsolatban, elnézést, hogy zaklattam. Nyilván ön is tudja, hogy mindenfajta szamuráj kóborol az utakon, s különösen óvatosnak kell lennünk azokkal, akik róninnak látszanak. Tudja, utasítás. – A forma kedvéért föltett még néhány kérdést, aztán bólintott.

– Bemehet. – Személyesen kísérte Muszasit a kapuhoz.

– Uram! Miért olyan óvatosak a róninokkal, amikor másokkal nem? – kérdezte Iori, miután bejutottak.

– Ellenséges kémeket keresnek.

– Miért volna egy kém olyan hülye, hogy róninnak öltözzön? Buták ezek a tisztviselők. És

ezek a buta kérdések! Lekéssük miattuk a kompot.

– Pszt. Meghallanak. Csak ne aggódj a komp miatt, amíg várunk a következőre, nézheted a Fudzsi-hegyet. Tudtad, hogy látszik innen?

– És akkor mi van? Látszik Hótengaharáról is.

– Igen, de innen másképp.

– Hogyan?

– A Fudzsi soha nem egyforma. Napról napra, óráról órára változik.

– Nekem ugyanolyannak tetszik.

– Akkor sem az. Változik, az időtől, az évszaktól, a helytől függően, ahonnan nézed. És minden embernek más, aszerint, mi van a szívében.

Iorira nem tett mély benyomást a dolog, fölkapott egy lapos követ, és kacsázott a vízen. Néhány percig ezzel szórakozott, aztán visszatért Muszasihoz.

– Valóban Jagyú nagyúr házába megyünk? – kérdezte.

– Még meg kell gondolnom.

– Ezt mondta az őrnek.

– Igen, szándékomban is áll odamenni, de nem olyan egyszerű. Tudod, ő daimió.

– Roppant fontos ember lehet. Én is az akarok lenni, ha megnövök.

– Fontos?

– Ühüm.

– Magasabbra kéne törnöd.

– Hogy érti ezt?

– Nézd a Fudzsi-hegyet.

– Soha nem leszek olyan, mint a Fudzsi-hegy.

– Ahelyett, hogy ilyen vagy olyan akarnál lenni, változtasd magad csendes, mozdíthatatlan óriássá. Ezt jelenti a hegy. Ne is vesztegesd arra az időd, hogy másokra hatást gyakorolj. Ha olyan ember leszel, akit tisztelnek, tisztelni fognak anélkül, hogy bármit tennél is.

Muszasi szavainak nem volt idejük leülepedni,

mert Iori felkiáltott.

– Nézze, ott jön a komp! – Aztán előrerohant, hogy elsőként szálljon a hajóra.

A Szumida folyó csupa ellentét volt, helyenként széles, máshol keskeny, itt sekély, ott mély. Dagálykor a hullámok sárosra mosták a rakpartot. A folyótorkolat néha a szokásos szélességének a kétszeresére duzzadt, és ez a hely, ahol a komp áthaladt, gyakorlatilag egy öböl bejárata volt.

Tiszta volt az ég, a víz átlátszó. Iori a korláton áthajolva számtalan kicsi halat látott cikázni. A sziklák között egy régi sisak rozsdás maradványait is megpillantotta. Ügyet sem vetett a körülötte folyó társalgásra.

– Mit gondolsz, megmarad ez a béke?

– Kétlem.

– Valószínűleg igazad van, előbb vagy utóbb kitörnek a harcok. Remélem, nem, de mi más lehetne várni?

Más utasok magukban tartották a gondolataikat, és komor képpel nézték a vizet, attól félve, hogy valami álruhás rendőr azt hiszi, köztük van a beszélgetőkhöz. Akik viszont vállalták a kockázatot, mintha élvezték volna, hogy kacérkodnak a törvény mindenütt jelenlévő fülével és szemével.

– Mindenkit ellenőriznek, ebből látszik, hogy háború készül. Nem régóta ilyen szigorúak, és oszakai kémekről is sok pletykát hallani.

– Azt is hallottam, hogy rablók több daimió házáat kifosztották, bár próbálják eltussolni a dolgot. Kínos lehet, hogy kirabolják az embert, amikor az ő dolga lenne, hogy betartassa a törvényt és a rendet.

– Nyilván nem csak pénzt akar, aki ekkora kockázatot vállal. Biztosan kémek voltak. Átlagos csirkefogó nem venné a bátorságot.

Muszasi körülnézett, és úgy látta, a komp utasai nagyjából tükrözik Edó társadalmának

keresztmetszetét. Egy favágó fűrészporos ruhában, néhány olcsó gésa, akik valószínűleg Kiotóból jöttek, egy-két széles vállú vagány, egy csoport kútásó, két nyíltan kacérkodó szajha, egy pap, egy kolduló szerzetes és egy másik, magafajta rónin.

Amikor a hajó kikötött Edóban, és mindannyian partra szálltak, alacsony, zömök férfi szólt Muszasi után.

– Hé, maga! Maga rónin! Elvesztett valamit. – Vöröses brokáterszényt nyújtott felé, amely olyan öreg volt, hogy jobban fénylett a kopástól, mint a benne levő néhány aranyszál.

– Nem az enyém – rázta a fejét Muszasi. – Nyilván valamelyik másik utasé.

– Az enyém – kotyogott közbe Iori. Kikapta az erszényt a férfi kezéből, és a kimonójába tette. A férfi megsértődött.

– Mit képzelsz, hogy csak így kikapod a kezemből? Add csak ide! Aztán hajolj meg szépen háromszor, mielőtt visszakapod. Ha nem teszed, behajítalak a vízbe.

Muszasi közbeavatkozott. Kérte a férfit, hogy bocsássa meg Iori udvariatlanságát, legyen tekintettel a korára.

– Ki maga? – kérdezte a férfi durván. – A bátyja? A mestere? Hogy hívják?

– Mijamoto Muszasinak.

– Micsoda? – tört ki a bandita formájú alakból. Keményen végigmérte Muszasit, aztán Iorihoz fordult. – Mostantól légy elővigyázatosabb! – Majd mint aki alig várja, hogy szabaduljon, elfordult.

– Egy pillanat! – szólt utána Muszasi. A férfit meglepte hangjának lágysága. Megperdült, kardja után kapott.

– Mit óhajt?

– Hogy hívják?

– Mi köze hozzá?

– Megkérdezte a nevem. Alapvető udvariasság, hogy ön is bemutatkozzon.

– Hangavara embere vagyok, Dzsúrónak hívnak.

– Rendben, most már mehet – toltta el magától Muszasi.

– Ezt nem felejttem el! – Dzsúró néhány lépést bukdácsolt, mielőtt visszanyerte volna az egyensúlyát.

– Megérdemelte a gyáva alak! – Iori elégedett volt, hogy megvédték, imádattal nézett föl Muszasira, és közelebb húzódott hozzá.

– Iori! Értsd meg végre, hogy itt nem olyan az élet, mint vidéken – magyarázta Muszasi, miközben a várost járták. – Ott csak rókák és mókusok voltak a szomszédaink. Itt rengeteg ember él. Jobban kell ügyelned a modorodra!

– Igen, uram.

– Amikor az emberek harmóniában élnek együtt, a föld maga a paradicsom – folytatta ünnepélyesen Muszasi. – De minden embernek van rossz oldala is a jó mellett. Vannak időszakok, amikor csak a rossz jön elő. A világ ezért nem paradicsom, hanem maga a pokol. Megérted, amit mondok?

– Igen, azt hiszem – felelt Iori lehangoltan.

– Megvan az oka, hogy ragaszkodunk a modorhoz és az illemhez. Ez tart vissza minket attól, hogy a rossz oldalunk irányítson. Elősegíti a társadalmi rendet, ami a kormányzati törvények célja is. – Muszasi elhallgatott. – Ahogy viselkedtél... hétköznapi ügy volt, de a modorod nem véletlenül dühítette fel azt az embert. Egyáltalán nem örülök neki.

– Igen, uram.

– Nem tudom, hová megyünk innen, de bárhova is, viselkedj udvariasan, tartsd be az illemszabályokat.

A fiú többször is szaporán bólintott, aztán nem valami mélyen, de mereven meghajolt. Egy ideig csendben haladtak.

– Uram, vigyázna az erszényemre? Nem

akarom ismét elveszíteni.

Muszasi átvette a kis brokáterszényt, és alaposan megnézte, mielőtt a kimonójába dugta volna.

– Ez az, amit apád hagyott rád?

– Igen, uram. Az év elején kaptam vissza a Tokugandzsiból. A papok nem fogadtak el pénzt. Használhatja, ha szüksége van rá.

– Köszönöm – bólintott Muszasi könnyedén. – Vigyázni fogok rá.

Olyan képessége van, ami belőlem hiányzik, mélázott Muszasi. Bánatosan gondolt bele, mennyire közömbös a pénzügyei iránt. A fiú veleszületett elővigyázatossága megtanította Muszasit a gazdaság jelentőségére. Méltányolta a fiú bizalmát, és napról napra jobban szerette Iorit. Lelkesítette a feladat, hogy segíthet kifejleszteni az értelmét.

– Hol szeretnél megszállni éjszakára? – kérdezte.

Iori kíváncsian nézegette új környezetét.

– Arrafelé sok lovat látok – jegyezte meg. – Piac tér lehet. – Úgy beszélt, mint aki rég látott barátal találkozik messzi idegenben.

Bakurócsóba értek, ahol sok-sok különféle teaház és fogadó adott otthont a lóval kapcsolatos mesterségek képviselőinek, árusoknak, vásárlóknak, kocsisoknak, lovászoknak. Kis csoportok alkudoztak, vitatkoztak mindenféle nyelvjárásban, de többnyire az edói, haragosnak hangzó, nyers modorban.

A zűrzavarban egy jól öltözött szamuráj éppen lovakat válogatott.

– Menjünk haza – mondta elégedetlen pillantással. – Nincsenek itt csak gebék, semmi, amit nyugodt szívvel ajánlhatnék az uraságnak.

Fürgén megindult az állatok között, majd Muszasi elé érve, meglepetten pislogva hátrahőkölt.

– Mijamoto Muszasi, ugye?

Muszasi végigmérte, aztán elvigyorodott. Kimura Szukekuro volt. Bár Kojagyü várában nem sok választotta el őket attól, hogy összemérjék a kardjukat, Szukekuro modora szívélyes volt. Szemlátomást nem táplált haragot Muszasi iránt.

– Nem vártam, hogy itt találom – mondta. – Régóta tartózkodik Edóban?

– Épp most érkeztem Simószából – felelte Muszasi. – Hogy van a gazdája? Jó egészségnek örvend?

– Igen, köszönöm. Természetesen Szekisúszaikorában... most Munenori nagyúrral vagyok. Meg kell látogatnia minket, szívesen bemutatom. És van még valami. – Jelentőségteljes pillantással mosolygott Muszasira. – Van nálunk egy gyönyörű kincs, amely önt illeti. Mihelyt teheti, jöjjön el hozzánk.

De mielőtt Muszasi tudakozódhatott volna, mi az a „gyönyörű kincs”, Szukekuro könnyedén meghajolt, és szolgájával a nyomában elsietett.

A bakurócsói olcsó fogadó vendégei többnyire vidéki lókereskedők voltak. Muszasi úgy döntött, inkább itt vesz ki szobát, mint a város más részén, ahol az árak valószínűleg magasabbak. Akár a többi helyi fogadóhoz, ahhoz is, amelyet kiválasztott, hatalmas istálló tartozott. Olyan hatalmas, hogy inkább a szobák tetsettek toldaléknak. De a hótengaharai kemény körülmények után még ez a harmadosztályú vendéglátás is fényűzőnek hatott.

Annak ellenére, hogy jól érezte magát, Muszasit bosszantották a legyek, és morogni kezdett.

A tulajdonosnő meghallotta.

– Másik szobát adok – ajánlotta szívélyesen. – Az emeleten nem zavarják annyira a legyek.

Mihelyt új helyet kapott, Muszasi észrevette, hogy teljes erőből tűz rá a nyugati nap, és ismét morogni támadt kedve. Mindössze néhány nappal korábban a délutáni nap még öröm forrása volt, fényes reménysugár, hogy melegével majd táplálja a rizspalántákat, és jó időt ígér másnapra. Ami a legyeket illeti, amikor munka közben ellepték Muszasi izzadt testét, úgy vélte, hogy a legyek is csak a dolgukat végzik, ahogyan ő a magáét. Szinte rokon teremtményeknek tekintette őket. Miután átkelt a széles folyón, és eljutott a város útvesztőjébe, a nap melege minden volt, csak nem megnyugtató, a legyek pedig bosszantották.

Az étvágya vontatta el a figyelmét a kényelmetlenségekről. Iorira pillantott, és rajta is a bágyadtság, az éhség jelét látta. Nem csoda, hiszen a szomszédos szobában lakó társaság hatalmas adag gőzölgő ételt rendelt, és most beszélgetve, nevetgélve, iszogatva falatoztak.

Hajdinakását kívánt, szobát. Ez az! Vidéken, ha az ember szobát kívánt, kora tavasszal elvetette a hajdinát, nézte, mint virágzik a nyáron, ősszel megszárította a magvakat, télen ledarálta a lisztet. Akkor csinálhatott szobát. Itt nem kellett hozzá nagyobb erőfeszítés, mint tapsolni a szolgálonak.

– Iori. Rendeljünk szobát?

– Igen – hangzott a lelkes válasz.

Megjelent a tulajdonosnő, felvette a rendelésüket. Miközben vártak, Muszasi az ablakpárkányra könyökölve beárnyékolta a szemét. Átlósan szemben egy hirdetőtábla állt. „Lélekcsiszolás. Zusinó Kószuke, a Hon’ami-iskola mestere”.

Iorinak is feltűnt. Egy ideig zavartan meredt a táblára, aztán megszólalt:

– Az áll azon a táblán, hogy lélekcsiszolás. Miféle mesterség az?

– Az is ott áll, hogy az illető a Hon’ami-iskola

mestere, tehát feltételezem, kardcsiszoló. Ha már itt tartunk, nekem csiszoltatnom kéne a kardomat.

A szoba lassan érkezett, ezért Muszasi elnyúlt a tatamin, hogy szundítson egyet, de a szomszéd szobában több decibellel megemelkedett a hangerő, veszekedés hallatszott. Muszasi kinyitotta az egyik szemét.

– Iori. Megkérnéd a szomszédban levőket, hogy legyenek egy kicsit csendesebbek?

Csak egy sódzsi választotta el a két szobát, de Iori ahelyett, hogy kinyitotta volna, kiment a folyosóra. A másik szoba ajtaja nyitva állt.

– Ne hangoskodjanak annyira! – kiáltotta. – A tanárom aludni próbál.

– He? – A perpatvarnak hirtelen vége szakadt. A férfiak a fiú felé fordultak, dühösen meredtek rá.

– Mondtál valamit, te tökmag?

Iori a jelzőtől duzzogva válaszolt:

– A legyek miatt feljöttünk, most pedig maguk úgy kiabálnak, hogy a mesterem nem tud pihenni.

– A te ötleted volt, vagy a mestered küldött?

– Ő küldött.

– Valóban? Hát akkor nem is vesztegetem az időmet egy ilyen taknyossal, mint te. Mondd meg a mesterednek, hogy Kumagoró Csicsibuból majd később személyesen neki válaszol. Most pedig tűnj el.

Kumagoró nagy darab, vadállatias férfi volt, és a szobában lévő két-három társa sem sokkal kisebb. Fenyegető pillantásuktól megrémülve, Iori gyorsan visszavonult. Muszasi közben elbóbiskolt, Iori nem akarta megzavarni, leült az ablak mellé.

Ám az egyik lókereskedő résnyire nyitotta a sódzsit, és bekukucskált Muszasira. Hatalmas nevetés támadt, hangos, sértő megjegyzések hallatszottak.

- Mit képzél magáról, hogy beleszól a mulatságunkba? Bunkó rónin! Ki tudja, honnan jön? Csak betoppan, s rögtön úgy tesz, mintha az övé lenne a fogadó.

- Helyére kell, hogy tegyük.

- Igen. Megmutatjuk neki, milyen fából faragták az edői lókereskedőket.

- A puszta szóval nem megyünk semmire. Ragadjuk meg, vigyük ki, és locsoljunk egy vödör lóhúgyot az arcába.

Kumagoró szólalt meg.

- Várjatok csak! Bizzátok rám! Vagy írásban bocsánatot kér tőlem, vagy lóhúggal fürdetem az arcát. Ti csak igyatok tovább, bizzatok mindent rám.

- Rendben - mondta az egyikük, Kumagoró pedig, önbizalommal teli, megvető pillantással, szorosabbra húzta az obiját.

- Elnézést - szólalt meg Kumagoró, és tágra nyitotta a sődzsit. Anélkül, hogy felállt volna, térden csusszant be Muszasi szobájába.

Időközben megérkezett végre a szoba, hat adag, lakkozott dobozban. Muszasi is felült, evőpálcikájával nekikezdett az első adagnak.

- Nézze! Bejönnek! - suttogta Iori, és arrébb húzódott, hogy ne legyen útban. Kumagoró törökülésben leült, a térdére könyökölt. Vad arc kifejezéssel szólalt meg.

- Majd később ehét. Ne próbálja azzal leplezni a félelmét, hogy csak ül, és az ételével babráل.

Muszasi vigyorgott, egyébként jelét sem adta, hogy figyelne rá. Evőpálcikájával kevergette a szobát, hogy elkülönítse a szálakat, a szájához emelt egy adagot, és élvezettel hörpintett.

Kumagoró homlokán kidagadtak az erek. - Tegye le azt a csészét! - mondta dühösen.

- Ki maga? - kérdezte Muszasi barátságosan, anélkül hogy szót fogadott volna.

- Nem tudja, ki vagyok? Bakurócsóban csak a semmirekellők és a süketnémák nem hallották a

nevemet.

– Magam is egy kicsit nagyothalló vagyok. Szóljon meg, mondja el szépen, ki maga, és honnan jött.

– Kumagoró vagyok Csicsibuból, a legjobb lókereskedő Edóban. Amikor a gyerekek meglátnak, annyira megrémülnek, hogy még sírni se mernek.

– Értem. Szóval a lóüzletben van.

– Arra mérget vehet. Szamurájoknak adok el. Jobb, ha ezt nem felejtí el, ha velem kezd.

– S mi módon kezdenék önnel?

– Beküldte azt a taknyost, hogy panaszkodjon a zaj miatt. Mit képzél, hol van? Ez nem daimiónak való nagymenő fogadó, ami szép meg csendes meg minden. Mi, lókereskedők, szeretjük a zajt.

– Vettem észre.

– Akkor miért próbálja tönkretenni a multságunkat? Bocsánatkérést követelek.

– Bocsánatkérést?

– Igen. Írásban. Címezze csak Kumagorónak és barátainak. Ha nem teszi meg, kivisszük és móresre tanítjuk.

– Érdekesen hangzik.

– He?

– Úgy értem, érdekes, ahogyan kifejezi magát.

– Hagyja a hülyéskedést! Bocsánatot kér, vagy nem? Nos? – Kumagoró hangja most fölcsattant, és a férfi vöröslő homlokán csillogott az izzadság a lenyugvó napfényben. Úgy látszott, mindjárt szétrobban. Lecsupaszította szőrös mellkasát, és hasmelegítőjéből tört húzott elő.

– Döntse el! Ha nem kapok hamarosan választ, nagy bajban lesz. – Maga alá húzta a lábát, és a kést függőlegesen, hegyével a padlót érintve tartotta a lakkdoboz mellett.

Muszasi visszafojtotta a nevetést.

– Nohát, nohát. Hogy válaszoljak erre? – Letette a csészéjét, kinyúlt az evőpálcikájával, és

egy sötét pöttyöt vett le a dobozban levő szobáról, és kihajította az ablakon. Egy szót sem szolt, újra kinyúlt, egy újabb pöttyöt dobott ki, majd egy harmadikat.

Kumagoró szeme kimeredt, a lélegzete elakadt.

– Mennyi van belőlük – jegyezte meg Muszasi közönyösen. – Iori, menj, és jól mosasd el ezeket a pálcikákat.

Iori kiment, Kumagoró pedig csöndben visszahúzódott a szobájába, és fojtott hangon elmesélte a társainak, milyen hihetetlen látványnak volt az előbb szemtanúja. Először elkövette azt a tévedést, hogy a szobán levő fekete pöttyöket piszoknak vélte, de aztán rájött, hogy élő legyek, amelyeket Muszasi oly fürgén kapott el, hogy nem volt idejük menekülni. A társaival percekben belül egy távolabbi szobába költöztek, és újra csend lett.

– Így jobb, ugye? – mondta Muszasi Iorinak.

Egymásra vigyorogtak.

Mire befejezték az étkezést, a nap lenyugodott, és a hold halványan ragyogott a „lélekcsiszoló” boltjának teteje fölött.

Muszasi felállt, elrendezte a kimonóját.

– Azt hiszem, rendbe tetetem a kardomat – mondta. Fölvette a kardot, és éppen indulni készült, amikor a tulajdonosnő félig feljött a megfeketedett lépcsőn, és odakiáltott.

– Levele jött.

Muszasi megdöbbsent, hogy bárki is ilyen hamar tudomást szerzett az ittlétéről. Lement, átvette a küldeményt.

– Itt van még a küldönc? – kérdezte.

– Nem, azonnal elment.

A levél külsején mindössze egyetlen szó állt: „Szuke”. Muszasi feltételezte, hogy ez Kimura Szukekuró rövidítése. Kinyitotta a levelet: „Tudattam Munenori nagyúrral, hogy találkoztunk ma reggel. Igen megörült, hogy hírt kapott önről ennyi idő után. Utasított, hogy írjak

önnek, és kérdezzem meg, mikor lesz módja meglátogatni minket.”

Muszasi lement a lépcsőn, be az irodába, tintát és ecsetet kért kölcsön. Leült egy sarokba, és Szukekuro levelének a hátára írta: „Boldogan meglátogatom Munenori nagyurat bármikor, amikor hajlandó vívni velem. Mint harcos, mi más okból keresném föl?” „Maszana” néven írta alá a levelet, ritkán használt, hivatalos nevén.

– Iori – kiáltott föl a lépcső aljáról. – El akarlak küldeni valahova.

– Igen, uram!

– Vidd el ezt a levelet Jagyú Munenori nagyúrnak.

– Igen, uram!

A tulajdonosnő szerint mindenki tudta, hol él Munenori nagyúr, ennek ellenére elmondta, merre kell menni.

– Menj végig a főutcán, amíg egy országúthoz nem érsz.

Menj egészen Nihombasiig, aztán fordulj balra, és a folyóparton menj, amíg el nem éred Kobikicsót. Rögtön ott van, el sem tudod téveszteni.

– Köszönöm – bólintott Iori, aki már föl is vette a szandálját. – Biztosan megtalálom. – Boldog volt a lehetőségtől, hogy csavaroghat, s különösen így, hogy a célja egy fontos daimió otthona. Mit sem törődött azzal, milyen késő van, büszkén felszegett fejjel, karját lóbálva, gyorsan elindult.

Muszasi utánanézett, ahogy befordult a sarkon. Egy kicsit sok az önbizalma, gondolta.

A LÉLEKCSISZOLÓ

– Jó estét – köszönt Muszasi.

Zusino Kószuke házán semmi nem árulkodott arról, hogy vállalkozás lenne. Hiányzott a legtöbb boltra jellemző rácsos bejárat, és nem voltak közszemlére tett áruk sem. Muszasi földpadlójú folyosón állt, amely a ház bal oldalán futott végig. Jobb oldalt megemelt rész volt tatami padlóval, a mögötte levő szobát spanyolfal takarta el.

A tatamin egy férfi aludt, kinyújtott keze páncélszekrényen pihent. Muszasit taoista bölcsre emlékeztette, akit egyszer egy festményen látott. A hosszú, vékony arc agyagszürke volt. Nyoma sem volt rajta a szenvedélynek, amely Muszasinak a kard mesterembereiről mindig az eszébe jutott.

– Jó estét – ismételte egy kicsit hangosabban.

Amikor a hangja áthatolt Kószuke kábulatán, az iparos lassan felemelte a fejét, mintha századok óta szundikált volna.

Letörölte álláról a nyálat, egyenesen felült.

– Mit óhajt? – kérdezte panaszos hangon. Muszasinak az volt a benyomása, hogy az ilyen ember nemhogy élesíti, inkább tompítja mind a kardot, mind a lelket, de azért megmutatta a fegyverét, és elmagyarázta, miért jött.

– Hadd vessek rá egy pillantást! – Kószuke válla finoman megemelkedett. Bal kezét a térdére tette, jobb kézzel nyúlt a kardért, és közben fejét hajtott.

Fura alak, gondolta Muszasi. Alig vesz tudomást az ember jelenlétéről, de udvariasan meghajol egy kard előtt.

Kószuke papírdarabot vett a szájába, és óvatosan kihúzta a pengét a hüvelyből. Függetlenül maga elé állította, és a hegyétől a

markolatig végigvizsgálta. Szeme fényesen csillogott, Muszasit fa Buddha-szobor üvegszemére emlékeztette.

Kószuke visszacsusszantotta a fegyvert a hüvelyébe, és kérdő pillantást vetett Muszasira.

– Jöjjön, foglaljon helyet! – Félrehúzódott, hogy helyet adjon, és párnával kínálta Muszasit. Muszasi levette a szandálját, és fellépett a szobába.

– Nemzedékek óta a családjá birtokában van ez a kard?

– Ó, nem – felelte Muszasi. – Nem híres kardkovács munkája, semmi ilyesmi.

– Használta már csatában, vagy csak a szokásos célből hordja magánál?

– Nem használtam csatamezőn. Nincs benne semmi különös. A legtöbb, amit mondani lehet róla, hogy jobb, mint a semmi.

Kószuke egyenesen Muszasi szemébe nézett.

– Hogyan akarja megcsiszoltatni? – kérdezte.

– Hogy hogyan akarom megcsiszoltatni? Hogy érti ezt?

– Azért akarja megéleztetni, hogy jól vágjon?

– Kardról lévén szó, minél jobban vág, annál jobb.

– Feltételezem – bólintott Kószuke és megadóan sóhajtott.

– Mi abban a rossz? Hát nem az a mesterember dolga, hogy megélezze a kardot, hogy az jól vágjon? – Muszasi kíváncsian nézett Kószuke arcába.

A magát lélekcsiszolónak nevező férfiú Muszasi elé lökte a fegyvert.

– Semmit nem tehetek önért. Vigye valaki máshoz! Valóban különös, gondolta Muszasi. Nem leplezte a bosszúságát, de egy szót sem szólt. Kószuke összeszorította ajkát, meg sem kísérelt magyarázatot adni.

Ültek, és csöndben nézték egymást. Egyszer csak egy szomszéd dugta be fejét az ajtón.

- Kószuke, nincs véletlenül halásZRúdja? Dagály van, és a halak csak úgy ugrálnak. Ha kölcsön adja a rudat, megosztom a zsákmányt.

Kószuke úgy nézett a férfira, mint újabb teherre, amelyet már nem képes elviselni.

- Kérjen kölcsön valaki mástól – reccsent rá. – Nem hiszek az ölésben, és nem tartok a házamban gyilkos szerszámokat.

A férfi gyorsan eltűnt, Kószuke pedig még ingerültebbnek látszott, mint eddig.

Bárki más kedvét szegve távozott volna, de Muszasit ott tartotta a kíváncsiság. Volt valami megnyerő ebben az emberben. Nem elmésség, nem is intelligencia, inkább valami nyers, természetes jóság, mint egy Karalu szakécsészében vagy egy Nonko által készített teáskancsóban. S ahogyan a cserepeken is van szándékos hiba, hogy emlékeztessen földhöz való közelségére, Kószukénak félkopasz folt volt a halántékán, olyan horzsolásféle, amelyet kenőccsel fedett le.

Muszasi egyre szimpatikusabbnak találta, és megkérdezte:

- Mi tartja vissza attól, hogy megcsiszolja a kardomat? Olyan szerény minőségű, hogy nem lehet rendesen megélezni?

- Természetesen nem. Maga a tulajdonosa, és nagyon jól tudja, akárcsak én, hogy tökéletesen jó bizeni kard. De azt is tudom, azért akarja kiélesíttetni, hogy embereket vágjon le vele.

- Mi abban a rossz?

- Mind ezt mondja. Mi rossz van abban, ha azt akarom, hogy megcsinálják a kardom, hogy jobban vágjon? Ha a kard jól vág, boldogok.

- De ha valaki behoz egy kardot csiszolásra, természetesen azt akarja, hogy...

- Egy pillanat – emelte fel Kószuke a kezét. – Veszem a fáradságot, hogy megmagyarázzam. Először is, vessen egy pillantást a boltom feletti táblára.

– Az áll rajta, hogy lélekcsiszolás, legalábbis így gondolom. Van más olvasata is az írásjeleknek?

– Nincs. Mint látja tehát, szó sincs arról, hogy kardokat csiszolnék. Az én hivatásom az, hogy a betérő szamurájok lelkét csiszoljam, és nem a fegyvereiket. Az emberek nemigen értik, de én ezt tanultam, amikor kardcsiszolásra oktattak.

– Értem – bólintott Muszasi, bár nemigen értette.

– Mivel próbálok hű maradni a mesterem tanításához, nem vagyok hajlandó olyan szamuráj kardját megcsiszolni, aki örömét leli az emberölésben.

– Nos, ebben igaza van, de ki volt a mestere?

– Az is ott áll a táblán. A Hon’ami házban tanultam, magától Hon’ami Kóecutól. – Kószuke büszkén kihúzta magát, ahogy kiejtette a mestere nevét.

– Ez érdekes. Történetesen jól ismerem a mesterét és kiváló édesanyját, Mijósút. – Muszasi elmesélte, miként ismerkedett meg velük a Rendaidzsi melletti mezőn, és töltött később néhány napot a házukban.

Kószuke csodálkozva méregette.

– Nem ön véletlenül az az ember, aki olyan felfordulást okozott Kiotóban néhány évvel ezelőtt, amikor legyőzte a Josioka-iskolát Icsidzsódzsiban? Mijamoto Muszasi, ha jól emlékszem.

– Én vagyok – vörösödött el enyhén Muszasi.

Kószuke kicsit hátrább húzódott, és tiszteletteljesen meghajolt.

– Bocsásson meg – mondta. – Nem lett volna szabad kioktatnom, sejtelmem sem volt, hogy a híres Mijamoto Muszasival beszélek.

– Ügyet se vessen rá. Nagyon tanulságos volt, amit mondott. Kóecu jelleme tükröződik abban, amit a tanítványainak tanít.

– Biztosan tudja, hogy a Hon’ami család az Asikaga sógunok szolgálatában is állt. Időről

időre hívatják őket azért is, hogy csiszolják meg a császár kardjait. Kóecu mindig is azt mondta, hogy a japán kardot nem azért alkották, hogy embereket öljön vagy sebezzen meg, hanem hogy fenntartsa a császári rendet, védelmezze a nemzetet, kiűzze az ördögöt, és legyőzze a gonoszt. A kard a szamuráj lelke. Nem más célból tartja magánál, mint hogy megőrizze teljességét. Állandó figyelmeztető azoknak, akik mások fölött uralkodnak, és eközben az Élet Útját keresik. Teljesen természetes, hogy egy mesterember, aki kardokat csiszol, a kardvívók szellemét is kell, hogy csiszolja.

– Milyen igaz – helyeselt Muszasi.

– Kóecu azt mondta, jó kardra nézni olyan, mint szent fényt látni. A nemzet békéjének és nyugalmanak szellemét. Gyűlölt rossz kardot érinteni. Már attól hányingere volt, ha csak a közelében volt egy.

– Értem. Azt mondja, valami gonoszt érzett a kardomban?

– Nem. Egyáltalán nem. Csak egy kicsit nyomasztott. Amióta Edóba jöttem, jó néhány fegyveren dolgoztam, de tulajdonosaiknak sejtelmük sem volt a kard igazi jelentéséről. Néha kezdek kételkedni, egyáltalán van-e lelkük, amelyet csiszolhatnék. Csak az érdekli őket, hogy a fegyverük kettévágjon egy embert, vagy széthasítsa a koponyáját sisakostól. Fárasztó. Ezért tettem föl néhány napja ezt az új táblát, nem mintha sok hatása lenne.

– És én is ugyanezzel a kéréssel jöttem. El tudom képzelni, mit érez.

– Nos, ez a kezdet. Önnel kicsit másképp alakulhat. De hogy őszinte legyek, amikor láttam a pengéjét, megdöböntem. Azt a sok csorbulást és foltot emberi hús okozta. Azt hittem, ön is egyike azoknak az érzéketlen róninoknak, akik arra büszkék, hogy milyen sok értelmetlen gyilkosságot követtek el.

Muszasi lehajtotta a fejét. Kóecu hangját hallotta Kószuke szájából.

– Hálás vagyok a leckéért – mondta. – Fiatalfiú korom óta karddal járok, de soha nem gondoltam végig, milyen szellem lakozik benne. A jövőben nem feledkezem meg róla.

Kószuke láthatón megkönnyebbült.

– Ez esetben megcsiszolom a kardot, vagy azt is mondhatnám, kitüntetésnek veszem a magam mesterségében, hogy egy magafajta szamuráj lelkét megcsiszolhatom.

A szürkületből sötétség lett, lámpát gyújtottak. Muszasi úgy döntött, ideje mennie.

– Várjon – szólta rá Kószuke. – Van másik kardja, míg ezen dolgozom?

– Nem, csak ez az egy hosszú kardom van.

– Ez esetben válasszon innen egy másikat. Sajnos egyik sem valami pompás, de jöjjön, nézze meg.

A hátsó szobába vezette Muszasit, ahol több kardot vett ki a szekrényből, és egymás mellé fektette őket a tatamin.

– Bármelyiküket viheti – ajánlotta.

A mesterember szerény mentegetőzése ellenére mindegyik fegyver kitűnő minőségű volt. Muszasi nehezen tudott dönteni a csodálatos választék láttán, végül kiszemelte az egyiket, és rögtön bele is szeretett. Elegendő volt a kezébe fogni, és érezte a kardon alkotójának szellemét. Még határozottabbá vált ez a benyomása, amikor kihúzta a hüvelyből a pengét. Valóban csodálatos munka volt, valószínűleg a tizennegyedik századból, a Josino-korszakból. Muszasit nyugtalanította, hogy ez a kard esetleg túlságosan elegáns a számára, de miután a fény felé emelte, és megvizsgálta, egyszerűen nem akaródzott kiengedni a kezéből.

– Elvihetem ezt? – kérdezte. Nem tudta rászánni magát a kölcsönözni szóra.

– Szakértő szeme van – jegyezte meg Kószuke,

miközben eltette a többi kardot.

Muszasi életében először vágyódott igazán valami után. Tudta, mennyire fölösleges szóba hozni, hogy megvenné a kardot, jóval többbe kerülhet, mint amennyi pénze van. Mégsem tudta visszatartani a kérdést.

– Feltételezem, eszébe sem jutna eladni ezt a kardot.

– Miért is ne?

– És mennyit kérne érte?

– Odaadom annyiért, amennyiért én vettem.

– Mennyi volt az?

– Húsz arany.

Szinte elképzelhetetlen összeg volt ez Muszasi számára.

– Jobb lesz, ha visszaadom – mondta habozva.

– Miért? – nézett rá zavartan Kószuke. – Kölcsönadom, ameddig csak óhajtja. Tessék, vigye!

– Nem. Ettől még rosszabbul érzem magam. Az is elég baj, hogy ennyire kívánom. Ha egy darabig magamnál hordanám, kíntás lenne megválnom tőle.

– Valóban ennyire vonzódik hozzá? – Kószuke a kardra nézett, majd Muszasira. – Rendben, akkor önnek adom. Összetartoznak. De cserébe megfelelő ajándékot kérek.

Muszasi zavarba jött. Az égvilágon semmit nem tudott felajánlani.

– Kőecutól hallottam, hogy szobrokat farag. Megtiszteltetésnek venném, ha csinálna nekem egy Kannon-szobrot. Megfelelő fizetség volna.

Az utolsó Kannont Muszasi Hótengaharában hagyta.

– Nincs kész szobrom, de az elkövetkező néhány napban faraghatok egyet önnek. Akkor elvihetem a kardot?

– Természetesen. Nem úgy értettem, hogy ebben a percben várom a szobrot. Egyébként miért abban a fogadóban száll meg, miért nem

jön át, és lakik nálunk? Van egy szoba, amelyet nem használunk.

– Tökéletes lenne – örvendezett Muszasi. – Ha holnap beköltözöm, rögtön neki is láthatok a szobornak.

– Jöjjön, nézze meg! – biztatta Kószuke boldogan és izgatottan.

Egy külső folyosón vezette végig Muszasit, amelynek a végén néhány lépcső volt. A két szint közé illesztve, úgy, hogy egyikhez sem tartozott igazán, nyolcmatracos szoba volt. Az ablakon át barackfa harmatos levelei látszottak.

Kószuke kagylóhéjjakkal borított tetőre mutatott.

– Az ott a műhelyem.

Az iparos felesége, mintha csak titkos jellel hívták volna, szakéval és némi harapnivalóval érkezett. A két férfi leült, s a házigazda meg a vendég között mintha megszűnt volna a távolság. Elengedték magukat, kinyújtóztatták a lábukat, és kinyitották a szívüket egymás előtt. Levetették magukról az etikett kötöttségeit. A beszélgetés természetesen kedvenc témakörük körül forgott.

– Mindenki a kard fontosságáról fecseg – magyarázta Kószuke. – Bárki megmondja, hogy a kard a „szamuráj lelke”, és hogy az ország három leghszentebb kincsének egyike. De mégis, botrányos, hogyan bánnak az emberek a gyakorlatban a karddal. És ebbe beletartoznak a szamurájok, a papok, de még a polgárok is. Egyszer vettem a fáradságot, végigjártam a szentélyeket és a régi házakat, ahol valaha gyönyörű kardgyűjtemények voltak, és mondhatom, megrázó a helyzet.

Kószuke sápadt arca kivörösödött. Szeme ragyogott a lelkesedéstől, és a szája sarkában összegyűlő nyál időnként beszélgetőtársa arcába fröccsent.

– A régi, híres kardok közül szinte egyiknek sem viselik rendesen gondját. Sinano

tartományban, a Szuva-szentélyben, két-háromszáz kardot őriznek, mondhatni ez az örökségük, de mindössze ötöt találtam közülük, amelyek nem rozsdásodtak. Ióban az Ómisima-szentély híres a gyűjteményéről: háromszáz kard, amelyeket több évszázada készítettek. Egy egész hónapot töltöttem ott, mégis mindössze tízet találtam jó állapotban. Undorító! – Kószuke kifújta magát, és folytatta. – Azt hiszem, az lehet a baj, hogy minél régebbi és híresebb egy kard, a tulajdonosa annál inkább hajlamos rá, hogy biztos helyen őrizze. Így viszont senki nem fér hozzá, nem gondozza, a penge csak rozsdásodik, rozsdásodik.

Olyanok ezek a tulajdonosok, mint a szülők, akik oly féltve vigyázzák a gyereküket, hogy az mamlasznak nő föl. Ami a gyerekeket illeti, egyre újabbak születnek, nem számít, ha némelyikük hülye, de a kardok...

Elhallgatott, hogy felszívja a nyálát, keskeny vállát még jobban felhúzta, és ragyogó szemmel kijelentette:

– Ebben az országban többé nem készül jó kard. A polgárháború alatt a fegyverkovácsok gondatlanok, nemtörődömök lettek. Elfeledték a szakmájuk fogásait, és a kardok azóta csak romlanak.

Mindössze egyet lehet tenni, jobban ügyelni a korábbi korszakok kardjaira. A mai mesterek próbálhatják utánozni a régebbi kardokat, mégsem sikerül nekik olyan jót készíteni. Önt nem dühíti fel, ha belegondol?

Hirtelen felállt.

– Nézze meg ezt! – Kihúzott egy ijesztően hosszú kardot, és a vendége elé fektette. – Gyönyörű fegyver, de a legrosszabb fajta rozsdá borítja.

Muszasinak összeszorult a szíve. A kard kétségkívül Szaszaki Kodzsiró Zászlórúdja volt. Hirtelen emlékek rohanták meg.

– Jó hosszú kard, nem? – mondta nyugodtan, uralkodva az érzelmein. – Nem akárki lehet, aki forgatja.

– Valószínűleg – helyeselt Kószuke. – Nem sok ilyen van. – Kihúzta a pengét, és a markolatánál fogva Muszasi felé nyújtotta. – Nézzel! – Mutatta. – Csúnyán rozsdásodik itt, meg itt, meg itt, de azért használta.

– Látom.

– Ritka darab. Feltehetőleg a Kamakura-korszakban hamisították. Sok munkám lesz vele, de valószínűleg helyre tudom hozni. Ezeken a régi kardokon a rozsdá csak vékony réteg. Ha ez új penge volna, soha nem lennék képes kihozni a foltokat. Az új kardokon a rozsdafoltok, akárcsak a rosszindulatú daganatok, egyenesen a fém szívébe eszik magukat.

Muszasi megfordította a kardot, hogy a markolata nézzen Kószuke felé.

– Mondja csak! A tulajdonosa maga hozta be ezt a kardot?

– Nem. Hozzokava nagyúrnál volt dolgom, és az egyik régi hűbérese, Ivama Kakubei kért meg, hogy hazafelé jövet ugorjak be a házába. Megtettem, s akkor adta oda. Azt mondta, egy vendégéé.

– A felszerelése is jó – jegyezte meg Muszasi. Nem vette le szemét a fegyverről.

– Csatakard. A tulajdonosa mostanáig a hátán hordta, de ezentúl az oldalán szeretné, úgyhogy megbíztak azzal is, hogy új szerelést tegyek a hüvelyre. Igen hosszú ember lehet, vagy nagyon gyakorlott karja van.

Kószukének kezdett fejébe szállni a szaké. Egyre lassabban forgott a nyelve. Muszasi úgy döntött, ideje indulnia, és meg is tette.

Későbbre járt már, mint gondolta, a környék koromfekete volt.

A fogadóban a lépcsőig tapogatózott, és fölment a sötétben. Két priccset terítettek le, de

mindkettő üres volt. Kényelmetlenül érezte magát Iori hiánya miatt. Sejtette, hogy a gyerek elveszetten kóborol a nagy, ismeretlen város utcáin.

Visszament a földszintre és fölrázta az éjszakai portást.

- Nem jött még haza? - kérdezte az. Meglepettebbnek látszott Muszasinál. - Azt hittem, önnel van. Muszasi tudta, úgyis csak a plafont bámulná, amíg Iori vissza nem tér. Inkább kiment a koromfekete éjszakába, és keresztbe tett karral állt az eresz alatt.

A RÓKA

– Ez itt Kobikicsó?

Bár ismételten megnyugtatták, hogy igen, Iorinak még mindig kétségei voltak. A széles mezőn mindössze a favágók és a kőfaragók szétszórtan álló, összetákolts kunyhóiból szűrődött ki némi fény. Mögöttük a távolban az öböl habos, fehér hullámai látszottak.

A folyó mellett kőrakások és épületfa sorakozott. Iori tudta, hogy szerte Édóban dühödt tempóban építkeznek, mégis valószínűtlennek tartotta, hogy Jagyú nagyúr ilyen környéken építse föl a székhelyét.

Most mit tegyek? Csüggedten leült egy rakás épületfára. A lába sajgott a fáradtságtól, s hogy lehűtse, a hüvelykujját mozgatta a harmatos fűben. Hamarosán eltávozott belőle a feszültség, leszáradt testéről az izzadság, de a kedve ugyanolyan nyomott maradt.

– Az a kövér vénasszony az oka, a fogadóban – morogta magában. – Sejtelve sem volt, mit magyaráz. – Arról azonban szívesen megfeledezett, hogy ő meg elbáméskodta az időt Szakaicsóban, a színházi negyedben.

Későre járt, és senkit nem látott, akitől útbaigazítást kérhetett volna. Határozottan kényelmetlenül érezte magát a gondolatra, hogy ebben az ismeretlen környezetben töltsen az éjszakát. El kell végeznie a feladatát, és vissza kell térnie a fogadóba, mielőtt beesteledne, még akkor is, ha fel kell ébresztenie valamelyik munkást.

A legközelebbi kunyhó felé indult, ahonnan fény szűrődött ki. Egy nőt pillantott meg, aki a fején sálként gyékénycsíkot hordott.

– Jó estét, néne – köszönt ártatlanul.

Az asszony összetévesztette a közeli szakébolt kiségitőjével. Dühös arccal förmedt rá.

– Hát te vagy az? Te vágtál hozzám egy követ, és futottál el, mi? Te kis csirkefogó!

– Én ugyan nem – tiltakozott Iori. – Hiszen most látom először. Az asszony habozva felé indult, aztán kitört belőle a nevetés.

– Nem, tényleg nem te vagy az. Miért kószál erre ilyen késő este egy ilyen csinos kis fiúcska?

– Elküldtek egy megbízással, de nem találok a házat, amelyet keresek.

– Kinek a házát keresed?

– A tadzsimai Jagyú nagyúrét.

– Tréfálsz velem? – nevetett a nő. – Jagyú nagyúr daimió és a sógun oktatója. Csak nem gondolod, hogy ajtót nyitnának neked? – Ismét felnevetett. – Esetleg a szolgák szállásán ismersz valakit.

– Levelet hoztam.

– Kinek?

– Egy Kimura Szukekuró nevű szamurájnak.

– Biztos az egyik hűbérese. De te aztán fura egy alak vagy. Úgy dobálózol Jagyú nagyúr nevével, mintha ismernéd.

– Én csak kézbesíteni akarom ezt a levelet. Ha tudja, hol a ház, mondja meg!

– A csatorna másik oldalán. Átmész ezen a hídon, és Kii nagyúr háza előtt találod magad. A következő Kiógoku nagyúré, aztán Kató nagyúré, majd a szuói Macudaira nagyúré. – Ujjait kinyújtva számolta a túloldalon álló zömök raktárépületeket. – Biztos vagyok benne, hogy az utána következő, amelyiket te keresed.

– És ha átmegyek a csatornán, még mindig Kobikicsóban leszek?

– Hát persze.

– Ilyen egy hülye...

– Ugyan már, nem beszélhetsz így. Olyan szép fiúcska vagy, hogy elkísérlek, és megmutatom neked Jagyú nagyúr házát.

Ahogy a vénasszony a gyékénnyel a fején előtte haladt, Iorinak olybá tűnt, mint egy kísértet. A híd közepén jártak, amikor egy férfi jött velük szemben. Súrolta az asszony karját, füttyentett. Búzlótt a szakétól. Mire Iori észbe kapott, a nő a részeg felé fordult.

– Ismerlek – trillázta. – És csak így elmennél mellettem? Nem szép tőled. – Megragadta a férfi ruhaujját, és arra húzta, ahonnan le lehetett menni a híd alá.

– Engedj el! – szólt rá a férfi.

– Nem akarsz velem jönni?

– Nincs pénzem.

– Ó, nem érdekel. – Piócafént tapadt a férfira, de még hátranézett Iori döbbent arcára. – Futás – szólt rá. – Dolgom van ezzel az úriemberrel.

Iori döbbeneten figyelte, ahogy azok ketten huzakodnak. Néhány pillanat múlva a nő győzött, mert eltűntek a híd alatt. Iori még mindig nem tért magához megdöbbenéséből. A korláthoz lépett és lenézett a füves folyópartra.

A nő felpillantott.

– Féleszű – kiáltotta, és felkapott egy követ. Iori nagyot nyelt, lehajolt a lövedék elől, és elindult a híd túloldala felé. A hótengaharai kopár síkságon soha nem látott még olyan ijesztőt, mint amilyen ennek a nőnek a mérges, fehér arca volt a sötétben.

A folyó másik oldalán egy raktár előtt találta magát. Mellette kerítés volt, aztán másik raktár, majd ismét kerítés és így tovább, végig az egész utcán.

– Ez kell, hogy legyen – dünnyögte Iori, amikor az ötödik épülethez ért. A ragyogó, fehér vakolaton kétszintes női kalap formájú címer látszott. Iori egy népszerű dal szövegéből tudta, hogy ez a Jagyú család címere.

– Ki az? – szólt ki egy hang belülről.

Iori, amilyen hangosan csak merte, válaszolt.

– Mijamoto Muszasi tanítványa vagyok, levelet

hoztam.

Az őr mormogott valamit, amit Iori nem értett. A nagykapun egy kis ajtó volt, amelyen ki-be járhattak az emberek anélkül, hogy a nagy kaput ki kellett volna nyitni. Néhány másodperc múlva az ajtó lassan kinyílt.

– Mit keresel itt ilyenkor? – kérdezte az őr gyanakodva.

Iori az orra alá dugta a levelet.

– Kérem, kézbesítse ezt, választ is vinnék.

– Hm – nézegette a férfi a levelet. – Ez Kimura Szukekuronak szól, nem?

– Igen, uram.

– Nincs itt.

– Hol van hát?

– A higakubói házban.

– He? Nekem mindenki azt mondta, hogy Jagyú nagyúr háza Kobikicsóban van.

– Ezt mondják, pedig itt csak raktárak vannak. Risz, épületfa meg egyebek.

– Hát Jagyú nagyúr nem itt él?

– Így van.

– S milyen messze van az a másik hely, Higakubó?

– Jó messze.

– Mégis hol?

– A hegyekben, a városon kívül, Azabu faluban.

– Nem is hallottam róla – sóhajtott Iori csalódottan, de felelősségérzete megakadályozta, hogy feladja. – Uram, lerajzolná nekem?

– Térj észhez! Még ha ismernéd is az utat, az egész éjszaka beletelne, hogy odaérrj.

– Nem bánom.

– Azabuban sok róka van. Ugye nem örülnél, ha egy róka elvarázsolna.

– Nem.

– Jól ismered Szukekurót?

– A tanárom ismeri.

– Mondok neked valamit! Ha már ilyen késő

van, aludj ott a magtárban, és indulj útnak reggel.

– Hol vagyok? – riadt föl Iori a szemét dörzsölve. Felpattant, és kifutott. Megszédült a délutáni napsütéstől, hunyorogva ment az őrbódéhoz, ahol az őr éppen ebédelt.

– Hát felébredtél végre?

– Igen, uram. Le tudná rajzolni nekem akkor azt a térképet?

– Ennyire sietsz, álomszuszék? Tessék. Egyél előbb valamit! Van elég mindkettőnknek.

Miközben a fiú falt, az őr hevenyészett térképet rajzolt, és elmagyarázta, hogyan jut Higakubóba. Egyszerre végeztek, és Iori, akit tüzelt küldetése fontosságának tudata, futva indult útnak. Eszébe sem jutott, hogy Muszasi aggódhat, miután nem tért vissza a fogadóba.

Jó tempóban haladt a zsúfolt útvesztőkön keresztül, amíg el nem érte Edó várának térségét, ahol a vezető daimiók impozáns házai álltak a szerteágazó csatornák közti földeken. Körülnézett, tempója lelassult. A vízi utak zsúfolásig tele voltak teherhajókkal. A vár bástyái félig be voltak még állványozva, és távolról a bambusz rácsozatra emlékeztettek, amelyet a futónövényeknek állítanak.

A Hibijának nevezett széles, lapos térségre ért, ahol fűrészek csikorgása, fejszék dübörgése zengte az új sogunátus erejének disszonáns himnuszát.

Iori megállt. Szinte elvarázsolta az építkezés látványa. A hatalmas köveket cipelő munkások, az ácsok a gyaluikkal és a fűrészeikkel, és a szamurájok, a fényes szamurájok, akik büszkén állva mindezt felügyelték. Mennyire szeretett volna olyan lenni, mint ők.

Pattogó munkadal harsant a köveket cipelő férfiak ajkán:

*Letépjük a virágokat
Muszasi mezején,
Az enciánt, a harangvirágot,
Körben mindenütt
Vad bimbók nyílnak.*

*S az a bájos lány,
A letéphetetlen virág,
Harmat csillog rajta,
S mint hulló könnycseppek,
Pettyezik ujjadat.*

Iori megbűvölten ácsorgott, és mire észbekapott, a csatorna vize vörösesen csillogott, s a fülét megütötte a varjak esti hangja.

– Jaj, ne! Csaknem napnyugta van – korholta magát. Továbbcsietett, és egy ideig teljes sebességgel haladt. Semmivel nem törődött, csak a térképpel, amelyet az őr rajzolt neki. Kisvártatva már fölfelé haladt az Azobu-hegyre vezető ösvényen, amelyet olyan sűrűn öleltek körül a fák, hogy sötét volt, mintha éjfél lett volna, de amikor Iori felért a csúcsra, látta, hogy a nap fönny van még az égen, bár eléggé alacsonyan.

Alig állt néhány ház a hegyen. Azobu falu mindössze néhány szétszórta álló tanyaházból állt az alanti völgyben elterülő mezőkön. Iori megállt a fűtengerben az öreg fák között, hallgatta a hegyoldalon lecsordogáló patakok hangját. Érezte, mint párolog el a fáradtsága, és foglalja el a helyét valami különös frissesség. Halványan a tudatában motoszkált, hogy történelmi helyen áll, bár sejtelve sem volt, miért. Pedig ez volt az a hely, amely a múlt nagy, harcra kész családjainak, mind a Tairáknak, mind a Minamotóknak a szülőhelye volt.

Dob hangos pufogását hallotta. Az a fajta dob

volt, amelyet gyakran használnak sinto ünnepeken. Lejjebb a hegyen vallásos kegyhely zömök keresztgerendái látszottak az erdőben, a szegélyoszlopok fölött. Iori nem tudta, hogy ez a nagy Igura-szentély, amelyről tanult, az isei napistenségnek szentelt, híres épület.

A szentélyt össze sem lehet ott hasonlítani az imént látott hatalmas kastéllyal, de még a daimiók tekintélyes kapuival sem. A maga egyszerűségében szinte alig lehetett megkülönböztetni a körötte lévő tanyáktól, és Iorit megzavarta a gondolat, hogy az emberek több tisztelettel szóltak a Tokugava családról, mint legszentebb istenségeikről. Azt jelentené ez, hogy a Tokugavák nagyobbak a Napistennél is, tűnődött. Meg kell kérdezni Muszasit, ha visszaérek.

Elővette a térképét, nézegette, körülpillantott, majd ismét a térképet nézte. Még mindig nyomát sem látta a Jagyú-udvarháznak.

Köd terült az esti tájra, és kísérteties érzés öntötte el a gyereket. Egyszer már érzett valami hasonlót, amikor a szobában ült, a sodzsi zárva volt, s a lenyugvó nap sugarai úgy játszottak a rizspapíron, hogy a szoba belseje egyre világosabbnak tetszett, miközben odakinn sötétedett. Persze vannak ilyen illúziók szürkületkor, de most olyan erősen érezte, hogy szinte villámlott a fény a szeme előtt. A szemét dörzsölgette, hogy elűzze a kábulatot. Tudta, hogy nem álmodik, gyanakodva nézett körül.

– Te alamuszi csirkefogó – kiáltott föl. Előreugorva, kikapta a kardját. Ugyanazzal a mozdulattal bele is vágott az előtte álló, magas fűcsomóba.

Hatalmas fájdalomvöltéssel róka ugrott elő a rejtekhelyéről, és menekülni kezdett. A farka fénylett a vértől, amely a fenekén levő sebből szökkent elő.

– Ördögi fenevad! – Iori úzóbe vette, és bár a

róka gyors volt, Iori is. Amikor a bicegő állat lassított, Iori – önbizalommal tele – még jobban gyorsított. Ám a rókának mégis sikerült egéruat nyernie, mindig néhány méterrel a fiú előtt maradt, bármilyen fürgén támadott is Iori, az állat mindig elmenekült.

Az anyja térdén lovagolva, Iori számtalan mesét hallott arról, hogy a rókák titokzatos erővel rendelkeznek, amellyel elvarázsolják az embereket. Ebben teljesen bizonyos volt. A legtöbb állatot szerette, még a vaddisznót és az undorító oposszumot is, de a rókákat gyűlölte. Félt is tőlük. Babonásan hitte, hogy most is azért találkozott a fűben rejtőzködő ravaszdival, mert ő tehet arról, hogy eltévedt. Meg volt győződve róla, hogy a róka áruló, ördögi teremtmény, amely az előző este óta követte, és néhány perce gonosz bűbájt bocsátott le rá. Ha nem sikerül lemészárolnia, biztos ismét elvarázsolja. Iori elszánta magát, hogy bármедdig üldözi a zsákmányát, de a róka átugrott egy lejtő pereme fölött, aztán eltűnt a bozótban.

Harmat fénylett a kutyacsalán és a pletyka virágain. Iori kimerülten, szomjasan rogyott le, és lenyalta a nedvességet egy mentalevélről. Melle zihált, alig kapott levegőt. Izzadság ömlött a homlokáról. Szíve hevesen vert.

– Hová tűnt? – kérdezte fulladozva.

Ha a róka valóban eltűnt, annál jobb, de Iori maga sem tudta, mit higgyen. Mivel megsebezte az állatot, az minden bizonnyal bosszút akar állni, így vagy úgy. A fiú megadóan ült, és várt. Amikor kezdett lehiggadni, kísérteties hang ütötte meg fülét. Tágra nyílt szemmel nézett körül. Biztosan a róka, gondolta, és összeszedte minden akaraterejét a varázslat ellen. Gyorsan felemelkedett, és benyálazta a szemöldökét. Úgy tartották, hogy ez a trükk elhárítja a rókák befolyását.

Nem messze tőle egy nő lebegett felé az esti

ködben, arcát félig elrejtette a selyemfátyol. Oldalvást ült a ló nyergében, a gyeplő lazán lógott az alacsony kápán keresztül. A nyereg lakkozott fából készült, gyöngyházberakással.

Növét változott, gondolta Iori. El nem tudta képzelni, hogy az esti nap keskeny sugarai előtt kirajzolódó fuvolázó, fátylas látomás valóságos teremtmény legyen.

Iori, mint a béka, kuporgott a fűben. Túlvilági hangot hallott.

– Ocú. – Biztos volt benne, hogy a róka valamelyik társának a hangja.

A lovas csakhamar egy elágazáshoz ért, ahol az út délnek fordult. Felsőteste vörösen ragyogott. A Sibuja hegyei mögött lenyugvó napot felhők keretezték.

Ha megöli, ismét felölti az igazi alakját, rókává változik. Iori megszorította a kardja markolatát. Összeszedte a bátorságát. Még szerencse, hogy a róka nem is sejti, hogy itt rejtőzködöm, gondolta. Mint mindenki, aki tudta az igazat a rókákról, tisztában volt vele, hogy az állat szelleme néhány lábbal az emberi alakja mögött lebeg. Nagyon nyelt, úgy várta, hogy a látomás elhaladjon mellette, és délnek forduljon.

De amikor a ló a fordulóhoz ért, az asszony abbahagyta a játékot, fuvoláját szövettartóba csomagolta, és obijába tette. Fátylát felemelve, vizslató szemmel nézett körül.

– Ocú – szólalt meg ismét a hang.

Kellemes mosoly tűnt fel az asszony arcán.

– Itt vagyok, Hiógó – szólt vissza. – Idefenn.

Iori látta, hogy egy szamuráj jelenik meg a völgyből jövő úton.

– Ó – nyögött föl, amikor észrevette, hogy a férfi enyhén biceg. Nem kétséges, hogy ez az a róka, amelyet megsebzett, de nem gyönyörű nőnek, hanem jóképű szamurájnak álcázza magát. A jelenés megrémítette Iorit. Borzongani kezdett, és összevizezte magát.

Az asszony és a szamuráj néhány szót váltott, aztán a szamuráj megfogta a ló kötőfékét, és egyenesen az előtt a hely előtt vezette el az állatot, ahol Iori rejtőzködött. Itt az idő, döntött a fiú, de a teste nem engedelmeskedett.

Valami kis mozdulat feltűnt a szamurájnak. Körülnézett, pillantása egyenesen Iori rémült arcára esett. A lenyugvó napnál is jobban ragyogott a szamuráj szeme. Iori összehúzta magát, arcát a fűbe temette. Tizennégy éve alatt soha nem érzett ilyen félelmet.

Hiógó semmi ijesztőt nem látott a fiúban, továbbsétált. Meredek volt a lejtő, hátra kellett feszülni, hogy visszatartsa a lovat. A válla fölött hátrapillantott Ocúra.

– Miért jöttél ilyen későn? – kérdezte gyengéden. – Nagyon régen elmentél, ahhoz képest, hogy csak a szentélyig lovagoltál és vissza. A nagybátyám aggódott, és a keresésedre küldött.

Ocú anélkül, hogy válaszolt volna, leugrott a lóról. Hiógó megállt.

– Valami baj van?

– Nem, de nem helyénvaló, hogy az asszony lovagoljon, amikor a férfi gyalogol. Sétáljunk együtt. Mindketten foghatjuk a kötőféket. – Megindult a ló másik oldalán.

Leereszkedtek a sötétedő völgybe, elhaladtak a tábla mellett, amelyen ez állt: A Szódó Zen-szekta Szendan'en Akadémiája. Csillagok borították az eget, és a távolból ide hallatszott a Sibuja folyó. A folyó a völgyet északi és déli Higakubóra osztotta. Mivel az iskola, amelyet Rintacu apát alapított, az északi lejtőn feküdt, a szerzeteseket csak úgy emlegették, mint északi fickókat. A „déli fickók” azok voltak, akik Jagyú Munenoritól tanultak kardforgatást, akinek a lakhelye a völgy túloldalán volt.

Jagyú Hiógó különleges státuszt élvezett a többi déli fickó között, mint Jagyú Szekisűszai

kedvenc unokája. Ám a maga erejéből is vitte valamire. Húszéves korára tizenötezer vékás jövedelemmel járó pozícióba fogadta fel Kató Kiomasza a Higo tartománybeli Kumamoto várban. Nagy dolog volt ez ilyen fiatal korban, de a szekigaharai csata után Hiógót kezdte gondolkodóba ejteni, hogy rangjával együtt jár a veszély, hogy állást kell foglalnia a Tokugavák vagy az Oszaka párt oldalán. Három évvel ezelőtt, a nagyapja betegségét használva ürügyül, eltávozott Kumamotóból, és visszatért Jamatóba. Aztán kijelentette, hogy további edzésre van szüksége, és egy ideig utazgatott.

Ocú és ő véletlenül találkoztak tavaly, amikor Hiógó eljött meglátogatni a nagybátyját. Azelőtt Ocú több mint három éven át nem volt képes megszabadulni Matahacsitól, aki mindenhová magával hurcolta, és mindenkinek azt hazudta, hogy a felesége. Ha Matahacsi hajlandó lett volna, hogy ács-, kőműves- vagy kőfaragósegédként dolgozzon, talált volna munkát már aznap, amikor megérkeztek Edóba, de a férfi úgy képzelte, együtt vállalhatnának valami könnyebb munkát. Ocú házi cseléd lehetne, ő könyvelő vagy tisztviselő.

Mivel senki nem tartott igényt illetően szolgálataikra, alkalmi munkákból éltek. Ahogy a hónapok múltak, Ocú abban a reményben, hogy kínzója majdcsak elbízza magát, minden szempontból megadta neki magát, de a testét nem adta oda.

Aztán egy nap az utcán egy daimió menetével találkoztak. A többi járókelővel együtt ők is félrehúzódtak, és illő, tiszteletteljes pózt vettek föl.

A palankinokon és a lakkozott ládákon a Jagyú-címer virított. Ocú felemelte annyira a szemét, hogy lássa. Elöntötték szívét az emlékek Szekisúszairól és a Kojagyú-kastélyban töltött boldog napokról. Bárcsak Jamató békés földjén

lehetne most! De Matahacsival az oldalán csak tehetetlenül nézhetett az elhaladó menet után.

– Ocú, te vagy az? – A szamuráj mélyen az arcába húzta kúpos kalapját, de ahogy közelebb ért, Ocú megismerte: Kimura Szukekuró volt, akire szeretettel és tisztelettel emlékezett. A lány akkor sem csodálkozhatott volna jobban, és akkor sem lehetett volna hálásabb, ha maga Buddha jelenik meg a végtelen részvét csodás fényével övezve. Odébb húzódott Matahacsitól, Szukekuróhoz sietett, aki azonnal felajánlotta, hogy hazaviszi magával.

Amikor Matahacsi szólásra nyitotta száját, hogy tiltakozzon, Szukekuró ellentmondást nem tűrően válaszolt.

– Ha bármi mondandója van, jöjjön el Higakubóba, ott mondja el.

Matahacsi tehetetlen volt a hatalmas Jagyúházzal szemben. Tartotta a száját, s ajkába harapva, tehetetlen dühében duzzogva nézte, hogyan menekül el tőle legbecsesebb kincse.

SÜRGŐS LEVÉL

Harmincnyolc éves korára Jagyú Munenorit tekintették a legjobb élő vívónak. Ez nem tartotta vissza az apját attól, hogy folyamatosan aggódjon az ötödik fiáért. Csak tudna uralkodni magán, mondogatta sűrűn. Hogyan tölthet be ilyen szenvedélyes ember ilyen magas pozíciót?

Immár tizennégy év telt el azóta, hogy Tokugava Iejaszú utasította Szekisúszeit, hogy küldjön oktatót Hidetadának. Szekisúszeit a többi fia, unokája, unokaöccse helyett Munenorira bízta a feladatot, aki nem volt különösebben ragyogó, hősies vagy férfias, inkább derék, szolid ítéletű, praktikus férfiú, aki nem a felhők között járt. Nem volt olyan nagy formátumú egyéniség, mint az apja, s hiányzott belőle Hiógó zsenije is, de megbízható volt, s ami a legfontosabb, megértette a Jagyú-iskola alapelvét is, nevezetesen hogy a Háború Művészetének igazi értéke a kormányzásra való felhasználhatóságában fekszik.

Szekisúszeit nem értette félre Iejaszú óhaját. A győztes tábornoknak nem vívóra volt szüksége, aki technikára tanítaná az örökösét. Évekkel Szekigahara előtt Iejaszu maga is tanult egy vívómestertől, bizonyos Okujamától. A célja, mint gyakran hangoztatta, az volt, hogy „olyan szemre tegyen szert, amellyel egy országot is át tud tekinteni”.

Ám Hidetada immár sógun volt, és hogy vette volna ki magát, ha a sógun oktatója kikapott volna küzdelemben. A Munenori pozíciójában levő szamurájtól elvárták, hogy minden kihívóját legyőzze, és bizonyítsa, hogy a Jagyú kardforgató iskola semminél nem alávalóbb. Munenori úgy érezte, állandóan bírálják és vizsgáztatják, és

amíg mások szerencsésnek tartották, amiért ő kapta a megtisztelő megbízást, ő gyakran irigyelte Hiógót, és kívánta, bárcsak élhetne ő is úgy, mint az unokaöccse.

Hiógó éppen a nagybátyja szobájába tartott a külső folyosón. Bár a ház nagy és tágas volt, nem volt sem tekintélyes külsejű, sem cifra. Nem Kiotóból hoztak ácsokat, hogy elegáns, kecses környezetet teremtsenek. Munenori szándékosan helyi építészekre bízta a munkát, akik a kamakurai zömök, spártai, katonás stílushoz szoktak. Itt az erdő nem volt olyan sűrű, és a hegyek sem voltak igazán magasak, Munenori mégis azt a masszív, rusztikus stílust választotta, amelyet a kojagyúi öreg Fő Ház példázott a legjobban.

– Bátyám – szólalt meg Hiógó lágyan, udvariasan, és letérdelt a verandára Munenori szobája előtt.

– Te vagy az, Hiógó? – kérdezte Munenori anélkül, hogy pillantását elfordította volna a kertről.

– Bejöhetek?

Miután engedélyt kapott, Hiógó térden csúszott be a szobába. A nagyapja hajlamos volt kényeztetni, vele szemben sok mindent megengedhetett magának, de Hiógónak több esze volt annál, hogy a nagybátyjával is próbálkozzon. Munenori nem volt ugyan szőrszálhasogató, de szigorúan ragaszkodott az etiketthez. Mint mindig, most is szigorúan előírásos módon ült. Hiógó olykor sajnálta is.

– Ocú? – kérdezte Munenori, mintha csak Hiógó érkezéséről jutott volna eszébe a lány.

– Megjött. Szokás szerint csak a Hikava-szentélyig ment, de a visszaúton egy ideig hagyta, hogy a lova szabadon bóklásszon, amerre a kedve tartja.

– Elmentél megkeresni?

– Igen, uram.

Munenori néhány pillanatig hallgatott. A lámpafény kiemelte kemény profilját, összeszorított ajkát.

– Aggasztó, hogy határozatlan ideig itt él egy fiatal nő. Soha nem tudni, mi történik. Megmondtam Szukekurónak, találja ki, hogyan javasoljuk neki, hogy költözzön máshová.

Hiógó szomorúan felelt.

– Úgy tudom, nincs hová mennie. – Meglepte a nagybátyja viselkedése, mert amikor Szukekuró hazahozta Ocút, és bemutatta mint azt a nőt, aki oly jól szolgálta Szekisűszait, Munenori szívélyesen üdvözölte, és azt mondta, addig maradhat, ameddig óhajtja.

– Nem sajnálja? – kérdezte.

– De igen, ám megvan a határa annak, amit másokért tehetünk.

– Azt hittem, nagyra tartja.

– Annak semmi köze ehhez. Az emberek jártatják a szájukat, ha egy fiatal nő fiatal férfiakkal teli házban él. És nehéz a férfiaknak is. Az egyikük még valami butaságot talál elkövetni.

Hiógó hallgatott, de nem azért, mintha magára vette volna a nagybátyja megjegyzését. Harmincéves volt, és akárcsak a többi fiatal szamuráj, nőtlen, de meg volt győződve arról, hogy az Ocú iránti érzései tisztábbak, semhogy bárkinek is kétségei lehessenek a szándékait illetően. Gondosan elaltatta a nagybátyja kétségeit azzal, hogy nem csinált titkot belőle, mennyire kedveli a lányt, ugyanakkor egyszer sem sejtette, hogy érzései túlmennek a barátságon.

Hiógó úgy érezte, a probléma a nagybátyjában van. Munenori felesége, magas, „jó” beosztású családból származott, abból a fajtából, amelyik a lányát lefüggönyözött gyaloghinton szállítja oda a férjéhez az esküvőn, nehogy külső szem megpillantsa. A lakosztálya a többi nő szobáival együtt távol esett a ház többi részétől, így

gyakorlatilag senki nem tudta, vajon harmonikus-e a viszony a gazda és a felesége között. Nem volt nehéz elképzelni, hogy a ház asszonya rossz szemmel nézheti, ha egy szép és kívánatos, fiatal nő ilyen közelségben él férjével.

Hiógó törte meg a csendet.

– Bizza a dolgot Szukekuróra és rám – javasolta. – Kitalálunk valamilyen megoldást, amely nem lesz túlságosan kemény Ocúnak.

– Minél hamarabb, annál jobb – bólintott Munenori.

Szukekuró éppen ekkor lépett az előszobába. Levelesdobozt helyezett a tatamira, letérdelt, meghajolt.

– Uram – köszönt tisztelettel.

Munenori az előszoba felé fordult.

– Mi az? – kérdezte.

Szukekuró a térdein előrecsusszant.

– Lovas futár érkezett Kojagyúból.

– Lovas futár? – visszhangozta Munenori gyorsan, de minden meglepetés nélkül.

Hiógó átvette a dobozt Szukekurótól, és továbbadta a nagybátyjának. Munenori kinyitotta a levelet, amelyet Sóda Kizaemon küldött. Ez állt benne sietős írással: „Idősebb urunknak ismét rohama volt, ez alkalommal rosszabb az előzőknél is. Félünk, már nem húzza soká. Makacsul hajtogatja, hogy a betegsége nem elegendő ok arra, hogy ön elhanyagolja a kötelességeit, azonban miután megvitattuk a dolgot magunk között, mi, hűbéresek úgy határoztunk, írunk, és tájékoztatjuk a helyzetről.”

– Válságos az állapota – mondta Munenori.

Hiógó csodálta, mint képes a nagybátyja nyugodt maradni. Arra a következtetésre jutott, hogy Munenori pontosan tudja, mit tegyen, már meghozta a szükséges döntéseket.

– Hiógó, elmennél helyettem Kojagyúba? – szólalt meg Munenori néhány perc hallgatás

után.

– Természetesen, uram.

– Azt akarom, biztosítsd arról apámat, hogy Edóban nincs ok aggodalomra, és hogy személyesen viseld gondját!

– Igen, uram.

– Most már minden az istenek és Buddha kezében van. Nem tehetsz mást, mint hogy sietsz, megpróbálsz odaérni.

– Még ma este indulok.

Munenori nagyúr szobájából Hiógó egyenesen a sajátjába ment. Az alatt a rövid idő alatt, amely ahhoz kellett, hogy összeszedje a néhány holmit, amelyre útközben szüksége lehet, a rossz hír a ház minden sarkába szétfutott.

Ocú lépett be csendben Hiógó szobájába. A férfi meglepetésére úti ruhát viselt. Nedves volt a szeme.

– Kérem, vigyen magával! – könyörgött. – Nem remélhetem, hogy valaha is vissza tudom fizetni Szekisűszai nagyúr jóságát, amiért a házába fogadott, de szeretnék vele lenni, és talán segíthetek is valamit. Remélem, nem utasít vissza.

Hiógó valószínűnek tartotta, hogy a nagybátyja visszautasítaná a lányt, ám neki nem volt hozzá szíve. Talán áldás. Önmagától adódott a lehetőség, hogy elvigye az edói házból.

– Rendben – bólintott. – De gyorsan kell utaznunk.

– Ígérem, nem fogom hátráltatni. – Ocú letörölte a könnyeit, és segített befejezni a csomagolást, aztán ment, hogy tiszteletét tegye Munenori nagyúrnál.

– Ó, tehát elkíséri Hiógót? – mondta Munenori némi meglepetéssel. – Ez nagyon kedves. Biztos vagyok benne, apám örülni fog, ha látja. – Gondja volt rá, hogy Ocú kellő útipénzt és távozási ajándékként egy új kimonót kapjon. Bármennyire meggyőződése volt, hogy ez a

leghelyesebb, elszomorította a lány távozása.

A lány meghajolva köszönt el.

– Sok szerencsét, vigyázz magadra – szolt utána Munenori, amikor a lány az előszobába ért.

A kapuhoz vezető ösvény mentén felsorakoztak a hűbéresek és a szolgák, hogy elbúcsúzzanak tőlük.

– Viszontlátásra – mondta egyszerűen Hiógó, és már úton is voltak.

Ocú az obija alá hajtogatta a kimonóját, hogy a szegély mindössze tíz-tizenkét centivel a térde alatt volt. A fején széles karimájú, lakkozott úti kalapot viselt, a jobb kezében botot tartott. Ha virágok borították volna a vállát, megszólalásig hasonlított volna az Akácos lányra, ahogyan a könyvek fanyomatai ábrázolják.

Hiógó úgy határozott, hogy az országút melletti állomásokon bérelnek szállítóeszközöket. Aznap esti úticéljuk a Sibujától délre fekvő Szangen'ja fogadóváros volt. Terve szerint innen az Ojama országúton haladnak a Toma folyóhoz, komppal átkelnek, és a Tókaidón mennek Kiotóba.

Ocú lakkozott kalapja hamarosan már nedvességtől fénylett az esti ködben. Fűves folyóvölgyben gyalogoltak, majd meglehetősen széles úthoz értek, amely a Kamakura-korszak óta Kantó körzet egyik legfontosabb útjává vált. Éjszakánként magányosan, kihaltan húzódott a két oldalt sűrűn növények között.

– Lehangoló, ugye? – mosolygott Hiógó, aztán visszafogta természetesen hosszú lépteit, hogy Ocú lépést tudjon tartani vele.

– Ez a Dógen-lejtő. Valamikor banditák tanyáztak erre. – tette hozzá.

– Banditák? – Annyi ijedség érződött a lány hangjából, hogy a férfi felnevetett.

– Valamikor rég. Egy Dógen Taró nevű férfi, a lázadó Vada Josimori rokona, volt állítólag annak a bandának a feje, amely itt élt a környező

barlangokban.

– Ne is beszéljünk ilyesmiről!

Hiógó nevetése visszhangzott a sötétben, és a férfit előntötte a büntudat, hogy ilyen frívolan viselkedik. Ám bármily szomorú volt is, örömmel töltötte el, hogy Ocúval utaznak az elkövetkező néhány napban.

– Ó – kiáltott fel Ocú, s néhány lépést hátrált.

– Mi baj? – Hiógó ösztönösen átkarolta.

– Ott van valaki!

– Hol?

– Egy gyerek ül az út szélén, magában beszél és sír szegényke.

Amikor Hiógó közelebb ért, felismerte a fiút, akit egyszer már látott az este. Azabuban rejtőzködött a fűben. Iori sziszegve felpattant, s átkozódva a kardját szegezte Hiógóra.

– Róka! – kiáltotta. – Az vagy, róka.

Ocú lélegzete elakadt, s elfojtott egy sikolyt. Vad, szinte démoni kifejezés ült Iori arcán, mintha az ördög szállta volna meg. Még Hiógó is óvatosan hátrébb húzódott.

– Rókák! – kiáltotta Iori ismét. – Elintézek bennetek! – Hangja rekedten káromgott, mint egy vénasszonyé. Hiógó döbbenten nézte, de arra azért ügyelt, hogy távol tartsa magát Iori kardjától.

– Ehhez mit szóltok? – kiabált Iori a magas bozótot csapdosva Hiógó háta mögött. Aztán kimerülten lerogyott a földre.

– Ehhez mit szóltok, rókák? – zihálta.

Hiógó vigyorogva fordult Ocúhoz.

– Szegény kölyök! Megszállta egy róka.

– Úgy lehet. Milyen vad a szeme!

– Mint a rókáé.

– Mit tehetnénk, hogy segítsünk rajta?

– Azt mondják, örületre és hülyeségre nincs gyógyszer, de gyanítom, hogy a számára van orvosságom. – A fiú felé indult, és szigorú pillantást vetett rá.

Iori felpillantott, sietve ismét megmarkolta kardját.

– Még itt vagy? – kiáltotta, de mielőtt felpattanhatott volna, megütötte a fülét a Hiógó gyomrából induló, vad morgás.

Iori halálra rémült. Hiógó pedig megragadta a fiú derekát, vízszintesen tartotta a levegőben, s úgy száguldott le vele a hegyről a hídhoz. Fejjel lefelé fordította a fiút, s a bokájánál fogva kilógatta a korlát fölött.

– Segítség! Anya! Segítség! Segítség! Szenszei, ments meg! – A sikoltozásból folyamatosan nyöszörgés lett. Ocú sietett a megmentésére.

– Hagyja abba, Hiógó. Engedje el! Nem lehet ilyen kegyetlen.

– Azt hiszem, ennyi elég lesz. – Hiógó gyengéden visszatette a fiút a hídra.

Iori szörnyű állapotban volt. Fulladozott, nyöszörgött, meg volt győződve arról, nincs egy lélek az egész világon, aki segítene rajta. Ocú melléje lépett, és szeretettel átkarolta Iori behúzott vállát.

– Hol élsz, gyerek? – kérdezte gyengéden.

Iori zokogva dadogta.

– Ar-ra – mutatta.

– Mit értesz az alatt, hogy arra?

– Ba-ba-ba-ku-ró-csó.

– De hát az több mérföldre van! Hogy kerülsz ide?

– Ide küldtek, és eltévedtem.

– Mikor?

– Tegnap jöttem el Bakurócsóból.

– És egész éjjel, egész nap kóboroltál? – Iori a fejét rázta, de egy szót sem szólt. – Nahát, ez szörnyű! Mondd el, hová kellett volna menned?

Iori egy kicsit megnyugodott már, és rögtön válaszolt, mintha csak a kérdésre várt volna.

– A tadzsimai Jagyú Munenori nagyúr székhelyére. – Kotorászott az obijában, előszedte az összegyűrt levelet, és büszkén meglóbálta. A

szeméhez emelte. – Kimuro Szukekurónak szól. Kézbesítenem kell, és megvárnom a választ.

Ocú látta, hogy Iori nagyon komolyan veszi a küldetését, és kész arra, hogy akár az élete árán is megvédje az üzenetet. Iori a maga részéről el volt szánva, hogy senkinek meg nem mutatja a levelet, mielőtt a céljához ér. Egyikük sem sejthette a helyzet iróniáját, az elmulasztott esélyt. Hiszen kisebb volt a valószínűsége, mint hogy a Pásztorfiú és a Fonólány együtt haladjanak át a Menny Folyóján.

Ocú Hiógóhoz fordult.

– Szukekurónak visz levelet.

– Akkor rossz irányban bóklászott. Szerencsére nincs nagyon messze. – Odahívta magához Iorit, útbaigazította. – Menj a folyó mellett, amíg az első keresztúthoz nem érsz. Ott fordulj balra, és föl a hegyre. Amikor elérsz egy olyan helyre, ahol három út találkozik, jobb oldalt látsz két hatalmas fenyőfát. A ház balra van, az út túloldalán.

– És vigyázz magadra, nehogy megint beléd költözzön a róka! – tette hozzá Ocú.

Iori közben visszanyerte az önbizalmát.

– Köszönöm – szölt vissza, és már futott is a folyóparton. Amikor a keresztúthoz ért, félig hátrafordulva odakiáltott.

– Itt balra?

– Igen – felelte Hiógó. – Sötét az út, légy óvatos.

– Egy-két percig álltak még a hídon, utána néztek. – Milyen különös gyerek! – mondta Hiógó.

– Igen, de nagyon értelmesnek látszik. – Ocú gondolatban Dzsótárával hasonlította össze a gyereket, aki csak egy kicsivel volt nagyobb Iorinál, amikor utoljára látta. Dzsótárá most már tizenhét éves lehet. Ocú eltűnődött, milyen lehet most, és ezt rögtön követte a leküzdhetetlen vágy Muszasi után. Hány év telt el azóta, hogy nem hallott felőle? Bár hozzászokott már a szerelemmel járó szenvedéshez, mégis remélte,

talán ha távozik Edóból, közelebb kerül a férfihoz. Talán valahol útközben találkozik vele.

– Menjünk – sürgette Hiógó durván inkább önmagát, mint Ocút. – Ma már nincs mit tenni, de ezentúl vigyázzunk, ne vesztegessünk több időt.

FIÚI SZERETET

– Mit csinál, anyó? A kézírást gyakorolja? – Dzsúró arc kifejezése félreérthető volt, csodálatnak ugyanúgy lehetett értelmezni, mint egyszerű döbbenetnek.

– Ó, csak te vagy az? – Oszugin bosszankodás látszott.

Dzsúró leült a vénasszony mellé.

– Buddhista szútrát másol? – motyogta, de nem kapott választ. – Hát nem elég idős már ahhoz, hogy ne kelljen gyakorolnia a kézírást? Vagy arra gondol, hogy a következő életében kalligráfiatanár lesz?

– Hallgass már! A szent szövegek másolásával az embernek el kell érnie az énnélküliség állapotát, és ehhez a magány a legjobb. Miért nem mész el?

– Amikor csak azért rohantam haza, hogy elmondhassam, mi történt velem ma?

– Ráér.

– Mikor végez?

– Bele kell tennem Buddha megvilágosodásának szellemét minden egyes fejezetbe, amelyet írok. Három napba telik, amíg megcsinálok egy-egy másolatot.

– Igen türelmes.

– Három nap semmiség. Ezen a nyáron több tucat másolatot készítek. Fogadalmat tettem, hogy ezer másolatot készítek a halálom előtt. Olyan emberekre hagyományozom őket, akikben nincs meg a kellő szeretet a szüleik iránt.

– Ezer példány nagyon sok.

– Szent eskü.

– Nem nagyon büszkélkedem vele, de azt hiszem, én is tiszteletlen voltam a szüleimmel, akár csak itt a többi csirkefogó. Rég elfeledkeztek

róluk. Az egyetlen, aki törődik az anyjával és az apjával, a főnök.

– Szomorú világban élünk.

– Haha! Ha ennyire felzaklatja a dolog, nyilván magának is semmirekellő fia van.

– Sajnálattal mondom, de sok bánatot okozott nekem. Ezért is tettem a fogadalmat. Ez a Szülők iránti hatalmas szeretet szűrője. Mindenkit kényszeríteni kéne, hogy elolvassa, aki nem bánik rendesen az anyjával vagy az apjával.

– Csakugyan ezer embernek akar adni másolatot ebből az akármiből?

– Azt mondják, ha csak egyetlen emberben elülteted a megvilágosodás csíráját, száz embert megtéríthetsz. Vagyis ha az ember száz szívhez juttatja el a megvilágosodást, tízmillió lelket menthet meg. – Letette az ecsetjét, elővett egy befejezett másolatot, és Dzsúrónak nyújtotta. – Tessék, itt a tied! Gondod legyen rá, hogy elolvasd, amikor ráérsz.

Olyan kegyes képet vágott, hogy Dzsúróból csaknem kitört a nevetés, de sikerült visszatartania magát. Még arra is volt esze, hogy az írást ne egyszerűen begyömöszölje a kimonójába, hanem tiszteletteljesen a homlokához emelje, és az ölébe tegye.

– Azt mondja, anyó, biztosan nem akarja tudni, mi történt ma? Lehet, hogy Buddhában való hite meghozta az eredményét. Találkoztam ma valakivel, aki érdekli.

– Ki lehet az?

– Mijamoto Muszasi. A Szumida folyónál láttam, épp a kompról szállt le.

– Láttad Muszasit? Miért nem mondtad? – Egy horkantással félretolta az íróasztalt. – Biztos? Hol van most?

– Csak nyugalom, csak nyugalom. A jó öreg Dzsúró mindent rendesen csinál. Miután megtudtam, kicsoda, követtem, anélkül hogy észrevette volna. Egy fogadóban szállt meg,

Bakurócsóban.

– Közel lakik ide?

– Nincs olyan nagyon közel.

– Lehet, hogy neked nem, de nekem igen. Az egész országot tűvé tettem utána. – Oszugi felpattant, a ruhásszekrényéhez ment, és elővette a rövid kardot, amely nemzedékek óta a családjá tulajdonában volt.

– Vigyél oda! – utasította.

– Most?

– Hát persze, hogy most.

– Úgy gondoltam, türelmesebb... miért kéne rögtön indulnia?

– Bármikor kész vagyok rá, hogy találkozzam Muszasival, bármelyik pillanatban. Ha meghalok, küldjétek el a testem a családomnak Mimaszakába.

– Nem várhatna, amíg a főnök hazatér? Ha így elrohanunk, alapos szidást kapok, mert megtaláltam Muszasit.

– De ki tudja, mikor indul tovább Muszasi?

– Ne aggódjon emiatt! Elküldtem egy embert, hogy szemmel tartsa a helyet.

– Garantálni tudod hát, hogy Muszasi nem megy el?

– Micsoda? Szívességet teszek, és kötelezettségekkel akar terhelni? Hát rendben! Garantálom. Nézze, anyó, itt az idő, hogy ne izgassa magát. Üljön csak nyugodtan, másolja a szűrőket, vagy amit csak akar.

– Hol van Jadzsibej?

– Elutazott Csicsibuba a vallásos csoportjával, nem tudom, mikor jön vissza.

– Nem várhatom meg.

– Ha így áll a helyzet, miért nem hívjuk át Szaszaki Kodzsirót? Vele megbeszélheti.

Dzsúró másnap beszélt a kémjével, és közölte Oszugival, hogy Muszasi a fogadóból egy

kardcsiszoló házába költözött.

– Látod? Mondtam neked – jelentette ki Oszugi. – Nem várhatjuk el tőle, hogy örökké egy helyen maradjon. A legközelebb, mire észbe kapunk, újra eltűnik. – Az íróasztala mellett ült, de egy szót sem írt egész délelőtt.

– Muszasinak sincsenek szárnyai – nyugtatgatta Dzsúró. – Ne izgassa magát, Koroku ma elmegy Kodzsiróért.

– Ma? Miért nem küldtél valakit tegnap este? Mondd el, hol lakik! Magam megyek.

Rögtön neki is állt készülődni, de Dzsúró hirtelen eltűnt és Oszuginak a többi beosztottól kellett útbaigazítást kérni. Bár több mint két éve lakott Edóban, ritkán hagyta el a házat, és nem ismerte ki magát a városban. Megtudta, hogy Kodzsiró Ivama Kakubeinál lakik.

– Kakubei a Hoszokavák egyik hűbérese, de saját házban él, a takanavai országútnál.

– Félúton az Iszaragó-hegy felé. Bárki meg tudja mondani, hol van.

– De ha mégsem, keresse a Cukinomiszakit. Ez az Iszaragó-hegy másik neve.

– Könnyű felismerni a házat, mert a kaput fényes vörösre festették. Ez az egyetlen hely a környéken, amelynek vörös a kapuja.

– Rendben, megértettem – bólintott Oszugi türelmetlenül. Gondolatban kikérte magának a feltételezést, hogy szenilis vagy buta lenne. – Nem hangzik valami bonyolultnak, már megyek is. Ügyeljenek a házra, amíg elvagyok. Nehogy valami tüzet fogjon és porrá égjen a ház Jadzsibej távollétében! – Fölvette a zóriját, ellenőrizte az oldalán rövid kardját, megmarkolta a botját, és nekivágott.

Dzsúró néhány perc múlva bukkant fel, és tudakolta, hová tűnt.

– Megkérdezte tőlünk, hogy jut el Kakubei házába, és elindult egyedül.

– A csudába! Mit tehet az ember egy ilyen

csökönnyös vénasszonnyal? – Aztán a férfiak szállása felé fordult, és elkiáltotta magát.

– Koroku!

A templomszolga abbahagyta a játékot, és lóhalálában rohant hozzá.

– Tegnap este el kellett volna menned Kodzsiróhoz, de elhalasztottad. Látod, mi történt? A vénasszony maga indult.

– És?

– És amikor a főnök visszaér, nyilván elmondja neki.

– Igazad van. És amilyen nyelve van, megnézhetjük magunkat.

– Igen. Ha legalább úgy is gyalogolna, ahogy beszél. De törékeny, mint a szöcske. Vége, ha fellöki egy ló. Igazán nem szívesen kérlek, de jó lenne, ha utána sietnél, és vigyáznál, hogy egy darabban érjen oda.

Koroku elrohant, és Dzsúró a helyzet abszurditásán tűnődve, a fiatal férfiak szobájának egyik sarkába ment. Jókora szoba volt, a padlót vékony, finoman szőtt gyékény fedte, és különféle kardok és egyéb Fegyverek heverték szanaszét. Szögeken kéztörlők, kimonók, alsóneműk, tűzkalapok és egyéb holmik lógtak, amelyekre az ilyen semmirekellőknek szüksége lehet. Két oda nem illő holmit talált. Az egyik egy női kimonó volt, fényes, vörös, csikos selyemből, a másik egy lakkozott tükör. Kodzsiró utasítására tették oda őket, aki kissé titokzatosan elmagyarázta Jadzsibejnak, ha egy csoport férfi él együtt olyan szobában, amelynek nincs egy picikét nőies jellege, nehezebben kezelhetők, egymással verekszenek ahelyett, hogy a jelentősebb csatákra tartalékolnák energiájukat.

– Csalsz, te rohadék!

– Ki csal? Bolondok vagytok!

Dzsúró megvető pillantásokat vetett a játékosokra, majd, a lábát kényelmesen

keresztezve, lefeküdt. Szó sem lehetett arról, hogy aludjon ebben a hangzavarban, de nem alacsonyíthatja annyira le magát, hogy csatlakozzon a kártyázókhoz vagy a kockázókhoz.

Alig hunyta le a szemét, bosszankodó hangot hallott.

– Rossz napom van ma, semmi szerencsém. – A vesztes, szemében a teljesen legyőzöttek szomorú pillantásával, egy párnát dobott a padlóra, és elnyújtózott Dzsúró mellett. Kisvártatva még valaki csatlakozott hozzájuk, majd egy negyedik.

– Mi ez? – kérdezte az egyikük, és kinyúlt a papírdarabért, amely kihullott Dzsúró kimonójából.

– Nahát. Egy szútra. Miért hord magánál szútrát az ilyen kegyetlen gazfickó, mint te? – Dzsúró álmosan résre nyitotta szemét.

– Ja, ez? – mondta lustán. – A vénasszony másolta, azt mondta, megfogadta, hogy ezer másolatot csinál.

– Hadd nézzem! – kapta föl az egyik férfi. – Mit lehet tudni? Szép, tiszta írás. Bárki el tudja olvasni.

– Ez azt jelenti, hogy *szerinted még te is el tudod olvasni?*

– Persze, gyerekjáték.

– Rendben. Akkor hadd halljuk! De szép dallamosan kántáld, mint a pap.

– Tréfálsz velem? Nem népdal.

– Nem mindegy az? Valamikor régen énekelték a szútrákat. Ebből erednek a buddhista himnuszok. Tudod, mi az, hallottál te is, nem?

– De ezeket a szavakat nem tudom a himnuszok dallamára énekelni.

– Akkor énekelj, amilyen dallamra csak akarod!

– Rajta, Dzsúró!

Dzsúró felbátorította a többiek lelkesedése, a hátán fekve kinyitotta a szútrát, és rákezdett.

A szülők iránti hatalmas szeretet szútrája

*Úgy hallottam,
Egyszer, amikor Buddha a Szent Keselyű
csúcson járt,
A királyi paloták városában
Bodddhiszátváknak és tanítványoknak
prédikált,
Szerzetesek és apácák, férfiak és nők
Gyültek össze nagy tömegben
És a mennyeknek mindenféle lakói,
Sárkányistenek és démonok,
Hogy hallják a szent törvényt.
Összegyültek az ékköves trón körül,
S rezzenéstelen szemekkel
Nézték a szent arcot....*

– Hát ez meg mit jelentsen?

– Amikor azt mondja, apácák, azokra a lányokra gondol, akiket mi apácáknak hívunk? Tudjátok, azt hallottam, hogy némelyik apáca Josivarában szürkére púderezzi az arcát, és olcsóbban számítja meg, mint a kuplerájban...

– Csend!

*És Buddha ekkor
Kihirdette a törvényt, mely így szól:
Ti derék férfiak és asszonyok mind,
Tudjátok mivel tartoztok apátoknak
Szánalmáért,
Tudjátok mivel tartoztok anyátok
könyörületéért,
Amiért új emberi lény született a világra.
Bár alapjában a karma az oka,
De közvetve a szülők hozták létre.*

– A régi szöveg, hogy legyél rendes apukával,

anyukával, milliószor hallottuk már.

- Pszt.
- Énekelj még. Csöndben leszünk.

*Apa nélkül a gyerek nem születik meg,
Anya nélkül nincs, aki táplálja,
A szellem az apa magvából jön,
A test az anya ölében nő.*

Dzsúró szünetet tartott, hogy összeszedje magát,
majd folytatta.

*És ettől a kapcsolattól
Nincs párja a világon,
Ahogy az anya törődik gyerekével.*

Dzsúrónak feltűnt, mennyire csendben vannak a
többiek.

- Figyeltek? – kérdezte.
- Igen, folytasd.

*Attól az időtől, hogy
Ólébe fogadja a gyereket,
Kilenc hosszú hónap során
Bárhová megy, jön, ül vagy alszik,
Vele van a szenvedés.
Félre kell tegye azt, amit szeret,
Ételt, italt vagy ruhát.
És csak a biztos szüléssel törődik.*

- Elfáradtam – panaszkodott Dzsúró. – Elég
ebből, nem?

- Nem, énekelj csak tovább, hallgatunk!

*A hónapok telnek, a napok elegendők,
Ha eljött az idő,*

*A karma szelei siettetik a szülést.
Az anyának csontjáig hatol a fájdalom,
Az apa félelemtől remeg,
Szolgák és rokonok zavartan
Aggódnak.
Amikor a gyerek megszületik, és
A füre pottyán,
Az apa és az anya határtalan öröme
Felér a szegény asszonyéval,
Aki mindenható varázsgyémántot talált,
Amikor a gyerek kiejti az első hangokat,
Az anya úgy érzi, ő maga
Újjászületett,
Keble a gyermek pihenőhelye lesz,
Térde a játszótère
Melle az étel forrása,
Szeretete a puszta élete.
Anyja nélkül a gyerek nem tud
Felöltözni, de levetközni sem,
S ha az anya éhezik is,
Elvonja saját szájától az ételt,
És gyerekének adja,
Az anyja nélkül
Ki táplálná a gyereket...*

- Mi baj? Miért hagytad abba?
- Várj egy percet, jó?
- Nézzetek oda, sír, mint a kisgyerek.
- Fogd be!

Az egész puszta szórakozásnak indult, hogy valahogy elüssék az időt, de a szütra szavainak jelentése kezdett a szívükig hatolni. A felolvasó mellett hárman vagy négyen is komoly arccal ültek, pillantásuk valahová a távolba meredt.

*Az anya a szomszéd faluba jár
Dolgozni,
Vizet híz, tüzet rak,*

Gabonát őröl, lisztet csinál,
És este hazatér, de
Még haza se ér,
Hallja a baba sírását,
És eltölti a szeretet.
Keble zihál, szíve sajog,
A tej megindul, vissza sem tarthatja,
A házhoz fut,
És a baba, aki látja,
Hogy anyja távolról közeleg,
Agya jár, fejét rázza,
És sír érte.
Az anyja lehajol,
Két kezébe fogja,
Ajkát ajkához húzza,
Nincs ennél nagyobb szeretet.
Amikor a gyerek kétéves,
Elhagyja anyja keblét,
De apja nélkül honnan tudná,
Hogy a tűz éget?
Anyja nélkül honnan tudná,
Hogy a kés
Levághatja ujjait?
Amikor hároméves, elválasztják, és
megtanulja,
Hogyan egyen.
Apja nélkül honnan tudná,
Hogy a méreg öl?
Anyja nélkül honnan tudná,
Hogy a gyógyszer gyógyít?
Amikor a szülők vendégségbe mennek,
És csodálatos finomságokkal
Kínálják meg őket,
Nem eszik meg, hanem zsebre rakják
Az ételt,
És hazaviszik a gyerekeknek,
Hogy örvendezzen.

– Már megint pityeregsz?

- Nem tudom megállni. Eszembe jutott valami.
- Hagyd abba, különben én is rákezek.

A szülők iránti érzékenység szigorúan tabu volt ezek között, a társadalom peremén elhelyezkedő alakok között, mert attól tartottak, ha kimutatják gyermeki szeretetüket, azt a többiek gyengeségnek, elpuhultságnak vagy még rosszabbnak tartják. Micsoda örömmel töltötte volna el Oszugi öreg szívét, ha most látja őket! A szútra, talán nyelvének egyszerűsége miatt, a szívük mélyéig meghatotta őket.

- Ez minden? Nincs tovább?
- De, még hosszan tart!
- Várjatok egy picit, jó? - Dzsúró felállt, hangosan kifújta az orrát, és leült, hogy végigénekelje.

*Ahogy a gyerek nő,
Apja ruhákat hoz, hogy felruházza,
Az anyja a haját fésüli,
És minden szépet, amijük csak van,
Neki adnak a szülők.
S maguknak csak azt tartják,
Ami öreg és megkopott.
A gyerek eljegyez valakit,
És a házba hozza azt az idegent.
A szülők távolibbak lesznek,
Az új férj és feleség
Egymáshoz kötődnek,
Szobájukban maradnak,
És boldogan beszélgetnek egymás között.*

- Pontosan így van – szólt közbe egy hang.

*A szülők megöregednek,
Szellemük gyengül, erejük párolog,
És csak a gyerekre számíthatnak,
Csak az ő felesége tehet meg nekik*

*dolgokat.
De a gyerek többé nem jön hozzájuk,
Sem este, sem napközben,
Szobájuk hideg,
Nincs több vidám beszélgetés.
Úgy élnek, mint magányos vendégek a
fogadóban.
És ha baj van, és gyereküket hívják,
Tíz esetből kilencszer nem jön,
Nem is szolgálja őket,
Megharagszik, és korholja őket,
Azt mondja, halnának már meg,
Mintsem, hogy terhére legyenek
mindenkinek,
A szülők hallják, és szívük megtelik
Fájdalommal.
Amikor kicsi voltál, mondják sírva,
Nélkülünk meg sem születnél volna,
Nélkülünk meg nem nőttél volna,
Ó, hogy is...*

Dzsúró hirtelen elhallgatott, félrehajította a szöveget. – Nem... nem tudom folytatni. Olvassa valaki más.

De senki nem folytatta. Feküdtek, keresztbe tett lábbal üldögéltek, lehorgasztott fejjel, és sírtak, mint az elveszett gyermekek.

Ennek a valószínűtlen jelenetnek a közepébe toppant be Szaszaki Kodzsiró.

19
VÖRÖS TAVASZI ESŐ

– Jadzsibej nincs itt? – kérdezte Kodzsiró hangosan.

A játékosokat annyira lefoglalta az izgalom, a sírókat pedig a gyerekkori emlékeik, hogy senki nem felelt. Kodzsiró Dzsúróhoz lépett, aki a hátán feküdt, karjával eltakarta szemét.

– Szabad kérdezni, mi történik itt?

– Ó, nem tudtam, hogy ön az, uram! – Dzsúró és a többiek megtörölték a szemüket, kifújták az orrukat, felpattantak, és jámborul hajlongtak kardmesterük előtt.

– Sírtál? – kérdezte Kodzsiró.

– Igen. Úgy értem, nem.

– De furcsa vagy!

A többiek elszállingóztak, Dzsúró pedig nekilátott, hogy elmesélje véletlen találkozását Muszasival. Boldog volt, hogy elterelheti valamivel Kodzsiró figyelmét arról, hogy milyen állapotban van a fiatal férfiak lakhelye.

– Mivel a főnök távol van, nem tudtuk, mit tegyünk, ezért Oszugi úgy határozott, elmegy, és meglátogatja önt.

Kodzsiró szeme felvillant.

– Muszasi Bakurócsóban szállt meg egy fogadóban?

– Igen, de most már Zusino Kószuke házában lakik.

– Milyen érdekes egybeesés.

– Igen?

– Történetesen Zusinóhoz küldtem el a Zászlórudat. Ami azt illeti, már készen is kéne hogy legyen. Erre jöttem érte menet.

– Járt már ott?

– Még nem. Gondoltam, előbb beugrom ide néhány percre.

– Micsoda szerencse! Muszasi megtámadhatta volna, ha váratlanul felbukkan.

– Nem tartok tőle, de hogyan tárgyaljak az idős hölgygel, ha nincs itt.

– Nem hiszem, hogy máris Iszaragóba ért. Érte küldök egy gyors futót, hogy hívja vissza.

Az este megtartott haditanácson Kodzsiró kifejezte véleményét, miszerint nincs okuk megvárni Jadszibej visszatértét. Ő maga fog Oszugi segédjeként közreműködni, hogy a vénasszony ennyi idő elteltével végre bosszút állhasson. Dzsúrót és Korokut is megkérték, hogy menjenek velük, inkább a becsület kedvéért, mintsem, hogy segítsenek. Bármennyire is hallottak már Muszasi híreről, meg sem fordult a fejükben, hogy ellenfele lehet kitűnő mesterüknek.

Azonban aznap este már semmit sem tehettek. Bármennyire lelkes volt is Oszugi, halálosan fáradt volt, és hátfájásról panaszkodott. Úgy határoztak, másnap estére halasztják a tervüket.

Másnap délután Oszugi hideg vízben megmosdott, befeketítette a fogát, befestette a haját. Szürkületkor elkezdte harci előkészületeit. Először is fölvette a fehér alsóneműt, amelyet azért vett, hogy abban temessék el, és amelyet évek óta magával hordott. Utazásai közben minden egyes templomban és szentélyben rányomatta a jószerencsét kérő bélyeget; Oszakában a Szumiosi-szentélyben, Kiotóban az Ojama Hacsiman-szentélyben és a Kiomizuderában, Aszakuszában a Kannon-templomban és az ország más, kevésbé jelentős vallási intézményeiben is. A szent nyomatoktól a ruha festett kimonóra emlékeztetett, s Oszugi nagyobb biztonságban érezte magát benne, mint ha páncél lett volna rajta. A Matahacsinak szóló levelet a *Szülők iránti hatalmas szeretet*

szútrájának egy példányával gondosan az obija alatti selyemövébe tette. Volt nála egy másik levél is, amelyet mindig egy kis pénzes erszényben hordozott, az így szólt: „Ámbár idős vagyok, az lett a sorsom, hogy kóboroljak az országban, remélve, hogy nagy vágyam megvalósíthatom. Nem tudhatom, nem pusztulok-e el útközben ellenség kardja vagy betegség által. Ha ez lenne a sorsom, kérem a tisztviselőket és a jóakarató embereket, küldjék az ebben az erszényben levő pénzből haza a testem. Szugi, Hon'iden özvegye, Josino falu, Mimaszaka tartomány.”

Kardja a helyén volt, a lábszárát fehér védő fedte, kezére ujjatlan kesztyűt húzott, ujjatlan kimonóját vaköltéses obi tartotta biztosan, előkészületeivel már csaknem megvolt. Egy edény vizet tett az íróasztalára, elétérdelt, és így szólt:

– Megyek hát! – Aztán behunyta a szemét, mozdulatlanul ült, gondolatait Gon bácsi felé irányította. Dzsúrő résnyire nyitotta a sódzsit, és bekukucskált.

– Készen van? – kérdezte. – Ideje indulnunk. Kodzsiró vár.

– Kész vagyok.

Csatlakozott a többiekhez, és a díszhelyre ment, amelyet számára hagytak az alköv előtt. A templomszolga poharat vett le az asztról, Oszugi kezébe tette és elővigyázatosan töltött neki egy kis szakét. Aztán Kodzsirónak és Dzsúrónak is. Miután mind a négyen kiitták, eloltották a lámpát, és útnak indultak.

A Hangavara-emberek közül jó néhányan lármáztak, hogy őket is vigyék, de Kodzsiró elutasította őket. Nagyobb csapat nemcsak, hogy magára vonná a figyelmet, de gátolná is őket a harcban.

Kiléptek a kapun, de az egyik fiatalember utánuk szólt, hogy várjanak. Aztán szikrákat pattintott kovakóból, hogy így kívánjon nekik szerencsét. Odakint az esőtől terhes ég alatt

fülemülék daloltak.

Ahogy a sötét, kihalt utcákon haladtak, a kutyák ugatni kezdtek, talán valami ösztönös érzés megsűgta nekik, hogy ez a négy ember gonosz ügyben jár.

– Mi ez? – kérdezte Koroku. Hátranézett a keskeny utcácskában.

– Láttál valamit?

– Valaki követ minket.

– Nyilván a mieink közül valaki – vélte Kodzsiró. – Mind olyan lelkesek voltak, hogy velünk jöhessenek!

– Nagy a szájuk.

Befordultak egy sarkon, és Kodzsiró megállt egy ház eresze alatt.

– Kószuke boltja itt van, nem? – Suttogva beszéltek.

– Lenn az út végén, a másik oldalon.

– Most mit tegyünk? – kérdezte Koroku.

– Ahogy megbeszéltük. Hárman elrejtőzködtök itt az árnyékban, én bemegyek a boltba.

– Mi lesz, ha Muszasi kioson a hátsó ajtón?

– Ettől ne tartsatok, ugyanúgy nem fog megfutni előlem, mint én sem előle. Ha megszökik, oda a hírneve.

– Talán mégis jobb lenne, ha a ház két oldalán rejtőzködnénk, biztos, ami biztos.

– Rendben! Akkor, ahogy megbeszéltük. Én kihívom Muszasit, és sétálni kezdek vele. Amikor Oszugi közelébe érünk, előrántom a kardom, és váratlanul megtámadom. Ekkor jön el az idő, hogy Oszugi előugorjon, és lesújtson rá.

Oszugi eltelt a hálától.

– Köszönöm, Kodzsiró, olyan jó hozzám. Nem lehet más, mint a nagy Hacsiman inkarnációja. – Tapsolva meghajolt, mintha valóban a Hadistennel állna szemben.

Kodzsiró tiszta szívéből meg volt győződve arról, hogy helyesen cselekszik. Átlagos halandó aligha tudná elképzelni, micsoda önelégültséggel

lépte át Kószuke küszöbét.

Kezdetben, amikor Muszasi és Kodzsiró még nagyon fiatalok voltak, és mindkettő csupa harci vágy és bizonyíthatnék, nem volt igazi, mély oka annak, hogy ellenségeskedjenek. Rivalizálásuk természetesen volt, de mindössze annyi, amennyi érthető két erős és csaknem egyforma harcos között. Kodzsirónak az fájt végül annyira, hogy látta, mint tesz szert Muszasi egyre nagyobb hírre. Muszasi a maga részéről tisztelte Kodzsiró hihetetlen tudását, ha a jellemét nem is, és mindig bizonyos óvatossággal bánt vele. Az évek múltán azonban többször is szembekerültek egymással, a Josioka-ház, Akemi sorsa, a Hon'iden özvegy ügyében, s megbékélésről immár szó sem lehetett.

És most, hogy Kodzsiró elvállalta, hogy Oszugi védelmezője lesz, az események láncolata magán viselte a végzet eltéveszthetetlen pecsétjét. Kodzsiró kopogtatott az ajtón.

– Ébren van? – Fény szűrődött ki egy hasadékon, de egyébként életnek nyoma sem látszott.

– Ki az? – kérdezte kis idő elteltével egy hang.

– Ivama Kakubei adta oda a kardomat, hogy hozza helyre. Azért jöttem.

– Az a hosszú, arról beszél?

– Nyissa ki, és engedjen be.

– Egy pillanat.

Az ajtó kinyílt, és a két férfi farkasszemet nézett.

– Még nem vagyok kész – mondta Kószuke kurtán, elállva az utat.

– Értem. – Kodzsiró befurakodott mellette, és leült a bolt bejáratához vezető lépcsőre. – Mikorra lesz kész?

– Lássuk csak... – Kószuke az állát vakargatta, a szeme sarka lekonyult, hosszú arca még hosszabbnak látszott. Kodzsirónak rossz érzése támadt, hogy hülyét csinálnak belőle.

- Nem gondolja, hogy túlságosan soká tart?
 - Világosan megmondtam Kakubeinek, nem tudhatom, mikor leszek készen.
 - Nem tudom sokáig nélkülözni.
 - Ez esetben visszaadom.
 - Ez meg mi? – hökkent meg Kodzsiró. Kézművesek nem szoktak így beszélni egy szamurájjal. Ám meg sem próbálta kideríteni, hogy mi okozhatja a férfi különös viselkedését; arra a következtetésre jutott, hogy előre sejtették a látogatását. Úgy vélte, a legjobb, ha gyorsan cselekszik.
 - Hallottam, hogy önnél lakik Mijamoto Muszasi Mimaszakából.
 - Hol hallotta? – kérdezte Kószuke. Idegesnek látszott. – Történetesen valóban nálunk lakik.
 - Volna kedves szólni neki? Rég találkoztam vele utoljára, még Kiotóban.
 - Hogy hívják?
 - Szaszaki Kodzsirónak. Tudni fogja, ki vagyok.
 - Szólok neki, hogy itt van, de azt nem tudom, fogadhatja-e önt.
 - Egy pillanat.
 - Tessék?
 - Talán jobb, ha elmagyarázom. Történetesen Hoszokava nagyúr házában hallottam, hogy Muszasi itt él önnél. Azzal az elképzeléssel jöttem ide, hogy meghívom Muszasit, igyunk valamit, beszéljessünk.
 - Értem. – Kószuke eltűnt a ház hátsó részében.
- Kodzsiró azon tűnődött, mit tegyen, ha Muszasi megérezte, hogy valami bűzlik, és nem hajlandó találkozni vele. Két vagy három lehetőséget is végiggondolt, de mielőtt döntött volna, vérfagyasztó sikoly riasztotta föl.
- Hatalmasat ugrott, mintha belerúgtak volna. Rosszul számolt! Átláttak a stratégiáján, nemcsak, hogy átláttak rajta, ellene is fordították! Muszasi nyilván kiosont a hátsó

ajtón, megkerülte a házat, és támadott. De ki sikoltott? Oszugi? Dzsúró? Koroku?

Hát, ha így áll a helyzet... gondolta Kodzsiró komoran. Kifutott az utcára. Izmai megfeszültek, vére vadul lüktetett az ereiben, kész volt bármire. Előbb vagy utóbb úgyis meg kellene küzdenem veled, gondolta. Azóta tudta, hogy a Hiei-hegy hágóján találkoztak. Eljött az idő! Kodzsiró megfogadta, ha Oszugit levágták, Muszasi vérét nyújtja áldozatul, hogy a vénasszony lelke örök békét nyerjen.

Alig tett meg tíz lépést, amikor az út széléről a nevét hallotta. A fájdalmas hang nehezen hatolt át futó lépte zaján.

– Koroku, te vagy az?

– Le-le-levágtak.

– Dzsúró! Hol van Dzsúró?

– Őt-őt is.

– Hol van? – Mielőtt Koroku válaszolhatott volna, Kodzsiró vagy harminc lábnyira tőle megpillantotta Dzsúró véráztatta testét.

– Koroku – harsogta. – Merre ment Muszasi?

– Nem...nem... Muszasi volt. – Koroku nem volt képes fölemelni a fejét. Bágyadtan ingatta.

– Mit mondasz? Nem Muszasi támadott meg?

– Nem... nem... Musza...

– Hát ki?

De Koroku már nem tudott válaszolni a kérdésre.

Kodzsiró agyában vadul kergették egymást a gondolatok. Dzsúróhoz futott, és kimonójának vörös, ragacsos gallérjánál fogva felhúzta.

– Dzsúró, mondd meg, ki tette? Merre ment?

De Dzsúró a maradék erejével, csak ennyit mondott sírva:

– Anyám... elnézést... nem kellett volna...

– Miről beszélsz? – horkant föl Kodzsiró, s elengedte a véres ruhadarabot.

– Kodzsiró! Kodzsiró! Maga az?

Arrafelé futott, ahonnan Oszugi hangját

hallotta. A vénasszony tehetetlenül feküdt egy árokban, széna és zöldséghej tapadt az arcára, hajára.

– Segítsen ki innen – könyörgött.

– Mit csinál a koszos vízben?

Kodzsiró hangjában nem együttérzés csengett, hanem düh. Mindén teketória nélkül kirángatta a vénasszonyt az útra, ahol Oszugi rongycsomóként esett össze.

– Merre ment az az ember? – nyögte ki Oszugi, megelőzve Kodzsirót.

– Milyen ember? Aki megtámadta?

– Nem tudom pontosan, mi történt, de biztos vagyok, hogy az a férfi volt, aki követett minket.

– Hirtelen támadott?

– Igen. Mint a szélroham, bukkant elő a semmiből. Nem volt idő a beszédre. Előugrott az árnyékból, és rögtön lecsapta Dzsúrót. Mire Koroku kardot rántott, őt is megsebezte.

– És merre ment?

– Engem félrelökött, még csak nem is láttam, de a lépései alapján arra távozott. – A folyó felé mutatott. Kodzsiró keresztülfutott a kihalt térségen, ahol a lóvásárokat tartották. Elért a janalgiharai töltéshez és megállt körülnézni. Némileg távolabb épületfákat, fényt, embereket látott.

Amikor közelebb ért, látta, hogy gyaloghintó-hordozók.

– A két társamat megsebezték arra, a mellékutcában – szólta oda hozzájuk. – Szedjétek föl őket, és vigyétek el Hangavara Jadzsibej házába, az ácsok negyedébe! Találtok egy vénasszonyt is mellettük, vigyétek őt is.

– Rablók támadták meg?

– Vannak rablók erre?

– Rengetegen. Még nekünk is elővigyázatosnak kell lennünk.

– Bárki volt is, erre kellett futnia, a felől a sarok felől. Nem láttatok valakit?

– Úgy érti, épp most?

– Igen.

– Indulok – mondta a palankinvivő. Társaival fogták a három gyaloghintót, és induláshoz készülődtek.

– Mi lesz a díjjal? – kérdezte az egyikük.

– Majd ott megkapjátok.

Kodzsiró gyorsan keresztülfutott a folyópart és az épületfák közti téren, s közben úgy döntött, hogy akár vissza is mehet Jadzsi-be házába. Nem sok értelme Oszugi nélkül találkoznia Muszasival, ami egyébként is ostobaság lett volna a mostani lelkiállapotában.

Elindult visszafelé. Tűzgáthoz ért, amelynek egyik oldalán fák sorakoztak. Kodzsiró nézte egy ideig, aztán ahogy elfordult, penge villanását észlelte a fák közül. Mire észbe kapott, fél tucat levél hullott le. A vágás a fejét célozta meg.

– Sárga májű gyáva – üvöltötte.

– Én ugyan nem – hangzott a válasz, és a kard másodszor is lecsapott a sötétből. Kodzsiró megperdült, és vagy két métert hátraugrott.

– Ha Muszasi vagy, miért nem használod az illő... – De mire befejezhette volna, a kard ismét lecsapott. – Ki vagy? – kiáltotta. – Nem tévesztesz össze valakivel?

Egy újabb csapás elől is sikerült elhajolnia, és a támadója – elszántsága ellenére is – rájött a negyedik próbálkozás előtt, hogy így csak az erejét vesztegeti. Taktikát változtatott, maga elé nyújtott pengével kezdett araszolni előre. A szeme tüzesen csillogott.

– Csend – mordult. – Nem tévesztelek össze senkivel. Talán ha megmondom a nevem, az felfrissíti a memóriád. Hódzsó Sinzó vagyok.

– Obata egyik tanítványa, nem?

– Megsértetted a mesteremet, és megölted több társamat.

– A harcosok törvénye szerint nyíltan, bármikor kihívhatsz. Szaszaki Kodzsiró nem

bújócskázik.

– Megöllek.

– Rajta. Próbáld meg!

Kodzsiró figyelte, mint csökken köztük a távolság. Tizenkét láb, tizenegy, tíz, közben nyugodtan meglazította a kimonója felső részét, és jobb kézzel megmarkolta kardját.

– Gyere csak – kiáltotta.

A kihívástól Sinzó önkéntelenül is habozott, megingott egy pillanatra. Kodzsiró előrehajolt, a karja mint az íj pattant, fémcsengés hallatszott. A következő másodpercben a kardja élesen visszapattant hüvelyébe. Az egész mindössze egy vékony villanás volt. Sinzó még szétterpesztett lábbal állt. Vér sem látszott, de nyilvánvaló volt, hogy megsebesült. Bár a kardját még szemmagasságban maga elé nyújtotta, bal karjával ösztönösen a nyakához kapott.

– Ó – hallatszott a nyögés Sinzó mindkét oldalán egyszerre. Kodzsirótól és attól a férfitől, aki Sinzó mögül futott előre. Kodzsiró a közeledő lépések hangjára eltűnt a sötétben.

– Mi történt? – kiáltotta Kószuke. A kezét nyújtotta, hogy támogassa Sinzót, de az egész súlyával a karjába zuhant. – Hű, ez rosszul néz ki! – kiáltotta Kószuke. – Segítség! Valaki segítsen!

Kis húsdarab, nem nagyobb, mint egy kagylóhéj, hullott ki Sinzó nyakából. A kilövellő vér először Sinzó karját, aztán a kimonója elejét áztatta el, egészen a lábáig.

Halk puffanás, amint egy újabb zöld szilva pottyant le a fáról a sötét kertben odakinn. Muszasi ügyet se vet rá, ha hallja egyáltalán. A lámpa éles, bizonytalan fényében kócos haja tuskésnek, keménynek látszik, vöröses, hiányzik belőle a természetes zsiradék.

Az anyja gyakran panaszkodott, milyen nehezen kezelhető gyerek. A makacsság, amely az anyját oly gyakran fakasztotta könnyekre, még mindig megvolt benne, ugyanolyan elpusztíthatatlanul, mint a gyerekkori fekély nyomán maradt heg a fején.

Emlékek öntötték el az anyjáról, az arc, amelyet faragott, időnként határozottan az anyjáéra hasonlított. Néhány perccel korábban Kószuke jött az ajtajához, habozott, majd beszólt.

– Dolgozik még? Egy Szaszaki Kodzsiró nevű férfi azt mondja, szeretne beszélni önnel. Lent várakozik. Óhajt beszélni vele, vagy mondjam inkább neki, hogy már lefeküdt?

Muszasinak olyan érzése volt, hogy Kószuke elismételte az üzenetet, de azt már nem tudta, hogy ő válaszolt-e.

A kis asztal, a térde, körötte a padló mind csupa faforgács volt. Megpróbálta befejezni a Kannon-szobrot, amelyet a kardért cserében ígért Kószukénak. A feladat igazi kihívás volt, mert Kószuke, vagyis olyan ember kérésére faragta a szobrot, aki határozottan meg tudta mondani, mi tetszik neki, s mi nem.

Ahogy Kószuke kivette szekrényéből a huszonöt centis fadarabot, és gyengéden átnyújtotta, Muszasi rögtön látta rajta, hogy legalább hat-hétszáz éves lehet. Kószuke értékes örökségként bánt vele, mert egy nyolcadik

századi templomból származott Sinagából, Sótoku herceg sírjáról.

– Éppen arra utaztam, amikor felújították a régi épületeket – magyarázta. – Néhány bolond pap és ács felvágta a régi oszlopokat tűzifának. Nem tudtam elnézni, hogy így elvesztegetik ezt a fát, ezért levágattam magamnak ezt a tuskót.

A rost jó volt, akárcsak a fa érzése a kése alatt, de amikor Muszasi belegondolt, milyen nagyra értékeli Kószuke a kincsét, ideges lett. Ha hibázik, pótolhatatlan anyagot tesz tönkre.

Csattanás hangzott, mintha a szél kicsapta volna a kerti sövénynél a kaput. Jóformán az első alkalommal pillantott föl a munkájából, amióta faragni kezdett. Talán Iori, gondolta. Oldalt biccentette a fejét, várt.

– Mit ácsorogsz ott? – kiáltott Kószuke a feleségére. – Mit tátod a szád? Nem látod, hogy ez az ember súlyos sebesült? Nem mindegy, melyik szoba?

Kószuke mögött a Szinzót cipelő férfiak izgatottan ajánlgatták a segítségüket.

– Van valami alkohol, hogy lemossuk a sebet? Ha nincs, hozhatok.

– Hívom az orvost!

Miután a hangzavar egy kicsit csillapodott, Kószuke így szólt:

– Szeretném megköszönni mindannyiőtoknak. Azt hiszem, megmentettük az életét. Kár aggódnunk. – Mélyen meghajolt a távozók előtt.

Muszasi végül kezdte felfogni, hogy valami történt, és Kószukénak is köze van hozzá. Lesöpörte a forgácsot a térdéről, lement a lépcsőformára rakott raktárládák tetején, majd be a szobába, ahol Kószuke és a felesége néztek egy sebesültet.

– Ó, hát ébren van még? – kérdezte a kardcsiszoló. Odébb húzódott, hogy helyet adjon Muszasinak. Muszasi leült a sebesült párnája mellé.

– Ki ez? – kérdezte.

– Mondhatom, hatalmas meglepetés. Csak akkor ismertem meg, amikor ideértünk vele, de Hódzsó Sinzó, az avai Hódzsó nagyúr fia. Kitűnő fiatalember, több éve Obata Kagenorinál tanul.

Muszasi óvatosan felemelte a Sinzó nyaka körül levő fehér kötés szélét, és megnézte a sebet, amelyet kiégettek, majd alkohollal kimostak. A kagylóhéjnyi húsdarab precízen volt kivágva, kilátszott a lüktető nyaki ütőér. Sinzó nagyon közel járt a halálhoz.

– Ki tehetete? – tűnődött Muszasi. A seb formájából valószínűnek látszott, hogy a kard a fecskevágás fölfelé ívelő mozdulatával találta el a fiatalembert.

Fecskevágás? Kodzsiró specialitása.

– Tudja, mi történt? – kérdezte Muszasi.

– Még nem.

– Természetesen én sem, de annyit mondhatok, Szaszaki Kodzsiró műve – bólogatott magabiztosan.

Amikor visszaért a szobájába, kezét feje alá téve végigfeküdt a tatamin, ügyet se vetve a körülötte levő rendetlenségre. Bár fáradt volt, nem törődött a leterített priccsel sem.

Csaknem negyvennyolc órán át, szünet nélkül dolgozott a szobron. Nem szobrász volt, így hiányzott az a technikai tudás, amely segített volna, hogy bonyolult problémákat megoldjon. Azokhoz az ügyes fogásokhoz sem értett, amelyekkel el lehet tussolni egy-egy hibát. Semmi más alapja nem volt, csak a szívében őrzött Kannon-kép, és egyedüli technikája az volt, hogy megtisztította az agyát minden elterelő gondolattól, és mindent elkövetett, hogy a szívében élő képet hűen átvigye a fára.

Időnként kezdte úgy érezni, hogy alakul a szobor, de ilyenkor valahogy rögtön rosszabbul ment, mintha szakadék támadt volna az agyában őrzött kép és a késsel dolgozó kéz között. Amint

úgy érezte, haladni kezd, ismét csak nem ment a faragás. jó néhány ügyetlen kezdet után az ősi fadarab alig tízcentisre zsugorodott.

Kétszer is hallotta a fülemüle hangját, majd tán egy órát aludt. Amikor felébredt, erős teste tele volt energiával, agya tökéletesen tiszta volt. Ez alkalommal sikerülni fog, gondolta, mihelyt fölkel. A ház mögötti kúthoz ment, megmosta az arcát, és kiöblítette a száját, a fogát. Felfrissülve ült le ismét a lámpa mellé, és újult erővel dolgozott tovább.

Most másképp érezte a kést a fa sejtjeiben, szinte érezte a tuskóban megőrzött történelmi évszázadokat. Tudta, ha ez alkalommal is ügyetlenül farag, semmi nem marad, csak egy halom haszontalan forgács. A következő néhány órában lázas intenzitással koncentrált. Egyszer sem egyenesedett föl, nem állt meg egy pohár vizet inni. Az ég szürkülni kezdett, a madarak daloltak, az övé kivételével a ház összes ajtaja kitárult a reggeli takarításhoz. Ám az ő figyelme továbbra is késének hegyére összpontosult.

– Muszasi, jól van? – kérdezte a vendéglátója aggódva, amikor kinyitotta a sódzsit, és belépett a szobába.

– Nem megy – sóhajtott Muszasi. Kiegyenesedett, félrehajította a kést. A tuskó nem volt nagyobb egy férfi hüvelykujjánál. Mint a lehullott hó, hevert a forgács a lába körül.

– Nem megy?

– Nem.

– Mi van a fával?

– Eltűnt... Nem tudtam előcsalogatni belőle a boddhiszátva alakját. – A feje mögé tette a kezét, úgy érezte, visszatér a földre, miután meghatározhatatlan ideig lebegett megvilágosodás és csalódás között. – Egyáltalán nem megy. Ideje felejteni és meditálni.

A hátára feküdt. Amikor behunyta a szemét, a szétszórtság elhomályosult, vakító köd foglalta el

helyét. Muszasi agyát fokozatosan betöltötte a végtelen úr gondolata.

A vendégek, akik ma reggel távoztak a fogadóból, többnyire lókereskedők voltak, az előző nap véget ért négynapos piac után hazatérőben. Az elkövetkezendő néhány héten a fogadónak kevés vendége lesz. A tulajdonosnő megpillantotta a lépcsőn fölfelé haladó Iorit. Kiszólt neki az irodából.

– Mit óhajt? – kérdezte Iori. Onnan, ahol állt, jól látta a nő művészien álcázott kopasz foltját.

– Hová mégy?

– Föl, a mesteremhez. Valami baj van?

– Több, mint gondolod – felelte az asszony lemondó pillantással. – Mikor mentél el innen?

Iori az ujjain számolta.

– Azt hiszem a tegnapelőtt előtti nap.

– Három nappal ezelőtt, nem?

– Így van.

– Hát, nem kapkodtad el! Mi történt? Elvarázsolt egy róka, vagy valami ilyesmi?

– Honnan tudja? Biztos maga is róka. – Iorinak annyira tetszett a saját válasza, hogy kuncogni kezdett, újra elindult fölfelé a lépcsőn.

– A tanárod már nem itt lakik.

– Nem hiszem. – Felszaladt a lépcsőn, de hamarosan csalódott pillantással tért vissza. – Szobát változtatott?

– Mi van veled? Mondtam, hogy elment.

– Valóban? – riadtság csendült a fiú hangjában.

– Ha nem hiszel nekem, nézd meg a főkönyvet. Látod?

– De miért? Miért ment el, mielőtt visszaérek?

– Mert túlságosan sokáig voltál el.

– De... de... – Iori könnyekre fakadt. – Hová ment? Kérem, mondja meg!

– Nem mondta meg, gondolom, azért hagyott

itt, mert haszontalannak tartott.

Iori elvörösödve rohant ki az utcára. Nézett jobbra, nézett balra, aztán fel az égre. Könnyecseppek csurogtak az arcán.

Az asszony egy kefével vakargatta a kopasz foltot a fején. Rekedtes nevetésbe tört ki.

– Hagyd abba a pityergést – szólt utána. – Csak ugrattalak. A tanárod odaát lakik a kardcsiszolónál. – Alig fejezte be a mondatot, máris egy szalmapatkó repült az irodába.

Iori jámboran, tisztelettel leült Muszasi lábához, és fojtott hangon megszólalt.

– Megjöttem.

A gyerek érezte a házat belengő mélabút, a faforgácsot nem pucolták el, és a kifogyott lámpa is ott állt, ahová az előző éjszaka tették.

– Megjöttem – ismételte Iori ugyanolyan halkán, mint az előbb.

– Ki az? – motyogta Muszasi, lassan kinyitva a szemét.

– Iori.

Muszasi gyorsan felült. Bármennyire megkönnyebbült is, hogy a gyerek biztonságban van, kurtán üdvözölte.

– Ó, szóval te vagy?

– Elnézést, hogy ilyen soká tartott. Bocsássa meg – folytatta Iori, mert Muszasi hallgatott. De nem kapott választ sem a bocsánatkérésre, sem az udvarias meghajlásra.

Muszasi mindössze meghúzta az obiját.

– Nyiss ablakot, és takarítsd föl a szobát – utasította.

Mire Iori annyit mondott volna, hogy „igen, uram”, már kinn is volt.

Muszasi lement a hátsó szobába, és megkérdezte Kószukét, hogy van a sebesült.

– Úgy látom, jobban érzi magát.

– Fáradtnak látom. Órizzem én reggeli után,

hogyan pihenessen?

– Nem szükséges – felelte Kószuke. – De valamire szeretném megkérni – tette hozzá. – Azt hiszem, értesítenünk kéne az Obata-iskolát a dologról, de nem tudok senkit elküldeni.

Muszasi felajánlotta, hogy maga elmegy, vagy elküldi Iorit. Visszatért a szobájába, amelyet Iori közben rendbe tett. Leült.

– Iori, van válasz a levelemre? – kérdezte.

Iori, aki attól tartott, megmossák a fejét, megkönnyebbülten mosolygott.

– Igen, hoztam választ, itt van. – Diadalmas pillantással halászta elő a levelet a kimonójából.

– Hadd lám!

Iori a térdén előrecsusszant, és az összehajtogatott papírt Muszasi kinyújtott kezébe tette.

„Sajnálattal közlöm – írta Szuokekuró –, hogy Munenori nagyúrnak mint a sógun oktatójának nem áll módjában megvívni önnel, ahogy ön kérte. Ha azonban valamely más célból meglátogatna minket, lehetőség van rá, hogy a nagyúr a dódzsóban fogadja önt. Ha még mindig oly erősen él önben a vágy, hogy kipróbálja a tudását a Jagyú-iskola ellen, azt hiszem, a legjobb tanács, amelyet adhatok, hogy próbálkozzon Jagyú Hiógóval, azonban sajnálattal mondom, hogy tegnap elindult Jamatóba, Szekisúsza nagyúr betegágyához, aki sajnos nagyon beteg. Miután így áll a helyzet, arra kell kérnem, halassza el a látogatását. Alkalmas időben boldogan a rendelkezésére állok segítségemmel.”

Muszasi lassan összehajtotta a hosszú tekercset, elmosolyodott. Iori kezdett megnyugodni, kényel-mesen kinyújtotta a lábát.

– A ház nem Kobikocsóban van, hanem egy Higakubó nevű helyen. Nagyon nagy, ragyogó, és Kimura Szuokekuró sok finomat adott...

Muszasi szemöldöke helytelenítően

megemelkedett.

– Iori – reccsent.

A fiú gyorsan visszarántotta illő helyére a lábát.

– Igen, uram!

– Még ha eltévedtél is, nem gondolod, hogy három nap meglehetősen nagy idő?

– Elvarázsolt egy róka.

– Egy róka?

– Igen, uram, egy róka.

– Hogyan varázsolhat el róka olyan fiút, mint te, aki vidéken született és nevelkedett.

– Nem tudom, de egyszerűen nem emlékszem, hol voltam utána fél nap és fél éjszaka.

– Hm. Igen különös.

– Igen, uram. Magam is úgy gondolom. Talán az edői rókák erősebben hatnak az emberre, mint a vidékiek.

– Ez lehet a helyzet. – Muszasi látta a fiú komolyságát, s egyszerűen nem volt szíve, hogy alaposan megmossa a fejét, de szükségét látta, hogy megértesse vele a dolgot. – Gyanítom – folytatta –, olyasmivel is húztad az időt, amivel nem kellett volna.

– Hát, a róka követett engem, és hogy el ne varázsoljon, megvágtam a kardommal. Aztán a róka megbüntetett miatta.

– Nem így van!

– Nem?

– Nem. Nem a róka büntetett meg, hanem a saját lelkiismereted, amely láthatatlan. Ül le szépen, és gondolkodj rajta egy ideig. Amikor visszajövök, elmondod nekem, mit gondolsz, mit jelent ez.

– Igen, uram. Elmegy valahová?

– Igen. Kódzsimacsiba, a Hirakava-szentély közelébe.

– Estére visszaér, ugye?

– Aha, gondolom. Hacsak egy róka el nem kap. Ezzel Muszasi elment, magára hagyta Iorit,

hogy a lelkiismeretén rágódjon. Odakint az eget elhomályosították a nyári esős évszak hirtelen, szürke felhői.

AZ ELHAGYOTT PRÓFÉTA

Tücsökciripelés töltötte be a Hirakava Tendzsinszentély körüli erdőt. Bagoly huhogott, amint Muszasi a kaputól az Obata-iskola bejárati csarnokába ment.

– Jó napot – szólalt meg, de a köszöntése mintha üres barlangban visszhangzott volna.

Kisvártatva lépéseket hallott. A két kardot hordó, fiatal szamuráj szemlátomást nem egyszerű beosztott volt, akit ajtónyitással bíztak meg.

– Szabad kérdezni a nevét? – tudakolta, anélkül hogy letérdelt volna. Bár nem lehetett több huszon-négy-huszonöt évesnél, olyan benyomást keltett, mint akit érdemes komolyan venni.

– Mijamoto Muszasinak hívnak. Helyesen gondolom, hogy ez itt Obata Kagenori Hadtudományi Akadémiája?

– Így van – hangzott a pattogó válasz. A szamuráj nyilván azt várta, hogy Muszasi mesélni kezdi, mint utazgat körben az országban, hogy tökéletesítse tudását a harcművészetekben és így tovább.

– Iskolájuk egyik tanítványa harc közben megsebesült – mondta azonban Muszasi. – Zusino Kószuke kardcsiszoló házában ápolják, gondolom, ismeri őt. Kószuke kérésére jöttem.

– Csakis Sinzó lehet! – Mély döbbenetet látszott az ifjú arcán, de gyorsan összeszedte magát. – Bocsásson meg nekem. Kagenori egyetlen fia, Jogoró vagyok. Köszönöm, hogy vette a fáradságot, s eljött közölni velünk. Sinzó életveszélyben van?

– Reggel úgy látszott, jobban van, de még korai lenne mozdítani. Azt hiszem, bölcs volna egy

ideig Kószuke házában hagyni.

– Remélem, átadja a köszönetünket Kószukénak.

– Boldogan.

– Az igazat megvallva, amióta apám beteg, Sinzó vezette helyette az iskolát, egészen a múlt őszig, amikor is hirtelen eltűnt. Mint látja, szinte senki nem maradt. Röstellem, hogy nem tudjuk illendően fogadni önt.

– Megértem, de mondja csak, van valami ellenségeskedés iskolájuk és Szaszaki Kodzsiró között?

– Igen. Nem voltam itt, amikor az egész elkezdődött, ezért nem tudom a részleteket. Annyi nyilvánvaló, hogy Kodzsiró megsértette apámat, amit a diákok természetesen nem néztek tétlenül. Elhatározták, hogy megbüntetik Kodzsirót, ám ő többüket is megölte. Úgy képelem, Sinzó azért távozott, mert végül arra a következtetésre jutott, hogy neki magának kell bosszút állnia.

– Világos. Kezdem érteni a dolgot. Szeretnék egy tanácsot adni önnek. Ne harcoljon Kodzsiróval. Nem lehet a szokásos kardtechnikákkal legyőzni, és még kevésbé sebezhető okos stratégiával. Harcosként, szónokként, stratégaként még a legnagyobb élő mesterek között sincs párja.

Haragos tűz villant Jogoró szemében, s Muszasi, ezt látván, helyénvalónak tartotta megismételni a figyelmeztetést.

– Hadd hivalkodjék Kodzsiró! Értelmetlen volna katasztrófát kockáztatni közönséges ügy miatt. Eszébe se jusson, hogy Sinzó veresége miatt önnek kellene kiegyenlíteni a számlát. Ha ezt tenné, az ő példáját követné. Butaság lenne, nagy butaság.

Miután Muszasi eltávozott, Jogoró összekulcsolt kézzel a falnak dőlt. Halkan, remegő hangon mormogta.

– Ha belegondolok, hogy ide jutottunk! Sinzó is elbukott! – Üres tekintettel meredt a plafonra. A levélre gondolt, amelyet Sinzó hagyott a számára, s amelyben leírta, azért távozik el, hogy megölje Kodzsirót, és ha ez nem sikerül, Jogoró valószínűleg nem látja többé életben.

Hogy Sinzó nem halt meg, nem tette a vereségét kevésbé megalázóvá. Miután az iskolának fel kellett függesztenie a működését, a közvélemény arra a következtetésre jutott, hogy Kodzsirónak igaza volt, az Obata Akadémia a gyávák iskolája, jobb esetben olyan elméleti embereké, akik kerülnek a gyakorlat próbáját. Ez jó néhány tanítványuk távozásához vezetett. Mások – Kagenori betegségének vagy a kósúi iskola nyilvánvaló hanyatlásának a hatására – a konkurens Naganuma-iskolát választották. Mindössze ketten vagy hárman maradtak.

Jogoró úgy döntött, hallgat apja előtt Sinzóról. Úgy vélte, nincs más választása, mint legjobb tudása szerint ápolni az öreget, bár az orvos kijelentette, kizárt, hogy felgyógyuljon.

– Jogoró, hol vagy?

Jogorót mindig megdöbbenette, hogy bár Kagenori a halál kapujában van, amikor magához akarja hívni, a hangja úgy harsan, mint a tökéletesen egészséges emberé.

– Jövök! – A betegszobához futott, térdre hullt, és megszólalt. – Hívtál?

Kagenori, mint gyakran, amikor megunt a háton fekvést, kezét a párnájára támasztva felhúzta magát az ablakhoz.

– Ki volt az a szamuráj, aki most ment ki a kapun? – kérdezte.

– Az? – Jogoró zavarba jött. – Senki, egyszerű küldönc.

– Küldönc? Honnan?

– Sinzót baleset érte, ezt jött elmondani. Megmondta a nevét is, Mijamoto Muszasinak hívják.

– Hm. Nem Edóban született, ugye?

– Nem. Úgy hallottam, Mimaszakából való rónin. Ismerősnek találtad?

– Nem. – Kagenori hevesen rázta ritkás, ősz szakállát.

– Nem emlékszem, hogy valaha hallottam volna róla, vagy láttam volna. De van benne valami... Jó néhány emberrel találkoztam életem során a csatamezőn, akárcsak a mindennapi életben. Voltak köztük derék emberek és olyanok, akiket nagyra tartok. De olyanok nagyon kevesen, akiket valódi szamurájnak tartok a szó minden értelmében. Ez a férfi – mit mondtál, Muszasi? – ilyennek látszott. Szeretnék találkozni, beszélni vele. Menj, hívd vissza!

– Igen, uram – felelte Jogoró engedelmesen, de mielőtt felpattant volna, zavartan, csodálkozva megkérdezte. – Mit láttál benne, hiszen csak messziről láttad.

– Nem értenéd. Akkor érted majd csak meg, amikor ilyen öreg és töpörödött leszel, mint én.

– Mégis, kell lennie valaminek.

– Csodáltam az éberségét. Nem adott semmi esélyt, még ilyen öreg, beteg embernek sem, mint én vagyok. Amikor bejött a kapun, megállt, körülnézett, feltérképezte a ház fekvését, az ablakokat, melyik van nyitva, melyik csukva, a kertbe vezető ösvényt, mindent. És mindezt egyetlen pillantással. Nem volt benne semmi természetellenes. Bárki úgy vélhette volna, mindössze az illem kedvéért áll meg egy pillanatra. Meghökkenítő volt.

– Tehát valódi, komoly jellemű szamurájnak tartod?

– Talán. Abban biztos vagyok, hogy jólesne elbeszélgetni vele. Hívd vissza!

– Nem félsz, hogy árt az egészségednek? – Kagenori komolyan izgalomba jött, és Jogoró nem felejtette az orvos figyelmeztetését, hogy apjának nem szabad hosszasan beszélni.

- Ne aggódj az egészségem miatt. Évek óta várok arra, hogy ilyen emberrel találkozzam. Nem azért tanultam annyi ideig a hadtudományt, hogy gyerekeket tanítsak. A hadtudományokról való elméletemnek a Kósú-stílus nevet adtam, de mégsem a híres kósúi harcosok stílusának továbbfejlesztése. Eszméim különböznek Takeda Singen vagy Ueszugi Kensin, Oda Nobunaga meg a többi tábornok eszméitől, akik az ország fölötti uralomért harcoltak. Azóta megváltozott a hadtudomány célja. Az én elméletem a béke és a stabilitás elérését célozza. Te valamelyest érted a dolgot, de az kérdés, kire bízhatom az eszméimet.

Jogoró hallgatott.

- Fiam, sok dolog van, amelyet rád akarok hagyományozni, ám még mindig éretlen vagy, túlságosan éretlen, hogy felismerd annak az embernek a figyelemre méltó tulajdonságait, akivel az imént találkoztál.

Jogoró a szemét lesütve, csendben fogadta a kritikát.

- És ha én is éretlennek tartalak, aki elfogult vagyok veled, akkor nem maradhat bennem kétség. Még nem vagy az az ember, aki folytathatja a munkámat. Meg kell találnom a megfelelő személyt, és rá kell bíznom a jövődet. Régóta várok erre az emberre. Ne feledd, amikor a cseresznyevirág lehull, a szélre bizza magát, hogy elterjessze a magvait.

- Nem hullhatsz le, apa, meg kell próbálnod élni.

Az öreg felemelte a fejét, és haragosan meredt rá.

- Az ilyen beszéd is csak azt bizonyítja, hogy gyerek vagy még. Menj gyorsan, és keresd meg azt a szamurájt!

- Igen, uram.

- Ne erőltesd. Egyszerűen mondd el neki nagy vonalakban, amit az előbb hallottál, és hozd vissza magaddal.

– Máris megyek, apám.

Jogoró futva távozott. Amikor kiért, először megpróbálta meghatározni, melyik irányba távozott Muszasi. Aztán végignézte a szentély területét, még a főútra is kiment, s keresztülfutott Kódzsimacsin, de sikertelenül.

Nem igazán zavarta a dolog, mert egyáltalán nem volt annyira meggyőződve Muszasi felsőbbrendűségéről, mint az apja, és Muszasi figyelmeztetéséért sem érzett hálát. Tüskeként piszkálta, amit Muszasi Kodzsiró hihetetlen képességeiről mondott, meg hogy butaság katasztrófát kockáztatni közönséges ügy miatt. Mintha Muszasi csak azért látogatta volna meg, hogy Kodzsiró dicséretét zengje.

S bár engedelmesen meghallgatta az apját, magában arra gondolt: nem vagyok olyan fiatal és éretlen, mint mondod. És az sem érdekelte, mit képzel Muszasi.

Nagyjából egyidősek voltak. Ha Muszasi kivételesen tehetséges is, megvannak a határai, mire képes, és mire nem. Jogoró azelőtt elment egy évre, kettőre, még háromra is, hogy az aszkéta sugyósa-életet élje. Másik katonai szakértő iskolájában is tanult, és szigorú mestertől tanulta a Zent. Erre az apja csupán futó pillantást vet egy ismeretlen róninra, és olyan véleményt alakít ki az értékeiről, amelyet Jogoró határozottan túlzónak tartott, ráadásul azt javasolta, hogy Jogoró Muszasit tekintse példaképül. Akár vissza is mehetek, gondolta szomorúan. Azt hiszem, lehetetlen meggyőzni a szülőt arról, hogy a fia már nem gyerek. Kétségbeesetten várta a napot, amikor Kagenori egyszer csak észreveszi rajta, hogy felnőtt ember, bátor szamuráj lett belőle. Fáj a gondolat, hogy az apja meghalhat, mielőtt ez a nap elérkezik.

– Hé, Jogoró. Te vagy az, nem? – Jogoró sarkon fordult, és látta, hogy Nakatogava Handaju, a Hoszokava-ház egyik szamurája kiabál. Rég

látták egymást utoljára, de volt idő, amikor Handaju rendszeresen eljárt Kagenori óráira.

– Hogy szolgál tisztelt mesterünk egészsége? A hivatali kötelességek úgy lefoglaltak, hogy nem volt időm tiszteletem tenni.

– Nagyjából ugyanúgy, köszönöm.

– Azt hallottam, hogy Hódzsó Sinzó megtámadta Szaszaki Kodzsirót, és vereséget szenvedett.

– Máris hallottad?

– Igen. Hoszokava nagyúrnál beszéltek róla ma reggel.

– Hiszen csak tegnap éjjel történt!

– Kodzsiró Ivama Kakubei vendége, nyilván Kakubei terjesztette el a hírt, Tاداتosi nagyúr is hallott már róla.

Jogoró fiatalabb volt, semhogy elfogulatlanul hallgassa, ám nem szeretne volna akár csak egy önkéntelen arcrándulással is elárulni a haragját. A lehető leggyorsabban elkészönt Handajutól, és hazasietett. Eldöntötte, mit tegyen.

A VÁROS SZÁJA

Kószuke felesége éppen kását készített a konyhában Sinzónak, amikor Iori belépett.

– A szilvák sárgulnak – közölte.

– Ha már csaknem érettek, hamarosan a tücskök is dalolni fognak – felelte az asszony szórakozottan.

– Nem savanyítja be a szilvát?

– Nem. Nem sokan élünk itt, és több font só is kéne ahhoz, hogy ezt a sok szilvát mind eltegyem.

– A só nem megy kárba, de a szilva igen, ha nem savanyítják. És milyen jól jön majd, ha háború lesz vagy árvíz. Nem? Mivel önt elfoglalja a sebesült ellátása, én szívesen besavanyítom.

– Nahát, te aztán fura egy gyerek vagy! Árvizek meg ilyenek miatt aggódsz. Úgy gondolkodsz, mint egy vénember.

Iori máris üres favödröt hozott a kamrából. Vödrével kiment a kertbe, és fölneézett a szilvafára. Ámbár eléggé felnöttesen gondolkozott ahhoz, hogy a jövő miatt aggódjon, mégis volt annyira gyerek, hogy gondolatait könnyedén elvonja egy zümmögő tücsök látványa. Közelebb lopakodott, elkapta, a két tenyere között tartotta, hogy az rémült boszorkányként visított.

Iori bekukucskált a hüvelykujjai közt. Furcsa érzése támadt. A bogaraknak állítólag nincs vérük, mégis melegnek érezte a tücsköt. Talán még a tücskök teste is felmelelegszik, ha a halál torkában érzik magukat. Hirtelen elöntötte a félelem és a szánalom keveréke. Öklét kinyitva felhajította a tücsköt a levegőbe, és nézte, mint repül az utca felé. A szilvafa nagy volt, és jó néhány lakó élt rajta. Meglepően szép szőrű, kövér hernyók, katicabogarak, a levelek aljára tapadó pici, kék békák, alvó kis pillangók,

táncoló bögyök. A gyerek elragadtatva nézte az állati királyság eme kis sarkát, s arra gondolt, embertelen lenne ezeket a hölgyeket és urakat az ág megrázásával megzavarni. Óvatosan felnyúlt, levett egy szilvát, és beleharapott. Aztán gyengéden megrázta a legközelebbi ágat, és meglepődött, amikor a gyümölcs nem hullott le. Kinyúlt, levett néhány szilvát, és a vödörbe pottyantotta.

– Te gazfickó! – kiáltott fel hirtelen. Három vagy négy szilvát hajított a ház melletti keskeny sikátor felé. A ház és a kerítés közti ruhaszárító oszlopok hangos csattanással eldőltek, és sietős léptek távolodtak az utca felé.

Kószuke arca bukkant fel dolgozószobája ablakának bambuszrácsa mögött.

– Mi volt ez a zaj? – kérdezte, s a szeme tágra nyílt a csodálkozástól.

Iori leugrott a fáról.

– Egy furá alak rejtőzködött az árnyékban, ott kuporgott a sikátorban. Hozzávágtam néhány szilvát és elfutott.

A kardcsiszoló, kezét egy törülközőbe törölgetve kijött.

– Miféle ember?

– Olyan rossz külsejű.

– Hangavara valamelyik embere?

– Nem tudom. Miért ólálkodnak itt ezek?

– Gondolom, Sinzót akarják elkapni.

Iori a hátsó szoba felé pillantott, ahol a sebesült éppen végzett a kásájával. A sebe annyira begyógyult, hogy már nem volt szüksége kötésre.

– Kószuke – szólalt meg.

A kézműves a verandához lépett.

– Hogy érzi magát? – kérdezte.

Sinzó félretolta a tálcáját, és tisztelettelően felült.

– Bocsánatot szeretnék kérni, amiért ennyi gondot okozok.

- Ne is említse! Sajnálom, hogy olyan elfoglalt vagyok, és nem tehettem többet önért.

- Nem elég, hogy miattam aggódik, azok a Hangavara-csirkefogók is bosszantják. Minél tovább maradok, annál nagyobb veszélybe sodrom, mivel önt is ellenségüknek tekintik. Azt hiszem, távoznom kell.

- Eszébe se jusson!

- Mint látja, sokkal jobban érzem magam, kész vagyok hazamenni.

- Ma?

- Igen.

- Ne siessen ennyire, legalább várja meg, amíg Muszasi visszaér.

- Inkább nem, de kérem, köszönje meg a nevemben is. Nagyon kedves volt hozzám. Most rögtön elindulhatok.

- Úgy látom, nem érti. Hangavara emberei éjjel-nappal figyelik ezt a házat. Abban a pillanatban, ahogy kilép, megtámadják. Lehetetlen, hogy egyedül távozzon.

- Jó okom volt, hogy megöljem Dzsúrót és Korokut. Kodzsiró kezdte az egészet, nem én. Ám ha meg akarnak támadni, hát tegyék.

Sinzó indulásra készen felállt. Kószuke érezte, sehogy sem tudja visszatartani, ezért a feleségével együtt a bolt elé ment, hogy kikísérje.

Muszasi ebben a pillanatban jelent meg. Napbarnította homloka nyirkos volt az izzadságtól.

- Elmegy? - kérdezte. - Haza...? Örömmel látom, hogy eléggé jól érzi magát hozzá, de veszélyes volna egyedül mennie, elkísérem. - Sinzó próbálta visszautasítani, de Muszasi makacskodott. Néhány perc múlva együtt indultak útnak.

- Gondolom, nehezebbre esik a gyaloglás, miután ennyi ideig feküdt.

- Mintha jobban emelkedne a talaj, mint valójában.

- Hosszú az út a Hirakava Tendzsinig. Mi lenne, ha gyaloghintót fogadnánk?

- Azt hiszem, előbb kellett volna említenem, nem megyek vissza az iskolába.

- Ó, hát akkor hová?

- Eléggé megalázó, de azt hiszem, egy időre visszamegyek az apám házába. Usiguméban van.

Muszasi megállított egy palankint, és a szó szoros értelmében beleerőltette Sinzót. Bármennyire is erősködtek a hordárok, maga nem szállt be a gyaloghintóba. A Hangavara-emberek csalódottan nézték a sarok mögül.

- Nézd! Gyaloghintóba tette Sinzót.

- Láttam, hogy erre pillantott.

- Korai még, hogy bármit is tegyünk.

Miután a gyaloghintó jobbra fordult a külső ároknál, feltúrték az ingujjukat, felhurkolták a kimonójuk alját, úgy követték őket, szemük haragosan csillogott, majd kiugrott a helyéből, oly meredten nézték Muszasi hátát.

Muszasi és Sinzó már Usigafucsi táján jártak, amikor egy kisebb kő pattant le a gyaloghintó oszlopáról. A banda kiabálva kerítette be a palankint.

- Várjatok! – kiáltott az egyikük.

- Egy lépést se tovább, csírkefogók!

A palankinhordozók rémülten dobták le a gyaloghintót, és szanaszét futottak. Sinzó kikúszott a palankinból. Feltápászkodott, a kardját gva küzdőállást vett fel.

- Nekem mondtátok, hogy megállj? – kiáltotta.

Muszasi eléugrott.

- Mit akartok? – rivallt a bandára.

A fickók óvatosan araszoltak közelebb, mintha sekély vízben gázolnának.

- Jól tudod, mit akarunk – vicsorgott az egyikük. – Add át azt a nyámnyilát, akit védelmez, és jobb, ha nem próbálkozol semmivel, különben neked is véged.

Felbátorította őket ez a hangoskodás, szinte

sisteregtek a vérszomjtól, de egyik sem merészkedett támadni; a Muszasi szemében égő tűz elegendő volt ahhoz, hogy féken tartsa őket. Biztos távolból káromkodtak, szitkozódtak.

Muszasi és Sinzó csendben nézték őket. Néhány pillanat elteltével Muszasi váratlanul rájuk kiáltott.

– Ha Hangavara Jadzsidej köztetek van, lépjen elő!

– A főnök nincs itt. De ha valami mondandód van számára, mondd el nekem, Nembucu Tazaemonnak; én megteszem a szívességet, hogy meghallgatlak. – Fehér kenderkimonóba öltözött, idősebb férfi lépett elő. Nyakában buddhista imafüzér lógott.

– Mi a kifogásotok Hódzsó Sinzó ellen?

Tazaemon kihúzta magát.

– Levágta két emberünket.

– Sinzó szerint azok ketten segítettek megölni Kodzsirónak jó néhány Obata-tanítványt.

– Az egy dolog. Ez másik. Mindenki rajtunk nevetne, ha nem rendeznénk az adósságunkat Sinzóval.

– Talán abban a világban így intézik, amelyben ti éltek – felelte Muszasi békítő hangon. – De a szamurájok világában nem. Nem tekintjük vétkesnek azt a harcost, aki megkeresi az alkalmat, és illő bosszút áll. A szamuráj bosszút állhat az igazság kedvéért, vagy hogy a becsületét védje, de azért nem, hogy kielégítse a személyes ellenszenvét. Az nem férfias. És az, amit most akartok tenni, egyszerűen nem férfias.

– Nem férfias? Azzal vádolsz, hogy nem vagyunk férfiasak?

– Ha Kodzsiró előállna, és kihívna minket a maga nevében, az helyénvaló lenne. De nem keveredhetünk csetepatéba Kodzsiró alárendeltjeivel.

– Tessék, ugyanolyan öntelten prédikálsz, mint bármelyik szamuráj, de mondhatsz, amit akarsz.

Akkor is védenünk kell a nevünket.

– Vér fogja borítani az utcákat, ha szamurájok és törvényen kívüliek harcolnak a maguk erkölcsének győzelméért. Az ilyesmit a magisztrátusnál kell tisztázni. Mit szölsz hozzá, Nembucu?

– Marhaság! Ha ez olyasmi volna, amit a magisztrátus el tudna rendezni, eleve nem volnánk itt.

– Mondd, hány éves vagy?

– Mi köze hozzá?

– Mert azt mondom, eléggé öregnek látszol ahhoz, hogy tudd, nem szabadna egy csoport fiatalembert értelmetlen halálba vezetned.

– Kímélj meg a nagy szövegtől, nem vagyok még öreg a harchoz. – Tazaemon kardot rántott, és a gazfickók kiáltozva közelebb húzódtak.

Muszasi kikerülte Tazaemon dőfését, és megragadta a férfi ősz barkóját. Néhány hatalmas lépéssel a csatornához cipelte, és áthajította az öreget a peremen. Aztán, ahogy a banda még közelebb húzódott, visszaroht, a derekánál fogva felkapta Sinzót, és elrohant vele.

Keresztülfutott a mezőn a hegy felé. Alattuk patak folyt, és kékes mocsár látszott a lejtő alján. Félúton felfelé Muszasi megállt, letette Sinzót.

– Most fussunk! – szólt rá.

Sinzó habozott, de Muszasi tovább ösztökélte.

A gazfickók már magukhoz tértek a megdöbbenésükből, és üzöbe vették őket.

– Kapjátok el!

– Semmi büszkesége!

– És még ez szamuráj! Nem úszhatja meg, hogy az árokba dobta Tazaemont. Muszasi ügyet sem vetett a csúfolódásra, a szidalmakra.

– Meg se forduljon a fejében, hogy leáll ezekkel – mondta Sinzónak. – Fusson! Mást nem lehet tenni ilyen esetben. – Vigyorogva tette hozzá. – Nem könnyű jó időt elérni ezen a terepen, ugye? – Ahol ekkor jártak, később Usigafucsi és Kudan-

hegy néven vált ismertté, de most még sűrűn fák borították.

Sinzó arca falfehér volt, mire lerázták az üldözőiket.

– Kimerült? – kérdezte Muszasi aggódva.

– Nem... nem vészes.

– Feltételezem, nem szívesen tűrte harc nélkül, hogy így sértegensék.

– Hát...

– Ugyan már! Gondolja végig szép nyugodtan, és meg fogja érteni. Vannak alkalmak, amikor az ember sokkal jobban teszi, ha elfut. Itt egy patak. Öblítse ki a száját, aztán elviszem az apja házába.

Néhány perc múlva felbukkant az Akagi Miódzsin-szentély körüli erdő. Hódzsó nagyúr háza éppen alattuk volt.

– Remélem, bejön, és bemutatathatom apámnak – mondta Sinzó, amikor a házat körülvevő földfalhoz értek.

– Majd máskor. Pihenje ki magát, és vigyázzon magára. – Ezzel már ott se volt.

Ezután az incidens után Muszasi nevét gyakran emlegették Edó utcáin, sokkal gyakrabban, mint szeretne volna. Az emberek csalónak nevezték, minden gyávák leggyávábbikának, azt mondták, a szamurájosztály szégyene, és ha egy ilyen csaló legyőzte a kiotói Josiokákat, azok elképzelhetetlenül gyengék lehetnek. Nyilván azért hívta ki őket, mert tudta, nem képesek megvédeni magukat, és nyilván elfutott, mielőtt igazi veszélybe került volna. Más se akart, mint híressé tenni a nevét azok között, akik nem értenek a kardforgatáshoz. Hamarosan alig akadt ember, aki egy jó szót mondott volna róla.

Mindezt megkoronázta, amikor sértő feliratok tűntek fel egész Edóban. „Üzenet Mijamoto Muszasinak, aki a farkát behúzza megfutott. A

Hon'iden özvegy bosszúra szomjazik. Mi is az arcod szeretnénk látni a hátad helyett, a változatosság kedvéért. Ha szamuráj vagy, gyere elő, és küzdj! A Hangavara Szövetség.”

Hoszokava Tadatosi nagyúr reggeli előtt konfuciánus klasszikusok tanulmányozásával kezdte a napot. Ideje javát igénybe vették hivatali kötelességei, amelyek miatt sűrűn meg kellett jelennie Edó várában, de amikor csak ideje volt rá, gyakorolta a harcművészeteket. Az estéket, ha tehetette, a szolgálatában álló fiatal szamurájok társaságában töltötte.

A hangulat tekintélyes családapa körül élő harmonikus családra emlékeztetett. Természetesen nem volt teljesen kötetlen, senki fejében meg nem fordult az ötlet, hogy az uraságot úgy kezelje, mint egyenrangút, de nem tartották be az etikett merev szabályait. Tadatosi pihekönnyű kenderkimonóba öltözve bátorította az eszmecserét, gyakran kerültek terítékre a legfrissebb pletykákhoz.

– Okatani – fordult az uraság az egyik hatalmas termetű férfihoz.

– Igen, uram.

– Hallom, meglehetősen jól kezeled már a lándzsát.

– Így van, mondhatom, nagyon jól.

– Aha. Rád aztán nem jellemző az álszerénység.

– Nos, uram, ha mindenki így mondja, én miért tagadnám?

– Valamelyik nap magam próbálom ki, mennyire jó a technikád.

– Alig várom a napot, de úgy látom, hiába.

– Ez a te szerencséd!

– Mondja, uram, nem ismeri a dalt, amelyet mindenki énekel?

– Hogy szól?

– Így:

*Vannak lándzsások és lándzsások,
Mindenféle lándzsások.
De a legnagyobb mind közül
Okatani Górodzsi.*

Tadatosi elnevette magát.

– Ilyen könnyen nem csapsz be. A dal Nagoja Szanzóról szól. A többiek vele együtt nevettek.

– Ó, hát ismeri?

– Meglepődnél, ha tudnád, mi mindent ismerek. – Már csaknem további bizonyítékát nyújtotta, ám meggondolta. Szívesen hallotta, mit gondolnak az emberei, miről beszélnek, és kötelességének tartotta, hogy jól informált maradjon, de nem lett volna jó, ha felfedte volna, mennyi mindent tud valójában. Inkább megkérdezte. – Hányan szakosodtatok a lándzsára, és hányan a kardra?

Hétből öt a lándzsavívást tanulta, mindössze kettő a kardot.

– Miért szeretitek ennyivel jobban a lándzsát? – kérdezte Tadatosi.

A lándzsavívók egyetértettek abban, hogy fegyverük hatékonyabb a csatában.

– És mit gondolnak erről a kardforgatók?

Kettőjük közül az egyik így felelt.

– A kard jobb. A kardforgatás a békére ugyanúgy felkészít, mint a háborúra.

Ez állandó vitaforrás volt, és rendszerint élénk szóváltás kerekedett.

Az egyik lándzsás így érvelt:

– Minél hosszabb a lándzsa, annál jobb, hacsak nem hosszú ahhoz, hogy hatékonyan lehessen bánni vele. Lehet vele sújtani, döfni, vágni, és ha eltörne, tartaléknak még mindig ott a kard. De ha csak kardom van, és az eltörik, vége.

– Lehet, hogy ez igaz – érvelt a kardvívás védelmezője. – De a szamuráj feladata nem

korlátozódik a csatamezőre. A kard a szamuráj lelke. A kardforgatás művészetével a szamuráj a szellemét fegyelmezi és finomítja. Szélesebb értelemben a kard minden katonai kiképzés alapja, bármilyen hátrányai lehetnek is csatában. Ha elsajátítod a Szamuráj Útjának mélyebb jelentését, ugyanazt az alapelvet használhatod a lándzsára vagy akár az ágyúra is. Ha ismered a kardot, nem követsz el buta hibákat, nem találnak soha készületlenül. A kardforgatás olyan művészet, amely minden téren felhasználható.

A vita vég nélkül folytatódott volna, ha Tadatosi, aki anélkül, hogy állást foglalt volna, hallgatta őket, nem szól közbe.

– Majnoszuke! Amit elmondtál, nagyon úgy hangzik nekem, mintha mástól hallottad volna.

– Nem, uram – tiltakozott Macusita Majnoszuke. – Ez a saját véleményem.

– Rajta, légy őszinte! Nos?

– Az igazat megvallva, hallottam valami hasonlót, amikor nemrégiben meglátogattam Kakubeit. Szaszaki Kodzsiró ugyanezt mondta, de annyira illett a saját elképzelésemhez... senkit nem akartam megtéveszteni. Szaszaki szebben öntötte szavakba, mint én tudnám.

– Magam is gondoltam – bölintott Tadatosi megértő mosollyal. Kodzsiró nevének említése emlékeztette, hogy még mindig nem döntött, elfogadja-e Kakubei ajánlását.

Kakubei azt javasolta, hogy mivel Kodzsiró még eléggé fiatal, úgy ezer vékát lehetne kínálni neki. De sokkal többről volt szó, mint a járandóságról. Tadatosi elégszer hallotta az apjától, hogy ha felfogad egy szamurájt, a legfontosabb, hogy jól ítélje meg, utána, hogy jól bánjon vele. Mielőtt elfogadna egy jelöltet, nemcsak a tudását, hanem a jellemét is meg kell ismernie. Bármennyire kívánatosnak látsszon is valaki, ha nem tud együttműködni azokkal a hűbéresekkel, akik azzá tették a Hoszokava-házat, ami, gyakorlatilag

haszontalan.

– A hűbérbirtok olyan, mint a sok-sok kőből fölépített várfal – magyarázta az idősebb Hoszokava. – Az a kő, amelyik nem illik teljesen a többiekhez, az egész építményt meggyengíti, még ha magában tekintélyes méretű és minőségű is. – A modern idők daimiója a nem megfelelő köveket a hegyekben és a mezőkön hagyta, mert volt belőlük bőven. A nagy kihívás az volt, hogy olyan nagy követ találjon, amely erejével hozzájárul a fal erejéhez. Ebből a megközelítésből Tadatosi úgy érezte, Kodzsiró ifjúsága a javára szól. Még hajlítható, és kora miatt bizonyos mértékig bizonyára alakítható.

Ám eszébe jutott a másik rónin is. Nagaoka Szadó egy ilyen esti összejövetelen említette először Muszasit. Bár Szadó hagyta, hogy Muszasi kicsüsszon a keze közül, Tadatosi nem felejtette el. Ha Szadó információja helytálló, Muszasi nemcsak jobb harcos Kodzsirónál, de olyan formátumú egyéniség, aki értékes a kormányzásban.

Ahogy gondolatban összehasonlította a kettőt, be kellett vallania, hogy a legtöbb daimiónak inkább Kodzsiró kellene. Jó családból származott, és alaposan tanulmányozta a Háború Művészetét. Fiatalsága ellenére csodálatos saját stílust fejlesztett ki, és figyelemre méltó hírnevet szerzett. Mindenki jól ismerte a történetet, hogyan aratott briliáns győzelmet az Obata Akadémia embereivel szemben a Szumida folyó partján, majd a Kanga folyó töltésén.

Muszasiról jó ideig semmit nem lehetett hallani. Icsidzsódzsibeli győzelme híressé tette, de az évekkel korábban történt. Később beszélni kezdték, hogy a történet túlzó, Muszasi csak hírverést akart csapni magának. Kikényszerítette a küzdelmet, csinált egy mutatós támadást, aztán elbújt a Hiei-hegyen. Ahányszor csak Muszasi valami dicséreteset csinált, rögtön utána

megindult a pletyka, amely besározta a jellemét, a képességeit. Már odáig fajult a dolog, hogy nevének pusztá említése gúnyos megjegyzéseket váltott ki, jobb esetben ügyet sem vetettek rá. Családfája jelentéktelen volt, a Mimaszaka hegyeiben született, névtelen harcos fiaként. Bár akadt rá példa a közelmúltban is, hogy szerény eredetű férfiak dicsőséges rangra emelkedjenek, maga Tojotomi Hidejosi például, aki az Ovari tartománybeli Nakamurából származott, az emberek mégis címkörságban szenvedtek, és nem sok figyelmet szenteltek névtelen családból jövő szamurájnak.

Tadatosi ezen tűnődött, aztán körülnézett.

– Nem ismer valamelyikötök egy Mijamoto Muszasi nevű szamurájt?

– Muszasi – felelte egy meglepett hang. – Lehetetlen nem hallani róla. Az egész város róla beszél. – Nyilvánvaló volt, hogy mindannyiuknak ismerős a neve.

– Hogyhogy? – furcsa előérzet fogta el Tadatosit.

– Hirdetmények vannak róla – felelte az egyik fiatalember vonakodva. Egy másik, akit Morinak hívtak, közbekottyantott.

– Az emberek lemásolják őket, én is megtettem. Itt van. Olvassam föl?

– Kérlek.

– Tessék. – Mori kiterítette a gyűrött papírdarabot. – „Üzenet Mijamoto Muszasinak, aki a farkát behúзва megfutott...”

A szemöldökök csodálkozva felemelkedtek, mosolyok tűntek fel az arcokon, de Tadatosi arca komor maradt.

– Ez minden?

– Nem. – Végigolvasta az egészet, aztán így szólt. – Az ácsok kerületéből való banda írta. Az emberek mulatságosnak tartják, hogy utcai banditák megfutamítottak egy szamurájt.

Tadatosi a homlokát ráncolta. Úgy érezte, a

Muszasit sértő szavak az ő ítélőképességét vonják kétségbe. Nagyon nem illett ez ahhoz a képhez, amelyet ő alakított ki magában Muszasiról. Nem tudta elhinni a hallottakat.

– Ühüm – morogta. – Kétlem, hogy Muszasi efféle ember volna.

– Szerintem értéktelen semmirekellő – közölte a véleményét Mori, és a többiek szemlátomást egyetértettek. – Legalábbis gyáva. Ha nem az, miért hagyja, hogy a nevét sárba tiporják?

Ütött az óra, és a társaság szétoszlott. Tadatosi elgondolkodva ült. Van valami érdekes ebben az emberben, gondolta. Nem az a fajta volt, aki meginog a többség véleménye előtt. Kíváncsi volt, hogyan hangzik a történet Muszasi szemszögéből.

Másnap végighallgatott egy leckét a kínai klasszikusokról, majd kilépett a dolgozószobájából, és a verandán állva megpillantotta Szadót a kertben.

– Jó reggelt, öreg barátom – köszönt.

Szadó felé fordult, és udvariasan meghajolt.

– Nyitva tartod-e még a szemedet? – kérdezte Tadatosi.

Szadó értetlenül nézett vissza rá.

– Úgy értem, keresed-e még Mijamoto Muszasit?

– Igen, uram.

– Ha megtalálod, hozd ide. Látni akarom, miféle ember.

Valamivel dél után, ugyanaznap, Kakubei az ijász-lótéren megkereste Tadatosit, és ismét a figyelmébe ajánlotta Kodzsirót.

Az ifjú úr fölvette az iját.

– Bocsánat, megfeledkeztem róla – mondta nyugodtan. – Hozd el bármikor, amikor óhajtod. De mint jól tudod, hogy a hűbéresem lesz-e, vagy nem, egészen más kérdés.

Kodzsiró a Zászlórudat vizsgálgatta a kis házban, amelyet Kakubei bocsátott a rendelkezésére. Az egyik hátsó szobában ült. A Hódzsó Sinzóval való incidens után megkérte Kakubeit, hozassa vissza a fegyvert. Aznap reggel érkezett meg.

– Természetesen nem lesz felcsiszolva – jósolta Kodzsiró, de tévedett. Sőt, olyan gonddal és törődéssel dolgoztak a kardján, amelyet álmában sem mert remélni. A kékesfekete fémből, amely hullámos volt, mint a mély folyású patak árama, most fehér ragyogás, elmúlt századok fénye áradt. A leprapöttyökre emlékeztető rozsdafoltok eltűntek, a hullámos, cirádás minta a penge éle és a peremvonal között, amelyet korábban vérnyomok borítottak, most higgadtan gyönyörű volt, mint az égbolton lebegő, ködös hold.

– Mintha először látnám – álmélkodott Kodzsiró. Képtelen volt levenni szemét a kardról, nem is hallotta a ház előtt hangoskodó látogatót.

– Idehaza van?... Kodzsiró!

A hegynek ez a része azért kapta a Cukinomiszaki nevet, mert csodálatos kilátást nyújtott a felkelő holdra. A szobájából Kodzsiró Sibától Sinagaváig rálátott az öbölre. Az öböl túloldalán a fodros felhők mintha szemmagasságban lettek volna. Ebben a pillanatban a távoli hegyek fehérsége és a zöldeskék víz mintha egybeolvadtak volna a pengével.

– Kodzsiró! Van itt valaki? – Most a füvel benőtt oldalsó kapu felől jött a hang.

Kodzsiró magához tért álmodozásából.

– Ki az? – kiáltott ki, és visszatette a kardot a hüvelyébe. – Hátul vagyok. Ha látni akar, jöjjön körbe a verandán.

– Ó, hát itt van? – Oszugi körbement, s benézett a házba.

– Nahát, ez ám a meglepetés – fogadta Kodzsiró szívélyesen. – Mi hozza ide ilyen meleg napon?

– Egy pillanat. Hadd mossam le a lábam, aztán beszélhetünk.

– Odaát van a kút. Vigyázzon, nagyon mély. Te, fiú, menj vele, és vigyázz, bele ne essen! – A férfi, akit fiúnak nevezett, a Hangavara-banda egyik alacsony beosztású tagja volt, akit elküldtek, hogy kísérje el Oszugit.

A vénasszony lemosta izzadó arcát, leöblítette a lábát, majd belépett a házba, s néhány szóval üdvözölték egymást.

– Milyen szép, hűvös ház – dicsérte a vénasszony körülbandzsítva, és rögtön megérezte az öbölből jövő friss, kellemes szellőt. – Nem tart attól, hogy ellustul, ha ilyen kényelmes helyen lakik?

– Nem olyan vagyok, mint Matahacsi – nevetett Kodzsiró.

A vénasszony szomorúan pislogott, de nem törődött a hetvenkedéssel.

– Sajnálom, hogy nem hoztam igazi ajándékot – mondta. – De adok egy példányt a szútrából, amelyet másoltam. Kérem, olvassa el, ha ráér – tette hozzá, s átadta a *Szülők iránti hatalmas szeretet* szútráját.

Kodzsiró felületes pillantást vetett rá, aztán Oszugi kalauzához fordult.

– Erről jut eszembe! Kiraktátok a hirdetményeket, amelyeket írtam?

– Muszasiról, hogy bújjon elő?

– Igen, azokat.

– Két egész napunk ráment, de szinte minden fontos kereszteződésre kitettük.

– Ma is eljöttünk több mellett – mondta Oszugi. – És mindenütt körbeállják az emberek, pletykálnak. Jó érzéssel tölt el, hogy hallom, miket mondanak Muszasira.

- Ha nem felel a kihívásra, vége van mint szamurájnak. Az egész ország rajta fog nevetni. Ez kellő bosszú lesz önnek, anyó.

- Szó sincs róla. Ha kinevetik az embert, még nem jelenti a végét. Szégyentelen alak. Nem érem be ennyivel. Azt akarom, hogy egyszer s mindenkorra meg legyen büntetve.

Kodzsiró elnevette magát, mulattatta Oszugi makacssága.

- Hiába öregszik, soha nem adja föl, ugye? Van egyébként valami különös oka a látogatásának?

Az idős hölgy kihúzta magát, és elmagyarázta, hogy miután több mint két évet töltött Hangavaránál, úgy érzi, tovább kell költöznie. Helytelen, hogy így visszaéljen Jadzsibej vendégszeretetével, amellet belefáradt, hogy egy háznői csirkefogó felett anyáskodjon. A hjorói komp közelében látott egy csinos kis házat, amely kiadó.

- Mi a véleménye róla? - Az arca komoly, a pillantása kérdő volt. - Nem találom meg egyhamar Muszasit, és úgy érzem, Matahacsi valahol Edóban van. Gondolom, küldetek egy kis pénzt hazulról, és maradok még egy ideig. De mint mondtam, magamban.

Kodzsirónak nem volt oka az ellenkezésre, gyorsan helyeselt. A Hangavara-házzal levő kapcsolata, bár az elején hasznos és szórakoztató volt, kissé untatta már. Határozottan nem használt a gazdát kereső róninnak. Eldöntötte, hogy nem folytatja az oktatást.

Kodzsiró hívatta Kakubei egyik beosztottját, és görögdinnyét hozatott vele a ház mögötti dinnye-földről. Felvágták és elfogyasztották, beszélgettek, de hamarosan kikísérte vendégét, éreztetve, szeretné, ha mielőbb indulna.

Amikor magára maradt, kiséperte a szobáját, és kútvízzel meglocsolta a kertet. A kerti folyondárindák felfutottak a kerítésen, a tetőről meg vissza, le a földig, már-már elborították a kő

vízmedence lábát. Fehér virágaik integettek az esti szellőben.

Kodzsiró visszatért a szobájába, lefeküdt, és lustán azon tűnődött, vajon a házigazdája szolgálatos lesz-e este a Hoszokava-házban. Nem gyújtott lámpát, úgyis elfújta volna a szél. Elegendő fényt adott az öböl túloldalán felemelkedő hold.

A hegy alján egy fiatal szamuráj lépett be a temető kapuján.

Kakubei leszállt a lóról, amely a Hoszokava-házból hozta, s amelyet az Iszaragó-hegy lábánál levő virágbolt istállójában tartott.

Meglepő módon a virágos, aki máskor mindig azonnal előkerült, hogy gondját viselje az állatnak, most nem bukkant föl. Miután a boltban sem látta, Kakubei hátrament, és nekilátott kikötni a lovát egy fához. A virágos ekkor futott elő a templom mögül.

Lihegve vette ki a gyeplőt Kakubei kezéből.

– Elnézést, uram! Egy különös ember volt a temetőben. Fölfele ment a hegyre. Rákiáltottam, hogy nincs arra út. Megfordult, rám nézett, roppant dühös volt, aztán eltűnt. – A boltos elhallgatott, aggódva nézett a sötét fák közé. – Gondolja, hogy rabló lehet? Azt mondják, sok daimió házába törtek be újabban.

Kakubei is hallotta a pletykát, de kurta nevetéssel válaszolt.

– Szóbeszéd, semmi más. Ha valóban betörő, akit látott, nyilván valami kis tolvaj, vagy rónin, aki az utcákon zaklatja az embereket.

– Valóban innen indul a Tokaidó, és sok utazót támadtak meg errefelé más tartományokból érkező emberek. Mindenesetre idegesít, amikor esténként gyanús külsejű férfiakat látok.

– Ha bármi történik, szaladj föl, kopogtass a kapumon. Amúgy is bosszantó, mennyit

panaszkodik a vendégem, hogy nem történik errefelé semmi.

– Szaszaki Kodzsiróra gondol? Nagyon dicsérik a környéken, milyen kitűnő vívó.

A hallottak jólestek Kakubei önbecsülésének. Kedvelte a fiatalembereket, és azt is nagyon jól tudta, bölcs és csodálatra méltó dolognak tartják, ha magafajta, megállapodott szamurájok ígéretes fiatalembereket a szárnyaik alá vesznek. Hogyan bizonyíthatná jobban az ura iránti hűségét, mint azzal, hogy jó harcosokkal erősíti az urát? És ha valamelyikük kiemelkedőnek bizonyul, annak a hűbéresnek szerez vele elismerést, aki ajánlotta. Bármennyire hitt abban Kakubei, hogy az önzés nem kívánatos vonás a hűbéresnél, realista volt. Egy-egy nagy hűbérbirtokon kevés olyan hűbéres akadt, aki képes volt teljesen figyelmen kívül hagyni a maga érdekeit.

Kakubei ugyan örökség útján jutott a pozíciójához, mégis ugyanolyan hű volt Tاداتosi nagyúrhoz, mint a többiek. De nem az a fajta, aki mindent elkövetett volna, hogy túltegyen a másikon, csak hogy kimutassa a hűségét. A magafajta emberek sokkal kielégítőbben szolgálták a rutinadminisztráció céljait, mint a forrófejűek, akik látványos tettekre sóvárogtak.

– Megjöttem – szólalt meg a házába belépve. A hegy eléggé meredek volt, és Kakubei mindig egy kicsit szuszogott már, amikor ide felért. Mivel a feleségét vidéken hagyta, és a házat többnyire férfiak lakták, s alig néhány cselédlány, hiányzott a női kéz nyoma. Ám amikor este nem volt szolgálatban, a vörös kaputól a bejáratig vezető kőösvény mindig hívogatóan várta, mert valaki frissen meglocsolta. És bármilyen későre járt is az idő, valaki mindig ott volt az ajtóban, hogy üdvözölje.

– Kodzsiró itt van?

– Itt volt egész nap – felelte a szolga. – A szobájában fekszik, élvezzi a szellőt.

– Helyes! Hozz egy kis szakét, és kérd meg, hogy jöjjön át hozzám.

Miközben megtették az előkészületeket, Kakubei levette átizzadt ruháját, és elernyed a fürdőben. Aztán könnyű kimonót vett magára, úgy lépett be a nappalijába, ahol Kodzsiró ült, legyezővel hűsítve magát. Behozták a szakét, Kakubei töltött.

– Azért hívattalak, mert bátorító dolog történt, amit el akarok mondani.

– Jó hír?

– Amióta említettem a neved Tadatosi nagyúrnak, szemlátomást más forrásból is hallott rólad. Ma azt mondta, valamikor a közeljövőben vigyelek el hozzá. Mint tudod, nem könnyű az ilyesmit elintézni. Több tucat hűbérese van, és mindenki ajánl valakit. – Sütött a hangjából, a modorából, hogy azt várja, Kodzsiró határtalanul boldog legyen.

Kodzsiró az ajkához emelte a csészéjét, és ivott. Amikor megszólalt, nem látszott rajta semmi változás.

– Most hadd töltsék én!

Kakubei csöppet sem haragudott, sőt csodálta a fiatalembert, hogy képes uralkodni az érzelmein.

– Sikerral végrehajtottam, amire kértél. Azt hiszem, ezt meg kell ünnepelnünk. Igyunk még egy pohárral.

Kodzsiró, a fejét enyhén lehajtva, motyogta:

– Hálás vagyok a jóságáért.

– Természetesen csak a kötelességemet teljesítem felelte Kakubei szerényen. – Tartozom az uramnak azzal, hogy a figyelmébe ajánljak egy ilyen tehetséges és nagy tudású fiatalembert.

– Kérem, ne becsüljön túl. De ismételten hangsúlyozni szeretném, engem nem a jövedelem érdekel. Egyszerűen úgy gondolom, a Hoszokava-házat jó szolgálni. Három kiváló embert adott, egymás után. – A három férfi, akire gondolt,

Tadatosi, valamint apja és nagyapja volt, Szanszai és Juszai.

– Nehogy azt hidd, hogy az egekbe kellett hogy dicsérjelek. Nem volt rá szükség. Szaszaki Kodzsiró nevét az egész fővárosban ismerik.

– Hogy lehetnék híres, amikor mást sem csinálok, csak egész nap itt heverek? Nem látom, hogy bármiben is kiemelkednék. Inkább csak arról van szó, hogy sok a gyenge szamurájutánzat.

– Azt mondták, bármikor vihetlek. Mikor szeretnél menni?

– Nekem bármikor megfelel.

– Mit szólnál a holnaphoz?

– Nekem jó. – Kodzsiró arcán nem látszott sem hevedés, sem aggodalom, mindössze nyugodt önbizalom. Kakubeira még nagyobb hatást tett ez a hidegvér. Ezt az időpontot választotta, hogy tárgyilagosan közölje:

– Meg kell értened természetesen, az uraság nem hozhat végleges döntést, amíg nem látott. De ez ne aggasszon! Csak a forma kedvéért akar látni. Nem kétséges, hogy megkapod az állást.

Kodzsiró letette az asztalra a poharát, egyenesen Kakubei szemébe nézett, aztán hidegen, dacosan így szólt:

– Meggondoltam magam. Sajnálom, hogy ennyi fáradságot okoztam. – A füle fényes és vörös volt az italtól, mintha a cimpájából vér akart volna kicsöppenni.

– Mi, mi? – dadogta Kakubei. – Úgy érted, feladod, hogy a Hoszokava-háznál szolgálj?

– Már nem tetszik az ötlet – felelte kurtán a vendége, anélkül hogy bármilyen magyarázatot adott volna. A büszkesége azt sűgta, nincs oka rá, hogy alávesse magát a szemlének. Tucatnyi másik daimió látatlanban boldogan megadná az ezerötszáz vagy akár kétezerötszáz vékát is.

Kakubei zavart csalódottsága is lepergett róla, az sem számított, ha hálátlanak tartja. A kétség

és a megbánás minden jele nélkül, csendben befejezte az ételét, és visszament a lakrészébe.

A holdfény lágyan hullt a tatamira. Kodzsiró részegen nyúlt el a padlón, a karját a feje alá tette, s csendesen felnevetett.

– Őszinte ember ez a Kakubei, a jó öreg, őszinte Kakubei! – Jól tudta, vendéglátója bajban van, hogyan magyarázza meg ezt a hirtelen változást Tadaszinak, de azt is, hogy Kakubei nem fog hosszan haragudni rá, bármilyen felháborítóan viselkedett is.

Miközben kegyesen tagadta, hogy a jövedelem érdekelné, perzselte a nagyravágás. Bizony akarta a jövedelmet, de többet is: minden kis sikert és hírnevet, amelyet csak elérhetett! Különben mi célból szenvedte volna el hosszú évek kínzó edzéseit?

Kodzsiró ambíciója csak mértékében különbözött a másokétól. Azt akarta, hogy az egész országban hatalmas és sikeres férfiúként ismerjék, dicsőséget hozzon az otthonára, Ivakunira, s hogy kiélvezze annak minden jótéteményét, hogy embernek született. A hírnévhez és a gazdagsághoz vezető leggyorsabb út az volt, ha kiválik a harcművészetekben. Szerencséjére természetes tehetsége volt a kardhoz. Ezt tudta, és nem kis meglepődésére szolgált a dolog. Figyelemre méltó előrelátással és intelligenciával tervezte a sorsát. Mindent gondosan kiszámított, és minden közelebb vitte a céljához. Kakubei ugyan idősebb volt nála, de szentimentális alaknak tartotta.

Elaludt, és csodálatos jövőjéről álmodott.

Később, amikor a holdsugár egy lábnyit arrébb araszolt a tatamin, megszólalt egy hang.

– Most. – Alig volt hangosabb, mint a bambuszon keresztülfújó szellő suttogása. A szúnyogok közt kuporgó, sötétbe borult alak

békaként kúszott előre a kivilágítatlan ház eresze alá.

A titokzatos férfi, akit korábban a hegy lábánál láttak, lassan, némán haladt, amíg el nem érte a verandát. Ott megállt, és bekukucskált a szobába. Az árnyékban állt, nem esett rá a holdvilág. Tán soha nem veszik észre, ha maga nem csinál zajt.

Kodzsiró horkantott. A bogarak lágy zümmögése rövid időre megszakadt, ahogy a férfi új helyzetet vett fel, s ismét a harmatos fűben lépkedett.

Teltek a percek. Aztán a csendet hirtelen megtörte, hogy a férfi előrántotta a kardját, és felugrott a verandára. Hatalmas kiáltással vetette magát Kodzsiróra, aztán összeszorított foggal lecsapott.

Éles sziszegés hallatszott, és hosszú fekete tárgy csapott le keményen a csuklójára, de csapásának eredeti ereje is hatalmas volt. A kard a tatamiba hasított, ahol az előbb még Kodzsiró feküdt.

Csakhogy a kiszemelt áldozat mint a vízbe csapó rúd elől elcikázó hal, a falhoz ugrott. Az egyik kezében a Zászlórúddal, a másikban a kardhüvellyel nézett farkasszemet a behatolóval.

– Ki vagy? – Kodzsiró hangja nyugodt volt. Mint mindig, most is éber volt, és a természet teremtményeinek hangjai figyelmeztették.

– Én vagyok.

– Én? Az semmit nem mond! Azt tudom, hogy gyáva vagy, alvó emberre támadsz, de hogy hívnak?

– Jogoró vagyok, Obata Kagenori egyetlen fia. Kihasználta apám betegségét, és az egész városban rossz híret keltetted.

– Nem én keltettem rossz híret, hanem az emberek, Edó népe.

– Ki csalta apám tanítványait küzdelembe, ki ölte meg őket?

- Én tettem, nem kétséges, én, Szaszaki Kodzsiró! Mit tehetek, ha egyszer jobb vagyok, mint ők? Erősebb, bátrabb, jobban értem a Háború Művészetét.

- Hogy merészelsz ilyet állítani, amikor segítségül hívtad Hangavara férgeit.

Kodzsiró undorodva fölhorkant, előrelépett.

- Ha gyűlölni akarsz, csak rajta. De aki személyes haragot visz a Háború Művészetének erőpróbájába, még csak nem is gyáva. Rosszabb annál, sajnálatra méltó, nevetséges. Hát ismét el kell vennem egy Obata-tanítvány életét. Beletörődtél?

Nem kapott választ.

- Azt kérdeztem, beletörődtél-e a sorsodba. - Még egy lépést tett előre, s a hold fénye visszatükröződött frissen csiszolt pengéjén, szinte vakította Jogorót.

Kodzsiró úgy meredt az áldozatára, mint éhes ember a lakomára.

Kakubei bánta már, hogy Kodzsiró ilyen komiszul kihasználta, és megfogadta, többé semmit nem kezd Kodzsiróval. A szíve mélyén mégis kedvelte. Nem tetszett neki, hogy a gazdája és a protezsáltja között őrlődik, aztán kezdte újra végiggondolni a dolgot.

Talán Kodzsiró reakciója is azt bizonyítja, milyen kivételes. Az átlagos szamuráj élt volna a lehetőséggel, hogy a nagyúr fogadja. Minél tovább elmélkedett Kodzsiró példátlan sértődésén, annál jobban méltányolta a rónin független szellemét.

A következő három nap során Kakubei éjszakás volt, csak a negyedik nap reggelén találkozott Kodzsiróval, amikor közönyösen fölkereste a fiatalembert a szálláshelyén. Rövid, kényelmetlen csend után szólalt meg.

– Szeretnék beszélni veled, Kodzsiró! Tegnap, amikor eljöttem, Tاداتosi nagyúr érdeklődött felőled, azt mondta, kíváncsi rád. Mi lenne, ha beugranál az íjásztérre, és vetnél egy pillantást a Hoszokava-technikára.

Kodzsiró válasz helyett csak vigyorgott.

Kakubei hozzátette.

– Nem tudom, miért tartod megalázónak. Általános szokás, hogy elbeszélgetnek azzal, akinek állást ajánlanak.

– Tudom. De tegyük fel, hogy elutasít! Nem olyan vastag a képemen a bőr, hogy annak kínáljam magam, aki a legtöbbet ajánlja.

– Az én hibám, rosszul fejeztem ki magam. A nagyúrnak esze ágában sem volt ilyesmit sugallni.

– És mit mondott neki?

– Még semmit, de kicsit már türelmetlen.

– Haha! Nagyon figyelmes volt hozzám, nagyon

sokat segített. Azt hiszem, nem lett volna szabad ilyen nehéz helyzetbe hoznom.

– Nem gondolnád meg? Legalább egyszer elmehetnél hozzá!

– Rendben van, ha ez ilyen sokat jelent önnek – mondta Kodzsiró lekezelően, ám Kakubeit boldoggá tette.

– A mai nap jó lesz?

– Ilyen hamar?

– Igen.

– Mikor?

– Jó volna valamivel dél után? Olyankor gyakorolja az ijászatot.

– Rendben, ott leszek.

Kodzsiró gondosan készülődött a találkozóra. Kitűnő minőségű kimonót választott, a hakama importált anyagból készült. A kimonó fölött méltóságteljes selyemmellénykét viselt, és eleganciája betetőzéséül szólt a szolgáltnak, hozzanak új zórit és új szalmakalapot.

– Van itt ló, amelyet használhatnék? – tudakolta.

– Igen. A gazda tartalék lova, a fehér. A hegy alján van, a boltnál.

Miután a virágost nem találta, Kodzsiró a templomkert felé fordult, ahol emberek gyülekeztek egy gyékénnyel letakart holttest körül. Odament, vetett rá egy pillantást.

Épp a temetésről tanakodtak a pappal. Az áldozatnál nem volt semmi, aminek alapján azonosíthatták volna. Senki nem tudta, kicsoda, csak azt, hogy fiatal, és hogy a szamurájosztályból való. A vállától a derekáig húzódó, mély vágás száraz és fekete volt.

– Láttam már, úgy négy nappal ezelőtt, este – mondta a virágos. Izgatottan fecsegett, amíg egy kezét nem érzett a vállán.

Felnézett, hogy ki az.

– Úgy tudom, Kakubei lova nálad van – mondta Kodzsiró. – Készítsd elő nekem.

A virágos sietve hajlongani kezdett.

Pöttyös, szürke paripát vezetett elő az istállóból. Megpaskolta a nyakát.

– Szép ló – jegyezte meg Kodzsiró.

– Valóban, gyönyörű állat.

Kodzsiró felpattant a nyeregbe. A virágos ragyogó arccal nézett rá.

– Hogy illenek egymáshoz!

Kodzsiró némi pénzt vett elő tárcájából, odahajította.

– Ezt költse virágra és füstölőre.

– Kinek?

– Annak a halottnak.

A templomkaput elhagyva Kodzsiró krákogott, majd kiköpött, mintha csak a holttest látványa után érzett keserű íztől akart volna megszabadulni. De nem tudta lerázni az érzést, hogy az ifjú, akit levágott a Zászlórúddal, ledobja magáról a gyékényt, és követi.

– Semmit nem tettem, amiért gyűlölhette – mondta Kodzsiró, s a gondolattól máris jobban érezte magát. Ahogy ló és lovása végighaladt az aranyló napsütésben a Takanava országúton, polgárok és szamurájok húzódtak félre, hogy utat adjanak. Csodálattal bámulták őket. Kodzsiró Edó utcáin is jól mutatott, az emberek tanakodtak, ki lehet, honnan jöhet.

A Hoszokava-birtoknál egy szolgára bízta a lovat, és belépett a házba. Kakubei az üdvözlésére sietett.

– Köszönöm, hogy eljöttél. A legjobb időpont – lelkesedett, mintha Kodzsiró személyes szívességet tenne. – Pihenj egy kicsit! Szólok az uraságnak, hogy itt vagy. – De mielőtt elment volna, intézkedett, hogy a vendégének hozzanak hús vizet, árpateát, dohányostálcát.

Amikor érte jött egy hűbéres, hogy elkísérje az ijáspályára, Kodzsiró átadta szeretett Zászlórúdját, és csak a rövid kardját viselve követte.

Tadatosi nagyúr elhatározta, hogy a nyári hónapok folyamán naponta száz vesszőt lő ki. Mindig ott volt néhány közeli hűbérese. Lélegzetviassafojtva lesték a lövéseket, és a nyílveaszók visszahozásával tették hasznossá magukat.

– Adjatok egy törölközöt – kiáltotta az uraság, s letámasztotta az íját.

– Zavarhatom, uram? – térdelt elé Kakubei.

– Mi az?

– Szaszaki Kodzsiró van itt.

– Szaszaki? Ja, igen.

Vesszöt tett a hűrra, terpeszbe állt, a szemöldöke fölé emelte íjlesztő karját. Sem ő, sem a többiek nem vetettek még egy pillantást sem Kodzsiróra, ameddig a száz lövést be nem fejezte. Tadatosi felsóhajtott.

– Vízet! Hozzatok vizet!

Egy szolga vizet hozott a kútról, és a Tadatosi lábánál levő nagy fakádba öntötte. A nagyúr meglazította a kimonója felső részét, letörölte a mellét, lemosta a lábát. Az emberei segédkeztek, tartották a ruhaujját, további vízért rohantak, a hátát törölgették. Semmi formális nem volt a modorukban, semmi, ami azt mutatta volna a külső megfigyelőnek, hogy egy daimiót látnak a hűbéreseivel.

Kodzsiró azt hitte, hogy Tadatosi, aki költő és esztéta, Szanszai nagyúr fia, Juszai nagyúr unokája, bizonyára arisztokrata modorú férfiú, s a viselkedése olyan kifinomult, mint a kiotói elegáns udvaroncoké. De leplezte a meglepetését.

Tadatosi becsüsztatta zórijába nedves lábát, majd Kakubeira nézett, aki oldalt várakozott.

– Na, most fogadom az emberedet, Kakubei – szólalt meg, mint akinek hirtelen eszébe jut az ígérete. Ülőkét hozatott, és egy sátor árnyékába tetette, ahol leült a címerével díszített zászló elé. A címer kör volt, amelyet nyolc kisebb kör vett körül; a napot, a holdat és a hét bolygót

jelképezve.

Kakubei intett, Kodzsiró pedig előjött, és letérdelt Tاداتosi nagyúr elé. Mihelyt tülestek a formális üdvözlésen, Tاداتosi helyel kínálta Kodzsirót, ezzel is kimutatva, hogy megtisztelt vendégnek tekinti.

– Ahogyan parancsolja – felelte Kodzsiró, és helyet foglalt Tاداتosival szemben.

– Hallottam már önről, Kakubeitől. Ha jól tudom, Ivakuniban született.

– Így van, uram.

– Az ivakunii Kikava Hiroie nagyúr bölcs és nemes uralkodóként tett szert hírnévre. Az ősei az ő hűbéresei voltak?

– Nem. Soha nem szolgáltunk a Kikava-ház alatt. Úgy tudom, az Ómi tartománybeli Szaszakiktól származunk. Az utolsó Asikaga sógun bukása után apám visszavonult anyám falujába.

Néhány további családi és a családfára vonatkozó kérdés után Tاداتosi nagyúr megkérdezte:

– Most először lép szolgálatba?

– Még nem tudom, vajon szolgálatba lépek-e.

– Kakubei úgy tájékoztatott, az az óhaja, hogy a Hoszokava-házat szolgálja. Milyen okokból?

– Olyan háznak tartom, amelyért érdemes élni és meghalni.

Tاداتosinak szemlátomást tetszett a válasz.

– Milyen küzdőstílust követ?

– Ganrjú-iskolának hívom.

– Ganrjú?

– Magam alapítottam.

– Nyilván vannak azért elődei.

– A Tomita-iskolát tanultam, és részesültem a hokii Katajama Hiszajaszu nagyúr óráinak áldásaiban is, aki idős korára Ivakuniba vonult vissza. Sok saját technikát is kifejlesztettem. Repdeső fecskék levágásával gyakoroltam.

– Értem. Feltételezem, a Ganrjú elnevezés

annak a folyónak a nevéből származik, amelynek a közelében született.

– Igen, uram.

– Szeretnék bemutatót látni – Tadatosi körülpillantott a szamurájai arcán. – Melyikőtöknek van kedve kiállni velem?

Mindannyian csendben hallgatták a beszélgetést. Arra gondoltak, Kodzsiró túlságosan fiatal a hírnevéhez képest. Most összenéztek, aztán Kodzsiróra, akinek kipirult arcán látszott, bármelyik kihívóval hajlandó szembeszállni.

– Például te, Okatani?

– Igen, uram!

– Mindig hajtogatod, hogy a lándzsa felsőbb rendű a kardnál. Itt az esély, hogy bebizonyítsd.

– Boldogan, ha Szaszaki hajlandó.

– Óhaja szerint – felelte Kodzsiró fürgén. A hangja udvarias volt, de hihetetlenül hűvös, s némi kegyetlenség érződött belőle.

A szamurájok felsöpörték az ijásztér homokját, és elrakták a felszereléseket, majd a gazdájuk köré gyűltek. Bár szinte többet forgatták a fegyvert, mint az evőpálcikát, tapasztalataik többnyire a dódzsóból származtak. Ritkán adódott alkalmuk, hogy tanúi legyenek valódi küzdelemnek, még kevésbé, hogy részt vegyenek benne. Mindannyian egyetértettek, hogy a szemtől-szemben küzdelem sokkal nagyobb kihívás, mint a harcmező, ahol az embernek időnként módjában áll megpihenni, összeszedni magát, amíg a társai harcolnak. Egy ilyen kézitusában az ember csak magára számíthat, csak a saját éberségére, erejére, elejétől a végéig. Akár nyer, akár megölik, akár megsebesítik.

Ünnepélyesen figyelték Okatani Góródzsit. Még a legalacsonyabb rangú gyalogos katonák közt is akadt jó néhány, aki jól bánt a lándzsával, Góródzsit pedig általában a legjobbnak tartották. Csatákban is járt már, és szorgalmasan edzett, saját technikákat is kifejlesztett.

– Néhány percet kérek – mondta Górodzsi, meghajolt Tadatosi és Kodzsiró felé, mielőtt visszavonult volna, hogy megtegye az előkészületeket. Örült, hogy aznap is, akárcsak más napokon, patyolattiszta alsóneműt visel, a jó szamurájok hagyományai szerint, akik minden napot mosolyogva kezdenek, de némi bizonytalansággal; estére már holtak lehetnek.

Kodzsiró kölcsönkért egy három láb hosszú fakardot, kiválasztotta a küzdőteret. A teste nyílnak, ellazultnak látszott, annál inkább, mert nem hurkolta föl redős hakamáját. Csodálatra méltó volt a megjelenése, ezt még az ellenségeinek is el kellett ismerniük. Bátorinak látszott, mint a sas. Szép arcáról higgadt önbizalom áradt.

Aggódó pillantások fordultak a spanyolfal felé, amely mögött Górodzsi rendezte a ruháját és a felszerelését.

– Mi tart neki olyan soká? – kérdezte valaki.

Górodzsi nyugodtan nedves ruhát tekert a lándzsája hegye köré. A fegyvert kitűnő hatékonysággal használta a harcmezőn; a nyél majdnem három méter hosszú volt, maga a hegyes penge tizenöt-húsz centis, egyenértékű egy rövid karddal.

– Mit csinál? – szólt rá Kodzsiró. – Ha amiatt aggódik, hogy megsebesít, kár a fáradságért. – Bár a szavai ismét udvariasak voltak, a hangzásuk pökhendi. – Nem bánom, ha nem tekeri be.

Górodzsi éles pillantást vetett Kodzsiróra.

– Biztos benne?

– Tökéletesen. – Bár sem Tadatosi nagyúr, sem az emberei nem szóltak, villogó szemükből Górodzsi azt olvasta ki, mutasd meg neki. Ha az idegennek van bátorsága ezt kérni, hát miért ne kapja meg?

– Ebben az esetben... – Górodzsi leszedte a kötést, és előrelépett. A nyél közepén fogta a

lándzsát. – Szívesen benne vagyok, de ha én csupasz pengét használok, azt akarom, hogy ön valódi karddal vívjon.

– Megfelel ez a fakard is.

– Nem, ebbe nem egyezhetek bele.

– Csak nem várja el tőlem, idegentől, hogy olyan arcátlan legyek, hogy valódi kardot használjak a nagyúr jelenlétében?

– De...

Tadatosi nagyúr megszólalt.

– Rajta, Okatani – némi türelmetlenség érződött a hangjából. – Senki nem fog gyávának tartani, amiért engedsz a kérésének. – Nyilvánvaló volt, hogy hatott rá Kodzsiró magatartása.

A két férfi arca vöröslött az elszántságtól. Egymás szemébe néztek. Góródzsi megtette az első mozdulatot. Oldalt ugrott, de Kodzsiró, mint a meszelt madarászszlopnak ütődő madár, a lándzsa alá csusszant, és Góródzsi melle felé dőfött. Annak nem volt ideje szűrni, oldalt pördült, és a fegyvere nyelével próbálta tarkón vágni Kodzsirót. A lándzsa hatalmas csattanással pattant vissza a levegőbe, Kodzsiró kardja pedig Góródzsi bordáját érte, amely egy pillanatra szabaddá vált, ahogy a lándzsa emelkedett. Góródzsi oldalra csusszant, majd elugrott, de a támadás szünet nélkül folytatódott. Nem jutott lélegzethez, oldalt ugrott ismét, majd ismét, majd ismét, de olyan volt, mint a vándorsólyom, amely a sas elől menekül. A kard dühödten üldözte, s végül a lándzsanyél kettétört. Góródzsi ebben a pillanatban felkiáltott, mintha a lelkét tépnék ki a testéből.

A rövid küzdelem véget ért. Kodzsiró azt remélte, négy vagy öt emberrel is megküzdhet, de Tadatosi azt mondta, eleget látott.

Amikor Kakubei este hazatért, Kodzsiró

megkérdezte.

– Nem mentem túlságosan messzire, úgy értem, az uraság előtt?

– Nem. Lenyűgöző teljesítmény volt. – Kakubei kényelmetlenül érezte magát, miután teljes mértékben megismerte Kodzsiró képességeit. Mintha az ember kis madárkát ölelne a keblére, aztán rájönne, hogy sasfióka.

– Tadatosi nagyúr mondott valamit?

– Semmi különöset.

– Ugyan már, valamit csak mondott.

– Nem. Szó nélkül távozott az íjásztérről.

Kodzsiró csalódottnak látszott.

– Nem számít – mondta mégis. – Nagyobb embernek látszik minden nagyúrnál, ezért arra gondoltam, ha már szolgálnom kell valakit, miért ne ő legyen az. Ám természetesen nem befolyásolhatom a döntését. – Nem mutatta ki, mily alaposan végiggondolta a helyzetet. A Tate, a Kuroda, a Simazu és a Mori családok után a Hoszokavaké volt a legtekintélyesebb. Kodzsiró biztos volt benne, ez így is marad addig, amíg Szanszai nagyúré a Buzen hűbérbirtok. De előbb vagy utóbb Edó és Oszaka egyszer s mindenkorra összezsap, s nem lehetett megjósolni a végkimenetet. A szamurájból, aki rosszul választott magának gazdát, könnyen lehet ismét rónin, s akkor az egész életét feláldozta néhány havi járandóságért.

Másnap híre jött, hogy Góródzsi túlélte a küzdelmet, bár a medencéje vagy a bal combcsontja szétzúzódott. Kodzsiró nyugodtan fogadta a hírt. Úgy vélte, ha nem kapja is meg az állást, kitett magáért.

Néhány nap múlva váratlanul közölte, meglátogatja Góródzsit. Nem adott magyarázatot, mi az oka hirtelen kedvességének. Gyalog és egyedül indult Góródzsi házához a Tokiva hídhoz.

A sebesült szívélyesen fogadta a váratlan látogatót.

- A küzdelem az küzdelem - mondta. Az ajkán mosoly ült, a szemében nedvesség. - Sajnálkozhatok az ügyetlenségem miatt, de semmi nem hozható föl ön ellen. Kedves öntől, hogy eljött meglátogatni. Köszönöm.

Miután Kodzsiró távozott, Góródzsi így szólt az egyik barátjához.

- Íme, egy szamuráj, akit csodálni tudok. Azt hittem, nagyképű, pökhendi alak, de kiderül, hogy barátságos és udvarias.

Kodzsiró pontosan erre a reakcióra számított. Ez is része volt a tervének. A többi látogató magától a legyőzöttől hallja majd a dicséretét. Két-három naponként látogatta attól fogva Góródzsit, gyakori vendége lett a házának. Egyszer élő halat is küldetett a halpiacról, gyógyulási ajándékként.

ZÖLD DATOLYÁK

A nyári esős évszakot követő forró napokban a mezei rákok lustán vonszolták magukat a repedezett utcákon és nyoma se maradt a Muszasit gúnyoló tábláknak. Azt a néhányat, amely nem dőlt föl az esőtől megpuhult földben, vagy nem lopták el tűzifának, benőtte a magas fű, a gyom.

Csak találok egy helyet, gondolta Kodzsiró. Körülnézett, hol egy étkezde, de ez Edó volt, s nem Kiotó, itt még nem tűntek fel a régebbi városra jellemző olcsó rizs- és teaboltok. Az egyetlen hely, amely étkezdenek látszott, egy üres telken állt, ablakai sássalettával fedve. Füst szivárgott lustán alóluk, és a függőleges zászlón egy szó állt: Dondzsiki. A szó a tondzsikire emlékeztette Kodzsirót, amely a távoli múltban a katonai fejadagként használt rizsgolyókat jelentette.

Közelebb lépett, s teát követelő férfihangot hallott. Odabent két szamuráj rizst zabált, az egyik rendes rizsestányérból, a másik szakésedényből.

Kodzsiró leült velük szembe egy pad szélére.

– Mit tud adni? – kérdezte a tulajdonost.

– Rizstálat, és van szaké is.

– A zászlón az áll, Dondzsiki. Mit jelentsen ez?

– Ami azt illeti, nem tudom.

– Nem maga írta?

– Nem. Egy nyugdíjas kereskedő írta, aki itt állt meg pihenni.

– Értem. Mondhatom, jó kalligráfia.

– Azt mondja, zárandokúton van, meglátogatta a Hirakava Tendzsin-szentélyt, a Hikava-szentélyt, a Kanda Miódzsint, többek közt, és mindenütt nagy adományokat tett. Nagyon

ájtatosnak és nagyvonalúnak látszott.

– Nem mondta meg a nevét?

– De igen. Narai Dajzó.

– Hallottam már róla.

– Dondzsiki. Hát, én ugyan nem értem, de arra gondoltam, ha ilyen finom ember írja, segíthet távol tartani a szegénység istenét. – A tulajdonos felnevetett.

Kodzsiró belekukkantott néhány nagy porcelánedénybe, rizst és halat vett magának. Teát öntött a rizsre, evőpálcikájával elhajtott egy legyet, és nekilátott enni.

Az egyik vendég felállt, és kikukucskált a roló egyik részén.

– Nézz csak ki, Hamada – szólt oda a társának.

– Az ott nem az a görögdinnye-árus?

A másik gyorsan a rolóhoz lépett, és kinézett.

– De bizony, ő az!

Az árus, akinek a vállán levő rúd két oldaláról kosarak lógtak le, bágyadtan vonszolta el magát a Dondzsiki mellett. A két szamuráj kirohant a boltból, és elkapta. Elórántották a kardjukat, s elvágták a kosarakat tartó köteleket. A kereskedő a földre eső dinnyék közé huppant.

Hamada nyakon fogta, és felrántotta.

– Hova vitted? – kérdezte dühösen. – Ne hazudj! Valahol biztosan rejtegeted!

A másik szamuráj a fogoly orra alá dugta a kardja hegyét.

– Ki vele! Hol van?

A rövid penge fenyegetően ütögette a férfi arcát.

– Hogyan gondolhatja bárki is, hogy ilyen képpel eltűnjön a más asszonyával?

Az árus arca vörös volt a haragtól és a félelemtől. A fejét rázta, aztán hirtelen lehetőséget látott, félrelökte az egyik fogvatartóját, felkapta a rúdját, és a másik felé lendítette.

– Szóval küzdeni akarsz, mi? Óvatosan, Hamada, ez a fickó nem átlagos

dinnyekereskedő.

– Ugyan, mit tehet? – vicsorgott Hamada. Kikapta az árus kezéből a rudat, és leütötte vele. Ráült, s nekilátott, hogy az oszlophoz kötözze.

Olyan kiáltás hangzott mögötte, mint a megsebzett disznóé. Hamada megfordult, vörös permet csapott az arcába. Döbbsen félreugrott.

– Ki maga? Mit akar? – visította.

A viperaszerű penge egyenesen felé mozdult, Kodzsiró felnevetett, és ahogy Hamada hátrálni kezdett, úgy követte. Körben mozogtak a fűben. Amikor Hamada hátrább csúszott egy lábnyit, Kodzsiró ugyanannyit előre. Amikor Hamada oldalt ugrott, a Zászlórúd követte, rezzenéstelenül mutatott jövőendő áldozata felé.

– Kodzsiró, én vagyok, ments meg! – kiáltotta csodálkozva a dinnyeárus.

Hamada elsápadt a félelemtől.

– Kodzsiró – nyögte. Sarkon fordult, hogy meneküljön.

– Hová mész? – a Zászlórúd megvillant a tikkasztó, mozdulatlan melegben, levágta Hamada fülét, és mélyen bevágódott a húsba a válla alatt. Hamada azon nyomban meghalt.

Kodzsiró rögtön elvágta a dinnyekereskedő köteleit. A férfi illendően felült, meghajolt, és úgy is maradt, zavarában a földhöz érintve az arcát.

Kodzsiró letörölte és visszatette a kardját a hüvelyébe. Vidám mosoly játszott a szája szegletében.

– Mi bajod, Matahacsi? Ne nézz olyan nyomorultul! Életben vagy?

– Igen, uram.

– Hagyjuk ezt az uramozást. Nézz rám! Régen találkoztunk, ugye?

– Örülök, hogy jól van.

– Miért is ne lennék? De mondhatom, szokatlan mesterségbe fogtál.

– Ne is beszéljünk róla.

– Rendben. Vidd a dinnyéidet. De miért ne

hagyjuk őket a Dondzsikiban? – Hangos kiáltással hívta a tulajdonost, aki segített nekik bevinni a dinnyéket.

Kodzsiró ecsetet, tintát vett elő, és ráírta az egyik sódzsira: „Mindenkinek, akit illet. Igazolom, hogy a személy, aki megölte az üres telken fekvő két embert, én vagyok, Szaszaki Kodzsiró, Cukinomiszakiban lakó rónin.”

– Ez elég lesz. Senki nem fogja zaklatni a gyilkosság miatt – mondta a tulajdonosnak.

– Köszönöm, uram.

– Szóra sem érdemes. Ha a halottak barátai vagy rokonai felbukkannak, kérem, adja át ezt az üzenetet. Mondja meg, hogy nem futok el, s ha látni akarnak, bármikor készséggel fogadom őket.

– Menjünk – fordult odakinn Matahacsihoz. Matahacsi lesütött szemmel haladt mellette. Amióta Edóba jött, nem volt állandó munkája. Bármibe kezdett, akár sugyósának állt, akár üzletbe vágott, az első nehézségeknél munkát változtatott. S miután Ocú megszökött tőle, egyre kevesebb és kevesebb kedve lett a munkához. Hol itt aludt, hol ott, néha bűnbarlangokban. Az elmúlt néhány hét során közönséges árusként kereste a megélhetését, a várfal egyik végétől a másikig járt, dinnyéit kínálva.

Kodzsirót nem túlzottan érdekelte, mit csinált idáig Matahacsi, de miután otthagya azt a feliratot a Dondzsikiban, később kikérdezhetik az incidens miatt.

– Mi bajuk volt veled ezeknek a szamurájoknak? – kérdezte.

– Az igazat megvallva, nő miatt...

Kodzsiró elmosolyodott. Bárhová megy Matahacsi, hamarosan bajba kerül valami nő miatt. Talán ez a karmája.

– Hm – morogta. – A nagy hódító megint működésbe lépett, mi? – Aztán hangosabban. – Ki az a nő, és mi történt?

Némi ösztökélés után Matahacsi elmondta a

történetet, legalábbis egy részét. Az árok mellett tucatnyi kis teabolt fogadta az építőmunkásokat és a járókelőket. Az egyikben dolgozott egy pincérnő, akin mindenki szeme megakadt. Elvárásolta a férfiakat, aki nem kívánt teát inni, az is betért egy csészére, aki nem volt éhes, az is bement, hogy egyen valamit. Hamada törzsvendég volt, s Matahacsi is benézett időnként.

Egy nap a pincérlány odasúgta Matahacsinak, hogy a segítségét kéri.

– Ott van az rónin – magyarázta. – Nem kedvelem, de a gazda megparancsolta, hogy miután a bolt bezár, minden este menjek el vele. Megtennéd, hogy elviszel, és elrejtesz a házadban? Nem leszek a terhedre, főzök neked, és gondozom a ruháidat.

Mivel a kérés ésszerűnek látszott, Matahacsi beleegyezett. Kötötte az ebet a karóhoz, hogy csak ennyiről volt szó.

Kodzsirót nem győzte meg.

– Nekem ez hamisan cseng.

– Miért? – kérdezte Matahacsi.

Kodzsiró nem tudta eldönteni, vajon Matahacsi ártatlannak próbál-e mutatkozni, vagy hódítással dicsekszik. Komoran válaszolt.

– Nem érdekes. Meleg van itt, a napsütésben. Menjünk a házadba. és ott részletesen elmesélheted.

Matahacsi megtorpant.

– Valami baj van? – kérdezte Kodzsiró.

– Hát, az én otthonom... nem olyan hely, amelyet szívesen megmutatnék. Matahacsi szemében zavar tükröződött.

– Nem érdekes – mondta Kodzsiró könnyedén. De a közeljövőben látogass meg. Ivama Kakubeinál lakom, félúton az Iszaragó-hegyre.

– Nagyon szívesen.

– Nem láttad a táblákat, amelyekkel nemrég még tele volt a város? Amelyek Muszasihoz

szóltak?

– De igen.

– Az állt rajtuk, hogy anyád is keresi. Miért nem látogattad meg?

– Ebben az állapotomban?

– Bolond! Anyád kedvéért nem kell nagy hűhót csapnod. Mit lehet tudni, mikor találnak Muszasira, és ha nem vagy ott, életed nagy esélyét mulaszthatod el. Nyilván meg fogod bánni.

– Igen, hamarosan tennem kell valamit – próbált kibújni Matahacsi az elkötelezettség alól. Bánatosan gondolt arra, hogy az emberek, még az a férfi is, aki most mentette meg az életét, nem értik meg az anyák és az ivadékaik közötti ellentéteket.

Elváltak. Matahacsi füves úton poroszkált, Kodzsiró látszólag a másik irányba indult, de hamarosan megfordult, és ügyelve, hogy ne kerüljön a szeme elé, követte Matahacsit. Matahacsi végül szanaszét sorakozó „hosszú házak” közé érkezett. Ezek emeletes épületek voltak, mindegyikben három-négy picli lakás, azonos tető alatt. Mivel Edó gyorsan nőtt, az emberek nemigen válogathattak, hol laknak, aszerint foglaltak földet, ahogy a szükség hozta. Az utcák csak ezután keletkeztek, az ösvényekből fejlődtek ki. A csatornázás is a véletlent követte, ahogy a szennyvíz utat vájt magának a legközelebbi patakba. Nem épültek volna ezek a szedett-vedett külvárosok, ha a város nem tudta volna befogadni az újonnan érkezőket. Az ilyen helyek lakóinak a többsége persze munkás volt.

Útban hazafelé Matahacsit az egyik szomszéd üdvözölte, bizonyos Unpei, egy kútásócsoport főnöke. Unpei keresztbe tett lábbal ült jókora fakádjában, csak az arca látszott ki a kádra tett gyékény ablaktáblák alól.

– Jó estét – köszönt Matahacsi. – Látom, fürdőzik.

– Nemsokára kiszállok – felelte a főnök kedélyesen. – Megfürödhet utánam.

– Köszönöm, de azt hiszem, Akemi már melegített nekem vizet.

– Maguk ketten nagyon szeretik egymást, ugye? A környéken senki nem tudja, testvérek-e, vagy férj és feleség. Melyik?

Matahacsi jámboran kuncogott. Akemi felbukkanása mentette meg a választól.

A lány kádat tett a datolyafa alá, és forró vizet hozott a házból, hogy megtöltse. Amikor végzett, Matahacsi-hoz fordult.

– Nézd meg, elég meleg-e.

– Túlságosan is meleg.

Matahacsi ágyékkötőre vetkőzött, egy vödör hideg vizet húzott fel a kútból, és a kádba öntötte, mielőtt bemászott volna.

– Á – sóhajtott elégedetten. – Ez jólesik.

Unpei, nyári gypajjúkimonójába öltözve, bambuszülőkét helyezett a tökindák alá, és leült.

– Sok dinnyét eladott? – tudakolta.

– Nem sokat. Soha nem adok el sokat. – Matahacsi sietve ledörzsölte az ujjai közt levő megszáradt vért.

– El tudom képzelni. Még mindig úgy gondolom, könnyebb volna az élete, ha kútásóként dolgozna.

– Mindig ezt mondja. Ne higgye, hogy hálátlan vagyok, de kútásóként nem engednék ki a vár területéről. Ezért nem akarja Akemi, hogy elvállaljam a munkát. Azt mondja, magányos lenne nélkülem.

– Boldog házasok. Nahát, nahát.

– Jaj!

– Mi baj?

– Valami a fejemre esett.

Egy zöld datolya pottyant a földre Matahacsi mögött.

– Haha. Itt a büntetés, amiért hengeg, mennyire rajong magáért a felesége. – Unpei

nevetve kopogtatta meg a térdét cserzett legyezőjével.

Unpei már elmúlt hatvanéves. A bozontos, kenderszerű, ősz sörényt viselő öreget tisztelték a szomszédok, és csodálták a fiatalok, ő pedig jó szívvel, a gyerekeiként bánt velük. Minden reggel hallották, mint énekli a Namu Mioho Rengekiót, a Nicsiren-szekta szent himnuszát.

Az Izu tartománybeli Itóból származott, és a háza előtt a következő tábla állt: „Idohori No Unpei, a sógun várának kútásója”. A vár ellátásához szükséges sok kút megépítéséhez az átlagos munkásokénál nagyobb tudásra volt szükség. Unpeit tanácsadóként és a többi munkás irányítójaként fogadták föl, mivel nagy tapasztalatra tett szert az Izu-félsziget aranybányáiban. Mit sem élvezett jobban, mint amikor kedvelt tökindái alatt ülve történeteket mesélhetett, és közben iszogatta az olcsó, de erős szócsuját, a szegény ember szakéját.

Miután Matahacsi kiszállt a fürdőből, Akemi esőspalettákkal vette körül a kádat, és maga is megfürdött. Később ismét szóba került Unpei javaslata. A munkások nemcsak, hogy nem hagyhatták el a vár területét, de minden lépésüket figyelték, és családjaik a szó szoros értelmében a lakóhelyük szerinti főnökök túszaik voltak. Másfelől a munka könnyebb volt, mint a váron kívül, és kétszer annyit fizetett.

Matahacsi a friss, törékeny bazsalikomlevéllel körített hideg babtúró fölé hajolt. Így szólt:

– Nem akarok fogoly lenni, csak hogy egy kicsivel többet keressek. Nem fogok egész életemben dinnyét árulni, de adj még egy kis időt, Akemi!

– Hm – dűnnyögte az asszony teli szájjal. – Jobb szeretném, ha egyszer megpróbálnál valami hasznosat csinálni, ami felkelti az emberek figyelmét.

Bár soha semmit nem mondtak vagy tettek,

amelytől bárki rájöhetett volna, hogy nem Matahacsi törvényes felesége, Akeminak esze ágában sem volt hozzámenni egy ilyen léhűtőhöz. Itt, Szakaimacsiban csak ideiglenesen játszotta a feleséget. Matahacsi volt a rúd, amelyről sólyomként ismét fel akart szárnyalni az első adandó alkalommal. Az nem lett volna jó neki, ha Matahacsi a várba megy dolgozni. Úgy érezte, veszélyes lenne, ha egyedül maradna, különösen attól félt, Hamada megtalálja, és kényszeríti, hogy vele éljen.

– Majd elfelejtettem – szólalt meg Matahacsi, miután befejezték szerény vacsorájukat. Elmesélte neki, mi történt vele aznap, oly módon alakítva a részleteket, hogy jobban tessen a lánynak. Mire befejezte, Akemi arca szürke volt. Mély lélegzetet vett.

– Láttad Kodzsirót? Elmondtad neki, hogy itt vagyok? Ugye nem?

Matahacsi megfogta a lány kezét, és a térdére tette.

– Persze, hogy nem. Csak nem gondolod, hogy elárulom annak a csirkefogónak, hol laksz? Az a fajta, aki soha nem adja föl. Tovább üldözne, és...

Artikulálatlanul felüvöltött, és az arcához kapott. A zöld datolya, amely a képének vágódott, szétloccsant, és fehér húsával telefröcskölte Akemi arcát.

Odakint, a holdvilágos bambuszligetben egy alak látszott. Közönyösen sétált a város felé, s határozottan Kodzsiróhoz hasonlított.

SZEMEK

– Szenszei – kiáltotta Iori, aki még nem volt eléggé magas ahhoz, hogy kilásson a magas fűben. A Muszasino síkságon voltak, amely állítólag tíz megyén át húzódik.

– Itt vagyok – felelte Muszasi. – Mi tartott olyan sokáig?

– Biztos van itt ösvény, de nem találok. Meddig kell még mennünk?

– Amíg nem találunk jó helyet, ahol élhetünk.

– Élhetünk? Hát itt maradunk?

– Miért is ne?

Iori felnézett az égre, hatalmasnak találta, s a köröttük elterülő földet üresnek.

– Nem tudom – mondta.

– Gondold csak el, milyen lesz itt az ősszel. Tiszta, gyönyörű égbolt, friss harmat a fűvön. Hát nem érzed rögtön tisztábbnak magad, csak attól, hogy rá gondolsz?

– Lehet, de én nem utálok annyira a városi életet, mint ön.

– Igazából én sem. Bizonyos fokig jó emberek között lenni, de bármily vastag is a bőröm, nem bírtam ott maradni, amikor azokat a táblákat kitették. Te is láttad őket.

Iori elfintorodott.

– Hacsak rá gondolok, dühös leszek.

– Miért engeded, hogy ilyesmiért elragadjon a harag?

– Nem tudom megállni. Bármerre mentem, nem volt senki, aki egy jó szót szolt volna önről.

– Ezen nem lehet változtatni.

– Levághatta volna azokat, akik a pletykákat terjesztik. Kitehette volna a saját tábláit, hogy kihívja őket.

– Nincs értelme olyan harcba kezdeni, amelyet

nem nyerhetsz meg.

– Nem szenvedhetett volna vereséget azoktól a csirkefogóktól! Lehetetlen.

– Tévedsz.

– Hogyan?

– Sokan vannak. Levágok tizedet, ott van száz másik. Ha legyőzők százat, ott van ezer. Ilyen helyzetben nem lehet győzni.

– Akkor hát az élete végéig nevetni fognak önön?

– Dehogy. Ugyanúgy vigyázok a jó hírnevemre, mint bárki más, tartozom vele az őseimnek, és olyasvalakivé akarok válni, akit soha nem nevetnek ki. Azért jöttem ide, tanulni.

– Mehetünk, amíg a lábunk el nem kopik, de nem hiszem, hogy itt házat találunk. Ne keressünk egy templomot, hogy megszálljunk?

– Nem rossz ötlet. De igazából olyan helyet szeretnék találni, ahol sok fa van, és saját házat akarok építeni.

– Mint Hótengaharában?

– Nem. Ez alkalommal nem műveljük a földet. Azt hiszem, mindennap a Zen-meditációt fogom gyakorolni. Te olvashatsz, és vívni tanítalak.

Kasivagi falunál érték el a síkságot, ez volt Edó kósui bejárata. Végighaladtak a Dzsusino Gongenről vezető hosszú lejtőn, és követték a keskeny ösvényt, amely újra és újra eltűnt a hullámozó, nyári fűben. Amikor végre egy fenyővel borított emelkedőre értek, Muszasi gyorsan szemügre vette a terepet.

– Ez megfelel – mondta. Bármely hely megfelelt az otthonául, s bárhol volt is, az volt a világegyetem.

A legközelebbi tanyáról kértek kölcsön szerszámokat, és felfogadtak egy munkást. Muszasi elképzelései a házépítésről egyáltalán nem voltak bonyolultak, jórészt abból tanulta, hogy megfigyelte, mint építik a madarak a fészkeket. Az eredmény néhány nap múlva fura

építmény lett. Nem szilárd, hegyi remete-lak, de nem is olyan rozoga, hogy kunyhónak nevezzük. A tartóoszlopok farönkök voltak, amelyek kergét nem hántották le, a többi deszkák, kéreg és bambusz durva keveréke.

Muszasi hátrább lépett, hogy alaposabban szemügyre vegye.

– Ilyenek lehettek azok a házak, amelyekben annak idején, az istenek korában éltek az emberek – jegyezte meg elgondolkodva. A ház egyszerűségét csak a gonddal elhelyezett kis papírdarabok enyhítették, amelyekkel kis sódszikat csináltak.

A következő napokban Iori leckét mondó hangja elnyomta a tücsökciripelést. Kiképzése minden szempontból igen szigorú volt. Dzsótaronál Muszasi nem ragaszkodott a fegyelemhez, akkoriban úgy képzelte, a legjobb, ha a fiúgyereket hagyják természetesen fejlődni. De az idő múlásával megfigyelte, hogy a rossz vonások hajlamosak kifejlődni, a jók pedig eltűnni. Ahogy észrevette azt is, hogy a fejleszteni kívánt fák és növények nem nőnek, ám a gyom dúsan virágozik, bármennyire irtja is.

Az Onin háborút követő száz évben a nemzet olyan volt, mint az elvadult, kusza kenderültetvény. Aztán Nobunaga levágta a növényeket, Hidejosi összekötözte őket, Iejaszu pedig felszántotta és elsimította a talajt, hogy új világot építhessen. Muszasi úgy látta, azok a harcosok, akik csak a harci technikákat értékelték sokra, és akiknek a legjellemzőbb vonása a féktelen nagyravágyás volt, már nem a társadalom meghatározó elemei. Szekigaharánál ez véget ért. Arra a megállapításra jutott, hogy akár a Tokugavák kezében marad a nemzet, akár visszakerül a Tojotomikhoz, az emberek nagyjából tudják, milyen irányba akarnak mozdulni. A káosztól a rend felé, a rombolástól az építés felé.

Időnként úgy érezte, későn született. Mire Hidejosi dicsőségének híre eljutott a legtávolabbi vidékekre is, és lánggra lobbantotta a Muszasihoz hasonló fiúk szívét, elpárolgott a lehetőség, hogy Hidejosi példáját kövessék.

Így aztán arra vezette a tapasztalata, hogy hangsúlyozza a fegyelmet Iori nevelésében. Ha szamurájt nevel is belőle, a jövőt és nem a múltat tekinti példának.

– Iori!

– Igen, uram. – Alig ejtette ki a nevét, a fiú máris előtte térdelt.

– Csaknem napnyugta van. Ideje gyakorolni. Hozd a kardokat!

– Igen, uram.

Iori Muszasi elé helyezte a kardokat, letérdelt, és hivatalos udvariassággal kérte a leckét. Muszasi kardja hosszú volt, Iorié rövid, mind a kettő fa, gyakorlófégyver. Tanár és tanítvány feszült csendben néztek farkasszemet egymással, szemmagasságban tartva kardjukat. A napfény karimája a látóhatár szélén lebegett. A liget a kunyhó mögött már félhomályba borult, de ha valaki a tücsökciripelés felé nézett, látta a hold egy szeletét az ágak között.

– Szemek – mondta Muszasi.

Iori tágra nyitotta a szemét.

– Az én szemem! Nézz a szemembe!

Iori próbálkozott, de a pillantása mintha lepattant volna Muszasiéről. Ahelyett, hogy önbizalmat merített volna, vereséget szenvedett ellenfele pillantásától. Amikor ismét megpróbálta, megszédült. Úgy érezte, mintha a feje nem is az övé lenne. Keze, lába, egész teste remegett.

– Nézz a szemembe! – parancsolta Muszasi szigorúan. Iori pillantása ismét elkóborolt. Aztán a mestere szemére koncentrálna elfelejtkezett a kezében levő kardról. A rövid, faragott fa olyan súlyos lett, mint az acélrúd.

– Szemek, szemek – mondta Muszasi. Lassan

közeledett. Iori legyőzte a vágyát, hogy meneküljön, hiszen azért többször is megszidták, de amikor megkísérelt előrehaladni, a lábát mintha odaszögezték volna a talajhoz. Nem volt képes se előre, se hátra mozdulni. Érezte, mint önti el a forróság. Mi van velem? – robbant benne a gondolat.

Muszasi megérezte az energiakitörést.

– Támadj! – kiáltotta. Ugyanabban a pillanatban leengedte a vállát, hátrahajolt, és a hal fürgeségével mozdult el.

Iori felkiáltva előre pattant, megperdült, és látta, hogy Muszasi ott áll, ahol az előbb még ő volt.

Aztán újra egymással szemben álltak, mint az előbb, mester és tanítvány, néma csendben.

Hamarosan harmat borította el a fűvet, és a hold szemöldöke lógott a fák fölött. Ahányszor feltámadt a szél, a rovarok abbahagyták éneküket. Ősz volt, és a nappal nem valami szép vadvirágok most kecsesen libegtek, mint egy táncoló istenség tollas ruhája.

– Elég. – Muszasi leeresztette a kardját.

Amikor átadta Iorinak, jutott csak el a tudatáig, hogy hangokat hall a liget felől.

– Ki lehet az? – tűnődött.

– Talán eltévedt utazó, aki szállást keres éjszakára.

– Szaladj, nézd meg!

Iori rohant, s megkerülte az épületet, Muszasi pedig letelepedett a bambuszverandára, és végigtekintett a síkságon. A fű különleges, színesen ragyogó fényben fürdött.

– Utazó? – kérdezte Muszasi, amikor Iori visszatért.

– Nem. Vendég.

– Vendég, itt?

– Hódzsó Sinzó. Kikötötte a lovát, és hátul várakozik.

– Ennek a háznak nemigen van háta meg eleje,

de azt hiszem, jobb lesz itt fogadni.

Iori futott a kunyhó mögé.

– Kérem, erre jöjjön – kiabált.

– Micsoda öröm – fogadta Muszasi Sinzót. Örömmel látta, hogy Sinzó teljesen helyrejött.

– Elnézést, hogy olyan sokáig nem jelentkeztem. Gondolom, azért él itt, hogy távol legyen az emberektől, de remélem, megbocsátja, hogy ilyen váratlanul megzavartam.

Az üdvözlések után Muszasi kérte Sinzót, csatlakozzon hozzá a verandán.

– Hogyan talált rám? Senkinek nem mondtam el, hol vagyok.

– Zusino Kószukétől tudom. Elmondta, hogy ön befejezte a Kannont, amelyet ígért neki, és elküldte Iorival.

– Iori bizonyára kikottyantotta a titkot. Nem számít. Nem vagyok olyan öreg, hogy elhagyjam a világot, és visszavonuljak. Azonban úgy gondoltam, ha néhány hónapra távozom, elhallgat a rosszindulatú pletyka. Így Kószuke és más barátaim is kevesebb veszélynek lesznek kitéve.

– Bocsánatkéréssel tartozom. Mindezt a bajt én okoztam – hajtotta le Sinzó a fejét.

– Nem igazán. Ez apróság. A bajok igazi gyökere a Kodzsiró és a közöttem levő kapcsolatban van.

– Tudja-e, hogy Kodzsiró megölte Obata Jogorót?

– Nem.

– Amikor Jogoró megtudta, mi történt velem, elhatározta, hogy bosszút áll. Nem volt ellenfél Kodzsirónak.

– Figyelmeztettem... – Muszasi agyában élénken élt az apja házában bejáratában álló ifjú Jogoró képe. Milyen kár, gondolta.

– Megértem, hogyan érzett – folytatta Sinzó. – A diákok mind elmentek, az apja meghalt. Nyilván

úgy gondolta, ő az egyetlen, aki megteheti. Mindenesetre valószínűleg Kodzsiró házába ment, de mivel senki nem látta őket együtt, nincs igazi bizonyíték.

- Ühüm. Lehet, hogy a figyelmeztetésemmel éppen ellentétes hatást értem el, mint szándékoztam; felpiszkáltam a büszkeségét, s küzdeni akart. Szégyen.

- Az. Jogoró volt a Szenszei egyetlen vérrokona. Halálával az Obata-ház megszűnt létezni. Azonban atyám megtárgyalta a dolgot Munenori nagyúrral, akinek valahogy sikerült elintéznie az adoptálási eljárást. Én vagyok Kagenori örököse, az én utódaim viszik tovább az Obata nevet... Nem tudom, hogy kellően érett vagyok-e hozzá, félek, hogy a végén további szégyent hozok a nevére. Végül is ő volt a kósui katonai hagyomány legnagyobb oktatója.

- Az ön atyja Ava nagyúr. A Hódzsó katonai hagyományt talán nem tekintik egyenrangúnak a kósui iskolával, és az ön apját Kagenorival egyenrangú mesternek?

- De igen. Őseink Totomi tartományból származnak. Nagypám Hódzsó Udzsicunát és Hódzsó Udzsijaszu szolgálta, és apámat maga Iejaszu választotta ki utódjuknak a család élére.

- Nem furcsa, hogy bár ilyen híres katonacsaládból származik, mégis Kagenori tanítványa lett?

- Apámnak megvannak a maga tanítványai, korábban a sógunt is tanította, de nekem azt mondta, menjek, és tanuljak mástól. Dolgozzak meg a tudásért! Ilyen ember.

Muszasi valami alapvető tisztességet, sőt nemességet érzett Sinzó viselkedésében. Talán természetes is, gondolta, hiszen az apja, Udzsikacu kiváló képességű tábornok, az anyja pedig Hódzsó Udzsijaszu lánya.

- Sajnos, sokat fecsegek - mondta Sinzó. - Az a helyzet, hogy apám küldött ide. Természetesen

az lett volna a helyénvaló, ha maga jön el, és személyesen fejezi ki a háláját önnek, de most vendége van, aki nagyon szeretné látni önt. Apám azt mondta, vigyem magammal. Eljön velem? – Kíváncsian nézett Muszasi szemébe.

– Az apjának vendége van, aki látni akar engem?

– Így van.

– Ki lehet az? Jóformán senkit nem ismerek Edóban.

– Olyan ember, akit gyerekkora óta ismer.

Muszasi el nem tudta képzelni, ki lehet az. Talán Matahacsi? Egy szamuráj Takejama várából? Az apja egyik barátja? Talán Ocú... De Sinzó nem volt hajlandó elárulni a titkot.

– Utasítottak, hogy ne áruljam el, ki az. A vendég azt mondta, szeretné meglepni önt. Ugye eljön?

Muszasi kíváncsisága feltámadt. Bármennyire mondogatta magának, lehetetlen, hogy Ocú legyen, a szíve mélyén reménykedett.

– Menjünk – emelkedett föl. – Iori! – szólt. – Ne várj vissza.

Sinzó örült, hogy a küldetése sikerrel járt, a ház mögé ment, s előhozta a lovát. Harmat lepte a nyeret és a kengyelt. Muszasinak ajánlotta a lovat, s az nem tiltakozott. Mielőtt távoztak volna, Muszasi Iorihoz fordult.

– Vigyázz magadra! Csak holnap jövök haza. – Rövidesen elnyelte őket az esti köd.

Iori a gondolataiba merülve ült a verandán.

Szemek, gondolta. Szemek. Számtalanszor hallotta ezt az utasítást, de eddig sem felfogni nem tudta a parancs fontosságát, sem kiverni az agyából. Kifejezéstelen tekintettel nézett föl az Ég Folyójára.

Mi a baj veled? Miért van az, hogy amikor Muszasi úgy néz rá, nem képes visszaneézni. Jobban bosszan-totta ez a gyengéje, mint ahogyan egy felnőttet bosszantott volna. Törte a

fejét, mi lehet a magyarázat, amikor egy tekintetet érzett magán. A kunyhó előtti fára tekeredő vadszőlő ágairól szegeződött rá.

Mi ez?, gondolta.

A fényes szempár a Muszasiéra emlékeztetett, ahogyan vívás közben néz rá.

Biztosan oposszum. Többször is látott egyet, amint a szőlőt ette. Mint az agátkő, olyan volt a szempár. Mint valami vad manó szeme.

– Vadállat – kiáltott fel Iori. – Azt hiszed, hogy nincs bennem bátorság? Hogy előtted is lesütöm a szemem? Most megmutatom neked! Nem fogsz legyőzni.

Komor elszántsággal feszítette meg a könyökét, s visszameredt az állatra. Az állat – tán makacsságból, tán kíváncsiságból – nem mozdult. A szeme még fényesebben ragyogott.

Iori az erőfeszítéstől még levegőt venni is elfelejtett. Győzködte magát, hogy nem szenvedhet vereséget, egy oktan állattól nem. Mintha órák teltek volna el, aztán hirtelen rájött, hogy győzött. A szőlőindák megrázkódtak, és az oposszum eltűnt.

– Na látod! – lelkesedett Iori. Izzadságban fürdött, mégis megkönnyebbült, új erőre kapott. Azt remélte, hogy képes lesz ugyanerre a legközelebb, amikor Muszasival néz farkasszemet. Leeresztette a gyékényredőnyt az ablakon, eloltotta a lámpát, lefeküdt. Kékesfehér fény tükröződött a kinti fűről. Iori elszundított, de álmában kis drágakőként fénylő pontot látott. Lassan a pontból egy oposszum pofájának a körvonalai bontakoztak ki.

Iori forgolódott, nyögött, hirtelen beléhasított a tudat, hogy a szempár a matraca lábánál van. Nagy nehezen felébredt.

– Rohadék – kiáltott fel. A kardja után nyúlt. Hatalmasat csapott, de bukfenc lett a vége. Az oposszum árnyéka mozgó folt volt a rolón. Iori vadul odacsapott, aztán kifutott, és dühödten

csapkodta a vadszőlőt. Fölfelé pillantott a szemeket keresve, s lassan kirajzolódott előtte két hatalmas, kékes csillag.

NÉGY BÖLCS EGY LÁMPÁSNÁL

– Itt vagyunk – mondta Sinzó az Akagi-hegy lábához érve. Tűzijáték szikrázott a fák mögött, s a szent táncok kíséretére emlékeztető fuvolazene hallatszott. Muszasi arra gondolt, valami esti ünnepség lehet. Két órába tellett, mire ide értek, Usigoméba.

Az egyik oldalon az Akagi-szentély tágas térsége volt, a lejtős utca túloldalán egy jókora magánrezidencia földfala és tekintélyes kapuja. Amikor a kapuhoz értek, Muszasi leszállt a lóról, megköszönte és átadta a gyeplőt. Sinzó bevezette a lovat, s a bejárat közelében kezükben papírlámpásokkal várakozó szamurájok egyikére bízta. A szamurájok köszöntötték, egy tisztásra, a tekintélyes bejárat csarnok elé vezették őket. Odabent lámpásokat tartó szolgálk sorakoztak a folyosó két oldalán.

A háznagy fogadta őket.

– Jöjjenek be. Az uraság várja önt. Mutatom az utat.

– Köszönöm – felelte Muszasi.

Követte a háznagyot a lépcsőn egy várószobába.

Szokatlan felépítésű ház volt, egyik lépcső a másik után vezetett lakások sorába, az ember már-már úgy érezte, mintha egészen az Akagi-hegy tetejéig lakás lenne lakás hátán. Muszasi leült. Észrevette, hogy ez a szoba milyen magasan van az emelkedőn. A kerten túl odalenn látszott a várárok északi része és a meredek várfalat keretező fák. Napközben lélegzetelállító lehet a kilátás ebből a szobából!

Egy boltíves ajtó hangtalanul kinyílt. Gyönyörű szolgálólány jött be kecsesen, és tett tálcán süteményt, teát, dohányt Muszasi elé, aztán

amilyen csöndesen jött, olyan halkán távozott is, mintha színes kimonója és obija a falból bukkant volna elő és abba is olvadt volna vissza. Enyhe illat lengett a lány nyomában, hirtelen Muszasi tudatába idézve a nők létét.

Kisvártatva egy fiatal szamuráj kíséretében megjelent a ház ura, és a formalitásokat félretéve, így köszöntötte:

– Jó, hogy eljött. – Katonásan letelepedett a párnára, amelyet a szolga tett le. – Annak alapján, amit hallottam, a fiam nagyon le van kötelezve önnek. Remélem, megbocsátja, hogy arra kértem, ön jöjjön ide, ahelyett hogy én látogattam volna meg, kifejezni a hálámat. – A keze könnyedén az ölében tartott legyezőn pihent. Magas homlokával finoman biccentett.

– Megtiszteltetés, hogy meghívott, és találkozhatok önnel – felelte Muszasi.

Nehéz volt megbecsülni Hódzsó Udzsikacu korát. Elöl három foga hiányzott, de fényes, puha bőre mintha soha nem akart volna megöregedni. A tömött, fekete bajuszt mindössze néhány fehér szál csíkozta, és mindkét oldalt hosszan lelógott, elrejtve a fogak hiányából eredő esetleges ráncokat. Muszasi első benyomása róla az volt, olyan ember, akinek sok gyereke van, és jól kijön a fiatalokkal. Érezte, hogy házigazdájának nincs ellenére, ezért rögtön a tárgyra tért.

– A fia azt mondja, vendége van, aki ismer engem. Ki volna az?

– Nem is egy, hanem kettő. Egyenként találkozik velük.

– Két ember?

– Igen. Jól ismerik egymást, és mindkettő jó barátom. Történetesen ma találkoztam velük a várban. Hazakísértek, és amikor Sinzō előjött, hogy üdvözlje őket, önről kezdtek beszélni. Az egyikük azt mondta, régen látta önt, és szeretne találkozni önnel, a másikuk viszont csak hírből ismeri, és szeretné megismerni.

Muszasi szélesen elmosolyodott.

– Azt hiszem, tudom. Az egyikük Takuan Szóhó, ugye?

– Így van. – Udzsikacu nagyúr meglepetten csapott a térdére.

– Akkor láttam utoljára, amikor évekkal ezelőtt keletre jöttem.

De mielőtt lett volna ideje találgatni, ki lehet a másik, a nagyúr felállt.

– Jöjjön velem. – És kiment a folyosóra.

Fölmentek egy rövid lépcsőn, végig egy hosszú, sötét folyosón. Az egyik oldalon fel voltak téve az esőpaletták. Udzsikacu nagyúr hirtelen eltűnt Muszasi szeme elől. Muszasi megállt, figyelt.

– Itt vagyok, lent – hallotta néhány pillanat múlva Udzsikacu hangját. Abból a jól megvilágított szobából jött a hang, amelyet nyílt tér választott el a folyosótól.

– Értem – szólt vissza Muszasi, de ahelyett, hogy megindult volna a fény felé, helyben maradt. A folyosó melletti tér nyíltan hívogató volt, de valami azt súgta neki, veszély leselkedik rá a sötétben.

– Mire vár, Muszasi, itt vagyunk!

– Jövök – felelte. Nem volt olyan helyzetben, hogy mást mondjon, de a hatodik érzéke figyelmeztette, vigyázzon. Halkan megfordult, visszalopakodott vagy tíz lépést egy kis ajtóig, amely kivezetett a kertbe. Belépett egy pár szandálba, és a kerten keresztül Udzsikacu nagyúr nappalijának a verandájához ment.

– Ó, hát erre jött? – pillantott rá az uraság a szoba másik végéből. A hangja csalódott volt.

– Takuan! – Muszasi ragyogó mosollyal lépett be a szobába. A pap, aki az alkív előtt ült, felállt, hogy üdvözölje. Szinte hihetetlen véletlennek látszott, hogy ismét találkoznak, ráadásul Hódzsó Udzsikacu fedele alatt. Muszasi nehezen győzte meg magát, hogy mindez valóban megtörténik.

– Meséljünk, mi történt azóta – mondta

Takuan. – Kezdem én? – Egyszerű ruha volt rajta, mint mindig, dísztelen, még rózsafüzért sem hordott. Ám lágyabbnak látszott mint azelőtt, simább beszédűnek. Ahogyan Muszasi hatalmas önfegyelemmel leküzdte vidéki neveltetését, mintha Takuan is lekerekítette volna a lelke szegleteit, és mélyebbre merült volna a Zen bölcsességében. Nem volt már fiatal, hiszen tizenegy évvel volt idősebb Muszasinál, a negyvenhez közeledett.

– Lássuk csak, Kiotó, ugye? Igen, emlékszem már. Nem sokkal azelőtt volt, hogy visszamentem Tadzsimába. Utána anyám meghalt, egy évet gyásszal töltöttem, majd egy ideig utazgattam. Némi időt Izumiban töltöttem a Nanszódzsiban, aztán a Daitókudzsiban. Később sokat jártam össze Karaszumaru nagyúrral, verseket írtunk, teaceremóniákat végeztünk, nem törődtünk a világ gondjaival. Mire észbekaptam, már a harmadik évemet töltöttem Kiotóban. Az utóbbi időben összebarátkoztam Koide nagyúrral Kisivada várából, és vele jöttem megnézni Edót.

– Csak nemrégiben érkezett?

– Igen. Bár már kétszer is találkoztam Hidetadával a Daitókudzsiban, és Iejaszu többször is hívatott, most járok először Edóban. Veled mi van?

– Én nyár eleje óta vagyok itt.

– Gyakran emlegetik a neved az országnak ezen a részén.

Muszasi nem is próbálta mentegezni magát. Lecsüggesztette a fejét.

– Nyilván hallott róla.

Takuan egy ideig némán nézte Muszasit, szemlátomást összehasonlította a régi Takezóval.

– Miért zavar? Különös is lenne, ha valakinek a te korodban jó volna a hírneve. Amíg nem vagy hűtlen, lázadó, nemtelen, nem számít. Sokkal jobban érdekel, meddig jutottál.

Muszasi röviden beszámolt a legújabb

tapasztalatairól, és így fejezte be.

– Sajnos még éretlen vagyok, arcátlan, messze a valódi megvilágosodástól. Minél tovább haladok rajta, annál hosszabb az Út. Úgy érzem, végtelen hegyi ösvényen török előre.

– Ez az Út. Ilyennek kell lennie – mondta Takuan. Szemlátomást tetszett neki az ifjú szerénysége és egyénisége.

– Ha valaki harmincéves kora előtt azt állítja, hogy bármit is tud az Útról, az félreismerhetetlen jele annak, hogy megállt a fejlődésben. Engem is riaszt, ha föltételezik, hogy a magamfajta faragatlan papnak értenie kellene a Zen végső jelentését. Mindig zavarba jövök, ha az emberek megkérnek, mondjam el nekik Buddha törvényeit, vagy magyarázzam el a tanítások igazi értelmét. Az emberek próbálnak úgy nézni a papra, mint az élő Buddhára. Légy hálás, hogy mások nem becsülnek túl, s ügyet se vess a látszatra.

Boldogan elevenítették föl a barátságukat, közben szolgálk érkeztek étellel, itallal. Ám Takuan egyszer csak megszólalt.

– Elnézést, nagyuram! Elfelejtettünk valamit. Miért nem hívjuk be a másik vendégünket?

Muszasi már biztos volt benne, tudja, ki a negyedik személy, de úgy döntött, nem szól. Udzsikacu habozott.

– Hívjam be? – Aztán Muszasihoz fordult. – Be kell vallanom, keresztüllátott a kis trükkünkön. Miután én terveltem ki, röstellem magam.

Takuan elnevette magát.

– Nagyon helyes. Örömmel látom, hogy bevallja a vereséget, de miért is ne? Pusztá játék volt, hogy szórakoztassuk magunkat, nem? Semmiképp sem olyasmi, amitől a Hódzsó-iskola mesterének tekintélye csökkenne.

– Nos, nem kétséges, vereséget szenvedtem – morogta Udzsikacu, és még mindig vonakodás csendült a hangjában. – Az az igazság, hogy bár

hallottam, miféle ember ön, nem is sejthettem, hogy ennyire képzett és fegyelmezett. Gondoltam, kipróbálom, és a másik vendégem hajlandó volt együttműködni velem. Amikor ön megállt a folyosón, ő várakozott, hogy lesből megtámadja. Látszott, az uraság bánja már, hogy ilyen próba elé állította Muszasit. – De ön megérezte, hogy csapdába csaljuk, és a kerten keresztül jött. – Muszasi szemébe nézett. – Szabad kérdezni, miért tette?

Muszasi elvigyorodott. Takuan szólalt meg.

– Ez a különbség a katonai stratéga és a vívó között.

– Hogy érti?

– Az ösztönös válaszok kérdése. A hadtudóst intellektuális alapelvek vezérelnek, szemben azzal, aki a Kard Útját követi, és a szívére támaszkodik. Ön azt feltételezte, ha Muszasit vezeti, ő követi. Ám anélkül, hogy bármi gyanúsat láthatott vagy tapasztalhatott volna, Muszasi megérezte a veszélyt, és védte magát. A reakciója spontán, ösztönös volt.

– Ösztönös?

– Mint a Zen-reveláció.

– Önnek is vannak ilyen megérzései?

– Nem igazán mondhatom.

– Mindenesetre tanultam belőle. Az átlagos szamuráj, megérezve a veszélyt, elvesztette volna a fejét, vagy talán kihasználta volna a csapdát, mint kitűnő lehetőséget, hogy megmutassa, mint bánik a karddal. Mély benyomást tett rám, amikor láttam, hogy Muszasi visszamegy, szandált vesz föl, és átjön a kerten.

Muszasi hallgatott, arcán nem látszott öröm Udzsikacu nagyúr dicsérő szavai hallatán. Gondolatai a körül a férfi körül jártak, aki odakint várakozik a sötétben, és tehetetlen, mert az áldozata nem esett a csapdába.

– Kérhetem, hogy Tadzsima nagyúr foglaljon már helyet közöttünk? – fordult a

vendéglátójához.

– Hogyhogy? – Udzsikacu ugyanúgy megdöbbsent, mint Takuan. – Honnan tudja? Muszasi odébb húzódott, hogy Jagyú Munenori a díszhelyre ülhessen.

– A sötétség ellenére hibátlan kardforgató jelenlétét éreztem. Tekintetbe véve a többi jelenlevőt, el nem tudtam képzelni, ki más lehetne.

– Ismét beletalált! – hüledezett Udzsikacu.

Bólintott Takuan felé, az pedig megszólalt.

– Tadzsima ura. Így van. – Az ajtóhoz fordult. – Le van leplezve, Munenori nagyúr. Nem csatlakozna hozzánk?

Hangos nevetés hallatszott, és Munenori feltűnt az ajtóban. Ahelyett, hogy kényelmesen elhelyezkedett volna az alkív előtt, letérdelt Muszasival szemben, és egyenlőként üdvözölte.

– Mataemon Munenori vagyok. Remélem, nem felejt el.

– Megtiszteltetés számomra, hogy találkozhatok önnel. Mimaszakai rónin vagyok, Mijamoto Muszasinak hívnak. Imádkozom, hogy a jövőben irányt mutasson nekem.

– Kimura Szukekuró említette önt néhány hónappal ezelőtt, de akkoriban nagyon lefoglalt apám betegsége.

– Hogy van Szekisúszai nagyúr?

– Nos, nagyon öreg már, nem lehet tudni... – Rövid szünet után meleg szívélyességgel folytatta. – Apám említette egyik levelében, és Takuan már többször is beszélt önről. Mondhatom, a reakciója néhány perccel ezelőtt csodálatos volt. Ha nem bánja, arra kérem, tekintsük úgy, hogy megtörtént az erőpróba, amelyet kívánt. Remélem, nem sérti a szokatlan mód, ahogyan kiviteleztem.

Muszasi intelligenciát, érettséget érzett áradni a férfiból, ami tökéletes összhangban volt a daimió hírnevével.

– Zavarba hoz a figyelmessége – felelte mélyen meghajolva. Teljesen természetes volt ez a tiszteletadás, mivel Munenori nagyúr rangja messze Muszasié fölött volt, szinte egy másik világban. Bár hűbérbirtoka mindössze ötvenezer vékányira rügött, családjá a tizedik század óta híres tartományi magisztrátusokat adott. A legtöbb ember különösnek találta volna már azt is, hogy a sógun egyik oktatója egy szobában tartózkodik Muszasival, nemhogy ilyen baráti, kötetlen módon beszélget vele. Muszasi számára megkönnyebbülés volt látni, hogy sem Udzsikacu, aki tudós és a sógun egyik zászlóőre, sem Takuan, a falusi pap, nem érzi magát zavarban Munenori rangja miatt.

Meleg szakét hoztak, ittak, beszélgettek, nevetgéltek.

Megfeledkeztek a kor- és osztálykülönbségekről. Muszasi tudta, hogy nem azért fogadták be ebbe a belső körbe, mert az, aki. Az Utat kereste, ugyanúgy, mint ők. Az Út volt, amely lehetővé tette ezt a kötetlen bajtársiasságot.

Takuan egyszer csak letette a poharát.

– Mi lett Ocúval? – kérdezte Muszasit.

Az enyhén elvörösödve felelte, hogy jó ideje nem látta, és nem hallott a lány felől.

– Semmit?

– Semmit.

– Sajnálatos. Nem hagyhatod örökre magára, neked sem tesz jót.

– Arra az Ocúra gondolsz, aki apámnál lakott Kojagyúban? – kérdezte Munenori.

– Igen – felelte Takuan Muszasi helyett.

– Én tudom, hol van. Kojagyúba ment Hiógó unokaöcsémrel, apámat ápolni.

A jelentős hadtudós és Takuan jelenlétében beszélgethetnek stratégiáról, vagy megvitathatnák a Zent, gondolta Muszasi. Munenori és az ő társaságában a téma a kard

lehetne. De Ocú? Takuan bocsánatkérően biccentett Muszasi felé, és elmondta a kapcsolatukat Ocúval.

– Előbb vagy utóbb valakinek össze kell ismét hozni kettőtöket, de attól félek, ez nem papra vár – vont a következtetést. – Az önök segítségét kérem, uraim. – Ezzel valójában azt javasolta, hogy Udzsikacu és Munenori legyenek Muszasi gyámjai.

Hajlandónak látszottak elfogadni a szerepet. Munenori megjegyezte, Muszasi van már annyi idős, hogy családot alapítson, Udzsikacu pedig azt mondta, hogy az edzés kielégítően magas fokára ért már.

Munenori följánlotta, hogy a közeljövőben visszahívják Ocút Kojagyúból, és hozzáadják Muszasihoz. Muszasi letelepedhetne Edóban, ahol a háza Ono Tadaakiéval és Jagyú Munenoriéval együtt a kard triumvirátusát alkotná, és beköszöntene a kardforgatás aranykora az új fővárosban. Mind Takuan, mind Udzsikacu egyetértett vele.

Udzsikacu nagyúr különösen szerette volna megjutalmazni Muszasit a Sinzó iránti szívélyességéért. Úgy gondolta, hogy a sógun oktatójának javasolja. Ok hárman már megtárgyalták ezt az ötletet, mielőtt Sinzót Muszasiért küldték, és miután látta, mint állta ki Muszasi a próbát, Munenori is hajlandó volt a jóváhagyását adni.

Voltak persze nehézségek is. Például a sógun tanárának egyben a díszörség tagjának kellett lennie. Mivel azonban az őrséget a Tokugavák hűséges vazallusai alkották, még abból az időből, amikor Iejaszu a Mikava hűbérbirtok ura volt, nem szívesen vettek föl új embereket, és minden jelöltet igen alaposan megvizsgáltak. Mégis úgy vélték, hogy Udzsikacu és Munenori ajánlásával és Takuan jóállásával fölveszik Muszasit. A kényes pont a származása volt. Nem volt írásos bizonyíték, amely az őseit visszavezette volna az

Akamacu családbeli Hirata Sógenig, sem családja, amely igazolta volna a jó szamuráj származást. Az biztos, hogy nem volt családi kapcsolatban a Tokugavákkal, éppen ellenkezőleg. Letagadhatatlan tény volt, hogy tizenhét éves ifjúként Szekigaharánál harcolt a Tokugava-erők ellen. De még így is volt esély, korábbi ellenséges klánokból más róninok is csatlakoztak Szekigahara után a Tokugava-házhoz. Sőt, Ono Tadaakit, a Kitabatake családbeli rónint, arra méltatták, hogy ellenséges származása ellenére a sógun oktatója legyen.

Miután hármásban megvitatták az érveket és az ellenérveket, Takuan így szólt:

– Rendben. Javasoljuk, de talán meg kéne tudnunk, mit gondol róla maga Muszasi.

Feltették a kérdést Muszasinak, aki jámboran felelt.

– Nagyon nagyvonalú és kedves, hogy be akarnak ajánlani, de még csak éretlen fiatalember vagyok.

– Ne így gondolkozz! – szólt rá Takuan őszintén. – Attól leszel érett, amit tanácsolunk neked. Hajlandó vagy végre letelepedni, vagy úgy tervezed, hogy Ocúnak mindörökké így kell élnie?

Muszasi csapdában érezte magát. Ocú annak idején azt mondta, minden nehézséget hajlandó elviselni, csak hogy ez nem csökkentette az ő felelősségét, sem gyászát, bármi történt volna a lánnyal. Elfogadható, hogy a nő az érzelmei szerint cselekedjen, de ha a végkifejlet boldogtalan, mindig a férfit hibáztatják.

Nem mintha Muszasi nem lett volna hajlandó vállalni a felelősséget, lényegében vágyott is rá, hogy vállalja. Ocút a szerelem vezette, és ennek a szerelemnek a felelőssége Muszasié is volt. Csakhogy úgy érezte, korai még megházasodni, családot alapítani. Még várt rá a hosszú, kemény Út. És nem csökkent benne a vágy, hogy kövesse.

Az sem tette egyszerűbbé az életét, hogy

Hótengahara óta másként értékelte a kardot. A győztes, gyilkos kard a múlté volt. Muszasinak már nem jelentett semmit.

Nem vágyott rá, hogy oktassa a sógun szolgálatában levő embereket. Rájött, hogy a Kard Útjának más a célja. Rendet teremteni, védelmezni, finomítani a lelket. Magát az Utat kell becsben tartani, ahogyan az életét, egészen a halálig. Ha ez az Út létezik, miért ne lehetne arra használni, hogy békét teremtsen a világnak és boldogságot mindenkinek?

Amikor Szukekuró levelére azzal felelt, hogy kihívta Munenori nagyurat, nem sekélyes vágy hajtotta, hogy győzelmet érjen el, mint amikor Szekisúszait hívta ki. Most az volt a vágya, hogy kormányozzon. Persze nem nagyban. Egy jelentéktelen kis hűbérbirtok elegendő lett volna ahhoz, ami szerinte a jó kormányzás példaképe lehetne.

De hiányzott belőle az önbizalom, hogy kimondja ezeket az eszméket. Attól félt, hogy a többi vívó kineveti ifjúi ambícióit, vagy ha komolyan veszik, kötelességüknek érzik, hogy figyelmeztessék: a politika romboláshoz vezet, s ha kormányoz, csak beszennyezi imádott kardját. És mindezt azért tennék, mert őszintén törődnek a lelkével.

Attól is tartott, ha őszintén kimondaná a gondolatait, a két harcos és a pap netán megrémül, vagy kineveti. Ezért tiltakozott, hogy még fiatal, éretlen, nem tud eleget... Végül Takuan félbeszakította:

– Bízd csak ránk!

Udzsikacu nagyúr hozzátette:

– Gondunk lesz rá, hogy jól járjon veled.

Eldőlt a kérdés.

Sinzó időről időre bejött, hogy megrövidítse a kanócot. Hamar rájött, hogy miről folyik a szó. Csöndesen tudatta az apjával és a vendégeivel, hogy mélységesen helyesli a hallottakat.

(folytatás az ötödik könyvben)

TARTALOM

TARTALOM

AZ ELSŐ KÖTET (A SZAMURÁJ ÚTJA) ÖSSZEFOGLALÁSA

A MÁSODIK KÖTET (A HÁBORÚ MŰVÉSZETE)

ÖSSZEFOGLALÁSA

A HARMADIK KÖTET (A KARD ÚTJA) ÖSSZEFOGLALÁSA

A SZEREPLŐK ÉS A HELYSZÍNEK

ELŐSZÓ

1. HIRTELEN RAJONGÁS
2. AJÁNDÉK PÉNZ
3. TISZTÍTÓ TŰZ
4. JÁTÉK A TŰZZEL
5. TÜCSÖK A FÜBEN
6. AZ ÚTTÖRŐK
7. MÉSZÁRLÁS A FOLYÓPARTON
8. FAFORGÁCS
9. A BAGOLY
10. EGY TÁNYÉR CSÍK
11. AMILYEN A TANÁR, OLYAN A TANÍTVÁNY
12. HEGYI ÖRDÖGÖK
13. ELSŐ ÜLTETÉS
14. A LEGYEK
15. A LÉLEKCSISZOLÓ
16. A RÓKA
17. SÜRGŐS LEVÉL
18. FIÚI SZERETET
19. VÖRÖS TAVASZI ESŐ
20. A FATÖNK
21. AZ ELHAGYOTT PRÓFÉTA
22. A VÁROS SZÁJA
23. FÉRFIAK, HA BESZÉLGETNEK
24. ZÜMMÖGŐ ROVAROK
25. A SAS
26. ZÖLD DATOLYÁK
27. SZEMEK
28. NÉGY BÖLCS EGY LÁMPÁSNA